„O RELATARE REMARCABILĂ DESPRE CE ÎNSEAMNĂ SĂ FII UMAN ȘI CE POATE REALIZA TEHNOLOGIA."

SUNDAY TELEGRAPH

Peter 2.0

PETER SCOTT-MORGAN

Peter 2.0

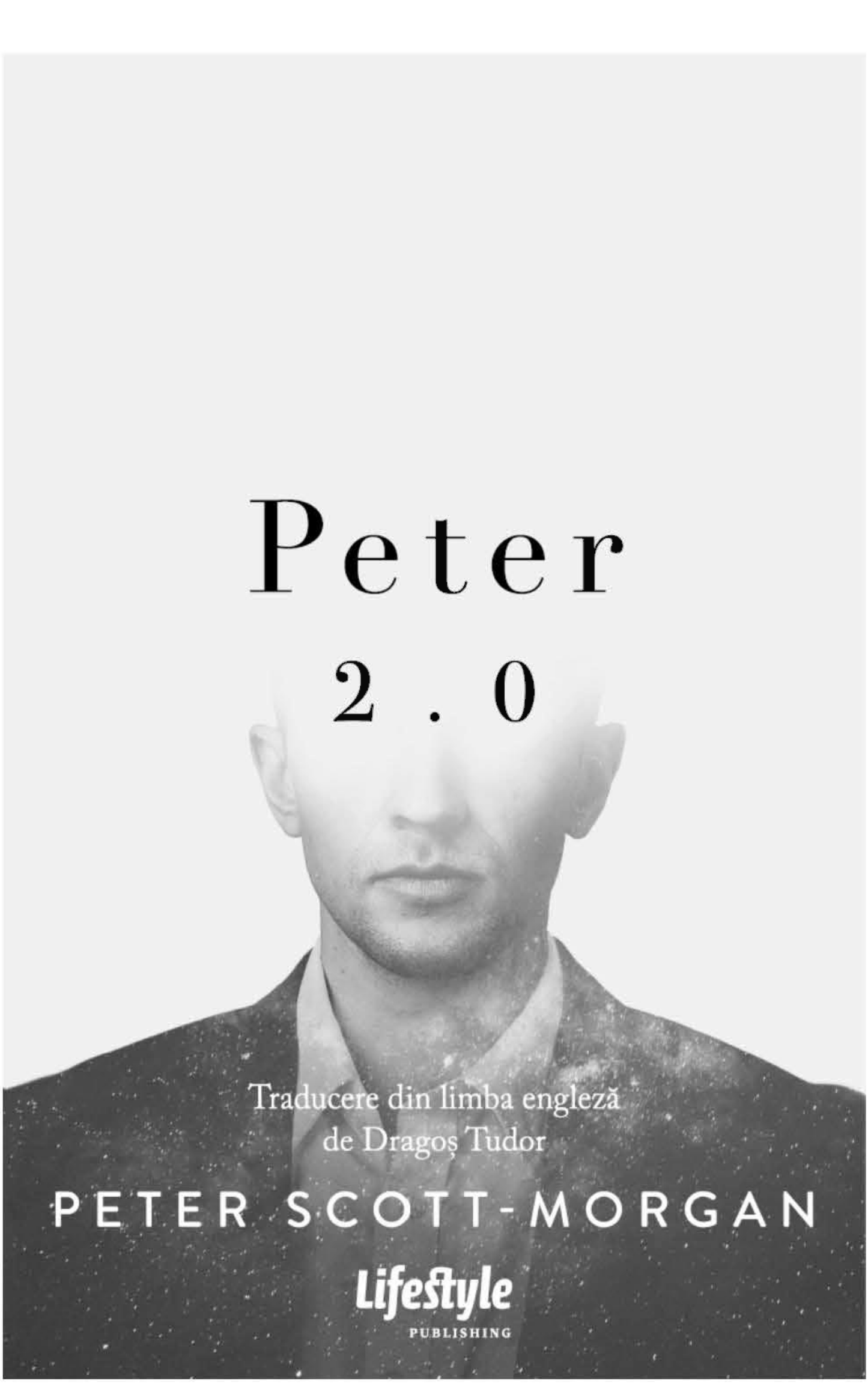

Traducere din limba engleză
de Dragoș Tudor

PETER SCOTT-MORGAN

Lifestyle
PUBLISHING

Pentru Francis, care s-a căsătorit cu un cyborg

FRANCISCUS❤️
PETRUSQUE❤️C
ONTRA❤️MUN
DUM❤️CONIUN
CTI❤️VINCEMUS

MULȚUMIRI

Cu volumul acesta m-am hotărât să trișez. O fac pentru egoul meu. În apărarea mea, deși am scris o mulțime de cărți până acum, nu am întâlnit vreo persoană care să-mi fi citit măcar una. Mă rog, o persoană care să nu facă parte din familia mea sau să nu-mi fie vreun prieten apropiat. Sau să-mi fi citit vreo carte de plăcere. Sau până la capăt. Așa că, de data aceasta, multe dintre cunoștințele și rudele mele se regăsesc în carte, iar eu desigur că nu am de gând să fac acea greșeală de începător și să le spun cine a fost inclus. Ce vor face ei după aceea ține, practic, de regulile nescrise. De fapt, dacă stau bine și mă gândesc, asta nu înseamnă neapărat că trișez, ci că fac un experiment sociologic.

Un extra bonus este că în felul acesta pot să evit ca acest capitol de Mulțumiri să se transforme în discursul tradițional de mulțumire de la Oscaruri. În schimb, voi sări direct la acel crescendo emoțional care anunță partea finală. Dă-mi voie să-ți fac cunoștință cu doi oameni și echipele lor fără de care tu și eu nu ne-am fi întâlnit niciodată: uimitoarea Rosemary și la fel de uimitorul Dan.

Rosemary Scoular este agenta mea, un adevărat far călăuzitor în imensa companie United Agents.

Acum, ce trebuie să înțelegi tu despre agenți este că îngrijorător de mulți dintre ei seamănă cu niște rottweileri agresivi. Agentele sunt, de obicei, cele mai înfricoșătoare — sunt niște rottweileri pe tocuri și care se dau cu ruj. În această privință, tot ce pot spune despre Rosemary este că, dacă într-adevăr ascunde în ea vreun strop de ADN canin, atunci acesta e luat de la un terrier loial. Genul acela care nu dă drumul la ce a prins chiar dacă dă din coadă în semn de afecțiune. Pe scurt, Rosemary este absolut încântătoare. Și uluitor de eficientă. Și la fel este toată echipa ei. Iar în optimismul meu încăpățânat îndrăznesc să sper că, mult timp după ce nu va mai avea ce face din punct de vedere profesional cu mine, vom rămâne totuși prieteni fideli. Care, metaforic, vor da din cozi de fiecare dată când se vor vedea.

Daniel Bunyard este editorul meu, un adevărat far călăuzitor în imensul grup editorial Penguin Random House.

Acum, ce trebuie să știi tu despre editori este că am lucrat cu ei de-a lungul întregii mele vieți de adult. Însă niciodată, dar niciodată, nu am lucrat cu cineva atât de

inteligent, de generos, de perspicace, plin de compasiune și curaj, creativ și stimulativ, tot timpul gata să sară în ajutor, deschis la idei radicale. Pe scurt, incredibil de bun în meseria sa. De exemplu, în cartea de față există trei capitole (îți vei da seama care sunt atunci când le vei citi) cu care eu am simțit că risc enorm. Eram foarte pătimaș în privința lor, dar încălcau regulile, pășeam cu ele pe teritorii noi. Eram convins că din cauza lor relația mea atât de confortabilă cu Dan va avea de suferit. Când colo, a devenit și el la fel de pătimaș ca și mine în privința lor. Și îi sunt recunoscător pe vecie. Pentru tot.

Să lucrez alături de echipa lui Dan a fost, de asemenea, o experiență plină de bucurie. Am descoperit că am de-a face cu un adevărat ansamblu de profesionalism creativ și talent prodigios cum nu mai întâlnisem vreodată în lumea editorială. Chiar pot spune că scrisul nu s-a dovedit niciodată atât de distractiv. Indiferent ce-am scris.

Acum, pentru penultimele mele mulțumiri, îmi voi încălca embargoul asupra familiei. Am trei nepoți minunați — Lee, David și Andrew — care m-au ajutat în moduri diferite să-mi îmbunătățesc situația. Dar numai Andrew poate pretinde

cu adevărat că a scris jumătate din această carte — din momentul în care eu nu am mai putut tasta, am început să-i dictez.

Totuși, mulțumirile mele finale se îndreaptă spre cineva pe care vei ajunge să-l cunoști foarte bine. Eroul nerecunoscut al acestei cărți. Adevărata stea. Încă nu ai cum să înțelegi cu adevărat importanța a ceea ce scriu acum, dar este suficient să spun că, atunci când a fost testat la limita rezistenței, *adevăratul* Avalon s-a dovedit a fi infinit mai curajos, mai loial, mai eroic decât își imaginase Adolescentul Peter vreodată.

Peter 2.0, Torquay, Anglia, 2020

PRIMA REGULĂ A LUI PETER PENTRU UNIVERS

ȘTIINȚA ESTE SINGURA CALE SPRE MAGIE

Sfârșitul

— Deci, ce combinație interminabilă de litere ai mai adăugat *tu* după numele tău în ultima vreme? a întrebat Anthony.

Era amabil: eu tocmai ce îl întrebasem despre titlul de OBE* care urma după numele său.

— PhD, DIC, BSc(Eng), CITP, CEng, MBCS, MRTS, ACGI, am turuit eu dintr-o suflare, devenind, fără să-mi dau seama, Peter școlarul care încearcă să se dea mare în fața vechiului său prieten.

— Dar OBE este net superior, a încercat să recâștige teren Peter adultul.

Eu și Anthony ne coordonaserăm cu atenție programele astfel încât să ne aflăm în Londra în același timp. În calitate de director al Operei Lirice din Chicago, el era tot timpul plecat din țară. Pe de altă parte, eu și Francis ne petrecuserăm o mare parte din timp, după căsătoria din urmă cu zece ani, colindând lumea și vizitând locurile exotice la care visaserăm cu mult timp înainte. Totuși iată că eu și Anthony reușiserăm să găsim un răgaz de o zi pe care să o petrecem împreună, să depănăm amintiri și să aflăm ce-a mai făcut celălalt.

— Prin urmare, așa cum s-a dovedit, ocazia istorică pe care am ratat-o nu a fost parteneriatul tău civil, ci căsătoria?

— Da! Anul trecut au schimbat din nou legea și au făcut posibilă această îmbunătățire. Dar, de fapt, nici n-a prea contat pentru că legea s-a

aplicat retroactiv; certificatul nostru de căsătorie avea data 21 decembrie 2005. Practic eram căsătoriți de aproape nouă ani fără să știm!

— Și e minunat că părinții tăi au apucat să vadă acest lucru.

Aceștia muriseră la trei luni distanță unul de altul — ambii având peste 90 de ani. Eu și Francis avuseserăm grijă de ei în ultimii doi ani de viață.

— Acum zi-mi de luna voastră de miere din India. Eu și Colin plănuim să mergem acolo în curând, așa că vreau să-mi iau notițe!

Colin era soțul lui Anthony — erau împreună de zeci de ani.

— Oare aceea a fost călătoria care v-a stârnit dorul de ducă?

— Da, atunci s-a întâmplat. Ne-am trezit într-o zi: „Oare de ce nu am continua să călătorim?“ Economisiserăm la greu, chiar dacă știu că niciodată nu poți spune că ai prea mulți bani, când, de fapt, chiar *poți* avea destui. În schimb, am realizat eu atunci, ceea ce eu și Francis nu vom avea niciodată suficient va fi timpul pe care să-l petrecem împreună, cât încă mai suntem tineri. Așa că eu — am mișcat din degete ca să simbolizez ghilimelele — „m-am pensionat“.

— Înainte de 50 de ani...

— Ei bine, da!

Încă lucram pentru diverse companii sau organizații, dar în calitate de consultant, ceea ce-mi convenea de minune.

— Dar este evident că „pensionarea“ îți prieste! a spus el imitând ghilimelele făcute de mine, în aer.

— Este perfectă! Am mai scris câteva cărți de popularizare a științei, dar, în principiu, mă dedic geografiei, istoriei și artei la care a trebuit să renunț în timpul școlii. Eu și Francis suntem în

formă și sănătoși. Amândoi iubim aventura. Avem de gând să ne continuăm călătoriile ani buni de acum înainte. În sfârșit, totul este așa cum trebuie să fie pe lume...

După o săpuneală bună într-o baie fierbinte, în timpul unei călătorii în plină iarnă în căutare de aurore boreale în nordul îndepărtat al Cercului Arctic, am ieșit din apa care încă nu se răcise și am început să mă șterg pe corp. Am ridicat piciorul stâng și l-am scuturat de picături — ca un cățel care tocmai a călcat în ceva —, am pășit pe covorașul de baie, apoi am ridicat piciorul drept. Atunci un fior mi-a străbătut tot corpul de parcă în continuumul spațiu-timp tocmai se înregistrase o discontinuitate majoră, după care m-am simțit aruncat spre un viitor complet străin.

Piciorul drept nu se mișcase așa cum trebuie. A tremurat puțin. Cam cum își scutură un picior o broască-țestoasă gigantică și bătrână din Galapagos. În cel mai bun caz, a fost acolo o mică legănare. Am remarcat aspectul cu acea curiozitate nepotolită a omului de știință pentru orice lucru mai neobișnuit, apoi am ieșit din baie.

După ce mi s-a mai întâmplat același lucru de câteva ori, am ajuns la concluzia că am un picior beteag. Probabil, o întindere musculară. Oricum, nu ceva important. Cu această ipoteză de lucru extrem de rezonabilă și bine instalată în subconștientul meu, creierul meu s-a liniștit. Pentru trei luni. Până când, într-o zi, pe când urcam spre un templu grecesc excelent conservat de pe insula Rhodos, am început să vibrez.

Nimic dramatic, să ne înțelegem. Dar din când în când apărea un tremur evident la piciorul meu drept atunci când mă mișcam sau stăteam într-un

fel anume. Uneori. Abia perceptibil. După două săptămâni, am mers la un fizioterapeut să văd care e treaba cu piciorul meu beteag. L-a ciocănit, l-a întins și a făcut o mulțime de însemnări. Da, ar putea fi vorba despre o întindere musculară mai în profunzime. Poate chiar o mică ruptură. Alte simptome? Am amintit de tremur.

— Eu nu am remarcat niciunul...

— Nu, trebuie să stau într-o anumită poziție, uite, cam așa...

— Aha.

A fost unul dintre acei „aha“ ușor descurajanți, care sugerează că nu vrei neapărat să știi la ce se gândește persoana care l-a rostit. Desigur că eu chiar *am vrut* să știu.

— Așadar, când cineva are aceste simptome, cam despre ce este vorba, de regulă?

Mi-am ascultat intuiția și am trecut la un mod de adresare ceva mai profesional. Pentru depersonalizarea unei situații delicate. Un dialog ca între colegi. O discuție generală. Așa afli mai multe lucruri mai repede.

— Păi, de regulă, este un semn a ceva care se numește clonus.

Nici măcar nu mai auzisem de termenul acela până atunci. Și cât de cât memorasem câteva mii de expresii medicale la viața mea. Cu aroganță, am presupus în mod automat că era vorba despre ceva mai puțin obișnuit. Fără să mă gândesc, am spus la întâmplare:

— Leziuni ale nervilor?

— Exact! Este un indiciu pentru o leziune neuronală motorie superioară. Voi scrie imediat un bilet pentru medicul tău generalist ca să-ți dea trimitere la un neurolog, care îți poate face un RMN.

Pe când ieșeam din cabinetul fizioterapeutului, ținând strâns în mână biletul către medicul meu de familie de parcă ar fi fost un talisman, am trecut în revistă cele mai întâlnite tipuri de „leziuni“ care mi-ar fi putut afecta coloana vertebrală sau creierul (căci la asta se referise fizioterapeutul meu). Leziunea fizică părea o variantă evidentă. Dar nu mai fusesem lovit din tinerețe, de pe vremea când practicam karate. De ce s-ar manifesta abia acum orice fel de vătămare?

Cancer, desigur. O tumoare cerebrală ar putea fi cauza, dar nu aveam alte simptome. O tumoare localizată în coloană? M-am întrebat cât de operabilă ar fi. Un atac cerebral minor? Nu ar fi fost o veste prea bună, dacă era urmat de altele. Nu era paralizie cerebrală — caracterizată de mișcări necontrolate —, dat fiind că aceasta se declanșează de regulă în copilărie. Dar SM, scleroză multiplă? Destul de des întâlnită. Poate apărea și mai târziu în viață. Incurabilă. Se califică pe lista de potențiale motive. Și e de preferat totuși unei tumori cerebrale.

Zece zile mai târziu, stăteam întins pe o platformă care mă introducea încet, cu capul înainte, în tunelul unui aparat RMN extrem de performant. Până atunci nu mai făcusem o investigație de acel tip, așa că eram captivat de mașinărie. Rezonanța magnetică nucleară folosește magneți supraconductori, răciți de heliu lichid, care sunt atât de puternici, încât pot face ca părți ale corpului tău să emită mici semnale care pot fi procesate pentru a genera o imagine 3D. Aceste aparate sunt și foarte gălăgioase.

Nici măcar căștile speciale împotriva zgomotului pe care le primisem nu au reușit să estompeze sunetele scoase de aparat. Forțe

magnetice uriașe se declanșau și se opreau de câteva ori pe secundă, făcând ca întregul echipament să bată la unison. Dat fiind că în acel moment te afli în interiorul aparatului, resimți și tu acele bătăi. În momentele de liniște, ai impresia că cineva încearcă să spargă casca de metal de pe capul tău folosind un ciocan pneumatic; în schimb, momentele zgomotoase sună (și se simt) precum un bombardament general de artilerie. Este stilul de imagistică medicală șoc-și-groază. Iar eu am fost blocat în interiorul aparatului vreme de câteva ore.

Am crezut dintotdeauna că mă pricep la oameni, dar pe chipul neurologului meu nu se putea citi nimic. Am înțeles imediat cu ce aveam de-a face: atitudinea regulamentară a cuiva care trebuie să ofere vești proaste. Mi-a indicat un scaun din fața unui ecran mare de computer, a mers într-un colț al camerei să aducă un scaun pentru Francis, ne-a așteptat pe amândoi să ne așezăm, iar apoi a zâmbit brusc.

— Înainte de a vă explica rezultatele investigației, vreau doar să vă garantez că nu am descoperit ceva oribil. Așa că vă puteți relaxa!

Mi-am dat seama că îmi țineam respirația. Apoi atitudinea profesională și-a făcut apariția în momentul în care am simțit o senzație de amorțeală plină de înțepături, provocată de doza uriașă de adrenalină pe care Peter, omul de știință cu patalama, trebuie să o fi eliberat în sistemul sangvin cu doar câteva momente înainte de anunțarea Verdictului.

— Ei bine, asta este foarte încurajator.

Calm. Reținut. Ca și cum tocmai mi-ar fi spus că petuniile lui ca de revistă arătau bine și anul

acesta. Dar apoi, curiozitatea mea ieșită din comun, care m-a însoțit toată viața, s-a simțit îndreptățită să-și facă simțită prezența.

— Deci, ce naiba se întâmplă?

Neurologul a început să ne facă o prezentare a creierului meu.

— Ai un creier încântător, a spus cu o mândrie care sugera că ar avea și el un merit la asta. Vezi tu... în interiorul craniului... nu este absolut nimic acolo...

Nu eram deloc convins că acest citat ar da bine ca text de promovare pe coperta oricărei cărți aș fi scris-o, dar știam că doctorul încercase să-mi dea astfel o veste bună.

Acolo, de-a lungul coloanei mele vertebrale, până la capătul ei, se putea vedea un cerc întunecat uniform și bine evidențiat, înconjurat de arta abstractă în alb și gri pe care o formau contururile ondulate ale vertebrelor mele. Nimic neașteptat sau periculos în afară de o scolioză ușoară, de care nu știusem până atunci (o curbură laterală în coloana vertebrală), dar care oferea în sfârșit răspuns unei întrebări pe care mi-o pusesem din adolescență, referitoare la motivul pentru care pelvisul meu era puțin mai ridicat într-o parte.

În concluzie, era limpede. Nu aveam o tumoare la creier. Nu aveam o tumoare la șira spinării. Nu exista niciun semn de SM — scleroză multiplă. Nicio afecțiune neuromotorie. Nici măcar un semn de vreun nerv ciupit. Totul era foarte clar. Eliminând pe rând toți suspecții de serviciu, neurologul l-a anunțat pe medicul meu generalist că aș putea suferi de ceva exotic. Prin urmare, am fost trimis la o serie de teste din ce în ce mai ezoterice.

Am început cu o radiografie toracică absolut obișnuită, urmată însă de o listă uriașă de analize de sânge. Văzând ce înseamnă denumirile inofensive de pe fișă, mi-am dat seama că trei dintre teste erau pentru infecții care au legătură cu SIDA — ceea ce era perfect justificat, dat fiind că bolile autoimune se pot manifesta uneori exact ca niște probleme neurologice.

Când toate rezultatele s-au dovedit a fi negative, am ridicat ștacheta. De data aceasta, asistenta care se ocupa de recoltările de sânge nu s-a putut abține să remarce când a văzut lista:

— Of, sper să nu aveți niciuna dintre aceste probleme. Sunt oribile.

Totuși, când și aceste analize s-au întors cu rezultate negative, solicitările pentru analize de sânge au părut că migrează de la ezoteric la supranatural. Și cu toate acestea, nimic nou. După efectuarea și a unor teste genetice (tot cu rezultate negative), neurologul meu părea derutat. Cu o disperare pe care nu prea reușea s-o mascheze (sau cel puțin așa mi se părea mie), a alcătuit lista de analize finală, după cum chiar el m-a asigurat. Prin urmare, noua mea prietenă, asistenta care recolta probele de sânge, devenise, la rândul său, foarte derutată.

— De multe dintre acestea nici măcar nu am auzit până acum.

Și-a verificat lista de teste din computer. Două nici măcar nu erau disponibile. După câteva telefoane, a reușit să le descopere, în cele din urmă, la niște laboratoare puțin cunoscute, unde a și trimis probele pentru a obține informațiile de care aveam nevoie.

— Vestea bună e că măcar vom epuiza astfel toate pistele pentru a afla ce e în neregulă cu tine.

Așa am sperat și eu. Mi-am monitorizat starea cu atenție. Cu fiecare săptămână care trecea, orice era în neregulă cu mine se extindea încet, dar sigur, în tot piciorul. Iar până să primim un diagnostic clar, nu puteam face nimic pentru a opri acest lucru. După două săptămâni, au venit rezultatele.

Ordin al Imperiului Britanic, cu care sunt recompensați cei care au efectuat un serviciu excepțional și remarcabil pentru Marea Britanie în diverse domenii precum artele, sportul, științele sau activități caritabile. (*N.r.*)

Frumoasa vârstă de 16 ani

Fiecare ființă umană primește la naștere dreptul să poată schimba universul.

Chiar dacă am ajuns la această concluzie până să împlinesc vârsta de 16 ani și mi-a plăcut ideea că încălcarea regulilor ar putea reprezenta un factor indispensabil pentru a reuși s-o și pun în practică, eram încă destul de confuz în privința detaliilor. Acestea fiind spuse, dacă intuiția nu m-ar fi îndemnat să mă revolt o lună mai târziu, într-o minunată după-amiază însorită de miercuri din luna mai, astăzi nu aș mai fi fost în viață.

Deci ar trebui să încep prin a-i transmite mulțumiri înflăcărate fostului meu director de școală — ceea ce ar fi o adevărată ironie a sorții având în vedere că nu l-am prețuit niciodată, nici ca profesor, nici ca om. În tot acest timp, el mă vedea pe mine ca pe o rușine la adresa lui Dumnezeu și a umanității. Cu toate acestea, să-i dăm Cezarului ce-i al Cezarului: fără intervenția lui din acea zi, aș fi putut fi azi un membru cu drepturi depline al Establishmentului**. De asemenea, aș fi fost mort.

Acțiunea semnificativă din acea după-amiază atât de importantă a început pe la 12:28, spre sfârșitul orei de engleză. Mă ridicasem în picioare lângă banca mea destul de veche și le dezvăluiam colegilor de clasă convingerile mele cuprinse în eseul pe care îl citeam cu voce tare, intitulat „Viitorul".

Pedagogul nostru destul de în vârstă zâmbea și mă aproba din cap încurajator. Încântat, deja mă punctase cu 10 plus, adăugând și un comentariu laudativ: „Imaginație fantastică; slavă Domnului

că premonițiile tale sunt fanteziste!“ Trecuse cu vederea faptul că eu îmi scrisesem eseul ca o lucrare de non-ficțiune, nu de ficțiune. Ca să fiu sincer, mama făcuse la rândul ei aceeași greșeală dat fiind că, dintre toate eseurile pe care le adusesem acasă, am descoperit, după moartea ei, că doar pe acesta îl păstrase.

— ... creierul meu se va conecta la un creier electronic și împreună vom fi mai inteligenți decât suma componentelor noastre. În concluzie, cele cinci...

Clopoțelul a sunat pentru pauza de masă. Nimeni nu s-a clintit — clopoțelul era un semnal pentru învățători, nu pentru copii. Pedagogul mi-a făcut un semn discret din încheietura mânii că pot continua.

— În concluzie, cele cinci simțuri ale mele vor fi sporite de nenumărate componente electronice până ce întreaga mea identitate va evolua, umanitatea din mine va evolua. În loc să conduc o mașină sau chiar un vapor enorm, voi *fi* acea mașină; voi *fi* acel vapor.

Am privit spre pedagog pentru a-i confirma că terminasem.

— Minunat capriciu imaginativ, Scott. Văd că promovezi în continuare fantezia științifică! Foarte bine.

Apoi a privit spre restul elevilor:

— Sunteți liberi!

— Ești o târâtură! Ai furat asta din *Doctor Who*[***], a spus Simpson, care nu era chiar cel mai mare fan al meu, în timp ce se ridica din banca din stânga mea.

Pe când îmi strângeam lucrurile de pe bancă, am simțit nevoia să-i înfrunt calomnia:

— De fapt, de sâmbătă, 23 octombrie 1963, ora 17:15, nu a existat niciun episod din *Doctor Who* care să corespundă, măcar vag, cu extrapolarea pe care tocmai ai auzit-o.

— Pe bune? a răspuns micuțul Connor, care era în mod bizar prieten și cu mine, și cu Simpson, și care ni se alăturase spre ieșirea din clasă.

Îl plăceam pe Connor. Mult.

— Uneori ești un mare labagiu, a spus Simpson.

— Sunt. De câteva ori pe zi, i-am confirmat eu.

Am rânjit spre Connor cât mai sigur pe mine, astfel încât să pot spune ce aveam de gând:

— Mi te poți alătura oricând dorești...

Connor mi-a aruncat un zâmbet obraznic, aproape tachinându-mă, ceva de genul „sunt-flatat-dar-deocamdata-te-refuz“, apoi și-a dat peste cap minunații ochi verzi.

— *Podex perfectus es!* a replicat el și m-a privit direct în suflet.

O spusese pe un ton care s-ar fi potrivit perfect cu expresia „Te iubesc“. Din păcate, traducerea cuvânt cu cuvânt era: „Ești doar un cur“.

— *Podex perfectus habes!* i-am răspuns eu tandru, sperând și că voi remedia situația, dar și că voi impresiona cu talentul meu la limba latină — „chiar *ai* un anus perfect“.

— Ești un *mare* poponar, a spus el zâmbind.

— Poponar handicapat ce ești! s-a băgat entuziasmat în discuția noastră și Foster.

Cu vreo cinci centimetri mai înalt decât mine și clădit exact cum trebuie pentru a face parte din grămada de la rugby. Din această cauză îl tratam cu mai mult respect decât merita. În fond, tehnica lui preferată de dezbatere era una pur fizică.

Aveam pauza mare de prânz, așa că intenționam să-mi văd de treabă. Am ajuns repede la cele două

uși enorme de la capătul holului principal, prin care ieșeai din Sala Mare (care mi s-a părut mereu că aduce puțin cu o catedrală din cărămizi roșii) direct în lumina soarelui. În fața mea, dincolo de numeroasele terenuri de tenis, puteam vedea terenurile cu gazon bine îngrijit întinzându-se în depărtare. Știam că în dreapta mea, de cealaltă parte a șirului de laboratoare de știință, gazonul se întindea până la bazinele de înot. În spatele meu, de cealaltă parte a Sălii Mari, era doar domeniu public. Mi se părea absolut normal ca King's College School, în calitate de membru cu drepturi depline al Eton Group, să domine tăcut, în toată splendoarea cărămizilor sale roșii, cele mai scumpe locuințe ale înstăritei clase de mijloc din suburbia Wimbledonului.

Toată viața trăisem aici. Aceea era lumea mea. Urmasem de la trei ani școala primară de la care copiii mergeau direct la King. La șapte ani, alături de majoritatea colegilor, am traversat pur și simplu pe partea cealaltă a străzii Ridgway și am început să purtăm un sacou roșu în locul celui gri. Abia atunci am început să înțeleg că sunt un privilegiat și că (mai ales când tata a avut de achitat un impozit pe venit de 95%, pe vremea guvernului laburist) am primit o educație atât de elevată doar pentru că am fost suficient de norocos să mă nasc într-o familie ai cărei membri făceau toți parte din Establishment.

Mi s-a părut dintotdeauna firesc faptul că toate rudele mele erau înstărite și că aveau relații. Un judecător la Înalta Curte aici, câțiva Siri și Ladies dincolo, un director general, un decan, numeroși directori și președinți de consilii de administrație.

Toți susțineau — într-un mod mai degrabă rezervat — că mă iubesc, fiecare dintre ei demonstrând, în doar câțiva ani, exact opusul.

În timp ce mergeam, Împuțitul a trecut pe lângă mine, pufăind din pipa care, în urmă cu nici nu se mai știe câte decenii, îi adusese porecla folosită de elevii din școala primară.

— Buna ziua, comandante!

— Domnule!

Mă măgulea că încă folosea când vorbea cu mine titlul de „comandant pe școală“, chiar dacă îl primisem cu trei ani în urmă, pe vremea când eram în școala primară. Asta îmi întărea presupunerea că în șase luni aș putea ajunge „comandant pe liceu“, deci el nu va trebui să-și schimbe salutul. Chiar se obișnuia ca același elev să fie numit de două ori. Cu siguranță, în câteva zile mă așteptam să fiu anunțat ca „house prefect“, ceea ce însemna că eram în cursa pentru a deveni comandant pe liceu.

Prin ferestrele Sălii Mici puteam vedea întreaga scenă pe care, la 13 ani, mă alăturasem dascălilor în calitatea mea de reprezentant al elevilor din școala primară. Atunci când fusesem eu ales, rolul devenise mai degrabă unul ceremonial, deși încă aveam dreptul (împreună cu adjuncții mei) de a înmâna bilete de conduită, care atrăgeau mult prea adesea loviturile cu bățul din partea directorului — chiar dacă acestea se aplicau rar copiilor de șapte ani.

Lucrurile se schimbaseră. După cum îmi reaminteau cu evidentă plăcere câțiva profesori mai în vârstă, unul dintre predecesorii mei își trimisese chiar propriii adjuncți să fie bătuți cu

bățul; bineînțeles, atunci când am primit eu funcția, această oportunitate nu mai făcea parte din fișa postului.

După ce am trecut de Sala care numai Mică nu era, tocmai mă pregăteam să mă îndrept spre complexul Priory când Wiggy mi-a tăiat calea pe jaful lui de bicicletă și aproape a intrat în mine, luând un viraj în unghi mort la viteza maximă. Am sărit într-o parte și am așteptat ciocnirea.

Din fericire, a cotit în partea opusă; din nefericire, aproape că s-a izbit de un zid, încurcat de faptul că avea o singură mână pe ghidon, cealaltă fiind (ca de fiecare dată când mergea cu bicicleta) lipită de cap pentru a-i ține coama la un loc. Din cauza vitezei, părul îi flutura în toate direcțiile. Oricum, situația de față se prezenta mult mai bine pentru Wiggy față de cea din urmă cu câteva săptămâni când, în timpul unei explozii nefericite din laboratorul său de chimie, l-am văzut pârlit pe tot corpul.

— Fii atent! mi-a strigat el, deși nu fusese vina mea.

— Domnule!

Am ajuns la sala de muzică nevătămat și, văzând un Rolls Royce negru, de epocă, parcat sub arcada de la intrare, am intrat în clădire curios să aflu al cui este. Am pătruns într-o încăpere spațioasă pe care o cunoșteam foarte bine pentru că, în calitate de membru al corului pentru imn (unul dintre cele 4 coruri în care activam), repetasem acolo cam jumătate de oră în fiecare zi, înainte de rugăciuni.

Domnul Waters mi-a zâmbit cu căldură.

— Bună ziua, Peter. Cărui fapt îi datorez această plăcere neașteptată?

Era neobișnuit ca un pedagog să se adreseze unui elev pe numele mic. Totuși, în particular, domnul Waters făcuse asta dintotdeauna.

— Mă întrebam dacă mi-aș putea lăsa oboiul aici, până mâine.

— Desigur, *mon petit*.

După o scurtă sporovăială, am plecat mai departe pe aleea principală care trecea pe lângă Priory, apoi pe lângă clădirea de arte și meserii și înconjura atelierul de artă. Pe lângă faptul că purtai un costum, mai degrabă decât un sacou, unul dintre avantajele de a fi în clasa a șasea era că puteai să nu participi la masa de prânz. Iar în atelierul de artă de la etaj, sub o coală de hârtie, pe o masă încăpătoare rezervată, se afla ceea ce lucrasem eu în pauzele de prânz din ultimele opt luni. Era de departe avuția mea cea mai prețioasă și cea mai tainică.

Grup de persoane care deține puterea, autoritatea în societate și care are interes să mențină ordinea existentă. (*N.r.*)

Doctor Who este un serial SF produs de BBC, prezent în Guinness World Records ca fiind cel mai lung serial science-fiction din lume. (*N.r.*)

Plăcerea

Mi-am scos sandvișurile din ghiozdan, am pregătit o pană de scris și cu mare migală am caligrafiat ceva pentru a marca o imagine cam de un centimetru, aproape pierdută pe pagina de hârtie groasă, fabricată manual, care avea dimensiunile de 90 × 120 centimetri. M-am tras puțin înapoi, să contemplu efectul.

— E minunat! s-a auzit o voce din spatele meu.

Era Larry Fish, unul dintre instructorii de la arte, subțire, stilat, necăsătorit, trecut de 40 de ani, despre care eu credeam că e gay.

— N-am vrut să risc să fac nici cel mai mic zgomot în timp ce scriai. Așa că te întreb acum: ce *este* „Flacăra din Analax“?

Fie că era sau nu gay, știam că mă pot încrede în domnul Fish, așa că i-am mărturisit adevărul.

— Este locul în care lordul Avalon s-a îndrăgostit prima dată de Rahylan.

— Și, dacă îmi amintesc eu bine, Rahylan ești chiar tu, nu?

— Cam așa...

Era complicat. Cu trei ani înainte, începusem să inventez o altă lume, o lume fantastică în care acțiunea principală se desfășura în Regatul Salania. Am inventat o geografie, numeroase culturi, un limbaj și un alfabet, precum și o scriere de mână și rune. La 14 ani, mi-am petrecut în mare parte vacanța de vară construind, iar apoi sculptând o harpă salaniană, cu care și azi mă mai mândresc în biroul meu. Dar mai ales am inventat mituri, aventuri și balade. Și, spre deosebire de opera lui Tolkien[****], pe care o iubeam, poveștile mele cu eroi și magie conțineau și o poveste de

dragoste între doi bărbați. Deoarece lumea reală din jurul meu ducea lipsă de modele de iubire pasională, dramatică și romantică între doi bărbați, atunci aveam să-mi creez propria–mi lume, pentru a îndrepta lucrurile.

Această hartă explicativă — sub forma unui manuscris medieval fantastic — era mărturia fiecărui loc, a fiecărei povești la care visasem. Fiecare nume de locație spunea o poveste. Fiecare personaj avea o istorie. De-a lungul tuturor acelor luni, pe măsură ce mă documentam pentru fiecare detaliu, domnul Fish îmi adresase întrebări la întâmplare despre orice denumire ciudată care îi atrăgea atenția. Știa că mă regăseam în blondul Rahylan, tânărul ucenic de vrăjitor, iar eu îl alimentasem cu povești nesfârșite despre Rahylan și despre celtul Avalon, dar acesta a fost primul moment în care i-am spus, în mod explicit, că erau iubiți. I-am povestit despre ceremonia prin care cei doi bărbați și-au declarat iubirea și s-au sărutat în fața tuturor celor de la Curte și cum, de atunci, au fost acceptați în tot Regatul ca un cuplu căsătorit.

A primit dezvăluirea ca pe ceva firesc.

— Tu nu vei merge niciodată cu turma, mi-a spus el cu multă gentilețe. Îmi amintesc că ți-am spus asta când aveai nouă ani și ai câștigat premiul pentru artă al școlii. Mi se pare mare păcat că nu ai ales arta ca obiect principal de studiu.

Mai discutasem despre acest aspect și cu un an înainte, când a trebuit să optez pentru cele trei materii principale din clasa a șasea.

— Și literatura engleză, pentru Dumnezeu, a continuat el să bată monedă pe același subiect dintotdeauna. Ai fi atât de fericit în lumea artei.

Sau ca scriitor. Sau... — a făcut o pauză, ca și cum taman atunci îi venise ideea —, ca actor. Domnul Rogers vorbește și astăzi entuziasmat de performanța pe care ai reușit-o în rolul lui John de Stogumber. De modul în care reușeai să trăiești totul la intensitate maximă în fața publicului în fiecare seară...

— Tot ce am făcut a fost să plâng în fața publicului. Chiar și un copil poate face asta.

— Ei bine, mă aștept să te aleagă vedeta piesei de anul viitor.

Apoi, ca din senin:

— Sau ai putea deveni regizor de film, de televiziune, ceva!

Părea exasperat, stânjenit și compătimitor în același timp.

— Te-ai *potrivi* atât de bine, a mai spus el, iar chipul i s-a schimonosit în încercarea de a-mi transmite un mesaj ascuns.

Bănuiam unde bate, dar am ales să continui ca și cum nu discutam decât despre felul în care îmi alesesem eu materiile.

— Știu. Îmi place lumea teatrului. Și mi-ar fi plăcut să–mi aleg Arta și literatura engleză ca materii principale. *Şi* geografia sau istoria. V-am mai spus, simt că m-am născut în perioada greșită. Cineva ca Leonardo nu ar fi ales niciodată știința în defavoarea artei! Am urât faptul că nu am putut alege decât matematica, fizica și chimia. Nu am putut adăuga nici măcar biologia — ceea ce exclude o carieră medicală.

— Mă gândesc doar că, în domeniul artistic, ai putea întâlni persoane care..., a făcut o pauză mai lungă ca să-și poată alege cuvintele cu grijă... *gândesc la fel* ca tine.

— Dar mie mi-a fost tot timpul clar că voi alege știința, tot timpul. Pe la șapte ani recitam deja formula dilatării temporale a lui Einstein, doar pentru că îmi plăcea cum sună.

— Poftim?

— Este formula fizică relativistă pentru modul în care timpul încetinește cu cât călătorești mai rapid.

Părea să fie la fel de confuz.

— Uite, dacă iau o rachetă de pe Pământ și plec cu ea într-o călătorie dus-întors de un an, mergând tot mai repede în primele șase luni — cu o rată egală cu accelerația gravitațională (9,81 m/s^2) — și reduc viteza cu aceeași rată la întoarcere, când voi ajunge acasă, toți prietenii mei vor fi deja morți, deoarece pe Pământ vor fi trecut *100* de ani. Este ca o magie. Dar este real. Și asta este ceea ce ador la știință: doar pentru că poți explica ceva nu înseamnă că acel lucru nu mai este magic.

— Vezi, exact asta am vrut să spun. Tu ești dedicat științei, Peter, dar ești mai atras de romantism, iubire și magie, adică de tot ceea ce este exact *opusul* științei!

— Dar tocmai asta este ideea — eu nu cred că *sunt* opuse, sunt doar perspective diferite asupra acelorași lucruri.

A făcut o pauză. Părea să-și dea seama că a fost învins, așa că și-a continuat avertismentele bine intenționate, atacând direct miezul problemei:

— Îți dai seama că nu vei găsi prea mulți oameni care să-ți împărtășească viziunea asupra lumii...

Nu știam dacă să interpretez asta ca pe o remarcă, laudă sau critică.

— Bun! Oricum, am conceput o modalitate simplă de a-i identifica, dacă va fi să îi întâlnesc vreodată. Numesc asta Testul Camelot.

A ridicat din sprânceană în semn de „continuă".

— Așadar, în Camelot poți fi oricine vrei. Cine ți-ai dori să fii: Arthur sau Lancelot?

— Cei mai mulți aș spune că vor alege în cele din urmă să fie regele Arthur.

— Probabil, dar răspunsul meu este Merlin...

A zâmbit discret:

— OK, cred că pricep. Știi, am vrut doar să verific. Apropo, nu trebuie să fii la un meci între clase? a întrebat el uitându-se la ceas.

— Fir-ar să fie! am răspuns privindu-mi și eu ceasul.

— Nu-ți bate capul, du-te.

Mi-am luat ghiozdanul și am fugit entuziasmat spre ceea ce, chiar și după aproape o jumătate de secol, a rămas cel mai traumatizant episod din viața mea.

O dată pe an, cele șase grupe ale școlii organizau un turneu de scrimă. Acum urma să înceapă, iar eu luam parte la el. Din păcate, încă eram în costum.

Am intrat în vestiarul aproape pustiu al salonului de scrimă, mi-am luat rucsacul cu echipament din dulap și am început să mă schimb.

— Văd că ai întârziat după cum e moda acum, se apropie Anthony de mine, ironic ca de obicei și zâmbindu-mi a bun-venit.

— Fac orice numai să-l scot pe Nicholson din joc!

Anthony: bine clădit, aflat într-o clasă cu un an mai mare. Părinți unguri (mama lui fusese la Auschwitz), neinteresat de știință, dorindu-și o

carieră în domeniul juridic, interesat prea puțin de scrimă, două prietene, nu doar una, și cel mai bun prieten al meu. Ne-am potrivit, cumva. Mai ales că era un imitator tare răutăcios.

— Scott! Ai întârziat și de această dată! Rușine, rușine pentru echipa ta, pentru școală, pentru întreaga lume! l-a imitat el teatral pe pedagogul meu, pe care îl disprețuiam amândoi.

Am izbucnit amândoi în hohote de râs. Deja îmi încheiam ultimii nasturi de la bluza albă pentru scrimă.

— Cum arăt?

Anthony mi-a verificat rapid echipamentul.

— O adevărată apariție în alb. Baftă! a răspuns el.

— Nu-l voi învinge niciodată pe Nicholson, dar voi încerca să nu mă fac total de râs...

Mi-am luat masca și floreta și am fugit în sală.

După circa două ore ajunsesem în finală, împotriva lui Nicholson, care era cu un an mai mare și șeful echipei de floretă. Era, cu siguranță, un scrimer mai bun decât mine, dar antrenorul aranjase ca noi să nu ne confruntăm în calificări — acesta era, de altfel, motivul pentru care ajunsesem atât de departe în competiție.

Din câte se părea, eu aveam o zi bună, iar Nicholson era cam ieșit din formă. Eram la egalitate și doar o tușă ne mai despărțea, pe fiecare dintre noi, de victorie. Așteptam la marginea planșei, respirând agitat, cu masca ridicată, pentru a mă răcori între două asalturi. Încercam să gândesc. La fiecare truc al meu el răspunsese cu iscusință. Era rapid, ager și avea experiență. Eram convins că el va obține tușa următoare.

Am respirat adânc și mi-am impus să mă liniștesc. Gândește! Scrima este, de fapt, un joc de șah foarte rapid. Pentru a marca trebuie, pur și simplu, să înlături arma adversarului atât cât să poți ataca. Se numește paradă-ripostă. De fapt, există doar două tipuri de paradă: lovești în lateral lama adversarului sau o încolăcești pentru a o putea înlătura. Problema este că adversarul tău știe asta și ia contramăsuri la tot ce faci. Iar Nicholson era foarte rapid. Așadar, cum l-aș fi putut învinge?

Și atunci mi-am dat seama care era metoda pe care o folosea el în luptă. Când începeam un asalt, mișcările lui păreau mai degrabă întâmplătoare. Dar când era sub presiune și acționa instinctiv, părea să prefere paradele circulare. Nu mai era timp. Masca pe față.

— *En garde! Allez!*

L-am surprins imediat cu o rafală de parări și riposte. Mi-am pus toată energia într-o mișcare explozivă pe care eram conștient că nu o pot menține mai mult de 30 de secunde. Era totul sau nimic.

Am avansat agresiv, obligându-l pe Nicholson să se retragă. Și atunci s-a întâmplat. S-a apărat cu două parade circulare la rând. Am pariat că o va face și pe a treia, am evitat-o în avans, i-am îndepărtat arma și am împuns.

S-a retras, exact cât să evite vârful floretei mele. Numai că aveam picioare lungi și atacasem atât de rapid, încât inerția m-a păstrat în ofensivă. Am pivotat pe piciorul drept și am mai obținut câțiva centimetri.

— *Touché!* a anunțat antrenorul, care părea la fel de încântat ca mine.

Mi-am scos masca în același timp cu Nicholson și ne-am dat mâna. A zâmbit în timp ce m-a felicitat, iar eu abia dacă îi auzeam pe cei din sală cum ne aplaudau și ne ovaționau.

— Frumos meci, Scott! Vei fi un demn urmaș al meu, mi-a spus Nicholson și părea foarte sincer.

Eram în al nouălea cer de mândrie. După ce mă calificasem în sferturile de finală ale campionatului școlar de scrimă, toată lumea îmi spusese că eram pregătit să-i iau locul lui Nicholson, astfel încât acesta să se poată concentra asupra examenelor care urmau să înceapă peste o lună. Dar acum îmi preda chiar el neoficial ștafeta.

Pedagogul meu — masiv, cu părul cărunt, intimidant — și-a făcut loc prin mulțime, fără îndoială ca să mă felicite, credeam eu. În schimb, s-a ferit să mă privească în ochi și s-a îndreptat spre antrenorul de scrimă. S-au retras într-un colț și au început să discute, în timp ce spectatorii se strânseseră în jurul meu și al lui Nicholson. Nici măcar nu am observat când pedagogul meu a apărut lângă mine.

— Scott! Vino cu mine.

L-am urmat în vestiar.

— Lasă-le aici, mi-a cerut el, indicând spre masca și floreta pe care o țineam sub brațul stâng, apoi a ieșit valvârtej pe ușă, fără ca măcar să verifice dacă îl urmez.

Am mers în liniște și ajunseserăm deja la terenurile de tenis când mi-a răspuns la întrebarea pe care nici nu apucasem să i-o adresez.

— Mergi cu mine la directorul școlii!

Ăsta era un eufemism. Coordonatorii de orice fel, dar mai ales pedagogii, țineau la autonomia lor. Aveau puteri depline când venea vorba de

pedepse corporale pe care unii dintre ei, mai ales profesorii mai în vârstă, continuau să le împartă cu ajutorul șlapilor sau al vechilor pantofi de sport. Dar, în acea perioadă, doar directorul școlii mai avea dreptul să bată cu bățul. Într-adevăr, pentru majoritatea băieților, această pedeapsă corporală părea a fi singura lui îndatorire în afară de prezența la adunarea de dimineață.

Nu șovăisem deloc, dar brusc mi s-a făcut rău. Îmi picase puțin fața.

— Domnule, dar pot să vă întreb ce-am făcut?

— E vorba despre o problemă de disciplină, m-a repezit el.

J.R.R. Tolkien, scriitor britanic, celebru datorită operelor sale fantasy *Hobbitul* și *Stăpânul Inelelor*. (*N.r.*)

Infirmul

Ezotericele mele teste de sânge au ieșit normale. Vestea bună era că făcusem toate analizele de sânge care fuseseră inventate vreodată, iar rezultatele erau în limitele normale. Vestea rea spunea că, deși nu mai existau alte teste, *ceva* era totuși în neregulă cu mine. Ceva care părea mai grav decât simplul tremur al picioarelor; urcatul treptelor la o piramidă maiașă din Mexic devenise o problemă de sănătate și siguranță.

La șase luni de la apariția primelor simptome, paralizia parțială de la piciorul drept se ridicase spre genunchi. Iar acum era bilaterală — cu alte cuvinte, tot ceea ce aveam la piciorul drept se manifesta deja identic și la stângul. Într-o zi, în timp ce exploram împreună cu Francis fiordurile norvegiene, mi-am dat seama că deja șchiopătam de-a binelea.

Când ne-am întors în Anglia, niciun specialist din echipa medicală la care apelasem și care devenea tot mai numeroasă de altfel, nu avea nici cea mai vagă idee care era cauza — deși, din fericire, aveam o listă lungă a lucrurilor care *nu* reprezentau cauza. Pentru că tot nu reușeau să-mi stabilească un diagnostic, au făcut ce au crezut ei mai bine: au căzut de acord asupra unui termen impresionant prin care să numească simptomele mele. Din acel moment sufeream oficial de „paraplegie spastică“ — rigidizarea mușchilor de la picioare, care cauzează paralizie parțială.

Asta m-a făcut să-l privesc cu alți ochi pe Foster, fostul meu coleg de clasă, și gașca lui. Îmi amintesc perfect cum el și alți câțiva colegi care

formau o minoritate extrem de vocală în școală obișnuiau să se refere la mine folosind expresia „poponar handicapat“. Pe atunci consideram asta o caterincă de doi bani. Dar acum, pe bune, chiar să aibă dreptate în *ambele* privințe... Care erau șansele?

Deja, în acea etapă, când ieșeam la plimbare, Francis începuse să-mi ofere tot mai des brațul lui pentru sprijin ori de câte ori părea că am nevoie de ajutor. Era același gest, mi-am spus eu, pe care l-ar fi făcut orice alt cuplu care a trăit împreună o viață întreagă. Cu siguranță că îl văzusem la multe doamne în vârstă care abia își târșâiau picioarele sprijinite de soții lor, la fel cum mă agățam și eu de al meu. La fel cum au făcut mama și tata.

Dar totuși ei aveau peste 90 de ani. Eu abia împlinisem 50. Cu toate acestea, eram într-o formă fizică deconcertantă. Încetul cu încetul, am început să realizez (mai ales din momentul în care am remarcat privirile exagerat de preocupate sau ușor dezgustate ale necunoscuților) că trecătorii nu ne catalogau la fel ca pe bătrâneii lor dragi care se îndreptau spre băncile de pe promenada din Torquay. Nu ne catalogau nici măcar ca pe un cuplu gay. De fapt, nu ne vedeau deloc ca pe un cuplu. În schimb, Francis părea acum, din toate punctele de vedere, infirmierul care avea grijă de mine. Iar eu, în doar câteva luni, mă metamorfozasem în ceea ce părea să fie un adult cu dificultăți de învățare. A fost experiența prin care m-am alăturat noului meu trib: infirmii.

Probabil că mă aflam în etapa de negare de cel puțin patru luni până să admit că poate nu aveam de-a face doar cu o stare temporară. Că poate nu aveam doar de experimentat o perioadă modul enervant de viață al unei persoane cu dizabilități,

pentru ca mai apoi să revin la standardele ceva mai acceptabile ale majorității care se putea mișca fără probleme. Că poate așa urma să fiu de acum înainte. Mi-am făcut curaj și i-am spus celui mai bun prieten (Francis, desigur) că eu cred că aș putea fi infirm. Adică, infirm *cu adevărat*. Mi-a spus că știa deja. Asta a reprezentat o mare eliberare. Dar și o mare problemă. Îmi amintesc cum ne-am întărit decizia de a înfrunta orice ignoranță sau prejudecată care ne-ar apărea în cale prin aceste cuvinte: „Slavă Domnului că este vorba doar despre picioare, nu?“

S-a dovedit că marea diferență dintre a le spune celor din jur că ești infirm în comparație cu a le spune că ești gay este că oamenii au tendința să fie chiar amabili în prima situație. Motiv pentru care m-am gândit, ce e așa de rău în asta? Iar acest altruism extraordinar al umanității noastre comune mi-a fost demonstrat cel mai bine în Ibiza, insula din Marea Mediterană.

Traversam cu Francis o șosea aglomerată. Foarte încet. Eu, sprijinit de brațul lui, în timp ce luminile semaforului — optimizat pentru petrecărești tineri și în putere — sclipeau agresiv în zadar, încercând să ne zorească traversarea. Cam pe la jumătatea trecerii, rămăseserăm cu mult în urma grupurilor care plecaseră de pe trotuar odată cu noi. Singurul nostru companion era o doamnă în vârstă, uscățivă, îmbrăcată în haine de doliu, care nu părea să-și dorească altceva decât să apuce să traverseze înainte de a fi secerată de mașinile din trafic. Se afla în fața noastră.

Apoi luminile semaforului s-au schimbat și am auzit ambalarea motoarelor și zumzăitul a vreo două scutere care se luaseră la întrecere. Îndreptându-se spre mine. Genial.

În acel moment, să mă iertați că am presupus că partenera noastră de traversat strada (mai mult ca sigur, obișnuită să înfrunte ostilitatea dură a traficului local) va demara cu viteza explozivă a unei țestoase, conform logicii că va trebui să fie doar mai rapidă decât cuplul din spatele ei, pentru ca scuterele să ne lovească mai întâi pe noi și să scrâșnească frânele pentru o oprire adecvată.

În loc de asta, pe măsură ce huruitul traficului se auzea tot mai tare, bătrânica s-a oprit, s-a întors și m-a apucat de celălalt braț. Ea și Francis m-au însoțit ca niște gardieni care conduc în slow motion, în afara incintei, un vizitator nepoftit. După ce m-a văzut în siguranță pe bordură, i-a aruncat un zâmbet larg și complet știrb lui Francis, i-a spus ceva în spaniolă, s-a întors și a plecat. Mie nu mi-a aruncat nici măcar o privire. Pentru mine, acela a fost un moment crucial. Mi-am dat seama că am parcurs fără să știu și fără să vreau două ritualuri de trecere importante. În primul rând, după o viață întreagă în care am fost acceptat grație creierului meu, eram perceput acum ca un idiot, care nu merită nici măcar să fie băgat în seamă. În al doilea rând, ajunsesem într-o etapă a vieții în care bătrânicile mă ajutau *ele pe mine* să traversez strada.

Ceva trebuia să se schimbe și intuitiv m-am gândit la o soluție tehnologică. Am ajuns rapid la concluzia că apogeul tehnologiei bățului de sprijin fusese atins în ultimii ani ai perioadei victoriene, sub forma bastonului. Acel design elegant, dar sofisticat nu fusese depășit niciodată, din punctul meu de vedere — aspect care nu mi-a mai ieșit din minte, așa că, întors acasă în Anglia, i-am solicitat fizioterapeutului să-mi ia măsurile necesare

pentru un dispozitiv care să mă ajute la mers, iar el mi-a oferit bastonul disponibil prin sistemul național de sănătate.

Practic, era o țeavă de aluminiu de dimensiuni ajustabile, care avea în partea de sus un mâner dintr-un plastic dur, gri, iar în partea de jos — un inel de cauciuc. Era uimitor de greu, prost echilibrat și greu de folosit dacă te lăsai cu toată greutatea pe el. Întregul ansamblu părea să fi fost realizat de un instalator de ocazie.

Zdrăngănea. Păcănea când mergeam cu el. Dar, ceea ce era cel mai rău, emana atâta *tristețe*. Nu m-am putut gândi decât că persoana care îl autorizase nu fusese niciodată nevoită să folosească unul în public. Ca o comparație, bastonul perfect echilibrat, vechi, din abanos argintat, pe care tocmai îl cumpărasem, fusese proiectat în epoca lui Sherlock Holmes pentru a emana *maniere sofisticate*. Chiar și după 120 de ani, câștiga fără emoții în fața adversarului său modern care lasă că arăta cum arăta, dar nici măcar nu funcționa cum trebuie.

Când m-am plimbat prima oară cu noul meu baston vechi — un moment cu o semnificație imensă pentru mine —, am avut chiar impresia ca m-am dat puțin mare cu el. Sau poate că doar mergeam eu acum mai legănat. Oricum ar fi stat însă lucrurile, din acel moment nimeni nu s-a mai înșelat în privința mea, era clar că am o evidentă dizabilitate fizică. Într-adevăr, trecătorii mă priveau adesea în ochi. Și zâmbeau. Este uimitor ce obții dacă porți însemnele corecte ale grupului de care aparții...

Durere

Nici nu-mi amintesc cum am ajuns în anticamera biroului directorului. Tot ce țin minte este că pedagogul meu a dat buzna pe ușă ca să descopere încruntat că mica încăpere era deja ocupată de doi puști, care stăteau cu capetele plecate.

Pe unul dintre ei îl știam destul de bine. Cocoțat pe o bancă lipită de perete era Rawlings, din același an cu mine, purtând un echipament de rugby roșu-albastru și ghete pline de noroi, care abia părăsiseră gazonul. Lângă el stătea dragul meu prieten Connor, în echipament de sport, abia revenit de la o cursă de cros. Pentru o clipă amândoi au ridicat privirea, surprinși de intrarea noastră. Dar, după câteva secunde în care ne-am privit cu subînțeles, au lăsat privirea în jos din nou, încercând să fie puternici.

Rawlings, ale cărui constituție și înălțime îl făceau să pară cu doi ani mai mare decât era, părea să reziste bine; micul Connor însă, mai scund și mai slab decât mine, părea că e pe punctul să izbucnească în plâns. Eram cu sufletul alături de el. Între timp, pedagogul stătea acolo ca și cum nu ar mai fi fost nimeni în cameră. Prin ușa capitonată de la biroul directorului puteam auzi un glas înăbușit care vorbea.

Ușa s-a deschis brusc și l-am văzut pe Bellchamber, la fel de bine clădit ca Rawlings și tot în echipament de rugby, dar cu picioare păroase și ochii plini de lacrimi. Directorul stătea în spatele lui, bătrân, slab, înalt, cu părul alb tuns scurt, ochii mijiți și pielea bronzată.

— Următorul!

Privind drept înainte, Rawlings s-a ridicat, iar directorul l-a împins de umăr pe Bellchamber, pentru a-l face să se miște. Acesta a înaintat ezitant, cu pași extrem de țepeni, de parcă nu-și putea flexa picioarele din genunchi. A clătinat aproape imperceptibil din cap spre Rawlings. Nu era un semn bun. Materialul gros din care era confecționat echipamentul de rugby fusese considerat un avantaj incorect, așa că directorul îl obligase să-și dea jos pantalonii.

Ușa s-a închis după Rawlings. S-a auzit un murmur monoton. Inima îmi bătea să-mi sară din piept. Fața îmi era rece.

Jap!

Liniște.

Jap!

Liniște. Brusc m-am încălzit. Simțeam că urmează să vomit.

Jap! și, simultan, un icnet de durere.

Liniște. Un scâncet la stânga mea. Am privit într-acolo. Dragul de Connor părea terifiat. Am vrut să-l îmbrățișez. Din instinct, îmi venea să-l protejez. Părea atât de neajutorat și de vulnerabil. Făcusem o adevărată pasiune pentru el cu un an în urmă, dar acum tot ce simțeam era suferința lui umilitoare — pentru că și eu eram îngrozit.

Nu mai fusesem bătut cu bățul până atunci, dar știam cu toții ce presupunea asta din descrierile prietenilor. Ți se cerea să te apleci în față peste scaun și să privești spre fereastră. Apoi așteptai. Toți spuneau că așteptarea era cea mai grea. Urma prima lovitură. Te durea imediat, dar după două secunde durerea devenea cumplită. Apoi, a doua lovitură. Acela era momentul în care, oricât de puternic ai fi fost, începeai să plângi. Apoi, a treia lovitură. De regulă, după o așteptare mai lungă.

Acela era momentul în care cei mai mulți dintre băieți scoteau un sunet. Și apoi trebuia să te ridici, să întinzi brațul, să dai mâna cu directorul și să spui: „Mulțumesc, domnule“.

S-a deschis ușa.

— Următorul!

Connor s-a ridicat. Picioarele lui subțiri și sfrijite nu au făcut nici măcar un pas. Era pietrificat. Rawlings și-a făcut apariția rigid, cu fața de un roșu-aprins, dar cu pete albe, ciudate, livide, în jurul nasului. Crampoanele de la ghetele de rugby accentuau zgomotul sacadat al pașilor lui lenți, ca de pasăre, în timp ce ieșea din anticameră. Connor nu s-a clintit.

— Hai, băiete!

Pedagogul meu, mai exasperat ca oricând. Directorul s-a încruntat spre Connor.

Asta a avut efect.

Eram în continuare îngrozit. Dar, pentru prima oară în viața mea, am simțit emoții și mai puternice, care ajungeau să-mi depășească groaza.

Indignare în fața realității înconjurătoare. Furie în fața nedreptății. Ură față de un sistem crud.

Un calm parcă de pe altă lume mi-a alungat panica. În ciuda neputinței mele — neputința mea absolută de a-l salva pe micul Connor, sau pe mine, de ceea ce inevitabil urma să se întâmple —, am fost cuprins de un sentiment crescând de determinare, de responsabilitate, de dorință de sacrificiu. De putere.

Era un amestec atât de neobișnuit de emoții, încât nu știam cum să le folosesc. Eram recunoscător că nu mă mai simțeam îngrozit. Dar, când Connor a intrat în birou și ușa s-a închis în urma lui, mi-am dat seama că, dacă s-ar fi putut face un astfel de troc, i-aș fi luat cu siguranță

locul. Țineam la el. Eram mai puternic decât el. Iar o parte anume a psihicului meu se trezise și urla că puterea implică și responsabilitate.

În același timp însă, tot restul ființei mele urla: *Nu poți face nimic.*

Când a început să se audă dinăuntru glasul înăbușit, am simțit cum îmi scrâșnesc dinții.

Când s-a lăsat liniștea, chipul mi-a împietrit.

Jap! Un plânset.

Odios.

Jap! Un plânset mai zgomotos. Pedagogul meu își verifică ceasul.

Mânie.

Mânie.

Mânie.

Jap! Un urlet scurt.

Ură.

Clocoteam. Odios. Mânie. Ură. Cel puțin de acum se termi...

Jap! Un urlet imediat.

O, Dumnezeule! Nu! Cum a îndrăznit?

Jap! Un țipăt care s-a transformat în hohote de plâns.

Te urăsc!!!

Jale.

TE URĂSC din toată ființa mea.

Jap! Un țipăt pătrunzător urmat de un sunet cum nu mai auzisem vreodată: un băiat de 16 ani plângând necontrolat, convulsiv, din ce în ce mai ascuțit, ca și cum corzile lui vocale ar fi regresat la momentul în care plânsese ultima dată pe când era doar un copilaș.

Doamne, te rog, ajunge! În disperarea mea m-am rugat unei ființe divine care știam că nu există.

Te rog. Te rog.

Un murmur înăbușit.

Asta însemna că suferința lui s-a încheiat? Nu-l mai auzeam plângând.

Liniște.

Un murmur mai ridicat.

Ușa se deschide și apare chipeșul Connor. Acum nu mai era așa de frumos, colțurile gurii erau trase în jos într-un semicerc imposibil, ochii lui verzi erau injectați, pe obrajii palizi îi șiroiau lacrimile, căci își prelungea umilința plângând și în fața noastră.

Îmi venea să mă duc la el să-l îmbrățișez, să-i sărut lacrimile și să-i spun că se terminase, că nu voi mai permite să se întâmple așa ceva și că îl voi proteja.

În schimb, în cele câteva secunde în care ni s-au întâlnit privirile, am încercat să-i transmit toate acestea printr-un zâmbet plin de compasiune și prin o ușoară mișcare din cap. Mi-a răspuns cu un gest aproape insesizabil, și-a întors privirea de la mine și a dat să iasă.

Făcea pași de porumbel spre libertate. Când a ajuns la ușa batantă, s-a oprit, cu spatele la mine, ca să o deschidă și am observat o pată de un roșu stins care se mărea într-o parte pe pantalonii lui scurți.

Nu cred că s-a văzut ceva pe chipul meu de vreme ce creierul meu era mult prea ocupat să-și revină din șoc pentru a mai avea timp să se ocupe și de controlarea mușchilor. Directorul fusese dintotdeauna liderul indiscutabil al existenței mele confiscate. Acum îl vedeam ca pe un tiran despotic al unui regim de teroare. Toată viața mea fusesem pregătit, spălat pe creier, pentru a accepta ideea că acest Establishment este bun,

valoros, potrivit. Brusc, cruzimea și bullyingul lui instituționalizat cărora nimeni nu li se opunea m-au oripilat cu totul.

Știam foarte bine că nu pot face nimic pentru a schimba ce urma să se întâmple. Dar, așa cum Rahylan și Avalon mergeau la luptă, nici eu nu aveam de gând să ofer cuiva satisfacția de a mă declara învins. Nu voi permite nimănui să-mi simtă frica. Nu voi ceda. Voi fi puternic. Pentru Connor.

Am ridicat bărbia și m-am întors pentru a-l privi pe director fix în ochi.

— Următorul!

Evoluții șocante

Lipsa constantă a unui diagnostic începuse să mă plictisească. Așa că m-am bucurat ca un pușți când am început o serie de teste evident mai avansate, care implicau utilizarea unui echipament electronic pe măsură, cu luminițe care clipeau, electrozi și ecrane de computer — cam cum s-ar face la Hollywood.

Primul experiment a constat aproape doar în lumini intermitente. Era testul Potențiale evocate vizuale (PEV) care verifică mesajele nervoase dintre ochi și creier. Părea logic, dat fiind că este unul dintre testele obișnuite pentru scleroza multiplă (SM), care, după cum bănuiam de mult, devenise o candidată serioasă pentru a fi Boala Mea.

Un tehnician a atașat pe capul meu câțiva electrozi care arătau impresionant, mi-a acoperit un ochi și m-a lăsat singur într-un cabinet tăcut, iar eu am stat și am urmărit niște modele luminoase până când asistentul a revenit și mi-a acoperit celălalt ochi. Semăna foarte mult cu modul în care îmi imaginam eu că se desfășurau experimentele de spălare a creierului în epoca sovietică.

A urmat un test care suna și mai impresionant — Potențiale evocate somatosenzoriale (PES) — pentru a verifica mesajele nervoase dintre corp și creier. Acest test, am descoperit repede, era în mod evident derivat din tehnicile de *interogare* perfecționate în epoca sovietică. Ar fi putut să-mi facă totuși cadou electrozii atașați strategic pe diverse părți ale corpului meu.

Apoi au început șocurile electrice. Cam două pe secundă. Acute, dar suportabile.

— Cum se simte? a întrebat doctorița.

Era destul de tânără, încă manifestând entuziasmul specific proaspătului specialist calificat.

— Este în regulă, mulțumesc.

Auzi tot felul de povești despre PES, dar în cazul meu totul urma să fie în regulă.

— Ce bine! Prefer să încep, de probă, cam cu jumătate din tensiune. Pentru că sunteți puțin mai înalt decât media, ar trebui să ridic puțin nivelul în cazul dumneavoastră. Este în regulă dacă fac asta?

Era molipsitor de entuziastă, așa că m-am trezit scoțând o minciună printre dinții încleștați:

— Da, sigur.

Problema cu șocurile electrice este că amperii te omoară, dar volții îți fac mușchii să se contracte. Când tânăra și entuziasta mea interlocutoare a mărit voltajul, am început să am spasme. Iar totul devenea din ce în ce mai neplăcut. Și nici nu ajunsese la valoarea maximă.

— Acum aș dori să vă relaxați, a ciripit ea.

Am privit-o cu atenție ca să văd dacă nu cumva îi ardea de glume și am constatat, cu inima strânsă, că era serioasă.

— OK, stați puțin să văd dacă am înțeles. Eu sunt imobilizat pe acest pat, dumneavoastră aveți de gând să ridicați tensiunea la maximum (sau poate chiar mai mult, pentru că sunt mai înalt), dar vreți totuși să mă relaxez?

— Da, exact așa. De fapt, dacă nu vă deranjează, pentru a obține cele mai bune rezultate, aș dori să

ridic voltajul cât se poate de mult cât încă vă puteți păstra mușchii relaxați. Nu îi încordați. Lăsați-i să se zbată. Ar fi minunat dacă ați putea face asta!

Rostise cuvintele magice, „cele mai bune rezultate“, așa că Peter omul de știință a răspuns:

— Evident. Să-i dăm drumul.

Pe când tensiunea creștea de la „inconfortabil“ spre „memorabil“, m-am gândit să cer detalii despre test.

— De câte impulsuri electrice — cumva suna mai puțin îngrijorător decât „șocuri“ — este nevoie pentru test?

Am vrut să pară că pun o întrebare ca să mă aflu în treabă; de fapt eram chiar foarte interesat de răspuns.

— O, cred că vom face șase sute. Apoi vom schimba zonele.

Părea încântată de răspunsul ei.

— A, minunat. Și cam câte zone intenționați să acoperiți?

— Patru, a răspuns ea, ca și cum ar fi clarificat numărul pereților din camera ei de tortură.

Cu „impulsurile“ ridicate acum de la „memorabil“ la „de neuitat“, am căutat alinare în solicitarea de informații despre cum decurgeau lucrurile. La urma urmei, eram deja supus șocurilor electrice de mai bine de cinci minute.

— Așadar, ce ne arată această primă zonă?

Mi-a zâmbit radioasă din mijlocul tuturor acelor ecrane de computer, butoane și alte instrumente de tortură.

— Nu vă îngrijorați. Încă un minut — și apoi vom fi gata să începem...

La două săptămâni după ce scăpasem de PES, am primit confirmarea oficială că, oricât se

străduise doctorița, testele nu indicau nimic. Deja știam asta. Eu continuasem să discut pe parcursul interogatoriului meu — deși uneori cu o voce ușor pițigăiată în timpul perioadelor mai neplăcute — întrebând-o despre rezultate. Toate erau normale (așa cum fuseseră și cele de la PEV, după cum aveam să aflu). Când s-a dat bătută și mi-a spus că pot pleca, părea de-a dreptul dezamăgită.

Bănuiam că lucrurile nu vor rămâne așa. La doar o săptămână după aceea, am fost din nou convocat în fața medicilor. De această dată, mi-au spus că au căzut de acord că nu am SM. Acum căutau altceva. Când am întrebat ce anume, mi-au răspuns că nu sunt siguri. Intenționau „să excludă o dată pentru totdeauna boala neuronală motorie“. Le-am spus că eu crezusem că RMN-ul făcut cu ceva timp în urmă deja o exclusese. Mi-au dat dreptate. Dar, oricum, urmau să mă supună unui examen EMG pentru a vedea dacă nu le-a scăpat ceva. Electromiografia este o procedură de diagnosticare a bolilor neuromusculare, dar am impresia că ar fi fost mult mai potrivită într-un film cu James Bond. Și nu în laboratorul lui Q, țin să precizez —, ci în bârlogul impresionant al personajului negativ. Știți clișeul: tot felul de echipamente hi-tech și un pat alb de spital care nu se potrivesc deloc cu camera înaltă, plină de lambriuri, în care se află biroul unui domn, special amenajată pentru scena obligatorie de tortură. Și desigur că tortura va fi aplicată de o femeie de vârstă mijlocie, deconcertant de tăcută, nemachiată și îmbrăcată în haine ușor demodate.

Printr-o coincidență incredibilă, exact în această ipostază mă aflam eu acum, doar că bârlogul se prezenta sub forma unui spital de provincie în

afara orașului Taunton, iar torționara mea de la țară îmbrăcase uniforma albă a medicului specialist. Vorbea liniștită cu mine, cu un accent est-european pe care nu-l puteam identifica exact.

La prima vedere, din punctul de vedere al prizonierului, exista o asemănare uimitoare între PES și EMG. Diferența, așa cum s-a demonstrat, consta în *modul* în care erau administrate șocurile. EMG este un tip de interogare clasic. Avem și aici un prim electrod fixat strategic (lipit pe o bucată de piele expusă corespunzător), dar se renunță total la acei electrozi neserioși aplicați pe cap în favoarea unui ac încărcat electric — cu care îți este străpunsă pielea pentru a fi introdus încet în anumiți mușchi, pe rând. Apoi acul este mișcat puțin în mușchi. Și în tot acest timp șocurile electrice continuă. Fără milă.

Mai mult ca sigur informată de către colega sa de la PES, doctorița de acum, un adevărat Înger al Durerii, a refuzat să fie atrasă în conversație în timpul chinuitoarei mele investigații. Se uita cu mare atenție în monitorul ei, îmi introducea acul în mușchi și apoi îl lăsa acolo în timp ce continua să-mi aplice șocuri electrice. În cele din urmă, aparent mulțumită de ceva anume, a scos acul, a palpat cu atenție un alt mușchi și a împins ușor acul în el. Când s-a plictisit de picioare și de tălpi, a trecut la mâini. Nu i-am oferit satisfacția de a-i reaminti că nu aveam nicio problemă la mâini — mi-am dat seama că și-ar fi văzut oricum mai departe de treabă.

Rezultatele acestor teste m-au interesat în mod deosebit când au fost gata. Era înșirate într-o scrisoare de cinci pagini, destul de tehnică, adresată neurologului meu, pe care solicitasem să

o primesc în duplicat. La pagina a treia mi-am dat seama că, din nou, concluzia era că rezultatele sunt normale. Pe scurt, nu se descoperise nicio anomalie la teaca de izolare din jurul neuronilor motori inferiori (adică nervii care fac legătura între măduva spinării și mușchi). Ceea ce excludea boala neuronală motorie. Așa cum o făcuse și RMN-ul.

Începusem să-mi pierd interesul față de scrisoare pe măsură ce înșira toate bolile pe care examenul EMG le excludea acum. Așa cum bănuisem, pe listă se afla scleroza laterală amiotrofică (SLA), termenul tehnic pentru boala neuronală motorie (BNM). Mai exact, îmi aminteam eu vag, SLA era un *tip* de BNM — unul tare păcătos, de departe cel mai des întâlnit, care în SUA era numit Boala Lou Gehrig. Din câte îmi dădeam seama, toți cei din domeniul medical pe care îi întâlnisem până în acel moment nu-și prea băteau capul cu această diferențiere pedantă, prin urmare, aveau tendința de a folosi SLA și BNM cu același sens.

Deci nu aveam SLA/BNM. Nimic surprinzător. Mai departe am citit scrisoarea în diagonală. Când deodată am înghețat. Asta ce mai era? Brusc, scrisoarea mi-a captat toată atenția. Iată o propunere preliminară pentru un posibil diagnostic. O boală nou-nouță, de care nu îmi mai vorbise nimeni până atunci. O combinație misterioasă de cuvinte pe care eram convins că nu o mai auzisem: scleroză laterală primară (SLP).

Rândul meu

Am păşit în cabinetul directorului aşa cum am crezut eu că ar trebui să păşească un prinţ adolescent la execuţia lui. Lipsit de teamă. Înăuntrul meu încercam să-mi înfrâng frica primară printr-o furie oarbă, două forţe incontrolabile ţinute în echilibru prin puterea voinţei. Atât. Eram tânăr şi lipsit de experienţă în privinţa menţinerii unui echilibru, dar aroganţa tinereţii mi-a oferit încrederea de care aveam nevoie — aveam încredere în forţele mele.

Pedagogul s-a strecurat prin spatele meu şi a închis uşa în vreme ce directorul, cu obrajii puţin înroşiţi după cum am observat, s-a îndreptat spre biroul său. Iar acolo era obiectul. Lung de aproape un metru. Subţire ca degetul meu. Era cel destinat băieţilor mai mari.

S-a întors spre mine, cu spatele la fereastra largă care dădea spre idilica mea şcoală, care fusese viaţa mea până atunci. S-a uitat la mine:

— Domnule!

Pedagogul meu a intervenit, de undeva din spatele meu.

— Dacă vă amintiţi, domnule director...

— Da, da, ce treabă neplăcută, Scott. De-a dreptul dezagreabilă. Aşa o mare dezamăgire.

— Domnule?

Părea să reflecteze cum ar fi cel mai bine să procedeze. Nici nu clipea, iar ochii lui erau ca ai unui şarpe gata să atace. Când a deschis gura, a început să vorbească pe un ton de două ori mai ridicat decât cel normal.

— *Vrei* să fii o ruşine, Scott?

Futu-i!

Era ultimul lucru la care mă așteptam. Eram total nepregătit. Nimeni nu se referea la cineva cu termenul „rușine“ dacă nu făcea o trimitere directă spre Levitic.

— Ei bine?

Mintea mea era goală. Dintre toate motivele pentru care puteam fi acolo, acesta era cel mai rău. La propriu, cel mai afurisit. Am răspuns pe pilot automat.

— Cu siguranță că nu vreau, domnule!

A dat din cap fie a neîncredere, fie a dispreț.

— Ei bine, eu am auzit altceva, Scott. La fel, și pedagogul tău.

Luând asta ca pe o invitație de a se alătura discuției, pedagogul s-a apropiat de director lângă birou — iar bățul stătea simbolic între ei doi.

— A început să aibă o reputație tare îndoielnică, domnule director. Și nu doar printre colegii din anul său — nici cei mai mici, de la internat, nu se mai feresc să glumească despre asta în timpul mesei de seară. E de-a dreptul dezagreabil. Oferă un exemplu total inacceptabil pentru întreaga școală, domnule director.

Creierul meu identifica frenetic tiparele în ceea ce spunea. Măcar acum știam aproape sigur sursa informației. King era o școală de zi, dar o mică parte dintre băieți stăteau la internat. Connor era unul dintre ei. Sigur că făcea acolo glume pe seama mea, așa cum făcea și în prezența mea când ne tachinam reciproc. Sigur că bârfea; îmi plăcea când bârfea. Și desigur că auzeau și alți băieți acele bârfe.

De data aceasta, se pare că auzise și un pedagog.

Nu era vina lui Connor.

— Înțelegi, da?, Scott, că a fi un *sodomit* — a accentuat fiecare silabă — un *pederast*, un *catamit*, este o rușine față de Dumnezeu și față de omenire?

Ochii mi-au zburat spre băț și am respirat adânc, dar imperceptibil, pentru a-mi limpezi gândurile. Era o întrebare cu dus și întors la care trebuia să răspund. În Biblie se spunea doar de două ori: „Să nu te culci cu un bărbat așa cum te culci cu o femeie", de fiecare dată în Vechiul Testament, mai precis în destul de intolerantul Levitic — care condamna tatuajele și consumul de crustacee și care insista ca miresele care nu erau fecioare sau tinerii lipsiți de respect să fie omorâți cu pietre.

— Cred că apare doar în Levitic, domnule director.

— Nu are nicio importanță *unde* apare în Biblie, băiete. Este împotriva bunului-simț. Este o pervertire dezgustătoare a firii lucrurilor așa cum au fost ele lăsate de la Dumnezeu.

După o pauză, a continuat:

— Scott, sper că *ai* credință în Dumnezeu, nu?

O altă întrebare complicată.

— Domnule director, mă tem că sunt... agnostic.

Era o minciună sfruntată. Agnosticii nu sunt siguri că există Dumnezeu. Eu, în schimb, la 15 ani eram deja convins că era doar o invenție.

— Aha! Asta explică de ce și-a pierdut busola morală, a spus directorul întorcându-se spre pedagog.

Apoi, revenind la mine:

— În cazul acesta, sper că accepți măcar că este un lucru *ilegal*.

Din păcate, era adevărat. Eram dureros de conștient că, în urmă cu șase ani, când eram

suficient de mare pentru a înțelege cât de cât, dar prea tânăr totuși pentru a-mi da seama cum mă afectează în mod direct, homosexualitatea fusese dezincriminată — dar numai în cazul adulților și doar în viața privată, din spatele ușilor ferecate. Mai aveam o grămadă până să împlinesc 21 de ani.

— Da, domnule director.

— Atunci poate că ai auzit că în împrejurări speciale acești perverși nu mai sunt trimiși în pușcărie. Dar tu îți dai seama, nu-i așa, că doar pentru că un lucru este legal, asta nu îl face și tolerabil?

Era magistrat, așa că se considera expert în interpretarea legii. Am răspuns cu sinceritate întrebării sale socratice.

— Nu, domnule director, *nu* îmi dau seama de asta.

Asta a părut să-l blocheze.

— Uite ce e, Scott, înțeleg că probabil ești confuz. Este absolut firesc să treci printr-o fază în care să ai sentimente puternice de prietenie față de ceilalți băieți. Dar te rog să mă crezi că, în cele din urmă, îți va trece. Când vei avea 18 ani și vei pleca din școală, îți vei găsi o fată și te vei căsători, ea îți va dărui copii, va avea grijă de cămin și te va aștepta acasă și va fi capabilă să-ți satisfacă nevoile bărbătești. E în firea lucrurilor. Așa fac bărbații adevărați.

A fost cel mai lung discurs despre bărbăție pe care l-am auzit la el. Fiecare propoziție mi se părea respingătoare — iar asta m-a întărit. Mă uitam la el cu indiferență. Atitudinea mea a părut să-i dea apă la moară.

— În schimb, ho-mo-se-xu-a-li-ta-tea este o boală. Este tipul cel mai grav de boală *venerică*.

Duce în mod clar la o viață nenorocită, plină de suferință. Nu știi că ho-mo-se-xu-a-lii sunt toți triști, Scott?

A făcut o pauză ca să-mi permită să reflectez la acest Mare Adevăr. În schimb, eu am folosit ocazia pentru a reflecta la cât de mult îl uram pe el, opiniile lui și tot Establishmentul care promova oameni ca el în poziții de putere.

— Nu, domnule director. Nici asta nu știu.

— Ei bine, atunci asta este.

Nu părea să fi terminat, ci doar că a încheiat cu prima parte a problemei.

— Mă bucur că suntem de aceeași părere. Vezi tu, totul se reduce la alegerile pe care le facem în viață. E bine că am avut această discuție înainte să te pedepsesc.

Inima a început să-mi bată cu putere. Rămâi calm. Știai că asta urma să se întâmple. Doar că ai uitat. Fii puternic. Urăște-l. Amintește-ți de Connor.

— Urmează o pedeapsă aspră, Scott. Vreau să dureze mult. Vreau să ți-o amintești de fiecare dată când vei avea de făcut alegeri în viață. Vreau să fie o amintire dureroasă a consecințelor pe care le au alegerile *greșite*. De acum înainte mă aștept să duci o viață de curățenie morală. Deși știu că te va durea, îți vei aminti tot restul vieții ziua de azi când ți-ai băgat mințile în cap și ai început o viață nouă. Înțelegi?

Fii curajos. Cum ar proceda Rahylan?

— Da, domnule director. Înțeleg perfect.

S-a întors spre bățul de pe biroul său. Pedagogul meu s-a dat la o parte.

Indignare. Ură. Mânie. Connor.

Dar este atât de nedrept.

Fii curajos.

— Scott, această scrisoare...

S-a îndreptat din nou spre mine, cu o foaie de hârtie în mână.

— Este de la antrenorul de scrimă care propune ca tu să devii căpitanul echipei. Evident, asta nu se va mai întâmpla. Ar transmite un mesaj atât de greșit, ca tu să reprezinți școala, și așa mai departe.

Și asta a fost. În doar câteva cuvinte mi-a distrus lumea cu aceeași compasiune cu care bătea băieții. Scrima era pasiunea mea. Era sportul la care mă pricepeam. Iar el știa asta.

Fii curajos.

— De asemenea, vreau să părăsești imediat grupul de dramaturgie. Te îndrepți într-o direcție greșită.

A doua lovitură, direct în inimă.

Chiar și în stare de șoc, creierul meu și-a dat seama ce încerca să facă directorul. Puteam identifica tiparul. Făcea o pauză. Întotdeauna făcea o pauză înainte de cea de-a treia lovitură. Aceea era cea mai dureroasă și te făcea să țipi.

Fii curajos.

Liniște.

Fii curajos.

— În final, eu și pedagogul tău am căzut de acord că, dată fiind situația, nu avem cum să te numim „house prefect“. Păcat, mare păcat. Chiar te consideram un aspirant serios la titlul de comandant al școlii pentru anul viitor. Este o mare dezamăgire. La fel și pentru părinții tăi.

A fost năucitor. În doar câteva secunde distrusese nonșalant tot ceea ce știa că era important pentru mine. Tot ceea ce mă făcea să mă simt special. Tot ceea ce mă făcea să fiu mândru.

A întins mâna.
— Asta e tot.
Pedepsirea mea se sfârșise.
Am dat mâna cu el.
— Mulțumesc, domnule director.

Autodescoperirea

Am făcut bilanțul situației mele. După opt luni de agravare lentă a paraliziei picioarelor, aproape toate cauzele posibile fuseseră eliminate. RMN-ul cerebral și de coloană nu indicase nimic. O serie de teste de sânge, unul mai cuprinzător si mai ezoteric ca altul, nu indicase nimic. Testele genetice nu indicaseră nimic. PES și PEV nu indicaseră nimic. EMG (modalitatea aceea minunată de tortură avansată care nu încălca nicio lege) nu indicase nimic.

Cea care triumfase după ce eliminările se încheiaseră era scleroza laterală primară (SLP) — o boală neuronală motorie rară, cu dezvoltare lentă și în mare parte benignă. Era uimitor. Și fascinant. Era un posibil diagnostic cu care puteam trăi. La propriu. Iar faptul că era o boală rară și exotică, despre care se știa puțin, reprezenta un fel de bonus. L-am simțit ca pe o grațiere finală. Scăpasem.

Și iată-mă din nou în elementul meu. Ca om de știință cu state vechi, am început să studiez intensiv scleroza laterală primară. Parcă o luasem de la capăt cu aprofundarea literaturii de specialitate de la începutul studiului pentru doctoratul meu. Pe atunci eram entuziasmat de potențialul creativ al provocării și am transformat cercetarea într-o carte, *The Robotics Revolution*, în care mi-am expus pentru prima oară ideile referitoare la viitorul inteligenței artificiale. Acum însă în studiul meu se strecurase un sentiment de urgență. Din fericire, nu prea erau foarte multe lucruri de studiat.

În principiu, am aflat că SLP afectează exclusiv neuronii motori *superiori*, în timp ce scleroza laterală amiotrofică (SLA) (cea mai des întâlnită, deși o formă fatală a Bolii neuronale motorii) distruge deopotrivă neuronii motori superiori *și* inferiori. În cuvinte simple: *neuronul* este o altă denumire pentru „celula nervoasă"; neuronii motori sunt lungi și subțiri (exact precum cablurile electrice cu care sunt comparați) și pornesc din creier spre fiecare mușchi pe care îl putem mișca doar gândindu-ne la el (și în medicină cuvântul „motor" este utilizat cam cu același sens ca în robotică); fiecare *neuron motor inferior* pornește de la un anumit mușchi spre măduva spinării unde, cam ca într-o cutie de joncțiune electrică, se conectează la un al doilea cablu care-i corespunde — numit *neuronul motor superior* — care urcă prin măduva spinării spre zona din creier care controlează mișcarea voluntară.

Deci, pe înțelesul tuturor, o parte din rețeaua care-mi ieșea din creier începea să cedeze ușor ușor. În principiu, era genul de defecțiune căreia puteam să-i fac față; pierderea neuronilor motori *inferiori* este cea care duce la pierderea musculară care, fără ajutor de specialitate, te omoară în cele din urmă, dat fiind că nu te mai poți hrăni și nu mai poți respira. În schimb, cu SLP puteai fi capabil chiar și să mergi. Erau vești minunate. Eu și Francis jubilam — era ca și cum am fi evitat, fără să știm, o săgeată otrăvită.

După ce am studiat trei luni, simțeam deja că știu la fel de multe despre SLP ca mulți dintre medicii pe care i-am întâlnit și mă consideram în stare să pot purta o discuție de la egal la egal cu ei.

Dar exista o problemă: eram încurcat. Nu aveam acel sentiment de derută frustrantă, care apare când nu înțelegi ceva. Ci o senzație ciudată de tulburare, care mă punea pe gânduri și care apare când *chiar* înțelegi ceva suficient de bine încât începi să simți că lucrurile nu se leagă.

Era un sentiment care îmi devenise foarte familiar de-a lungul anilor. Era exact ceea ce mă atrăsese la știință din primul moment. Și îmi plăcea. Însemna că era posibil să te afli pe urmele a ceva nou și, prin urmare, incitant. Dacă ai dreptate, iar oamenii sunt de acord cu tine, urma să rescrii viitorul. Este un sentiment uimitor. Altfel de ce crezi că-și petrec tocilarii întreaga viață în laborator? Deci, eram atras instinctiv de acest gen de confuzie pe care trebuia s-o clarific. Dar nu și în cazul de față.

Problema era că lucrurile nu se legau nu în cazul SLP, ci în cazul SLA (forma comună a Bolii neuronale motorii). Iar pe mine nu domeniul acesta mă interesa. Eu doar întâmplător aflasem mai multe despre SLA, deoarece SLP era *atât* de rar. Nici nu existau lucrări științifice referitoare exclusiv la SLP. În rarele ocazii când afecțiunea era menționată, făcea parte dintr-un studiu mai amplu despre BNM. De regulă, era amintită în contextul SLA.

Pe scurt, este imposibil să înveți prea multe despre SLP fără a învăța la pachet și multe detalii despre SLA. Așa s-a întâmplat și în cazul meu. La unsprezece luni de la apariția primelor simptome, memorasem informațiile puține pe care le găsisem despre SLP — dar eram o enciclopedie vie despre SLA. Astfel aflasem că lucrurile pe care le spun

oamenii despre BNM și ceea ce spune știința *însăși* nu prea se potrivesc. Și asta se întâmplă în zone care sunt chiar importante.

De exemplu, BNM era descrisă mereu ca fiind o boală rară. Dar când aprofundai statisticile epidemiologice, descopereai că riscurile ca oricare dintre noi să o facă de-a lungul vieții erau de 1 la 300. Mie asta nu mi se prea părea ceva rar. Mă îndoiam de faptul că mulți părinți sau profesori erau conștienți că trei dintre copiii care învățau într-o școală gimnazială de mărime medie din Marea Britanie vor muri într-o bună zi din cauza BNM. De fapt, dacă pui problema așa, chiar nu mai pare deloc rară.

O și mai mare confuzie mi-au provocat-o statisticile legate de mortalitate: 30% dintre cazuri decedau în primul an, 50% dintre cazuri, în primii doi ani, 90%, în primii cinci ani. Cum poate fi adevărat așa ceva? La urma urmei, deși era universal acceptat că BNM era o boală „invariabil fatală", asta nu era chiar adevărat; deși era universal acceptat și că BNM era „netratabilă", nici asta nu era foarte adevărat.

Ce vreau eu să spun este că persoane care sufereau de BNM — tehnic vorbind, cele care aveau SLA, acea formă comună a BNM care inunda statisticile — muriseră de inaniție (din cauză că nu mai puteau înghiți mâncarea) sau prin asfixiere (din cauză că nu mai puteau respira). Dar de ce se întâmpla una ca asta?

Tractul lor digestiv rămânea complet funcțional, așa că ar fi putut fi ușor susținuți prin utilizarea unei tehnici foarte întâlnite, de hrănire printr-un tub, direct în stomac. Plămânii le funcționau, doar mușchii responsabili de mărirea volumului toraco-pulmonar slăbeau, astfel încât se putea utiliza o

pompă pentru a se asigura o ventilație mecanică. Cauzele morții nu reprezentau cu adevărat probleme medicale — erau, mai degrabă, chestiuni inginerești.

Mie mi se părea că, tratată cu ajutorul tehnologiei potrivite, BNM era mai degrabă o boală cronică decât una terminală. Folosește tehnologia adecvată și nu te va mai ucide BNM — eventual, te va ucide o afecțiune cardiacă sau un cancer.

Așadar de ce, în ciuda acestor lucruri, atât de multe persoane mureau așa de repede? Era ca și cum, din diverse motive, persoanele cu BNM, pur și simplu, nu urmau calea tehnologiei pentru a putea rămâne în viață. Poate că nu știau că există această posibilitate? Poate că nu le fusese prezentată, din motive care țineau de costuri? Poate că nu mai *doreau* să rămână în viață?

Cel puțin, ultima variantă puteam să o înțeleg. În mod tradițional, BNM era considerată o boală tare ticăloasă. Dacă foloseai sisteme pentru susținerea vieții, ajungeai în cele din urmă aproape complet paralizat, capabil doar să-ți miști ochii pentru a explora din pat tavanul atât de plictisitor al unui salon de spital. Dar, grație tehnologiei de ultimă oră, situația se schimbase, desigur. Cele mai noi descoperiri făceau ca până și tehnologia de care beneficiase Stephen Hawking[*****] să pară cam depășită. Știam cu toții că lucrurile se schimbau radical. Nu-i așa?

Nu mi-am mai pierdut vremea cu asta. Oricât de mult mă puneau pe gânduri aceste întrebări, ele erau irelevante pentru ceea ce mă interesa pe mine: SLP. Cu toate acestea, *chiar* căzusem pe gânduri. În absența oricărei alte persoane căreia să-i pot dezvălui ceea ce (cel puțin pentru mine)

era fascinant, chiar dacă nu mă bazam pe ceva concret, într-o seară, la un pahar de vin roșu, i-am explicat în detaliu lui Francis că — în ciuda numărului mare de informații eronate care însoțeau prognosticul — adevărul era că, dacă voiai cu adevărat să trăiești având BNM, atunci chiar aveai șanse să reușești. Și lui i se părea ciudat că acest adevăr nu era prezentat mai clar. Și, mai important, oare de ce nu existau mai multe informații referitoare la SLP?

În această stare de spirit, străbăteam trei săptămâni mai târziu cele 200 de mile până la Londra, alături de Francis, pentru a repeta testele pe parcursul a câtorva zile. Se împlinea aproape un an de la primele simptome, iar această călătorie era ultima încercare de a pune punctul pe „i". Niciuna dintre analize nu relevase nimic, așa că îi solicitasem medicului generalist să mă lase să profit de un serviciu excelent, oferit de sistemul național de sănătate, despre care se părea că mulți oameni nici măcar nu aflaseră — și anume că oricine poate solicita să fie tratat oriunde pe teritoriul țării.

Am optat pentru Spitalul Național de Neurologie și Neurochirurgie. Unde în altă parte ar fi fost mai potrivit? Erau persoane care veneau și din alte țări pentru a fi diagnosticate aici; eu trebuia să vin doar dintr-o altă regiune. Intenția era de a confirma diagnosticul de SLP. Urma să mi se repete cam toate testele importante. Of, și mi-au făcut și o puncție lombară, pentru orice eventualitate.

Stăteam întins pe partea stângă, cu picioarele strânse în poziție fetală. Era poziția primordială a supunerii totale, principalele mele organe interne

fiind protejate de orice posibil abuz fizic care ar fi putut veni din partea bărbatului impozant de lângă mine.

Medicul ținea în mână o seringă mare, care avea în vârf un ac deconcertant de lung și de gros. Știam asta pentru că mi-l arătase mândru, cu un minut mai înainte — imediat ce am semnat o exonerare de răspundere, care prevedea în principiu că nu-l voi da în judecată dacă îmi provoacă o paralizie permanentă prin procedura pe care urma să o realizeze.

Din câte îmi dau seama, puncția lombară are o reputație proastă. Doar pentru că un străin complet necunoscut (despre care, dacă e să fim sinceri, nici n-ai de unde să știi că nu e vreun psihopat care a furat un halat alb și s-a strecurat în salon), care stă în spatele tău fără să îl poți vedea, introduce echivalentul unei andrele de tricotat în spinarea ta și apoi îți lasă lichidul cefalorahidian să picure într-un mic flacon, oamenii au impresia că este ceva neplăcut și care trebuie evitat. Cu siguranță, după cum o prezintă de obicei Hollywoodul, te aștepți ca puncția lombară să dea naștere la fobii, coșmaruri și festivaluri de film horror pentru adulți.

Experiența mea a fost însă bună. Puțin anestezic local. Apoi o împungere, căutarea, senzația de ți-am-bagat-un-ac-între-vertebre (mi-am amintit clar că am fost atenționat „să stau complet nemișcat“, așa că mă întrebam ce s-ar întâmpla dacă unul dintre spasmele mele ocazionale s-ar manifesta chiar atunci), apoi un „Cum se simte?“ (ceea ce am presupus că însemna „Vă mai simțiți picioarele?“), și cam asta a fost.

În ciuda simplității testului, e aproape de prisos să spun că rezultatele — care căutau, în principiu, semne de scleroză multiplă — erau normale. O pierdere de vreme, cu excepția confirmării ipotezei din ce în ce mai rezonabile că sufeream de SLP. Același lucru se putea spune și în urma repetării RMN-ului — care a ieșit normal și de această dată. De aceea, din păcate, am devenit reticent la a mă oferi să-mi testez pragul durerii, adică, după cum eufemistic se menționa în programarea mea, „De repetat examenul EMG".

Măcar de data aceasta eram pregătit pentru ce avea să urmeze. Și, după cum s-a văzut imediat, tânăra doctoriță care m-a introdus în cabinet era bucuroasă să discute. Fără să mai stau pe gânduri, m-am așternut la vorbă cu ea, după cum îmi era obiceiul, de parcă am fi fost colegi. Ce a atras-o la neurologie? Cum spera că va decurge cariera ei? Cât de precis era echipamentul EMG? Orice subiect profesional care să mă ajute să mă scutur de sentimentul copleșitor că EU sunt pacientul.

Astfel am construit rapid o relație cu medicul responsabil de confortul meu pentru următoarele 40 de minute. Pe măsură ce îmi comenta rezultatele testelor, discutam și despre latura științifică a situației. Ceea ce era mult mai bine decât să aștept, într-o liniște mormântală, să-mi fie administrat următorul șoc electric.

— Aha, puțină atrofie aici, a spus ea în timp ce se uita cu atenție la acul înfipt în gamba mea.

În principiu, asta însemna că singurul nerv care lega zona din măduva spinării pe care eu o comparasem cu o cutie de joncțiune electrică cu mușchiul din partea inferioară a piciorului avea o problemă cu teaca de izolare. Era puțin deteriorată.

— Fascinant! am răspuns eu.

Ei bine, chiar era fascinant. Pentru că izolarea trebuia să fie în regulă. Fusese în regulă fără niciun dubiu cu câteva luni în urmă, când mi s-a făcut prima dată EMG. Am continuat să discutăm despre subțierea acestei teci și despre învelișul de mielină.

— Hm, pare că am mai găsit o zonă.

— Serios? Ei bine, atunci chiar este interesant. Arată clar o modificare în ultimele luni.

Nu mă prefăceam că sunt calm, chiar eram fascinat într-un mod aproape obiectiv. Altfel spus, o altă parte din mine avea un dialog interior de genul: „Of! Nu ne așteptam la asta, nu-i așa? SLP este, prin definiție, exclusă în acest moment. Ceea ce ne lasă doar opțiunea ultra-urâtă a SLA. Probabil. Totuși nu e nimic definitiv...“

Eu am continuat să discut în vreme ce ea a continuat cu șocurile electrice și nu a mai apărut nimic nou vreo 10 minute. Nicio altă atrofiere. Până am ajuns la o zonă aflată între degetul mare și degetul arătător. A străpuns-o cu acul și a scormonit puțin în timp ce asculta zgomotul tern, venit de la un difuzor. Știam că cu cât sunetul va deveni mai repede clar și puternic, cu atât era mai bine — pentru că atunci va înceta să mai scormonească cu acel ac infernal.

Doar pentru a nu mă mai gândi la faptul că începuse să-mi repoziționeze electrozii, am făcut o demonstrație a cunoștințelor mele anatomice destul de limitate spunând:

— Ah, primul dorsal interosos. Este un loc obișnuit de cercetat...

Și chiar este. Este un semn clasic în stadiile mai avansate de SLA, când se poate vedea o ditamai

gaura între degetul mare și degetul arătător, acolo unde mușchiul interosos dorsal al mâinii s-a atrofiat.

— Da, și destul de sigur... da, e clar o atrofiere, a spus ea.

Deci asta fusese.

Fără a avea timpul necesar să procesez nimic altceva în afară de concluzia evidentă, am răspuns imediat:

— Aha. Deci, conform lui El Escorial, SLA în fază incipientă.

El Escorial reprezintă denumirea generică pentru criteriile internațional acceptate în diagnosticarea SLA. De exemplu, dacă pe lângă semne de deteriorare motorie neuronală superioară mai sufereai și de deteriorare motorie neuronală inferioară în cel puțin trei zone (precum atrofierea relevată de EMG), atunci se trăgea concluzia că este vorba despre SLA.

Fără niciun fel de ezitare, a spus simplu:

— Da, exact.

Ca și cum aș fi fost un student la medicină care cere o părere despre un diagnostic. Iar eu exact asta îmi și doream.

O secundă. Două secunde.

— Vai de mine! Dumnezeule, nu ar fi trebuit să zic asta. Îmi pare *nespus* de rău. Sunteți în regulă?

Mi-am petrecut următorul minut reasigurând-o cu multă amabilitate pe doctorița plină de remușcări că eram foarte în regulă. Și mințind-o că mă așteptam la acel rezultat și că eram mai degrabă în căutarea unei confirmări. Până la urmă, făcuse exact ce-mi dorisem de la ea. Iar pentru asta îi eram profund îndatorat.

Diagnosticarea cu SLA în loc de SLP a fost, cu siguranță, o mare surpriză. Dar îmi subliniasem

deja în minte lucrurile despre care credeam eu că sunt necesare pentru a supraviețui bolii (și anume hrănirea prin tub, respectiv pompa pentru ventilație) și pentru a duce o viață productivă, chiar dacă sufeream de această boală (adică o grămadă de chestii hi-tech supercool).

Cum stăteam întins pe spate pe masa de examinare, iar cea care îmi dezvăluise diagnosticul fără să vrea finaliza EMG, îmi amintesc că mă gândeam la două lucruri. Unul, că ar fi bine să încep să mă lămuresc în detaliu care erau chestiile hi-tech de care urma să am nevoie. Doi, cum i-aș putea explica cât mai bine diagnosticul lui Francis, pentru a evita să-l supăr sau pentru a nu amâna aiurea vizita noastră deja stabilită la Muzeul Petrie, localizat la câteva străzi de spital, pentru expoziția Colecția de obiecte egiptene antice?

Din fericire, grație numeroaselor noastre discuții și a activității lui de detectiv online — dar, ca să fiu onest, mai ales pentru că așa este el, uimitor — Francis era la fel de realist ca și mine. În timp ce mergeam spre Muzeul Petrie, am căzut amândoi de acord că diagnosticul meu chiar era o mare problemă. Dar nu *atât* de mare cum ar fi crezut toată lumea.

Acestea fiind zise, am petrecut apoi două ore de desfătare printre zeci de mii de artefacte expuse în câteva galerii de la etaj, într-o parte aproape ascunsă din campusul University College. Ne-a plăcut atât de mult, încât am cumpărat până și catalogul extraordinar de scump. Una peste alta, a fost o zi *plină* de învățăminte. Și, într-un mod bizar dacă priveam partea bună a lucrurilor, o zi pervers de norocoasă. Îmi amintesc că m-am gândit când am ajuns înapoi la hotelul nostru din

apropiere: diagnosticul meu de SLA trebuie să fi fost unul dintre cele mai puțin traumatizante din istorie.

Acest sentiment de vanitate a durat exact nouă ore și jumătate...

Stephen Hawking, renumitul astrofizician britanic, **a suferit de** scleroză laterală amiotrofică. Paralizat aproape complet, și-a petrecut restul vieții într-un scaun cu rotile, neputând să vorbească decât cu ajutorul unui sintetizator de voce. (*N.r.*)

Alegeri în viață

Pe când mă întorceam în sala de scrimă, probabil că aduceam mult cu Connor, așa cum mergeam încet, țeapăn, ca un zombie. Pe pantalonii mei albi nu aveam nicio picătură de sânge, dar sufeream cumplit — mă simțeam traumatizat. Chiar în timp ce pășeam, mă întrebam dacă n-aș fi preferat mai degrabă să fiu altoit cu brutalitate, așa cum fusese pedepsit el. Umilința lui măcar se terminase; a mea părea să nu aibă sfârșit. Cu cât analizam mai mult pedeapsa primită, cu atât cadrul în care se desfășurase până atunci viața mea privilegiată continua să se prăbușească. Nimic nu mai era adevărat. Elementele-cheie ale viitorului meu nu mai existau.

Vestiarul era gol. Doar hainele mele, aruncate acolo într-o altă epocă, mă necăjeau amintindu-mi de existența mea anterioară lipsită de griji. Am început să mă schimb, dar mintea îmi era în altă parte. Pedagogul, care a ieșit din cabinetul directorului imediat după mine, s-a îndreptat spre camera comună unde nu existau restricții, dar s-a întors și mi-a recomandat:

— Ceva mai puțin excentric, Scott! a spus el și apoi a dispărut.

— Ah, m-am gândit eu că s-ar putea să te fi întors.

Era antrenorul. Nu-mi puteam da seama ce crede. Era iritat? Stânjenit? Puțin din ambele?

— Îmi pare rău pentru decizia conducerii în ceea ce privește postul de căpitan al echipei de scrimă. Știu că trebuie să fi fost o mare dezamăgire și așa mai departe. Dar trebuie să vezi situația din

punctul de vedere a școlii, ce semnal ar transmite celorlalți băieți. Plus reputația școlii. Cam perimat, știu. Din punctul meu de vedere, fiecare poate face ce vrea.

Răspunsul meu puternic și instantaneu m-a surprins plăcut.

— Da, Maître! Absolut! Evident!

— Dar, după cum ți-ai dat seama, mă tem că nu toată lumea gândește ca mine.

S-a oprit o clipă, întrebându-se dacă mai are ceva de spus, a decis că nu, și-a băgat mâna în buzunar și a scos o cheie.

— Să încui când pleci, te rog.

Am luat asta ca pe un cadou de despărțire; de obicei, doar căpitanului echipei de scrimă i se încredința sarcina să încuie.

— Mulțumesc, Maître.

M-am îmbrăcat, mi-am aruncat pe umăr sacul cu echipament, am încuiat vestiarul și am luat-o pe lângă terenurile cu gazon, până la intrarea dinspre Slips. Acesta era un drum îngust accesibil publicului, care tăia terenurile școlii, mărginit de o parte și de alta de un gard înalt. Era scurtătura mea spre casă. M-am uitat la ceas. Era cam cinci și un sfert.

După trei minute, călătoria mea se încheiase și am deschis ușile duble vitrate de la intrarea în holul unui bloc de apartamente din 1930, care fusese căminul meu dintotdeauna. Am luat liftul vechi spre ultimul etaj și am intrat în apartamentul alor mei.

Un pupic rapid pe obrazul mamei, apoi am folosit scuza obișnuită cu lecțiile, care durau trei ore, pentru a mă retrage în dormitorul meu. Mintea mi-era în continuare un vârtej. Mi-am impus să mă concentrez asupra temelor de la

fizică și am reușit să mă afund în studiu, doar pentru a fi readus apoi imediat la realitatea mea făcută țăndări. Tata mi-a făcut cu mâna în timp ce se îndrepta spre dormitorul lor, pentru a se schimba de hainele de stradă. Lucra la o firmă mică de investiții financiare și făcea naveta cu un Daimler. Revenirea lui acasă reprezenta semnalul că cina urma să fie servită. Imediat după aceea l-am auzit cum trece iar prin fața ușii, așa că l-am urmat în sufragerie, unde mama punea masa.

Ea urmase cursurile de medicină, dar a renunțat la ele când s-a căsătorit cu tata. De când mă știu, zilele ei de gospodină se caracterizau prin meniuri fixe pe bază de legume cumpărate din Wimbledon Village și de carne livrată de la hala Harrods. Azi era miercuri, iar asta însemna cotlete de miel din Noua Zeelandă, piure de cartofi, morcovi și mazăre.

După desert, până să deschidă radioul Roberts pentru programul de seară, aveam de gând să-i întreb ceva. Poate, speram eu, chiar să le povestesc. Probabil că șocul ultimelor evenimente mă încuraja sau chiar mă forța să încerc ceva ce nu îndrăznisem vreodată, dar de care nici nu fusese nevoie, nici măcar pe ocolite. Acum lucrurile stăteau cu totul altfel. Ziua aceea îmi destabilizase universul, iar eu aveam nevoie să știu care erau noile sale repere.

— Azi, la școală, am avut o dezbatere interesantă. Pro și contra. De o parte: „Homosexualitatea este un mod de viață complet acceptabil“. De cealaltă parte: „Homosexualitatea este o monstruozitate în fața lui Dumnezeu și a umanității“. Mă întrebam ce părere aveți voi despre asta. Argumente puternice au fost de ambele tabere.

Mama a adoptat imediat fața unui om îngrijorat. Când simțea că am nevoie de ea, devenea de fiecare dată un părinte profund iubitor și gata să-mi sară în ajutor. Cam așa era și tata. Ambii mă îmbrățișau și mă sărutau adesea. Așa erau ei. Acum amândoi trecuseră pe modul protector.

— Chiar așa, dragule? Au fost de *ambele* tabere? Mi se pare dezamăgitor, nu crezi, tati? a spus mama, privind nerăbdătoare spre tata.

— Păi, cam da.

Ea continuă să-l privească cu nerăbdare până ce tata a adăugat:

— Adică, da, evident.

— Dragule, sper că niciunul dintre pedagogi nu a exprimat păreri de ambele părți!

— Păi, de fapt, au cam exprimat, puțin.

— Sunt oripilată. *Oripilată*. Asta este chiar nedrept față de unii dintre băieți. Le bagă în cap idei total aiurea. Poate că ar trebui să-i telefonez mâine directorului și să mă plâng.

— Ei, nu! N-are niciun rost. A fost o simplă dezbatere.

— Bine, dacă chiar crezi asta. Dar mi se pare un gest absolut criminal să expui băieții la astfel de subiecte. Le poate face rău.

— Ei bine, cred că te poate da puțin peste cap dacă nu beneficiezi în familie de sprijinul de care am eu parte.

— De ce, dragule? Ce s-a întâmplat?

A fost dintotdeauna foarte inteligentă și se prindea repede când era o problemă. Uneori chiar prea repede. Așa că, dintr-odată, ne-am trezit într-o situație pe muchie de cuțit.

— Nu, nu, nimic! Voiam doar să spun că pentru unii băieți ar putea fi destul de derutant.

— Păi, tu ești pe mâini bune.

Mama s-a relaxat. Eu m-am relaxat. Tata oricum părea cam tot timpul destul de relaxat. Mama a întins mâna spre mine:

— Să nu te îngrijorezi niciodată, a spus ea pe cel mai liniștitor ton cu putință. Nu ai niciun motiv să te simți derutat. Așa cum îți va confirma și tati, nu e *nicio* îndoială în privința aceasta. Sigur că homosexualitatea este o monstruozitate. Nu-i așa, dragă?

— Sigur că da!

— Poți să fii liniștit, mi-a spus mama mângâindu-mă pe mână, nimeni din toată familia noastră nu a avut vreodată de-a face cu cineva care este homosexual.

Și-a retras mâna, și-a strâns brațele la piept și s-a cutremurat teatral.

— Of, ce rușine! Vreau să zic, pentru părinți. Pentru ei trebuie să fie cumplit să vadă cum toți cei din jur le plâng de milă. Mai ales pentru mamă. Cele mai noi studii sugerează că problema este cauzată de o mamă autoritară și de un tată slab. Ce umilitor! Nu crezi, dragă?

Am subliniat că trebuia să-mi termin temele, am zâmbit, m-am ridicat, am plecat în camera mea, am încuiat ușa și am plâns. Am plâns din cauza nedreptății și a cruzimii. Am plâns pentru că pierdusem lumea familiară de la școala în care mă dezvoltasem și unde ținusem capul sus cu mândrie. Am plâns din cauza certitudinii că părinții mei nu doar că nu mă cunoșteau cu adevărat, ci îi și considerau pe cei ca mine ca fiind o monstruozitate.

În noaptea aceea abia dacă am pus geană pe geană. Mintea mea procesa. Reevalua. Anula. Se chinuia. Îmi amintesc foarte clar că eram treaz și

că am urmărit cum apar zorile puțin înainte de 5 dimineața. La finalul acelei nopți lungi luasem o decizie.

Voi urma sfatul directorului.

36 de ore mai târziu, ieșeam cu Anthony de la repetițiile de cor care se desfășurau după ore.

— Un nou look! a exclamat el și a sunat exact ca o reclamă tv americană.

Am stat ca la poză.

— O tunsoare nouă *și* un costum nou.

Aveam acum o frizură cu cărare pe mijloc și purtam un costum albastru-marin foarte șic, cu revere late și pantaloni foarte evazați.

— Vreau să-mi las părul lung. Dar ce zici de tocuri?

Am ridicat cracul pantalonului pentru a-i arăta tocul de cinci centimetri. Cu tocuri aveam acum peste 1,80 m înălțime. Anthony a adoptat morga exagerată a pedagogului meu.

— Păcat! Mare păcat! Ce te-a apucat, băiete?

— Fac exact ce mi-a spus directorul să fac, Anthony. Încep o viață nouă.

— Ei bine, arată grozav, a spus el imitându-l la perfecție pe pedagog.

— O, dar acesta e doar începutul. Mai am de gând să fac și alte schimbări.

— Oho, abia aștept. Vreau să știu totul în detaliu. Îmi poți povesti mâine pe îndelete, la antrenamentul de scrimă, a spus el și a făcut o pauză, folosind apoi glasul lui real. Îmi pare tare rău de chestia cu șefia echipei.

Părea cea mai bună ocazie să-l pun la curent pe Anthony cu ultimele noutăți. Ne aflam abia la

jumătatea străzii din fața școlii — deci aveam suficient timp pentru a-i comunica veștile înainte de o lua în direcții diferite pe Ridgway.

— De fapt, mâine nu voi mai veni la scrimă. Nu mai vin deloc.

— *Ce?* a întrebat el și s-a oprit.

— În ultimele luni am mers în unele seri la această minunată dojo — așa se spune în japoneză la „școală“ — condusă de un tip care are centura neagră cu cel mai înalt grad din afara Japoniei. Aici se predă cea mai dură formă de karate: Kyokushinkai. Full contact. Adică nu-ți înfrânezi loviturile aplicate cu pumnii. Sau cu picioarele.

— Și?

— Și l-am rugat pe profesorul de sport să mă lase să fac zece ore pe săptămână acolo, în loc de scrimă. I-am explicat că nu aveam timp să le fac pe ambele. Apoi l-am convins spunându-i că singurul meu regret era că nu voi mai putea reprezenta școala în competițiile de scrimă. Probabil că a avut nevoie să-i fie reîmprospătată memoria, dar i-a pâlpâit beculețul când i-am spus asta. Până să terminăm discuția, deja mă încuraja de zor.

— Bine le-ai făcut. Și unde e acest Palat al Pugilismului?

— Parcul Raynes. Faci doar douăzeci de minute cu bicicleta până acolo. Iar acolo sunt tipi *adevărați*. Sunt convins că doar eu vin de la o școală publică. Oricum, ceilalți sunt mai mari. Îmi place la nebunie.

— *Foarte* Bruce Lee...

Filmele cu arte marțiale erau în mare vogă, iar *Intrarea dragonului*, în care juca sexosul de Bruce Lee, era în top. Anthony a luat-o iar la pas:

— Și cum rămâne cu cercul de dramaturgie? Ce se va alege de scurta ta carieră de actorie?

— Întreaga lume este o scenă, amice!

— Iar toți bărbații și toate femeile, simpli actori, amice! Da, știu citatul******. Dar dacă nu mai vii la cercul de dramaturgie, unde vei merge?

— La ore de informatică. Computerele sunt viitorul.

— *Computere?*

S-a oprit pentru a doua oară.

— Mă înscriu la cercul de informatică.

— Nu-mi spune: noi, de fapt, nici nu avem așa ceva pe aici, dar tu vei merge la unul aflat la New York?

— Nu *aveam* niciunul. Dar domnul Billings a obținut acces la un computer IBM pe care câțiva dintre noi îl putem folosi o dată pe săptămână.

— Unde naiba e asta?

— La Politehnica Merton.

— *La Politehnică!* a spus el și a început iar să-l imite pe pedagog. Rușine! Rușine! Acolo nu se predă limba latină. Nici măcar nu sunt în stare să scrie corect Oxbridge...

— Știu, nu-i așa că e grozav? Chiar s-ar putea să-mi placă să dau puțin de greu!

— Mai degrabă, o să-ți dea la greu vreo gașcă de acolo, Peter!

— Mă folosesc de karate...

Un zâmbet mare a înflorit pe chipul lui Anthony, atunci când a înțeles legătura logică între sexualitatea mea, noul meu spirit rebel și alegerea altui sport.

— Cei de la școală habar nu au ce au declanșat!

— Serios, mă simt descătușat, eliberat. Mă voi reinventa în totalitate.

Și știam că tot ce am spus era adevărat. Răspunsul entuziasmat al lui Anthony mi-a oferit încrederea și determinarea de care avea atâta nevoie și care erau atât de prețioase pentru mine.

— Metamorfoza!

— *Da!* Metamorfoza. Acesta este termenul. Establishmentului nu i-a plăcut ce sunt; stai să vadă în ce o să mă transform! Nu au mai văzut pe nimeni ca mine vreodată. Nici nu vor ști ce i-a lovit!

— Doar nu ai de gând să înfrunți toată școala?!

— Nu, sigur că nu. Am făcut o pauză pentru efectul dramatic. O să înfrunt întreaga lume! Știi, Maître mi-a zis cândva: „Peter, să ținteși mereu la stele; în felul acesta vei ajunge măcar până la Lună!“ Cu cât mă gândesc mai mult, cu atât îmi dau seama că nu am niciun interes să bat pasul pe loc. Vreau să iau viteză!

De data aceasta, Anthony nu a mai zis nimic. Se oprise și se uita la mine întrebător.

— De acum înainte, voi refuza să tolerez ce este nedrept în mersul lucrurilor; voi schimba asta. Voi refuza să fiu bătut până mă supun și obligat să mă conformez doar pentru că alte opțiuni îmi vor fi interzise; voi transforma pasivele în active și voi crea *noi* opțiuni. Și voi refuza categoric să cedez în fața amenințărilor — oricât de oficiale ar fi. De acum înainte, de fiecare dată când Establishmentul va încerca să se ia de mine, voi reacționa iar și iar. Până când, în cele din urmă, ei vor ceda.

— Și vei negocia o pace.

— Nu! Până obțin capitularea necondiționată!

Anthony jubila. Era clar că îi plăcea ideea. Când a reînceput să meargă, a sintetizat situația entuziasmat:

— Va fi o bătălie de toată frumusețea!

M-am oprit. S-a oprit și el.

— Bătălie? am hohotit eu zeflemitor. Ăsta e un adevărat *război*!

„Lumea-ntreagă e o scenă și toți oamenii-s actori.“ (William Shakespeare, **Cum vă place**) (*N.r.*)

Dimineața următoare

Am sărit brusc din somn și am mijit ochii spre ceasul de pe noptieră: 03:05. Realitatea m-a lovit în față și am înțeles pe deplin că, de fapt, mă trezeam într-un adevărat coșmar.

Era sentimentul de groază neputincioasă pe care îl voi asocia pentru totdeauna cu acel moment când aveam 16 ani și așteptam în fața cabinetului directorului, ascultând livid, cu gura căscată, cu stomacul strâns și cu inima trepidând, sunetele înfundate care răzbăteau de dincolo de ușa capitonată — murmur, tăcere, o lovitură, două, trei, murmur, ușa deschisă, „Următorul!“

De nicăieri, m-a lovit un val de teroare. Urmat de încă unul. Până ce m-au copleșit.

O să mori!

Nu, nu voi muri. Voi avea un tub pentru alimentare și un ventilator mecanic.

Răspuns jalnic — acestea nu vor fi de ajuns. Dacă ar fi fost, orice persoană care suferă de BNM ar face la fel. Dar, în loc să se întâmple asta, pacienții mor. Așa cum se va întâmpla și cu tine. Spre deosebire de tine, ceilalți au curajul să accepte inevitabilul.

Nu este inevitabil. Doar că oamenii aleg să nu le pese până când sunt complet paralizați.

Nu fi un fraier fantezist și pompos, smintitule care ești. Ești o rușine pentru Ştiință. Încrede-te în statistici — cel mai probabil, în doi ani vei fi mort. Ca toți ceilalți.

Dacă Stephen Hawking poate supraviețui, pot și eu.

Aha, ia te uită. Marele doctor Scott-Morgan se compară cu cel mai cunoscut cosmolog de pe planetă. Câtă aroganță, câtă disperare!

Lui i s-a montat o pompă de ventilație în 1985.

El a descoperit că suferă de BNM la o vârstă mult mai fragedă decât a ta. Starea lui s-a agravat mult mai lent decât a ta. Este mult mai bogat decât tine și își poate permite cea mai bună îngrijire posibilă, 24 din 24. Tu nu ești, și nu vei fi niciodată, în niciun fel, la același nivel. Vei muri banal, ca toți ceilalți, fără să ieși cu nimic în evidență. Şi nimeni nu va băga de seamă asta.

Chiar dacă voi muri în curând, tot ar trebui să mai pot rezista măcar cinci ani. 10% dintre pacienți rezistă cinci ani.

Da, dar nu știi dacă nu cumva aceștia au forme mai puțin agresive de BNM. Probabil că starea ta se va deteriora mult mai rapid. Şi chiar dacă mai reziști cinci ani, vei fi complet paralizat cu excepția ochilor — lipsit de putere, prizonier în corpul tău mort, ca într-o cămașă de forță, pentru cât îți va mai fi dat să trăiești.

Unii fac față.

Tu nu vei face față. Simțurile îți vor rămâne intacte. De fiecare dată când vei simți o mâncărime, nu vei fi în stare să te scarpini.

Unii fac față.

Tu nu vei face față. Vei deveni claustrofob. Îți mai amintești când ai rămas blocat în peșteră în timp ce te târai prin acel tunel îngust, pe vremea când erai un student neînfricat? Mereu te-ai fălit că ai reușit să te liniștești și să găsești o ieșire din situația aceea, dar, de această dată, nu vei mai reuși. Creierul tău isteț și toată educația ta costisitoare nu te vor ajuta cu nimic, nu-i așa?

Nu.

Nu vei face față nici măcar faptului că nu vei mai putea vorbi. Iar cei care au avut de-a face cu tine vorbind întruna vor fi încântați că, în sfârșit, ai tăcut. Iar tu nu vei reuși să reziști.

Știu și eu...

Ești pe punctul de a nărui viețile tuturor celor din jurul tău. Ştii, nu ești singurul care nu va rezista deloc. Abia a trecut un an de când ai avut primele simptome și deja ești un infirm. Oamenii își întorc privirea de la tine atunci când te îndrepți spre ei. Ești o bătaie de cap. O belea pentru Francis.

Știu.

El nu s-a angajat la așa ceva.

Știu.

Şi cu toate astea, insiști din orgoliul ăsta al tău exacerbat să-ți vezi singur mai departe de planurile tale egoiste de supraviețuire cu orice preț — fără să-ți pese de daunele colaterale pe care le provoci celor din jurul tău, pe care le provoci persoanei care te iubește cel mai mult.

Da.

Iar acea persoană merită mai mult.

Da.

Dacă îl iubești măcar puțin din cât pretinzi, nu îi vei prelungi suferința. Îl vei scuti de la a te vedea cum te prăbușești încet în inutilitate, cum renunți treptat, cu durere, la orice activitate pe care o făceați împreună până când, în cele din urmă, ajungi într-un loc în care nici măcar el nu te mai poate însoți. Dacă îl iubești cu adevărat, protejează-l.

Da.

Pentru că altfel va începe să aibă resentimente față de tine. Iar apoi te va părăsi. Şi te va plasa la un azil plin de oameni bătrâni, care miros a urină. Şi te va lăsa să mori singur.

Ce?!? Dar asta este absurd. În toiul nopții, subconștientul meu a avut pentru prima oară ocazia să proceseze pe de-a-ntregul enormitatea diagnosticului meu. Respiră adânc. Calmează-te. Gândește-te la o ieșire.

Treptat, am devenit conștient de sforăitul liniștitor al lui Francis, care dormea alături de mine. Mereu alături de mine. Indiferent de probleme. Francis și Peter Împotriva Lumii. Simțeam că inima nu-mi mai sare din piept, respirația îmi revenise la normal, iar monștrii nu mă mai pândeau din întuneric.

Locul lor fusese luat de ceva mult mai jalnic.

În vreme ce dialogul interior dintre conștientul și subconștientul meu continua, personajele care interacționau s-au schimbat fundamental. Interlocutorul meu de acum părea să fie mai degrabă un băiețel, cu ceva ani înainte de a fi obligat să aștepte în fața cabinetului directorului. Se ascundea într-un colț, dezbrăcat pe podea, strângându-și genunchii la piept și tremurând, așa cum tremuram eu de la transpirația rece.

Sunt speriat.

Știu că ești. Este normal să fii speriat. Dar dimineață soarele va răsări din nou, Francis se va trezi și vom avea parte de un mic dejun agreabil, și ne vom simți mult mai bine. Iar apoi eu și Francis vom lupta împotriva lumii și vom învinge. Dar acum trebuie să fim puternici.

Dar BNM este mai puternică.

Nu, nu este! BNM reprezintă doar o altă amenințare, ultima amenințare din partea Establishmentului. Iar un Scott-Morgan nu cedează în fața amenințărilor. Știi asta.

Dar nu există tratament.

Sunt multe, foarte multe posibile tratamente. Doar că acestea presupun tehnologie înaltă, nu tratamente medicale, așa că potențialul lor este ignorat. Atât de mult timp BNM a fost o boală care i-a intimidat pe oamenii care nu i s-au opus, încât regimul ei incontestabil de teroare s-a instituționalizat. Toți așteaptă un tratament miraculos care să-i vindece. Dar eu cred în posibilitatea a ceva diferit, ceva cu adevărat nou, ceva de-a dreptul uimitor. Prin intermediul unei tehnologii pe care nu a mai folosit-o nimeni niciodată. Un SF devenit realitate. Știu că se poate.

Va fi distractiv?

Poftim?

Propriul meu creier m-a luat complet prin surprindere cu schimbarea aceasta de macaz atât de bruscă. Pentru zece, poate chiar douăzeci de secunde, m-am desfătat cu senzația rafinată de a experimenta simultan emoții diametral opuse: frică paralizantă, furie, disperare, dar și — la fel de puternice — încântare, bucurie, speranță.

Apoi emoțiile noi, cele pozitive, au început să domine. Am simțit o căldură, un sentiment de *putere* care țâșnea din adâncul meu. Ultimul ecou al terorii psihice a început să scadă în intensitate până a dispărut.

Cu obrajii încă umezi de lacrimi, m-am trezit că zâmbeam. Mă simțeam euforic.

Va fi o perioadă de genul „cea mai bună dintre vremuri, cea mai rea dintre vremuri“, dar în cele din urmă va fi minunat! Și va trebui să găsim unele dintre cele mai șmechere tehnologii de vârf din acest colț de galaxie.

Este o aventură! Ne place aventura!

Aveam doi ani până când, conform statisticilor, urma să mor. Asta însemna că aveam doi ani să rescriem viitorul. Și să schimbăm lumea.

Vor fi bătălii în permanență, iar apoi, lupta finală. Pe viață și pe moarte. Fie vom învinge, caz în care *totul* se va schimba, fie vom eșua lamentabil. Dar asta nu se va întâmpla. Cale de mijloc nu poate fi.

BNM mă așteaptă să mor.

Refuz.

Însă refuz și să rămân în viață sub forma unui cadavru viu.

De asemenea — o revelație totală pentru mine, pe măsură ce gândurile mi s-au limpezit și le-am putut pune cap la cap — refuz să-i las baltă pe toți ceilalți, traumatizați de sentința de condamnare la moarte în doi ani, îngroziți că vor muri, terifiați că vor trăi. Vom aduna o armată. Vom pune bazele unei mișcări. Ne vom revolta!

Iar aici nu e vorba doar despre mine și despre alții în situația mea. Este vorba despre a folosi tehnologia de ultimă oră pentru a rezolva alte forme de handicap extrem, provocat de boli, de accidente sau de bătrânețe. Este vorba despre toți cei care s-au simțit vreodată ca o formă de inteligență, dotată cu gândire liberă, captivă însă într-un trup fizic nepotrivit. Este vorba despre fiecare adolescent — și adult — care a vrut vreodată să fie mai mult, mai bun, diferit...

Este vorba despre *schimbarea a ceea ce înseamnă să fii om*.

Nu vreau să mai pierd nicio secundă cu găsirea unei soluții pentru a rămâne în viață. În acest moment, nu mă mai interesează absolut deloc modalitățile de supraviețuire. Diseară, eu și

Francis vom deschide cea mai bună sticlă de șampanie și vom sărbători faptul că *nu* voi rezolva problema modului în care voi supraviețui.

Voi rezolva problema modului în care toți ne putem *îmbogăți viețile* cu adevărat...

Bicentenarul

M-am trezit din nou când am dat un cap în geam în momentul în care autocarul Greyhound a trecut cu viteză peste o groapă pe Autostrada 1. Perna gonflabilă ieftină pe care o cumpărasem cu mii de kilometri în urmă se dezumflase din nou. Mi-am dat seama că zâmbeam; îl visasem pe Brad.

Mijea de dimineață și puteam vedea roua, așa că, dacă tot mă trezisem, am decis să urmăresc răsăritul. M-am întins cu grijă, încercând să nu-l trezesc pe Anthony, care dormea cu capul pe umărul meu. În fiecare noapte schimbam locurile ca să stăm pe rând la geam.

Călătoream așa de vreo două luni. Era vara lui 1976 — Bicentenarul, când toți hidranții de incendiu din SUA fuseseră vopsiți în roșu, alb și albastru. Porniserăm din New York, merseserăm în Philadelphia pentru o aniversare grandioasă de 4 Iulie alături de președintele Ford, apoi înconjuraserăm tot continentul cu autocarul, până pe Coasta de Vest, iar de curând bifaserăm fiecare parc de distracții din Florida și, ce mă interesa pe mine cel mai mult, Cape Canaveral (în continuare Cape Kennedy, din punctul meu de vedere, asociat pentru totdeauna în mintea mea cu imaginile transmise de pe Lună în timpul misiunilor Apollo). Acum ne îndreptam spre cel mai sudic punct al Statelor Unite continentale: tropicalul Key West.

Brad, tânărul zvelt, urcase în autocarul nostru la St Louis, purtând jeanși mulați și cizme de cowboy, un tricou strâns pe corp și o pălărie adevărată de cowboy. Și-a trântit rucsacul în

compartimentul de bagaje de deasupra și s-a așezat pe partea cealaltă a culoarului, în rând cu mine și cu Anthony. Din fericire, era rândul lui Anthony să stea pe locul de la geam.

După vreo 200 de kilometri, când soarele deja apusese și se lăsase întunericul, eu și Brad începuserăm să discutăm. Când Anthony a zis că încearcă să aţipească puțin, m-am mutat pe partea cealaltă a culoarului pentru a-i oferi puțină liniște. Brad avea 19 ani, era cu un an mai mare ca mine. Spre deosebire de mine, fusese în competiții de rodeo și era în stare să călărească un cal sălbatic adevărat. Era un băiat tipic american, extraordinar de drăguț. Și, după o jumătate de oră de stat alături de el, mi-am dat seama că mâna lui începea să-mi atingă piciorul.

În întunericul atât de convenabil al autocarului și lângă Anthony atât de convenabil adormit, eu și Brad am început să ne sărutăm. Era prima oară în viața mea când sărutam un alt tip — în afară de membrii familiei mele (și, în cazul lor, limbile nu fuseseră implicate). Ca un cowboy adevărat, Brad și-a păstrat pălăria pe cap tot timpul.

A coborât din autocar în Kansas City, în toiul nopții. Nemișcat ca o statuie în dreptul geamului meu, a așteptat până când autobuzul s-a pus iar în mișcare. Apoi, schițând un început de zâmbet și o vagă încuviințare din cap, și-a atins pălăria de cowboy în semn de adio și a urmărit cu privirea autobuzul până la primul viraj, când a ieșit din câmpul meu vizual. Doar atunci am realizat că, în emoția aceea provocată de primul meu sărut adevărat, nici măcar nu-mi trecuse prin minte să-i mângâi și eu lui piciorul. Ca să nu mai vorbesc de zona de sub abdomenul lui zvelt.

Mirosea de parcă am fi trecut pe lângă o stație de epurare, dar, cum pe ambele părți ale autostrăzii se vedea oceanul, așa ceva era imposibil. I-am tras un cot lui Anthony.

— Te-ai bășit!

Adormit, a bâjbâit după ochelari.

— Unde suntem?

— Cred că ne apropiem de Podul Seven Mile. Este unul dintre cele mai lungi din lume, așa că merită văzut. Oricum, uite, răsare soarele!

De câteva minute cerul se făcuse portocaliu-corai, iar apa, care până atunci fusese gri, s-a transformat în turcoaz închis. Nu mai văzusem niciodată așa ceva.

— Nu am mai văzut niciodată așa ceva, s-a auzit Anthony ca un ecou. Și resping oficial orice implicare a mea în acțiunea urât-mirositoare la care faci referire în acuzațiile tale calomnioase.

Nu degeaba era student la o facultate de drept. Am împărțit cafeaua rece care mai rămăsese pe fundul termosului umplut ultima oară în Miami. Asta părea să-i fi dezmorțit creierul:

— Te-ai mai întors la King, după ce ai plecat de acolo? Măcar ca să vezi ce mai face vechiul tău amic, directorul?

— Nu, n-am mai trecut dincolo de zidurile acelea onorabile.

M-am uitat la întinderea de apă corai, iar apoi mi-am amintit:

— Am refuzat două invitații de la profesori care se ofereau pe față, cu multă amabilitate, să mă mediteze extracuricular — nu vei ghici în vecii vecilor de la cine! Și am avut parte de câteva cine intime la care am băut pe rupte cu alți trei. Devin

tot mai bun la replici de genul „ce desert minunat, doar că eu nu amestec sexul cu alcoolul, mulțumesc foarte mult“...

După ce Anthony a obținut de la mine și ultima bârfă posibilă, a chibzuit îndelung, iar apoi a spus:

— Eu tot nu pricep ce problemă ai tu cu inteligența mașinăriilor!

Nu m-am putut abține să nu mă gândesc că, dacă ar fi fost vorba despre intriga întortocheată dintr-o operă wagneriană, ar fi înțeles din prima, dar am continuat oricum să-i explic.

— Uite cum stă treaba. După cum ți-am explicat de *mai multe* ori — la replica asta a avut bunul-simț de a părea suficient de rușinat —, computerele vor deveni tot mai inteligente până când, în cele din urmă, nu vei mai fi în stare să spui dacă răspunsurile la întrebările tale sunt oferite de un om sau de o mașinărie.

— Testul Turing! a intervenit Anthony cu entuziasm, măcar ca să-mi arate că mă ascultase cu atenție pe drumul parcurs în ultimele câteva state.

— Exact — testul Turing. Toată lumea presupune că, în curând, mașinăria inteligentă sau, poate, mai multe mașinării inteligente vor fi în stare să construiască o altă mașinărie chiar mai inteligentă. Și tot așa.

— Da, da, am înțeles asta. În scenariul clasic, mașinăriile devin superinteligente și, în cele din urmă, preiau controlul. Dar *tu*, în înțelepciunea ta infinită, vrei ca ele să fie...

— Potențiatori de inteligență! am intervenit eu imediat.

— Așa. Tu crezi că este mai bine ca oamenii să-și *unească* creierul cu creierul mașinăriilor ca un

următor pas în evoluția noastră, să-și extindă pe termen nelimitat coeficientul de inteligență *și* speranța de viață, să călătorească până la stele, să populeze universul și toate celelalte chestii științifico-fantastice. OK, pricep. Deci, care e problema? Dincolo de faptul că, desigur, în acest moment cele mai bune computere sunt la fel de inteligente precum un melc.

Demonstrase deja că știa mult mai mult despre computere decât știam eu despre operă (chiar și după un instructaj îndelung din partea lui), așa că am lăsat-o mai moale.

— Nu sunt convins că sunt nici măcar cât melcul de inteligente, dar, dincolo de asta... Problema mea este că până și puținii oameni de știință care susțin varianta potențării inteligenței au înțeles totul pe dos. Tot insistă pe ideea că într-o bună zi vom reuși să ne scanăm creierul biologic creat pe bază de carbon, să transferăm informația în creierul unui computer creat pe bază de siliciu și astfel să crească speranța de viață a omului.

— Și ce e în neregulă cu asta?

— Nu va funcționa!

— Bine, dar acum nu funcționează nimic. Sigur nu e doar o problemă de timp?

— Vreau să zic, nu *are cum să* funcționeze. Este imposibil din punct de vedere teoretic.

— De unde *știi* asta?

— Pentru că este o *copie*. Creierul de silicon „nemuritor“ despre care vorbesc ei cu atâta entuziasm este o *copie* a originalului. Va avea toate amintirile originalului, probabil că va trăi la nesfârșit, dar dacă ești suficient de ghinionist să fii originalul, tu vei muri ca orice om normal. Mai rău, dacă procesul de scanare îți distruge creierul

biologic neuron după neuron, vei muri chiar în urma transferului! *Asta* este ce am numit eu Problema de Încărcare.

— A! D'aia tot spuneai ieri despre căpitanul Kirk că era omorât de fiecare dată când îl teleportau de pe *Enterprise?*

— *Da!* Este fix același lucru. Transportorul scanează corpul pe măsură ce-l dematerializează, transmite informația prin spațiu, apoi reconstituie corpul pe planeta următoare.

— Să știi că m-am uitat și eu la *Star Trek*...

— Dar chiar și când eram copil, îmi era limpede că ei reconstituiau de fiecare dată *copii* ale lui Kirk. Dacă nu ar fi dematerializat originalul, s-ar fi trezit cu *două* persoane Kirk — una pe *Enterprise,* iar cealaltă — pe planetă. De altfel, sunt aproape sigur că *au și făcut* asta într-un episod. Prin urmare, chiar și scenariștii știau că îi omorau pe Kirk și pe echipajul lui în fiecare episod.

— Cred că a fost foarte costisitor să aduni toți acei actori...

— Ah, uite! Un pelican!

* * *

Amândoi eram vrăjiți de Key West. Până și autogara era cu mult peste tot ce văzusem până atunci. Ne dăduserăm seama cu ceva timp în urmă că unul dintre avantajele neștiute când explorezi SUA într-un autocar Greyhound este că fiecare autogară se află, de obicei, în cea mai ieftină (sau, mai bine zis, săracă) zonă din oraș. Asta în timp ce monumentele și atracțiile turistice se găsesc, de regulă, în cea mai scumpă (sau, mai bine zis,

prosperă) zonă a orașului. Trecerea de la o zonă la alta presupunea traversarea întregului spectru economic pe care îl putea oferi orașul respectiv.

— Unde sunt vagabonzii? s-a mirat Anthony.

Făcea aluzie la Washington, unde ne petrecusem o mare parte din zi vizitând Casa Albă și Lincoln Memorial, dar sfârșisem în ceea ce — pentru doi tipi ca noi din Wimbledon — părea a fi o mahala.

— Tocmai mușcasem din burger! i-am amintit eu.

— Nu trebuia să-l scuipi.

— Dar se pișa pe fereastra cafenelei la doar câțiva centimetri de fața mea!

La câteva ore după ce părăsisem autogara din Key West și ajunseserăm în Orașul vechi, m-am îndrăgostit.

— Știi, chiar aș putea trăi într-un loc ca ăsta.

Închiriaserăm o caleașcă viu colorată de la niște localnici care insistaseră că trebuia să explorăm cum se cuvine insula lor minunată. Tocmai ajunseserăm în portul Key West și cochetam cu ideea de a bea ceva la Sloppy Joe, locul în care obișnuia să tragă Hemingway.

— Cu siguranță, mi-ar plăcea să trăiesc în State.

— Nu ar trebui să înveți legislația americană, dacă ar trebui să profesezi aici?

— Ei, eu urmez Dreptul doar pentru a o liniști pe maică-mea că am o soluție de rezervă. Opera a fost dintotdeauna preferata mea. Asta e pasiunea vieții mele.

— Sigur că este. Și sigur că ai dreptate. Tu iubești opera. Sunt convins că ai fi un bun avocat, dar ai fi minunat ca impresar și este firesc să alegi

opera în dauna unei cariere „mai sigure“. Așa scrie în cea mai nouă Lege a Logicii și a Iubirii pe care am emis-o.

— Trebuie să recunosc că are un nume tare drăgut. Și ce spune legea asta?

— Este o observație despre modul în care cred eu că funcționează universul. Cred că modul în care fiecare dintre noi ia decizii care ne schimbă viața se bazează pe o Regulă nescrisă inviolabilă: logica ne ajută să evoluăm, dar într-o confruntare finală Dragostea Adevărată învinge Logica de fiecare dată...

La șapte săptămâni după întoarcerea la o vară lungă și caldă în Marea Britanie, mama și tata mergeau alături de mine în Daimlerul încărcat cu multe bagaje și cutii, spre somptuosul South Kensington din Londra, unde se afla (foarte convenabil) Imperial College of Science and Technology.

Într-un gest de supremă răzvrătire (și, după spusele fostului meu pedagog, „de supremă prostie“), renunțasem la Oxford sau la Cambridge în favoarea Imperial — care în mintea mea reprezenta alegerea perfect logică, deoarece era singura universitate din țară care avea un curs de informatică la zi. Eram acum convins că viitorul era reprezentat de computere; pedagogul meu (și, dacă mă luam după el, „oricine cu un intelect minim“) era la fel de convins că nesocotirea flagrantă din partea mea a Regulilor Nescrise ale Establishmentului, prin optarea pentru oricare altă universitate în afară de Oxbridge, reprezenta o „trădare a școlii, a părinților și, mai presus de orice, a ta“.

— Este o locație magnifică, dragule, a decretat mama. Chiar în cartierul West End! Dincolo de parc te poți plimba pe Oxford Street. După ce treci de lacul Serpentine, ajungi în Kensington Gardens. La capătul celălalt, ești în zona teatrelor. Și, desigur, ești la *doi pași* de Knightsbridge, așa că, dacă rămâi vreodată fără mâncare, poți merge oricând la cantina Harrods.

Într-unul dintre căminele studențești mi-am găsit o cameră single, nici prea mare, nici prea mică, și am început să-mi car bagajele. După ce am terminat, am făcut un ceai folosindu-mă de noul meu fierbător electric și de vechiul meu ceainic, am spălat ceștile în mica chiuvetă de lângă pat și am căzut de acord cu părinții că era cazul să se întoarcă în Wimbledon. I-am condus la mașină, i-am sărutat de rămas-bun, le-am făcut cu mâna în timp ce se îndepărtau, am făcut cunoștință cu menajerele (două cameriste londoneze mămoase, care urmau să-mi facă zilnic patul și curățenie în cameră) și am revenit în cămin.

Stăteam la birou privind prin fereastra largă la grădinile din față. Zâmbeam cu gura până la urechi. Scăpasem... Nu voi mai avea de-a face cu convenții siropoase, bigotism și mentalitatea de „păstrare a aparențelor“, specifică clasei înstărite din suburbii. Scăpasem de apanajul și de brutalitatea unei școli pe care o iubisem cândva și ale unui sistem pe care ajunsesem să-l urăsc. Și scăpasem de părinți și de toată familia mea care susținea că-i urăsc pe cei asemenea mie, dar, pentru că nu știau unul dintre cele mai importante lucruri despre mine, pe mine susținea că mă iubesc. Copilăria și educația mi-au oferit oportunități pentru care pot fi doar foarte recunoscător. Nu voi nega niciodată asta. Dar cu

ce preț? Cât mai valorează aceste oportunități dacă vin cu obligația de a nu fi cine ești cu adevărat, cine ai fost hărăzit să fii?

Brusc, am tras un chiot de bucurie. Apoi m-am îndepărtat de fereastră și, plin de euforia greu câștigată, am plecat spre campus.

Eram liber.

Asta nu se va întâmpla!

— Dacă e un lucru pe care l-am învățat, acela este că dacă tot urmează să fii diagnosticat cu o boală terminală, atunci măcar să fie BNM...

Helen, prietena mea de aproape 30 de ani, de pe vremea când lucram în Berkeley Square, iar ea era secretara directorului general, a râs, apoi s-a întrebat dacă se cădea să facă asta. Apoi a râs din nou, a mai sorbit o dată din caffe-late și a ridicat privirea spre mine așteptând lămuriri.

— Serios! am spus eu entuziasmat. Nu există nicio durere cronică, nu ai stări de amețeală și — spre deosebire de persoanele care suferă un accident brusc sau care au o tumoră cerebrală sau altceva — noi avem *destul* timp pentru a ne pune viața în ordine. Și... am făcut eu o pauză pentru efectul dramatic... din punct de vedere clinic se dovedește că aspectul terminal este... încă încercam să mă dumiresc care era cuvântul la care oamenii ar reacționa cel mai bine având în vedere contextul... negociabil. Zarurile nu sunt încă aruncate.

Așteptam într-un așa-zis restaurant al unui spital universitar londonez înscris în Sistemul Național de Sănătate înainte de consultația pe care o aveam programată la șeful clinicii de Boli Neuronale Motorii. Pentru prima dată, diagnosticul pe care mi-l pusesem singur urma să primească o confirmare oficială față în față — deși neoficial el deja îl confirmase prin e-mail, când îl contactasem ca să-i atrag atenția asupra rezultatelor testelor care urmau să-i parvină și asupra implicațiilor lor evidente.

— Dar BNM nu este considerată, de obicei, cea mai cruntă boală din lume?

Unul dintre lucrurile minunate care o caracterizau pe Helen era că nu se temea să atingă în discuțiile ei subiecte de care alții erau terifiați.

— Ba da, dar în acest moment nu prea îmi dau seama de ce. Prefer să am așa ceva decât o tumoră cerebrală fatală. Sau dureri cronice. Sau să-mi fie rău tot timpul. Sau să-mi pierd mințile. Sau o mulțime de alte sfârșituri îngrozitoare.

— Sunt de acord, dar atunci de ce se spune în continuare asta?

— Nu știu! Da, este groaznică și nu am nicio îndoială în legătură cu suferința pe care o îndură și cei care au boala, și cei din jurul lor. Doar că simt că *ar fi putut fi* cu mult mai rău. Și sper ca tipul pe care urmează să-l văd să-mi ofere soluția care să mă ajute să mă țin cât mai departe de momentul în care corpul meu va ceda.

Privind retrospectiv scena, cred că Helen mă considera încă în faza de negare.

— Sigur că oricine își dorește asta. Presupun că îți va oferi un pliant sau ceva de genul acesta. Sistemul Național de Sănătate se pricepe foarte bine la așa ceva.

— Refuz să mă implic în așa ceva!

Oricât de prietenoasă și de încântătoare fusese discuția noastră în primele cinci minute ale consultației, acum medicul meu luase foc, în ciuda aerului condiționat perfect setat.

— Serios? Eu pur și simplu sunt decis să rămân proactiv în privința îngrijirii mele clinice. Așa cum tocmai am spus, vreau să fiu cu un pas înaintea momentului...

— Repet, refuz să mă implic în așa ceva, m-a întrerupt el, iar mânia lui m-a surprins. BNM nu urmează nicio regulă. Nu poți fi *proactiv*. Nu poți fi nimic altceva decât *reactiv*!

Am vrut să-i spun că este un măgar, în schimb i-am răspuns politicos că mi se pare un punct de vedere interesant, dar exista oare cea mai mică posibilitate să beneficiez de experiența lui inegalabilă pentru a anticipa scenariile cele mai probabile despre cum ar putea evolua starea mea *actuală*, astfel încât să fiu cât mai bine pregătit?

— Categoric nu! a răspuns el, după care mi-a explicat de ce. În fond, dacă am face asta pentru tine, ar trebui să o facem pentru orice pacient cu BNM.

Ei bine, acesta chiar ar fi un experiment interesant — îngrijire personalizată. Cu dinții încleștați într-un zâmbet forțat, am mers mai departe pe calea diplomației. A fost o pierdere totală de timp și de energie. 25 de minute mai târziu, concluzionam fără nicio tragere de inimă că unul dintre cei mai experimentați clinicieni în BNM din țară poate că era un diagnostician de top, dar nu avea deloc vână științifică. Pur și simplu, existau niște reguli. Care nu puteau fi încălcate. Nu avea niciun rost să mai încerc.

Nu doar că fusese pe față împotriva ideii mele de a fi proactiv, dar verdictul lui în privința agravării clonusului (ambele picioare îmi vibrau deja incontrolabil, uneori) a fost:

— Primești o medicație mai mult decât insuficientă!

Mi-a dat imediat rețetă pentru un relaxant muscular numit Baclofen și mi-a prescris cea mai mare doză care putea fi administrată fără supraveghere medicală. A fost un gest amabil din

partea lui. Dar stau și mă întreb care este logica relaxării considerabile a musculaturii cuiva care deja se luptă să-și controleze mușchii.

Sprijinându-mă în bastonul meu de încredere, am părăsit șchiopătând sala de consultații și m-am îndreptat spre ieșirea principală. Deci, asta era tot. Trebuia să aștept și să văd ce se întâmplă. Trebuia să mă supun inevitabilului și să mă țin de protocolul stabilit. Trebuia să accept dogma medicală conform căreia nu exista un tratament eficient pentru BNM și această boală era fatală. Când am ajuns la ușile de sticlă, acestea s-au deschis automat, iar aerul rece mi-a biciuit fața. M-am trezit dând glas celor mai intime gânduri ale mele despre situația în care eram:

— Asta nu se va întâmpla!

Să schimb lumea celor care aveau BNM — nu mai spun de schimbarea a tot ceea ce însemna să fii uman! — nu avea să fie deloc o treabă ușoară.

— O să fie o bătaie de cap uriașă, am comentat eu, după ce i-am povestit lui Francis cele mai importante momente ale conversației mele anterioare.

— Sigur că va fi! Profesia de medic respectă și ea propriul său cod de Reguli Nescrise, ca oricare alta.

— De fapt, îl respectă chiar cu mai multă strictețe decât majoritatea corporațiilor. Îmi amintesc o analiză pe care am făcut-o despre Sistemul Național de Sănătate și o serie de spitale din SUA, iar...

— Exact asta vreau să spun! Ești expert mondial în Reguli Nescrise și în modul în care acestea dictează viitorul. *Ştii* cum funcționează. Iar dacă nu știi, poți afla. Deci, dacă ești atât de al nabii de

deștept, atunci folosește-ți cunoștințele pentru a descoperi cum poți schimba viitorul celor care suferă de căcatul ăsta de BNM. În fond, asta le-ai spus tu mereu clienților tăi că poți face pentru ei. Așa că e timpul să o dovedești. Fă ce faci tu de obicei, dar de data asta fă-o pentru tine. Și cu siguranță că, în final, toată lumea va avea de câștigat.

Francis avea dreptate: în profesia mea, învățasem să decodez și, eventual, să transform regulile nescrise care guvernează totul, de la organizații la sisteme globale, și chiar scrisesem și câteva cărți pe acest subiect. După un apel atât de flatant la orgoliul meu profesional, m-am simțit obligat, din punct de vedere moral, să accept provocarea. Mi-am concediat politicos consultantul medical de la Londra și m-am transferat înapoi în serviciul medical cu o abordare mai blândă din Devon. Începusem să-mi dau seama că există câteva posibile avantaje în a te ține departe de uriașele spitale universitare metropolitane, în care specialiștii aveau atâta grijă să nu-și riște reputația profesională, încât adesea se culcau pe niște lauri care ajungeau în cele din urmă să se ofilească. Am intuit că, dimpotrivă, Sistemul Național de Sănătate din West Country s-ar putea arăta ceva mai înclinat spre experiment.

Asta aveam în minte eu și Francis atunci când am invitat-o în livingul nostru pe o doamnă încântătoare, care avea funcția intimidantă de „asistentă șefă BNM/coordonator rețea servicii de îngrijire, Peninsula Southwest“. După ce mi-a luat cinci minute doar ca să-i parcurg cartea de vizită, mi-am spus că e cazul să trec direct la subiect.

— Tracy, suntem încântați să te cunoaștem. Ca să câștigăm puțin timp, dă-mi voie să-ți explic în mare contextul.

De pe canapea, ea s-a aplecat înainte, a luat un alt biscuit, s-a lăsat din nou pe spate și a zâmbit, așteptând.

— După cum știi, având în vedere coordonatele diagnosticului meu, din punct de vedere statistic, în 22 de luni voi fi mort.

M-am uitat la Tracy care tocmai mușcase din biscuitul digestiv cu ciocolată, dar, în ciuda ploii de firimituri pe care o provocase, a reușit să pară adecvat de sobră.

— Acum... Eu îmi dau seama că tu nu mă cunoști, dar te rog să te uiți cu mare atenție la mine. Dacă ar fi să-ți asculți intuiția profesională, par eu genul de persoană care se ghemuiește într-un colț și așteaptă să-i vină rândul să moară doar pentru că așa spun statisticile?

Tracy și-a exprimat dezacordul scuturând energic din cap și completând cu „Mmm *mmm*!“

— Și tu, și eu știm că a aștepta Leacul este doar o iluzie.

A ridicat din sprâncene cât mai neutru cu putință, așa că am trecut direct la subiect.

— La nivel mondial, toate activitățile de caritate pentru BNM, toate provocările Ice Bucket au ca scop încurajarea publicului de a dona bani pentru a finanța cercetarea medicală ca să se găsească un tratament. După 50 de ani de cercetare, avem un singur medicament, care a fost descoperit în urmă cu 20 de ani, Riluzole, și care *e posibil să* ne ofere câteva luni în plus de trăit. Mai rău este că, oricât ar încerca s-o dea cotită organizațiile de caritate și

cercetătorii, nu se întrevede *nimic* la orizont care să poată fi gata la timp pentru a ne ajuta pe noi, cei care suntem deja diagnosticați.

— Știi câte testări se desfășoară în prezent? a întrebat ea.

— Da, sigur, dar în cel mai bun caz unele dintre ele doar vor încetini procesul de deteriorare a stării de sănătate. Și nimic nu va fi gata în mai puțin de, cât să zicem, cinci ani? Nouăzeci la sută dintre cei diagnosticați vom fi deja morți până atunci. Iar un *tratament* care să schimbe cursul bolii, să refacă musculatura, neuronii motori și cortexul motor al creierului meu ar putea apărea, la fel de bine, și peste câteva *decenii*.

Tracy și-a strâns buzele și m-a aprobat încet din cap.

— Prin urmare, este limpede că trebuie să o apuc pe alt drum. Ca să fac asta, voi avea nevoie de sprijinul tău atunci când va veni vremea pentru a mi se monta un tub de alimentare în stomac și o pompă de ventilare, care să mă țină în viață pe o perioadă nedeterminată. Părinții mei au fost amândoi foarte sănătoși și au atins vârsta de 90 de ani; eu nu am avut nici măcar o zi de concediu medical în toată cariera mea. Prin urmare, consider că ar trebui să planificăm îngrijirea mea medicală pornind de la premisa că aș putea fi complet paralizat câteva decenii bune.

Din motive doar de ea știute, Tracy s-a oprit la jumătatea mușcăturii și, câteva secunde, doar a supt ciocolata din biscuit, înainte de a reîncepe să mestece.

— Trebuie să-ți spun că am un doctorat în robotică, așa că, după cum cred că îți poți

imagina, cu un astfel de background avem o ocazie minunată de a face cercetare la un mod foarte serios!

Cu coada ochiului am văzut că figura lui Tracy încremenise, dar am sperat să nu fie de plictiseală. Pentru orice eventualitate, m-am arătat și mai entuziasmat.

— Am de gând să folosesc foarte multă tehnologie de ultimă oră în acest proiect, pentru a vedea cum putem face ca paralizia mea totală să devină cu adevărat palpitantă. Pentru mine, acesta este, la propriu, experimentul vieții mele!

Am zâmbit. Nicio reacție de răspuns.

— În concluzie, abia aștept să avem o relație fructuoasă și pe termen lung.

Am presupus că oricine o întâlnea pe Tracy pentru prima dată începea discuția cam în același mod. Totuși, era interesant că ea nu se grăbea din cale-afară să-ți dea un răspuns. Într-adevăr, dacă mă luam după chipul lui Tracy din ultimele 30 de secunde ale monologului meu, bănuiam ca era foarte bună la poker.

Numai că, exact în acel moment, a pronunțat acele cuvinte memorabile:

— Ei bine... asta ar fi *de mare* ajutor.

Discuția a curs apoi firesc vreme de circa o oră, dacă îmi amintesc bine, până când am ajuns, inevitabil, la subiectul legat de funcțiile corpului. Cam din acel moment Tracy a început să folosească o terminologie pe care, așa cum am aflat ulterior, personalul calificat să acorde îngrijiri clinice este obligat s-o folosească la prima discuție purtată cu orice persoană care a fost diagnosticată de curând cu BNM:

— Vestea bună este că, pe parcursul bolii, cel mai probabil îți vei putea controla pe deplin funcțiile excretoare.

A spus asta ca și cum ar fi fost un lucru *bun*. De fapt, era o pregătire pentru poanta cu vestea bună și vestea proastă:

— Vestea bună, doctore Scott-Morgan, este că te vei putea duce de fiecare dată la baie. Vestea proastă este că, în curând, nu te vei mai putea *deplasa* până la baie.

Îmi cam dădusem seama de acest lucru de câteva săptămâni, așa că am intervenit în discuție cu unele idei personale. Totuși, Tracy părea în largul ei pe măsură ce discuția avansa spre ceea ce părea să fie domeniul ei de competență. Așa că am lăsat discuția să continue. Oricum, dat fiind că oricine avea BNM rezolvase cumva această problemă intimă, eram foarte interesat să știu care era soluția standard.

— Perfect! Și cum a rezolvat sistemul de îngrijire medicală faptul că, atunci când ești paralizat, nu poți merge la WC?

— Prin îngrijitori, a explicat ea.

— OK, bun, și ce fac ei mai exact?

— A, îți fac toaleta, a spus ea ca și cum ar fi fost cel mai firesc lucru din lume.

Acum, eu nu îmi dau seama dacă v-ați gândit vreodată la ce presupune cu adevărat forma pasivă a verbului: *a fi toaletat*. Din motive puerile și irațională, acest scenariu nu mi-a surâs imediat. Cu toate acestea, am mers mai departe cu ceea ce mi se părea că se impune ca fiind următoarea întrebare:

— OK, deci când voi face în mod inevitabil pneumonie, și o vom trata cu o cură puternică de antibiotice, și voi avea diaree, ce vor face îngrijitorii?

Acum Tracy radia de-a dreptul: știa răspunsul.

— Pentru asta sunt scutecele de incontinență pentru adulți.

Acesta a fost momentul în care am considerat că poate e cazul să-i prezint câteva dintre ideile pe care le pregătisem anterior.

— Pot sugera că, probabil, vom face ceva puțin diferit?

Să fii nemuritor

— Făcusem pe mine! Pe bune, a fost cea mai claustrofobă experiență din viața mea. Iată-mă acolo, într-un tunel foarte îngust, prin care nu puteam decât să mă târăsc cu coatele pe lângă corp și cu casca hârjâindu-mi-se de tavan când nenorocitul ăsta — am înclinat paharul cu bere spre Nick care, când a rânjit spre mine, mi-a amintit de Connor — începe să strige: „Trebuie să ne întoarcem! Este prea strâmt!“ Și am încercat să fiu amabil și să–l ascult, dar atunci am constatat că *nu mă puteam* întoarce, tot ce puteam face era să înaintez.

Atrăgeam toate privirile la barul Students' Union, animat cum eram de bucuria și de exuberanța celui care a supraviețuit unei experiențe foarte periculoase și a avut astfel zile să o poată povesti. În plus, aveam 19 ani și mă distram pe cinste. Părul care îmi ajungea acum până la umeri se deschisese la culoare și eram bronzat după ce îmi petrecusem în aer liber cea mai mare parte din vară și începutul toamnei, purtam un tricou alb, iar dacă vreunul dintre cei patru amici ai mei de la masă s-ar fi obosit să se uite sub ea mi-ar fi văzut jeanșii Levi, strânși pe picior, purtați peste cizmele de cowboy. Le spuneam tuturor că e lookul meu à la James Dean, dar, de fapt, era un omagiu secret pentru Brad, cowboyul din autocarul Greyhound.

— Cum se face că Nick nu s-a blocat? a întrebat John, care băuse deja cu o halbă mai mult decât mine și restul găștii.

Petrecusem cu el o bună parte din vară la Aerodromul Lasham, unde am luat lecții de zbor.

— Pentru că este mic precum un rahat de cârtiță, labagiule, a spus Buster, care era cu un an mai mare decât mine și care părea că sărbătorește apropierea examenelor finale de inginerie electrică strecurând înjurături în fiecare propoziție rostită.

Când, după o zi de antrenament la Thruxton, am pășit împreună pe aripa unui aparat de zbor ușor, am sărit și am început să numărăm cu voce tare șase secunde pentru a vedea dacă trebuie să deschidem parașuta de urgență de la brâu, Buster fusese singurul care urlase: „Să-mi fut una, să-mi fut două…“ până când, fără îndoială spre ușurarea spectatorilor adunați să ne privească, parașuta lui s-a deschis la „să-mi fut cinci“.

— Să te fut! i-a întors-o Nick cu rânjetul lui larg și simpatic.

— Dacă-ți amintești, am reluat eu, eram înghețat bocnă după ce înotasem prin canalul acela.

— Aia ce dracu' a mai fost? a întrebat, desigur, Buster.

— Un tunel inundat în care trebuia să-ți ții respirația, să traversezi înot porțiunea inundată și să ieși în cealaltă parte, a explicat Nick, un speolog experimentat. Apa acolo este întotdeauna rece ca gheața, indiferent de perioada anului.

— Și cum ați reușit să ieșiți? a întrebat John, părând să fie sincer interesat de răspuns, probabil și din cauza alcoolului consumat până atunci.

— Ei bine, din fericire, am continuat eu, fix în acel moment tânărul Nick a eliberat o cantitate importantă de gaze.

Imediat au început cu toții să râdă ca niște copii.

— Eram îngrijorat că v-ați blocat, a explicat în cele din urmă Nick.

— *Eu* am fost cel îngrijorat că te transformaseși într-un dispozitiv inflamabil, cu potențial exploziv. O singură scânteie ar fi putut nărui tot tunelul.

— *Şi totuși cum ați reușit să ieșiți?!?* a insistat John.

— Păi, motivat de pericolul clar și iminent de care tocmai v-am spus, mi-am ținut respirația și am ieșit naibii de acolo!

Am râs cu toții și am mai luat o gură de bere, în ciuda faptului că ultima mea frază fusese o minciună. Făcusem pe viteazul ca să ascund felul în care mă simțisem cu adevărat. De fapt, când mi-am dat seama că mă înțepenisem într-un întuneric aproape complet, sub sute de metri de stâncă, blocându-l și pe Nick în drumul spre ieșire, fără a avea pe nimeni în spatele meu care să mă poată trage de picioare, am paralizat. Pentru prima oară în viața mea m-am simțit pe bune de-a dreptul îngrozit, înnebunit din cauza claustrofobiei; pentru prima oară în viața mea am simțit cum mă cuprinde o panică totală. Am simțit ca și cum aveam capul umflat cu apă fiartă. Am pierdut controlul.

Apoi am simțit cum partea rațională încearcă să se impună. Era ceva serios. Dacă mă panicam, totul putea deveni periculos. Cu ani în urmă supraviețuisem unei electrocutări aproape mortale. Aproape. Eram singur la școală, după ore, ținând în mâini niște cabluri electrice defecte conectate la rețeaua magistrală londoneză, incapabil să mă mișc, nu atât speriat, cât surprins de moartea iminentă, în timp ce un văl negru din altă lume începea să-mi acopere vederea de tip

tunel, care se concentrase pe corpul de iluminat absolut banal care urma să-mi aducă moartea. Cu ultimele puteri, am încercat să împing corpul de iluminat, să-l fac să se legene, de fiecare dată puțin mai mult, am încercat să-l dezechilibrez și am leșinat când a început să se răstoarne.

Dar găsisem o soluție, nu-i așa? La fel și acum. După un moment, am început să mă liniștesc. Trateaz-o ca pe oricare altă problemă, mi-am zis. Fii calm. Nu te gândi la nimic altceva. Înlătură orice urmă de panică. Și *gândește-te* la o cale de a ieși din criza asta. Îmi amintesc că am început să mă concentrez. Din nefericire, poate pentru că încercase să dea înapoi sau pentru că se simțea, la propriu, la strâmtoare, Nick s-a dezlănțuit *foarte* zgomotos exact la apogeul concentrării mele. Acea parte a poveștii era dureros de adevărată. Nu o să spun că a răsunat în toată rețeaua de peșteri dar, în liniștea mormântală din sicriul nostru de piatră, a sunat *foarte* zgomotos.

— Scuze!

Am încercat să mă concentrez din nou. Am încercat prin smuceli. Nu am reușit. Am încercat să mă împing înapoi, pe coate. Nu a mers nici așa. Disperat, am apelat în cele din urmă la un sistem complex format din trei mișcări care presupunea să mă împing în brațe, să mă trag înapoi cu vârfurile ghetelor și să-mi arcuiesc trupul. M-am mișcat puțin în spate. Funcționase! Un sentiment de eliberare, de optimism. Din acel moment tot ce a trebuit să fac a fost să repet mișcarea de sute de ori, după cum mi s-a părut mie, înainte să pot scăpa cu totul de senzația de claustrofobie.

— Ei bine, a fost mai simplu decât mă așteptam, a spus Nick, când a ieșit imediat după mine.

Am redevenit atent la tovarășii mei de la Students' Union.

— Nasol moment, ar fi putut fi al dracului de periculos! a intervenit Buster, părând măcar de data aceasta serios. Ați fi putut muri dracului!

— Nu! Nu s-ar fi întâmplat asta.

Chipeșul Taff se băga pentru prima oară în discuție, aproape cântându-și propozițiile cu accentul lui galez. Era cu doi ani mai mare decât mine și făcea un master în geologie — lucru impresionant de două ori, dacă te gândești că fusese primul din familia lui care intrase la o facultate. Mă înțelegeam chiar bine cu el.

— Deja l-am văzut pe Peter murind și nu prea se pricepe la asta. Nu prea știe cum stă treaba. Insistă mereu să se ridice și să continue, a spus Taff cu cadență în glas.

Se referea la o întâmplare pe care o mai povestise, dar nu știam dacă și ceilalți de la masă o mai auziseră.

— S-a întâmplat în Franța? a verificat John.

— Da, a confirmat Taff. Eram în Pirineii francezi, într-o vacanță la schi (deși aproape că nu era zăpadă, dar asta e altă poveste), iar unii dintre noi am decis să facem un traseu printr-o trecătoare. Când ajunseserăm mult deasupra văii — a spus „văii" într-un mod foarte sexy, în galeză —, ne-am oprit să admirăm peisajul. Peter a decis să ne arate cum se glisează.

— De fapt, ce mama dracului este o „glisare"? a întrebat Buster, cu obișnuita lui curiozitate intelectuală.

— Este un mod de a aluneca rapid pe o pârtie înzăpezită; eu o fac ghemuit, balansându-mă pe un picior pe care îl folosesc pe post de schi, am intervenit eu.

— Mă rog, pare un mod al dracului de cretin de a coborî de pe munte, dar spune mai departe.

Buster a privit spre Taff, care și-a reluat povestea.

— Deci Peter s-a lansat într-o glisare chiar reușită, iar eu mă gândeam: „Este puțin cam abrupt, dar ce mai contează". El prindea viteză, iar eu îmi ziceam: „A cam prins viteză, dar asta este". Apoi a ajuns într-o zonă care părea mai alunecoasă decât cea de dinainte și dintr-odată a început să se rotească și ne-am dat seama că aluneca tare pe gheață, iar atunci m-am gândit: „Ce mama dracului!"

S-a auzit o chicoteală admirativă, dar toată lumea îi sorbea cuvintele lui Taff — până și John și cu mine, care știam deja ce urmează.

— Acum deja prindea viteză pe panta muntelui, cu capul înainte, fără să-și poată controla alunecarea, și pentru prima dată mi-am dat seama că se apropie rapid de o prăpastie. Era acolo o margine *serioasă* de stâncă — la sute de metri de fundul văii. Și mi-am zis iar: „Futu-i, futu-i, futu-i!!!" Iar *apoi* mi-am dat seama că, de fapt, eu nu trebuie să fiu îngrijorat de prăpastie, pentru că stânca de care urma să se lovească capul lui Peter oricum îl va omorî cu câteva secunde înainte să cadă în prăpastie.

— Futu-i, futu-i, futu-i într-adevăr! a murmurat Buster.

— Iar în secunda următoare, a continuat Taff, jur că am văzut cum dă cu capul direct în stâncă — și vorbesc de ditamai bolovanul, nu de vreo pietricică —, imediat capul i se smucește, corpul îi zboară prin aer și se rostogolește, se rotește la 90 de grade și alunecă într-o parte câteva secunde, până ajunge la marginea stâncii și, fix ca în

nenorocitele alea de filme, se agață și se oprește — vă *jur* — la nici doi metri de prăpastie. Iar eu mă gândeam: „Ei bine, ce ironie, pentru că oricum a murit deja“, iar apoi, să mă ia dracu' dacă n-a fost așa, tipul se ridică și ne face cu mâna!

Cu jumătate din audiență neîncrezătoare și cu cealaltă jumătate zâmbind căci știam povestea, Taff a explicat cum am înșelat eu atunci moartea. În ziua aceea, ignorând complet faptul că trebuia să am craniul zob, am remarcat cu ușurare că nu zburasem de pe stâncă în spațiu și am început să urc lungul drum înapoi spre vârf, spre prietenii mei. La rândul lor, aceștia o porniseră în josul pârtiei — ceea ce mi s-a părut puțin ciudat, dar încurajator.

Parcursesem abia un sfert din distanță când ne-am întâlnit. După înjurături, îmbrățișări și strângeri de mâini, mi-au spus că ne întoarcem ca să cercetăm ca niște criminaliști locul și împrejurările în care puteam muri.

Explicația pentru ne-moartea mea s-a dovedit a fi nimic altceva decât fizica. Completată cu puțin noroc. Invizibilă până o observai din lateral, o moviliță de zăpadă se adunase de-a lungul marginii stâncii. Când capul mi s-a apropiat de stâncă, a fost deviat de această denivelare și lansat în aer împreună cu tot restul corpului meu. Tot ce am simțit a fost o zgâlțâire care a durat câteva momente.

— Chiar ai avut noroc că nu a fost nevoie să te adune cu fărașul, să te facă mai bine decât erai înainte, mai bun, mai puternic, mai rapid...

Nick încercase un accent american pentru această replică din serialul *Six Million Dollar Man*.

— Avem tehnologia necesară, dă-o dracu'! a completat Buster.

— Apropo — intenționasem să întreb asta încă de când am fost cu toții să vedem *Star Wars*, cu un an înainte — sunt singurul care se întreabă cum mănâncă, cum bea și cum își face nevoile Darth Vader?

Da, a fost toată lumea de acord jurul mesei.

— Doar că este o provocare tehnologică destul de interesantă dacă stai să te gândești. Mai mult ca sigur că i-au schimbat toate circuitele biologice interne.

— Ei bine, asta este *chiar* util de știut, mi-a mulțumit Buster. Voi ține minte dacă mă voi transforma vreodată în Darth Futu-i Vader.

BNM cu personalitate

— Ideea e că voi avea aceleași probleme ca Darth Vader.

Ca să fie mai clar la ce mă refer, am specificat:

— Mâncatul, băutul și mersul la toaletă. Acestea nu sunt probleme medicale — acestea sunt probleme inginerești! Așa că necesită soluții inginerești. De fapt, sunt niște soluții simple. Dar sunt *eliberatoare*.

Asta i-a atras atenția lui Tracy.

— Ce propun este să îmi schimbați complet toate circuitele biologice interne.

Asta *chiar* că i-a atras atenția.

— Trei operațiuni într-una singură; un tub direct în stomac pentru mâncare și lichide, „inputul“; un tub care să plece din vezică pentru urină, „evacuarea nr. 1“; și un tub din colon — pentru fecale, „evacuarea nr. 2“.

Dacă puneai problema așa, părea chiar simplu.

— O gastrostomie, o cistostomie și o colostomie, am adăugat, în caz că păruse *prea* simplu.

— Aaaa...

— Desigur — am spus „desigur“ pentru că știam că Tracy, fiind asistentă medicală de profesie, va înțelege — nu vreau doar o colostomie clasică, deoarece rămân cu treizeci de centimetri de colon cu care nu am ce face, ceea ce ar însemna că tot ar trebui să fiu toaletat la câteva zile din cauza eliminării de mucus anal. Prin urmare, aș dori să scăpăm de acei 30 de centimetri care rămân — practic, eliminăm toate țevile de care nu mai avem nevoie de prin subsol.

Am privit-o pe Tracy de zici că aveam chintă roială la poker. Nimic. În continuare, nu i se citea nimic pe chip. În cele din urmă, a spus:

— Ei bine, asta e *de mare* folos.

Un început bun.

— Dar...

Of! Cu multă blândețe m-a informat că mai degrabă o să înghețe iadul, iar toate acele comisii de decontare ale sistemului național de sănătate vor patina atât de pitoresc pe el, decât să găsesc vreun chirurg pe lumea asta care să facă ce vreau eu. În fond și la urma urmei, vezica și colonul meu erau în regulă și vor rămâne așa. De ce ar distruge un chirurg niște organe perfect sănătoase?

Totuși, spre slava eternă a lui Tracy, a adăugat:

— Dar hai să încercăm.

Mai rămânea de rezolvat o problemă supărătoare: cum voi continua să respir după ce mușchii care îmi umflaseră plămânii până atunci vor ceda, inevitabil, după câțiva ani. Am dorit să mă asigur că expertul în probleme respiratorii din partea sistemului național de sănătate gândea la fel ca mine, așa că am folosit prima ocazie de a mă întâlni cu el. Știam că îl cheamă Jon și că se bucura de o reputație neștirbită, așa că abia așteptam să-l întâlnesc.

Când eu și Francis am fost invitați într-o sală de consultații generoasă, am remarcat că persoana care s-a prezentat ca fiind Jon era flancată de câțiva colegi. Pentru o clipă, m-am simțit flatat că o echipă atât de numeroasă, specializată în probleme respiratorii, își îndrepta atenția asupra mea. Apoi mi-am dat seama că Tracy i-a povestit mai mult ca sigur lui Jon despre mine, iar acesta hotărâse să-și aducă întăriri. Aveam o senzație

oribilă că Tracy le povestise tuturor, după cum era și de așteptat, că undeva pe parcursul bolii mele, mă transformasem într-un caz de „BNM cu personalitate“.

După formalitățile de salut, am decis să nu mai pierd vremea și să le împărtășesc noilor mei prieteni părerea mea legată de ventilație. Am presupus că asta îi va liniști. Tot ce am spus a fost:

— Evident, pe baza a ceea ce v-a spus deja Tracy, sunt sigur că înțelegeți de ce vreau cât de curând o traheostomie [un tub de ventilație introdus printr-un orificiu direct în trahee]. Totuși, e posibil să nu înțelegeți că din motive la fel de evidente consider că drumul meu inevitabil spre ipostaza în care voi fi complet paralizat reprezintă și o oportunitate unică de a realiza un studiu revoluționar în augmentarea cibernetică.

I-am urmărit cu mare atenție pe Jon și pe cei din echipa lui în timp ce vorbeam și am ajuns la concluzia că probabil jucau poker cu Tracy. În cele din urmă, Jon a vorbit în numele tuturor:

— Ei bine, mulțumim că ne-ai informat. Desigur, în privința traheii, mai ai destul timp ca să te răzgândești.

— Aaaaaah, *chiar* nu mă cunoașteți, nu-i așa? am răspuns eu.

După o jumătate de oră, Jon și echipa lui începuseră să mă cunoască destul de bine.

— Deci, ca să fiu sigur că am înțeles, a început Francis cu o voce de Asta e Ceva Important. Sunteți de acord că dacă o luăm pe calea traheostomiei, în cazul în care nu avem ghinion, ați putea să-l ajutați pe Peter să respire pe termen nelimitat?

— Da. Aveți dreptate să spuneți că unele persoane mor subit din cauze pe care nu le

înțelegem. Și pneumonia poate fi o problemă. Dar, în general, da, am putea să-l ajutăm pe Peter să respire.

— În cazul acesta, din ce cauză ar putea muri totuși?

Jon a dat din umeri.

— Boală cardiacă? Cancer? Cine știe? Dar, dacă avem noroc cu tot ceea ce ați pus la cale, nu va muri din cauza BNM.

* * *

Mă desfătam cu luxul de a mă întinde după halba cu bere rece ca gheața la 11 dimineața și de a privi de la tejgheaua barului spre plaja albă care era deja scăldată de soarele insulelor Caraibe. M-am uitat o clipă la un câine, care ieșise la plimbare, de unul singur, pe malul apei de turcoaz, și am remarcat că Francis, care stătea lângă mine, privea fericit oamenii.

Spatele încă mă mai durea după ce cu o zi înainte mă răsturnasem cu scaunul cu rotile pentru că încercasem, mult prea ambițios, să urc o rampă abruptă pentru a traversa strada. Nu știu cum reușisem să nu mă lovesc prea tare cu capul de asfalt, dar m-am lovit cu spinarea.

Se părea că nici conceptul de accesibilitate pentru scaunele cu rotile, nici măsurile generale de protecție și de sănătate nu ajunseseră până în Caraibe. Sau poate că, pur și simplu, acolo nu existau localnici cu dizabilități. Oricare ar fi fost motivul, faptul că mă aflam acum „blocat“ într-un scaun cu rotile presupunea că era perfect posibil să fiu obligat să folosesc o rampă pentru a porni în traversarea unei străzi aglomerate, doar ca să

descopăr că la celălalt capăt nu exista o rampă echivalentă pentru a ieși în siguranță de pe carosabil.

Chiar dacă se lăsase cu vânătăi, accidentul meu norocos din ziua precedentă m-a făcut să conștientizez puțin situația. Când începusem să facem aranjamentele pentru cea mai recentă călătorie a noastră îmi dădusem seama că acum trebuia să-mi anunț firma de asigurări de călătorie în legătură cu noul meu diagnostic. În ultimul deceniu, avusesem asigurări anuale de călătorie de la Lloyds. Și foloseam serviciile bancare Lloyds de peste 30 de ani. Așa că mi-am făcut datoria și am discutat cu un agent cam o oră, explicându-i că singurul lucru problematic în privința mea, cel puțin pentru moment, era că nu puteam păși. Da, medicul meu era total de acord să călătoresc. Nu, nimeni din echipa medicală nu se aștepta la probleme imediate din cauza BNM. Ei bine, da, formal era considerată o boală terminală, dar în realitate nu era chiar așa.

După câteva zile, chiar când ne pregăteam de plecare, am primit o scrisoare standard prin care îmi era refuzată asigurarea de călătorie. Mai exact, mi se oferea cu amabilitate asigurarea obișnuită, care *excepta* însă orice avea și cea mai vagă legătură sau putea fi provocat chiar și în cea mai mică măsură de BNM. Mă așteptasem în cel mai rău caz la o creștere a primei de asigurare. Îmi dădeam seama ce lovitură putea reprezenta asta pentru cineva recent diagnosticat cu BNM și care deja se chinuia să supraviețuiască. Părea ceva crud și complet neștiințific. Eram consternat. Și, de asemenea, neasigurat.

Am riscat. Nu mai era timp să găsim o firmă de asigurare pentru mine, nici nu știam cum să găsim

o asemenea companie și nici măcar nu știam dacă există. La urma urmei, în afară de faptul că nu mă mai țineau picioarele, nu era nimic în neregulă cu mine deocamdată. Oamenii nici măcar nu erau obligați să-și informeze compania de asigurare că nu mai puteau merge bine. Deocamdată, BNM nu reprezenta din punctul meu de vedere niciun motiv ca să-mi fie scumpită polița de asigurare, cu atât mai mult să-mi fie refuzată. Având în vedere că nu folosisem niciodată asigurarea de călătorie, eu și Francis ne-am liniștit reciproc că era puțin probabil că voi avea nevoie de ea taman acum. Iar dacă aș fi avut nevoie, nu ar fi fost oricum ceva legat de BNM.

Și tocmai acum scaunul meu cu rotile s-a răsturnat pe spate. Dacă îmi spărgeam capul? Aș fi argumentat că accidentul meu fusese rezultatul direct al deplasării într-un scaun cu rotile și i s-ar fi putut întâmpla oricărei persoane complet funcționale, dar cum aș fi putut justifica că motivul pentru care mă aflam în scaunul cu rotile nu era legat de BNM? Dacă aș fi avut nevoie să fiu transportat pe cale aeriană la un spital de specialitate (inevitabil, pe teritoriul SUA) și ar fi trebuit să achit facturi medicale enorme și dacă se impunea să fiu repatriat cu un zbor medical — nu aș fi avut asigurare pentru toate acestea. Și am fi ajuns la sapă de lemn.

Mi-am alungat gândurile acelea cu o bere rece. În ciuda umbrei generoase din interiorul barului, tot mă chinuiam să văd ce scriam pe ecranul laptopului. Începusem un e-mail către prieteni aflați în diverse colțuri ale lumii pentru a-i informa despre diagnosticul meu și pentru a-i

asigura că, în ciuda acestuia, eram destul de bine. Până la urmă, mesajul meu s-a transformat într-un fel de manifest:

De fapt, văzut din afară, faptul că am fost diagnosticat cu o boală neuronală motorie ar putea să pară mai degrabă deprimant. În următorii ani, trupul meu, dar nu și creierul, se va opri din funcționare până când, în principiu, nu voi mai putea respira sau — dacă voi folosi un ventilator mecanic — până când voi fi complet paralizat, fără să mă pot deplasa.

Dar consider că aceasta este o perspectivă *complet* eronată. În schimb, vă invit să priviți situația din perspectiva creierului meu. Imaginați-vă ce călătorie extraordinară începe de acum pentru el, ca o inteligență din ce în ce mai dematerializată, o călătorie în care îl însoțesc și eu (atât cât mai este el conștient de mine).

Dacă nu sunt ghinionist, creierul meu ar trebui să rămână complet funcțional în toată această perioadă, dar asta se va întâmpla sub forma unei călătorii cu sens unic, tot mai solitare și mai neobișnuite, spre o formă de Vid Întunecat despre care știm deja că este ostil vieții, de unde este tot mai dificil să aduci orice informație în Lumea Reală, și unde singura informație *care pătrunde* (prin ochii și urechile mele, care ar trebui să funcționeze mai departe) este precum un flux de imagini de la o cameră web fixă îndreptată spre, dacă e să urmez calea pentru care au optat cei mai mulți, tavanul monoton al unei camere de azil.

În cazul acesta, slavă Domnului că suntem în secolul XXI! Dacă eu și creierul meu suntem nevoiți să urmăm calea care duce spre același Vid Întunecat care a înghițit oameni din — să zicem — preistorie, atunci măcar cu această ocazie să ne pregătim cum se cuvine pentru o adevărată Călătorie a Cunoașterii. Să fim în totalitate *ŞTIINȚIFICI* în legătură cu asta.

Vreau să iau cu mine în Vid orice fel de ajutor tehnologic posibil; nu vreau doar să supraviețuiesc acolo, eu vreau să *mă DEZVOLT*!

Da, aduce a revoltă; ca întotdeauna, sloganul meu este *ÎNCALCĂ REGULILE!*

Iată ce presupune revolta mea. Înainte de a fi prea târziu, vreau să pun la punct un sistem stabil de susținere a vieții — respirația și menținerea celorlalte funcții fizice vor fi în mare parte chestiuni de ordin tehnic, nu medical. Îmi doresc sisteme de comunicare extraordinare — atât în interiorul, cât *și* în exteriorul Vidului. Vreau noi senzori hi-tech și abilități robotizate pentru a înlocui ceea ce va fi anihilat — dar care să-i permită în continuare creierului meu să-și folosească toată puterea de procesare inițială, care în cazul oricăruia dintre noi o depășește pe aceea a celor mai performante computere.

Și îmi doresc să aduc puțină lumină în Vidul Întunecat, să împing înapoi Neantul și să-l populez cu cyberspațiu, cu realitate virtuală, cu realitate augmentată și cu inteligență artificială — datorită tehnologiei moderne nu există niciun motiv pentru care ar trebui să fiu izolat, singur sau lipsit de motivație.

De exemplu, ca scriitor și ca iubitor de artă și de muzică, vreau să ajut scrisul, arta și muzica să cucerească noi tărâmuri. În prizonieratul meu final, nu vreau doar să pot stimula nenumăratele părți ale creierului meu înfometat prin realizarea de discursuri, articole, muzică, artă grafică care să explice emoțiile complexe ale celui izolat într-o lume paralelă nepământeană; vreau să scriu o carte despre cum am ajuns acolo, să compun o *Simfonie din Vidul Întunecat*, să realizez o lucrare de artă numită *Metamorfoza*.

Și să vi le trimit vouă înapoi.

Dacă suntem suficient de inteligenți, bizara mea călătorie cu sens unic spre o detenție în izolare s-ar putea sfârși, de fapt, într-un loc care să semene a cămin. OK, un cămin virtual, dar poate că unul care este chiar mai confortabil decât cel pe care am fost obligat să-l părăsesc, chiar mai ușor de navigat, chiar mai sigur, chiar mai plin de satisfacții.

Dar, mai presus de toate acestea, ca în orice călătorie științifică bine pusă la punct, vreau să înlătur barierele cunoașterii în moduri în care, dacă facem lucrurile așa cum trebuie, am putea spera să ajutăm milioane — chiar miliarde — de oameni.

Câteva rezultate probabile ale cercetării sunt destul de evidente, cum ar fi descoperirea unor modalități eficiente de a revoluționa viețile *tuturor* celor paralizați în urma accidentelor sau a bolilor. Cu toate acestea, handicapul profund și singurătatea sunt adesea și efecte ale bătrâneții; și în această privință ar trebui să avem beneficii extinse.

Dar sunt și alte rezultate, mult mai puțin evidente. Pe măsură ce inteligența artificială devine tot mai sofisticată, noi, oamenii, trebuie să ne dăm seama cum putem să ne folosim în mod natural de ea, cum să o utilizăm cât mai eficient ca să ne sporim *propria* inteligență. Sau cum să o folosim pentru a face față cu adevărat demenței. Altfel riscăm, pur și simplu, să rămânem în urmă ca specie.

În toate aceste potențiale rezultate ale studiului meu, marele avantaj este că sistemele de susținere a vieții pe care urmează să le testez se bazează pe *computere*. Dacă mă iau după rata actuală de dezvoltare, atunci aparatura care are în prezent prețul exorbitant de 100 000 de lire, peste un deceniu va costa doar 3 000 de lire.

Asta înseamnă că majoritatea oamenilor va putea să-și permită tratamentele care rezultă din studiul nostru. Și, cel puțin din punctul meu de vedere, imaginea *acestui* premiu strălucitor face ca drumul meu spre Vid să fie, în cele din urmă, nu doar suportabil, ci și meritoriu.

Din punct de vedere al impactului: nu voi fi deloc izolat.

Din punct de vedere al scopului: nu există nimic mai presus.

Ba mai mult, un ultim gând incitant nu-mi dă pace în timp ce mă pregătesc să pornesc spre Vid în ceea ce, pentru mine, reprezintă, la propriu, experimentul vieții mele: nu ar fi interesant dacă, cu ajutorul sistemelor hi-tech de monitorizare și de susținere a vieții care vor funcționa neîntrerupt, voi ajunge, în cele din

urmă, să trăiesc *mai mult* și cu *mai multe* abilități decât dacă nu aș fi fost diagnosticat vreodată cu o boală neuronală motorie?

A DOUA REGULĂ A LUI PETER PENTRU UNIVERS

OAMENII CONTEAZĂ PENTRU CĂ ÎNCALCĂ REGULILE

Preluarea inițiativei

Răspunsurile pe care le-am primit la manifestul meu rebel au fost la fel de amestecate și de extreme ca experiențele noastre în turul Caraibelor. Unele au fost minunate. Altele au fost de-a dreptul groaznice. Majoritatea oamenilor a început prin a-și exprima afecțiunea uriașă pentru mine. Câțiva au considerat că și Francis merită un strop de afecțiune. Dar aici s-au oprit toate asemănările.

Unele cunoștințe îndepărtate, pe care de-abia le știam, s-au dat peste cap ca să ne ajute și au venit cu tot felul de sugestii. Alții despre care aș fi jurat cu mâna pe inimă că-mi erau prieteni apropiați mi-au scris că diagnosticul meu îi făcea să se simtă foarte aiurea — pe un ton care sugera că ar fi trebuit să fi dat dovadă de eleganță și să nu le fi spus despre el. Unii foști colegi mi-au trimis răspunsuri lungi, în care nu făceau altceva decât să reformuleze tot ceea ce le scrisesem eu.

Unii, după ce s-au referit în treacăt la documentul meu pregătit cu atâta grijă, au trecut la alte lucruri și nici că l-au mai pomenit. Dar cu asta mai avusesem de-a face, pe când eram în Torquay. Vinny era, la momentul diagnosticării mele, unul dintre prietenii noștri cei mai apropiați de zeci de ani. Ne ascultase cu mare atenție pe mine și pe Francis când i-am dat vestea, cu tot ce implica ea. Primul lucru pe care l-a spus apoi, strâmbându-se, a fost:

— Eu simt uneori ace și înțepături.

— Pardon?

— Uneori îmi amorțește mâna.

Cred că eu și Francis păream destul de confuzi. El s-a simțit încurajat să continue.

— Iar uneori sar din somn imediat ce am adormit.

Francis a simțit nevoia să intervină în acel moment.

— Dar tu ai auzit *ceva* din tot ce ți-am spus noi adineaori?

— Da, numai că sunt îngrijorat că e ceva în neregulă cu *mine*.

Așa stătea treaba cu Vinny; deși avea multe trăsături de caracter pozitive, se știa că din când în când putea fi un pic cam egocentric. Imediat după ce a murit mama lui Francis, când a primit vestea, răspunsul lui a fost:

— Dacă-ți spun ce dureri de cap am avut și eu în ultima vreme...

În total contrast cu Vinny, un număr redus de prieteni ne-au oferit un sprijin concret, nu vorbe goale. Anthony, care se afla în continuare la conducerea Operei din Chicago, m-a pus în legătură cu persoane care se ocupau de terapia prin muzică. Sven, un prieten vechi de pe vremea când era consilier, iar acum ajunsese director la Sanofi (coincidență, exact compania farmaceutică producătoare a unui medicament pe care îl luam eu, Riluzole), a realizat o analiză la nivel global a tuturor studiilor relevante despre ce doream eu să fac. Iar Michele, o prietenă veche, încă de pe vremea în care *eu* eram consilier, a decis să se concentreze pe a-mi face rost de ajutoare. A condus sute de kilometri pentru a lămuri lucrurile.

— Trebuie să facem cunoscut mesajul tău! Dacă vrei să-i motivezi pe specialiști să realizeze

studiile la care te gândești tu, să schimbe ceea ce înseamnă a avea o dizabilitate extremă, trebuie să te faci auzit.

— Problema mea este că toate vechile mele contacte nu mai sunt de actualitate. Și niciunul dintre foștii mei colegi nu pare să știe care sunt personele cu care ar trebui să iau legătura acum!

— OK, dacă *tu* nu știi cine sunt *acele* persoane, trebuie să facem cumva să te contacteze *ele* pe *tine*.

Cu mult timp în urmă, înainte chiar și de momentul în care o cunoscusem eu acum 15 ani (când fusesem invitat de directorul general pentru a analiza Regulile Nescrise ale BBC), Michele era responsabilă de realizarea a 60 de ore de programe de știri pe zi. Așa că mi se păruse de la sine înțeles că știa cu cine să ia legătura.

— N-am nici cea mai vagă idee cu cine să iau legătura în privința asta. Lasă-mă să mă gândesc și te anunț.

S-a ținut de cuvânt și, după câteva zile, mi-a transmis un e-mail în care îmi sugera să iau legătura cu un editorialist de la revista *The Times*. Cu ani în urmă, Melanie Reid avusese un accident de călărie și devenise pe loc tetraplegică. Acum scrisese un articol premiat, intitulat „Coloana vertebrală". Michele mi-a spus că nu era în legătură directă cu Melanie, dar cei de la *The Times* îmi vor da probabil adresa ei de e-mail, așa că merita încercat. De asemenea, a mai menționat ea, avea de gând să-l contacteze pe un anume Pat, care lucrase pentru ea la BBC, iar acum deținea o companie de producție TV de succes, numită Sugar Films. Poate că și el va avea unele idei. Ar putea chiar să fie direct interesat de subiect. Iar ultima ei propunere a fost: fii prezent pe rețelele sociale.

Mi-a luat o veșnicie să compun ceea ce speram eu să fie un e-mail scurt, dar cuprinzător, care să redea concepția mea legată de supraviețuirea în condiții bune a cuiva care suferea de BNM. În cele din urmă, am contactat departamentul editorial de la *The Times* și, după un interogatoriu destul de îndelungat, mi s-a oferit o adresă de e-mail a doamnei Reid. I-am scris. Mesajul mi s-a întors. Două zile mai târziu, Michele găsise o altă adresă de e-mail. Am încercat-o și pe aceea. Niciun răspuns.

După două săptămâni, e-mailul mă anunța că am un mesaj nou: un răspuns de la Melanie care își arăta toată susținerea. Am început o conversație foarte normală pentru secolul XXI: caldă, prietenoasă, informativă, profundă, antrenantă și foarte la obiect. Iar apoi, exact înainte de ziua mea, cam la ceva mai mult de o lună de când începusem să vorbim, revista *The Times* din 14 aprilie 2018 a publicat articolul ei despre mine. După câteva date introductive, scria:

> Atitudinea lui Peter Scott-Morgan este fascinantă, pentru că el este specialist în robotică, scriitor și expert în sisteme organizaționale — în acele reguli nescrise ale jocului, după care se conduce societatea. Un liber-cugetător care încearcă să provoace limitele (în 2005, el și prietenul lui au fost primul cuplu gay din Anglia care a beneficiat de o ceremonie completă de căsătorie), el intenționează să-și accepte boala care progresează și să se lase folosit pe post de cobai pentru a demonstra cât de bine ne putem descurca cu lucrurile rele.

Eu numesc asta curaj. El spune că este vorba despre ceva rațional...

Articolul se întindea pe o pagină întreagă de ziar și se termina astfel:

Avem nevoie de pionieri pentru a genera schimbarea la fiecare nivel.

Acum mesajul meu era public. În câteva zile am fost abordat de trei companii de producție TV — inclusiv de Sugar Films, firma prietenului lui Michele. Din cele trei, doar Sugar părea interesată de a spune povestea care consideram eu că trebuie spusă, nu o poveste senzaționalistă despre cât de groaznic este să suferi de BNM și despre cât de curajoși eram eu și Francis, așa că i-am ales pe cei de acolo. În scurt timp, au primit o comandă de la Channel 4 (o rețea de televiziune importantă în Marea Britanie) pentru realizarea unui documentar despre mine și despre ideile mele. Când va fi difuzat — poate peste un an sau doi — mesajul meu va fi cu *adevărat* cunoscut.

Ceea ce era minunat. Doar că eu nu puteam aștepta atât de mult. Trebuia să mă folosesc de acest documentar pentru a cointeresa câteva companii să mi se alăture în realizarea studiului inițial. De asemenea, aveam nevoie și de alte platforme care să difuzeze mesajul meu cât mai rapid.

— De ce nu candidezi pentru a fi ales membru în consiliul Asociației BNM, după cum a spus doamna?

Era o sugestie atât de neașteptată, încât pentru o clipă am crezut că Francis glumește. Se referea la un apel telefonic pe care tocmai îl primisem de la

unul dintre reprezentanții locali ai Asociației, care mă încurajase să candidez la următoarele alegeri. Răspunsul meu fusese unul, mai degrabă, evaziv.

— Ei bine, în primul rând, niciunul dintre cei 5 000 de membri cu drept de vot nu va ști cine sunt, așa că nu mă bag. În al doilea rând, din ce a spus doamna de la telefon, aproape toate locurile din consiliul de conducere vor fi ocupate de actualii membri, care candidează pentru a fi realeși, ceea ce înseamnă că am cam 20% șanse de a fi ales, deci nu mă bag. În al treilea rând, Asociația pare interesată doar de descoperirea unui tratament iluzoriu. Nu există niciun fel de referire pe website-ul lor la tratamentele tehnologice. Pentru ce încerc eu să obțin, ei chiar nu contează, așa că nu *vreau* să mă bag. În al patrulea rând...

— Stai puțin! Doar pentru că ei *încă* nu înțeleg, asta nu înseamnă că *nu au nevoie* să înțeleagă. Cine le poate explica mai bine decât tine potențialul pe care îl vezi în abordarea ta tehnologică? Înscrie-te în alegeri având ca program electoral un studiu de ultimă oră care vizează o viață cât mai bună pentru persoanele care suferă de BNM. Dacă ajungi în consiliu, poate vei reuși să ajuți Asociația și poate că Asociația te va putea ajuta la rândul ei. Dacă, în cele din urmă, cei de acolo *tot* nu vor percuta, vei putea demisiona.

După alte câteva discuții, am cedat în fața argumentelor lui Francis, mi-am făcut un program având la bază un rezumat al manifestului meu cu care mi-am înscris candidatura, m-am aruncat în ring și, în cele din urmă, am început să-mi fac tot mai mult simțită prezența pe rețelele de socializare.

Cam pe atunci am aflat că specialistul în probleme colorectale de la spitalul local era dispus să discutăm despre ideile mele referitoare la reconfigurarea circuitelor mele biologice interne. Un pas înainte. Am stabilit să ne întâlnim. După câteva săptămâni, într-o frumoasă zi de primăvară, porneam în scaunul meu cu rotile spre cabinetul lui.

— Tu trebuie să fii Peter! Am auzit multe despre tine și despre ideile tale, a spus el, întinzându-mi mâna.

Și eu căutasem să aflu informații despre el. Din câte se părea, era ultracalificat să discute planurile mele; ar fi putut lucra în orice spital universitar din lume.

— Nick! Sunt încântat să te cunosc.

Îmi doream ca această relație să funcționeze. În plus, *aveam nevoie* ca și lui să-i pese de planurile mele la fel de mult ca mie, să asculte și să înțeleagă propunerile care știam cât de derutante fuseseră pentru mulți dintre colegii lui. Instinctiv, am încercat să ridic discuția la un nivel ca de la specialist la specialist.

Am încetat să mai discut despre mine și am început să discut direct despre BNM, despre calitatea vieții, despre viziunea holistică a îngrijirii clinice, ajungând la ceea ce am sperat să fie un final suficient de convingător:

— ... și, prin urmare, cred că aceasta este o ocazie minunată de a deschide drumul unei intervenții chirurgicale elective pentru BNM — care până acum nu a existat și nici nu se putea spera la ea — sub forma unei tripleostomii.

Inventasem această denumire cu o zi înainte, considerând că ideea mea avea nevoie de un

termen care să sune academic. Sau măcar care să pară cât de cât mai credibil decât „reconfigurarea circuitelor biologice interne“.

A cerut câteva clarificări și a început să dea din cap. Apoi i s-a luminat toată fața.

— Dar e la mintea cocoșului! Evident că Sistemul Național de Sănătate ar trebui să ofere așa ceva. Voi strânge o echipă și vom face operația asta cât de curând.

Deși mie s-au părut mereu logice toate ideile mele despre cum ar putea fi tratată BNM, am fost totuși plăcut surprins să aud că un profesionist din domeniul medical e de acord să le și transpună în realitate. După cum a promis, a strâns o echipă alcătuită dintr-un anestezist de top, un chirurg gastroenterolog și un specialist în urologie. Acest lucru a reprezentat în sine o mare realizare — chirurgi din domenii diferite se reunesc foarte rar în cadrul unui spital, ca să nu mai vorbesc despre faptul că nu prea discută între ei. Au conceput o operație generală, o idee mult mai deșteaptă decât combinarea de trei operații mai mici, care reducea unele riscuri (deși rămâneau altele semnificative). Totul se putea rezolva prin operație laparoscopică. Până acum, totul era impresionant. Dar, la puțin timp după aceea, s-a dovedit că anestezia reprezenta *cu adevărat* aspectul cel mai original.

Am aflat că nu exista niciun studiu despre cum puteau fi anesteziate în mod corespunzător persoanele cu BNM — mai ales pentru simplul motiv că operații majore, așa cum urma să fie a mea, nu prea avuseseră loc. Din câte se părea, mai degrabă, medicii spuneau: „O, ei bine, am putea realiza un bypass convențional, dar oricum va muri, așa că nu merită efortul“. Așa că bypassul nu mai ajungea să fie programat.

Și în ziua de azi mi se pare incredibil că, în momentul în care a trebuit să alegem cea mai bună modalitate de a organiza tripleostomia, anestezista mea, Maree, a fost nevoită mai degrabă să revină la principiile de bază ale profesiei sale și să-și regândească opțiunile obișnuite, decât să le îmbunătățească. Se părea că unele dintre procedurile anestezice standard riscau să accelereze BNM, așa că au fost scoase din discuție. Nu puteau fi utilizate medicamente pentru relaxarea musculară din cauză că, suferind de BNM, era posibil să nu răspund adecvat la ele. Totuși, marea îngrijorare era că la finalul operației aș putea să nu îmi revin din punct de vedere respirator; era posibil să nu mai pot respira niciodată de unul singur.

Maree ne-a invitat pe mine și pe Francis să luăm loc și a pornit o discuție serioasă:

— Există riscul ca, mult mai devreme decât te-ai aștepta, să fii total dependent de ventilator.

Mă gândisem la asta cu mult timp în urmă și-mi era totul foarte clar. Ca și lui Francis, de altfel.

— Mă aștept ca perioada pe care o voi petrece complet paralizat să fie cu mult mai lungă decât cea care va trece până voi ajunge în această stare. Prin urmare, noi trebuie să ne concentrăm pe calitatea vieții mele pe termen lung. Cât îmi va lua până când voi ajunge complet paralizat chiar nu e un subiect cu care să ne batem capul. Cel mai rău lucru care se poate întâmpla după tripleostomia mea ar fi să nu mai pot respira neasistat, caz în care mă puneți din nou pe masa de operație și îmi faceți o traheostomie. Voi intra în *Cartea recordurilor* ca persoana care a beneficiat de cele mai multe ostomii într-o singură zi. Toată lumea are de câștigat.

Cineva pe care să-l iubești

Privind retrospectiv, pot spune că am luat cele mai importante trei decizii din viața mea pe parcursul unui singur an. La niciuna dintre ele nu m-am așteptat și fiecare a avut un impact uriaș, dar la fel de neașteptat. Fără cele trei nu aș fi ajuns la statutul meu de cyborg. Dacă nu aș fi fost om de știință până în măduva oaselor, l-aș fi numit un an fatidic. Dar în situația dată, îl pot doar numi un an *extrem* de improbabil. Mă refer la 1979.

În ordine inversă, a treia cea mai importantă decizie a vieții mele a fost atât de neașteptată, încât aproape că a fost întâmplătoare: am găsit un număr de telefon. În acele zile mohorâte de februarie, încă virgin, am decis că trebuie să-mi urmez visul și să îmi găsesc idealul romantic: Avalon. Dar unde să dau de el? Nu simțeam nicio tragere de inimă să urmez Regulile Nescrise ale lumii gay și să-l caut prin unul dintre cele două puburi de gay din Londra, pe care le consideram locuri de agățat; îmi doream o dragoste romantică, pentru toată viața. Pentru a găsi așa ceva trebuia să petrec ceva timp alături de cineva. Și să nu fiu beat.

În disperare de cauză, am răsturnat conținutul unui sertar din dormitorul meu și am dat peste un plic obișnuit uitat pe acolo. Înăuntrul lui se aflau câteva articole decupate dintr-un ziar vechi, care la prima vedere păreau absolut obișnuite, dar care erau, de fapt, niște articole neprețuite din singurul exemplar din *Gay News* pe care reușisem să pun vreodată mâna (grație uneia dintre cinele stropite cu alcool în compania unui fost profesor de muzică). Era o publicație lunară care

reprezenta singurul mijloc de legătură între membrii comunității gay din Marea Britanie. Dar aceste articole erau vechi de câțiva ani. Nu îmi erau de niciun folos. Nu conțineau nicio sugestie referitoare la locul în care aș putea să-mi găsesc iubirea. Nimic. Absolut nimic. Cu excepția unei jumătăți de reclamă aflate pe spatele unui articol, tăiată vertical pe mijloc „Th, Cliff H, Hote". Iar cu litere mici „Torquay", urmat de cinci cifre. Evident, un număr de telefon. Singura mea legătură vagă cu lumea gay. Așa că a treia cea mai importantă decizie pe care am luat-o vreodată a fost să telefonez.

— Nu, îmi pare rău, ați greșit numărul. Aici este un restaurant.

Mi-am cerut scuze și aproape că închisesem când mi-am dat seama că bărbatul de la celălalt capăt al firului nu avea nici cea mai vagă idee de unde sunasem sau cine eram — așa că aș fi putut renunța fără să spun nimic. I-am explicat unde găsisem numărul de telefon.

— Nu mai e valabil de mulți ani, dragule. Tu cauți, de fapt, firma lui Alan, Hotelul Cliff House. Acum este deschis doar pentru persoanele gay, să știi. Stai să-ți dau numărul de telefon de acolo.

Un hotel exclusiv pentru gay! Nu mai auzisem niciodată de așa ceva. În plus, era pe coasta Devon. Frumos și departe. Mi-am verificat programul, am constatat că la finalul lunii martie aveam liber un weekend prelungit, am sunat la acel număr și am discutat cu prietenosul asistent al directorului. Da, era un hotel exclusiv pentru gay — singurul de acest gen din țară. Da, îmi putea rezerva un loc pentru trei nopți în acel weekend.

Da, era convins că-mi va plăcea; de fapt, îmi va oferi chiar el un tur al împrejurimilor. Da, asta era o promisiune...

Cliff House era o vilă victoriană de un alb-strălucitor, care se oglindea în apa albastră a mării din golful Tor. În timp ce mă apropiam de ușile duble de la intrare, amplasamentul părea perfect. Am intrat cu zâmbetul pe față și cu pasul sprinten.

Înăuntru însă nu era nimeni. Am așteptat sub tavanul înalt. Decorul, am remarcat eu, era mai degrabă verde. Am strigat după cineva. Și-a făcut apariția un tip în vârstă, care avea peste 50 de ani, purtând haine în aceeași paletă de culori. S-a dovedit a fi chiar proprietarul hotelului, Alan. Nu, asistentul lui nu era acolo în acel moment, dar sigur îmi va arăta împrejurimile dacă așa îmi promisese. Da, îl va trimite la mine când se va întoarce. Nu, majoritatea celorlalți oaspeți nu ajunsese încă. Da, va fi totul ocupat pe perioada șederii mele. Nu, nu credea că va mai fi cineva de vârsta mea.

În acel moment, patru tipi au ieșit chicotind din salonul generos pe care îl puteam vedea în dreapta mea. Erau în vârstă și mai degrabă efeminați. Alan a început imediat să râdă cu ei — lucru uimitor dat fiind că nu avea de unde să știe ce îi amuzase pe ei atât de tare —, apoi le-a urat drum bun în timp ce ei, chicotind ca niște școlărițe, ieșeau să exploreze portul. La ce mă gândisem oare? Brusc mi-am dat seama că făcusem o greșeală groaznică.

Camera mea de la etaj făcuse parte cândva din ceea ce părea să fi fost un apartament lung, de sine stătător. Avea o fereastră largă, care dădea spre curtea interioară, lângă care iată-mă 20 de minute mai târziu, plângându-mi soarta. Făcusem

rezervare într-un loc plin de bătrâni. Și eram blocat aici până luni. Era abia vineri. Mai rău, asistentul directorului care îmi promisese că-mi va arăta împrejurimile era probabil la fel de babalâc precum ceilalți. Dar apoi l-am observat pe Avalon.

Pășea pe un șir lung de trepte de piatră care coborau de la o ușă aproape ascunsă în zidul înalt de la nivelul străzii până în curtea interioară joasă. Părea o ieșire secretă dintr-un castel. Iar el arăta ca un tânăr lord. Într-adevăr, cu părul de un auriu roșcat care i se unduia până la umeri, arăta exact ca tânărul *meu* lord, înainte ca tatăl său să fie ucis, iar Avalon să devină prinț. Era suplu și atletic. Atât cât îmi puteam da seama de la acea distanță, era cam de-o vârstă cu mine. Apoi a dispărut, după colțul corpului principal de clădire.

A început să burnițeze. În timp ce picăturile se prelingeau pe geam, stăteam în continuare la fereastră și priveam afară. Mă simțeam confuz. Nu, nici măcar nu îndrăzneam să sper. Poate că Avalon era un oaspete. Poate ar fi trebuit să merg să facem cunoștință. Poate...

Dar apoi a intervenit partea analitică a minții mele. Cu siguranță că un oaspete nu ar fi știut de intrarea secretă. Iar Avalon intrase de parcă avea o treabă, fără a se uita în jur. Poate că avea de livrat sau de preluat ceva. Poate că nu avea nicio legătură cu hotelul. Poate că era heterosexual. Tipic.

În fața mea, pe partea opusă a curții interioare, puteam să văd prin două ferestre mari de la parter interiorul a ceea ce părea să fie bucătăria hotelului. De când începusem să privesc pe fereastră, nu observasem niciun fel de activitate

acolo. Și iată-l din nou tocmai în acel loc — chiar dacă era cu spatele la mine, pe imposibilul de confundat Avalon. Părul. Alura atletică zveltă.

Am simțit cum inima începe să-mi bată mai tare, chiar dacă nu înțelegeam exact de ce. Eram emoționat. Eram fericit. Și nu-mi păsa că nu știu de ce. Apoi s-a întors, cu un fierbător în mână, și a pornit în direcția mea, spre chiuveta aflată în fața uneia dintre ferestre, a deschis un robinet și a privit în sus.

O clipă am crezut că se uită la mine, dar înainte să-i zâmbesc mi-am dat seama că privea ușor în lateral și că nu mă observase. Am înghețat și îl priveam ca un voyeur. Era minunat. A fost prima oară când i-am văzut cu adevărat chipul. A durat doar câteva secunde să umple fierbătorul, timp suficient cât să mă îndrăgostesc. Apoi s-a uitat în jos, a închis robinetul, s-a întors cu spatele și a ieșit din raza mea vizuală.

Ce era să fac? Am așteptat să-l văd din nou. După cinci minute nu reapăruse. Dar oare se mai afla în hotel? Trebuia să încerc să dau de el. Dar nu așa; eram încă îmbrăcat în hainele de drum. M-am îndreptat spre micul șifonier unde tocmai îmi aranjasem conținutul geamantanului și, după un moment de gândire, am ales o ținută care atrăgea atenția: niște pantaloni roșii foarte strâmți, un tricou mulat de un alb-strălucitor, iar pe deasupra — o geacă argintie care arăta a ceva ce ar purta un astronaut în secolul XXII. Dat fiind că ne aflam la finalul anilor 1970, arătam *grozav*.

Am străbătut încet holul lung dinspre curtea interioară spre salonul hotelului, acompaniat de sistemul audio care, imediat ce am intrat, începuse să difuzeze primele acorduri emoționante ale piesei *Bright Eyes* a lui Art

Garfunkel. În acea perioadă, era piesa mea preferată. De bun augur? M-am uitat după el prin sala de mese, prin camera cu televizor, pe la recepție și în holul de la intrare, poate era acolo. Nu era. Mai rămăsese salonul imens al hotelului. Am aruncat o privire înăuntru din ușă. Nu am zărit pe nimeni. Am intrat — și iată-l.

Stătea la masă cu Alan, într-un colț îndepărtat, lângă niște uși în stil franțuzesc, cu spatele la mine, cu părul de un auriu-roșcat căzându-i pe umeri, cu ceainicul și cestile în față și cu un labrador care dormea la picioarele lui. În acea sală, muzica se auzea mai tare.

Alan m-a observat, s-a ridicat și s-a îndreptat spre mine și (destul de conspirativ) a arătat spre Lord Avalon și a murmurat:

— El este asistentul nostru, Francis.

Apoi a rămas în expectativă, ca și cum ar fi așteptat să înceapă un spectacol. Eu rămăsesem acolo, zâmbindu-i drept mulțumire, cu fiecare fibră a corpului meu străduindu-se să ofere cea mai bună reprezentație din viața mea. Am înaintat spre personificarea tuturor speranțelor și visurilor romantice din adolescența mea, iar cortina s-a ridicat.

Nu prea aproape — doar nu vrei să-l sperii. Nici prea gălăgios. Calm. Prietenos. Cald. Iubitor.

— Bună! Am venit să-ți amintesc de promisiunea...

Poate că, fără să-mi dau seama, am întârziat puțin cu restul frazei pentru a se potrivi cu muzica. Poate a fost doar o coincidență. Dar când s-a întors cu fața spre mine, muzica a explodat în puternica partitură de final a corului din melodia *Bright Eyes*. Și, desigur, în prima fază, exact ochii lui m-au impresionat. Erau de un albastru

pătrunzător. Iar din momentul în care m-au privit, nu s-au mai mutat de la mine. Apoi el a zâmbit, iar o parte din mine a înțeles că, de fapt, nu îmi imaginasem niciodată cu adevărat cum arăta Avalon în momentul în care a zâmbit spre Rahylan.

Alan i-a explicat cine eram. Francis și-a amintit de mine, iar în tot restul zilei s-a ținut de promisiune. A fost unul dintre rarele momente din viața mea în care m-am simțit precum un actor într-o piesă predestinată — pur și simplu, a funcționat totul. Spre deosebire de mine, Francis abandonase școala la 16 ani (când mama lui i-a spus că era „destul de înalt"), dar, ca și mine, încă avea visuri ambițioase. Spre deosebire de mine, Francis avea școala vieții (scăpase dintr-o educație săracă, specifică clasei muncitoare), dar, asemenea mie, era mândru că e gay. Spre deosebire de mine, Francis nu mai era de mult virgin (în ciuda faptului că era cu doar doi ani mai mare), dar, asemenea mie, era în căutarea iubirii adevărate. Ce mi-aș fi putut dori mai mult?

La nicio oră de când făcuserăm cunoștință, m-a întrebat:

— Crezi în dragoste la prima vedere?

Răspunsul era deja evident pentru mine:

— Absolut!

După câteva secunde, fără să mai spună nimic, s-a îndreptat spre mine, m-a prins de talie, m-a tras spre el și m-a sărutat, apoi m-a tot sărutat...

* * *

În următoarele trei zile, am început să recuperez rapid anii de izolare ai adolescenței și ai

virginității. În aceeași măsură am devorat orice crâmpei de informație referitoare la persoana de care m-am îndrăgostit.

Păream foarte asemănători în străfundul nostru — gay, ambițioși, fani James Bond, atei, în căutarea dragostei. Dincolo de asta, nu aveam absolut nimic în comun. Pentru început, am fost surprins să aflu că Francis nu studiase limba latină în școală. Nici măcar un cuvânt. Deloc. Am fost chiar mai surprins să aflu că niciunul dintre amicii lui nu făcuse asta. Evident, în lumea lui era ceva normal.

Am avut atunci o revelație. Francis era foarte inteligent — discutam de la egal la egal un subiect la care ne pricepeam amândoi. Dar, cum ne plăcea să împărtășim totul despre noi înșine, mi-am dat seama că întâlnisem pentru prima oară o persoană care era foarte inteligentă, dar, în același timp, nu avea deloc o educație academică. Iar când i-am spus că mi-a plăcut cu adevărat să fac scrimă, a crezut că eu, de fapt, construiam garduri*******.

Avea mari lacune în privința multor subiecte pe care eu le cunoșteam foarte bine, iar el se arăta încântat să le corecteze cu ajutorul meu. Dar asta mi-a arătat și cât de ignorant și de needucat eram la rândul meu, în feluri pe care nu mi le-aș fi imaginat. Din fericire, (din anumite motive, nu m-am simțit niciodată deranjat de asta) Francis avea cunoștințe profunde despre o mulțime de subiecte non-academice — mai ales, Cum e să Trăiești în Lumea Reală — despre care eu nu știam aproape nimic. Fusesem izolat în moduri de care nici nu-mi dădusem seama. Iar probabil că tocmai din

acest motiv toate aceste noi domenii de aprofundat mi se păreau incredibil de exotice. Și de eliberatoare.

La fel de eliberați de orice rețineri se dovedeau, după cum aveam să descopăr curând, și cei mai mulți dintre oaspeții care ocupaseră hotelul în acel weekend prelungit. Poate că erau în vârstă (mulți erau suficient de bătrâni pentru a-mi fi tați, iar restul — bunici), dar, cu siguranță, se arătau tare vorbăreți la adresa mea.

— Mmm! Un elev de la o instituție publică, ce erotic!

Păreau întotdeauna să discute mai degrabă *despre* mine decât *cu* mine.

— Singura problemă cu școlile publice este că din ele ies niște mici nesuferiți foarte bine educați.

Trebuia să fiu de acord că, în această privință, cam aveau dreptate.

— Ooo! E drăguț și are și creier, dragă! a ciripit pe un ton destul de afectat o „regină“******** despre care aș fi putut să jur că folosește mascara. Stătea în fața lui Francis. Dar arătă spre mine când îi recomandă pe un ton conspirativ:

— Eu nu l-aș mai lăsa să-mi scape, dragă.

— Nici nu am de gând!

După trei zile de vis în care m-am îndrăgostit tot mai tare, venise timpul să mă întorc la viața mea obișnuită. Durerea uriașă pricinuită de plecarea de lângă sufletul meu pereche a devenit suportabilă doar după ce i-am promis ferm lui Francis că mă voi întoarce. Ca să trăiesc alături de el. În curând. Mai exact, când voi împlini 21 de ani. Ceea ce urma să se întâmple peste doar trei săptămâni. Mai rămâneau două obstacole minore: să le spun

adevărul părinților mei și să găsesc o modalitate prin care să-i conving pe cei de la Imperial College să-mi permită să-mi amân susținerea licenței, pe termen nedeterminat.

Am luat trenul înapoi spre Paddington, apoi transportul local spre Wimbledon, am urcat dealul spre Ridgway târând valiza după mine și, după aproape 2 km, am ajuns în apartamentul părinților mei (unde aranjasem să stau următoarea săptămână). După cum stabiliserăm, l-am sunat pe Francis imediat ce am intrat în casă, folosind telefonul din dormitorul părinților, pentru puțină intimitate. Am vorbit cam o oră. Dar imediat ce mama a băgat capul pe ușă și mi-a șoptit că a venit tata de la serviciu, părea că trebuie să închei discuția.

Mi-era incredibil de greu să fac asta. În cele din urmă, am spus amândoi „Pe curând...“, numai că nici eu, nici el nu am pus receptorul în furcă.

Francis a întrerupt tăcerea:

— Mai ești?

I-am răspuns pentru tot restul vieții:

— Mereu. Sunt al tău pentru totdeauna.

Confuzie generată de faptul că în limba engleză, subtantivul „fence“ inseamna „gard“, în timp ce verbul „to fence“ înseamnă „a se duela“, iar „fencing“ înseamna „scrimă“. (*N.r.*)

În argou, termenul „queen/regină“ este folosit pentru a desemna un bărbat homosexual extrem de efeminat — în limba engleză în original. (*N.r.*)

La răscruce de drumuri

— Cum se descurcă oamenii obișnuiți? a întrebat Francis din senin, în timp ce parca Range Rover-ul pe un loc rezervat pentru persoane cu dizabilități, perfect amplasat lângă faleza portului Torquay.

În ciuda legăturii aproape telepatice dintre noi pe care o perfecționaserăm de-a lungul câtorva zeci de ani, întrebarea aceasta se putea referi la atât de multe lucruri, încât nu am știut ce să răspund.

— Ce?

— Să obțină pur și simplu un ecuson albastru! a fluturat el permisul meu pentru persoane cu dizabilități înainte de a-l pune la vedere pe bordul mașinii. Majoritatea oamenilor nu au reușit să-i convingă, așa cum ai făcut-o tu. Au limitat serios numărul de permise acordate. Este aproape imposibil să mai obții unul. Mă intimidează doar citirea formularului, ca să nu mai zic completarea lui. Câte pagini erau?

— Cred că șase.

— Exact! Și câte pagini dactilografiate le-ai trimis?

— Vreo 20.

Fusese primul meu formular dintr-o serie lungă — generat de un specialist în genetică, care mă plasa în zona celor cu „handicap sever deja instalat".

— Iată! Poți ține minte lucruri, le poți structura, le poți scrie într-un mod care este dificil de contrazis. Eu nu aș putea face asta. Sunt convins că majoritatea persoanelor care *chiar* sunt eligibile

pentru a primi un ecuson albastru se chinuie să demonstreze ce e de demonstrat pentru a-l obține. Fără tine, și eu aș fi una dintre ele.

A ieșit din mașină, s-a dus în spatele ei, a scos scaunul cu rotile pentru utilizatori activi pe care-l cumpărasem la un preț foarte mare (chiar și cu o compensare din partea sistemului național de sănătate), mi l-a adus lângă portieră și m-a ajutat să mă așez în el. Chiar și atât de devreme, înainte ca stațiunea să fie invadată de turiștii gălăgioși, care acum mai mult ca sigur că își terminau micul dejun prin hoteluri, case de oaspeți și apartamente închiriate — soarele strălucea cu putere deasupra golfului, briza blândă a mării era călduță, iar palmierii foșneau.

— De ce nu mergem prima oară la dig? am sugerat eu.

De fiecare dată începeam fie cu digul, fie cu portul. Cu câteva veri în urmă realizam turul circular uneori și în douăzeci de minute; acum eram atât de lent, încât aveam nevoie de o oră.

— Am putea vedea mai multe meduze gigant, am continuat.

Acestea erau de mărimea unui coș de gunoi, iar în ultimii ani se obișnuiseră să-și facă mendrele în jurul golfului Torquay.

— Și cum a fost cu obținerea PIP? a insistat Francis, referindu-se la noul tip de facilitate acordată persoanelor cu dizabilități. Cât de mare era *acel* formular?

— Mda, a fost oribil, cam 20 de pagini!

— Și câte pagini a avut cererea ta?

— Păi, cel puțin 40.

Traversaserăm Princess Gardens, iar acum făceam dreapta pe promenadă.

— Exact. Majoritatea oamenilor nu reușesc să scrie cărticele de dimensiunile astea.

— Ca să fiu sincer, a fost unul dintre documentele cel mai dificil de completat. Am răspuns la toate întrebările pornind de la premisa că sistemul era gândit de așa manieră încât să fie extrem de dificil să te califici ca eligibil. Așa că am oferit fiecare dovadă care avea acoperire medicală. Dar *chiar* a fost al naibii de complicat.

— *Iar* o mulțime de oameni care se află exact în situația în care te găsești tu nu ar fi avut timpul, energia sau capacitatea de a realiza asta. Este înspăimântător.

A făcut apoi o pauză de un minut în timp ce treceam de un bătrân singur, în cârje, care se plimba încet pe promenadă și a continuat:

— Iar noi suntem *foarte* norocoși.

— Foarte norocoși.

Fără să fi repetat înainte sau să fi planificat asta, gândurile pe care le pritoceam de ceva vreme au început să prindă glas unul după altul.

— Știi, m-am tot gândit. Evident că mereu am fost noi împotriva lumii. Și că am fost mereu ca o insulă. Nu am avut nevoie de ei. Iar ei nu au avut nevoie de noi. Ei bine, de data aceasta cred că s-ar putea ca ei să aibă *nevoie* de noi...

Ajunseserăm la intrarea pe digul victorian, vizavi de Princess Theatre, și am luat-o la stânga spre zona pavată cu scânduri prin crăpăturile cărora se putea vedea marea.

— La ce te referi?

— Vreau să spun — și *știu* că sună aiurea de pretențios — că eu consider că avem ocazia ca în următorii câțiva ani să facem mult mai mult bine decât am făcut în toată viața noastră de până acum.

— Privește! Acolo! Lângă barca albastră.

Două meduze gigant aproape transparente înotau aproape de suprafața apei. Am tăcut vreme de cinci minute, cât am privit meduzele.

— Așadar, dintr-odată, vrei să faci muncă de caritate?

— Nu! Nicidecum.

— Aaa, atunci vom câștiga bani din asta — sună și mai bine.

— Ei, nu, dar e cu *adevărat* important. Cred că împreună putem face diferența. Putem schimba lucrurile. Putem schimba lumea.

— Sau ne putem bucura de cele câteva veri în care vei mai putea fi cât de cât bine! Nu ne vei mai putea da acest timp înapoi *niciodată*. Nu vreau să te ia valul și să-ți risipești energia și timpul pe care îl mai avem împreună pe niște gesturi măreațe care vor sfârși prin a ne domina viețile și pentru care *nimeni* nu-ți va mulțumi!

Chiar dacă nu-mi era foarte limpede ce anume cerusem, mă simțeam totuși dezamăgit că nu obținusem acel lucru.

— Știu. Poate e o prostie. Am însă același sentiment ca la nunta noastră, îți amintești?, când aveam de gând să facem totul cu discreție, dar ne-am dat seama că o mulțime de oameni depind de noi, necunoscuți care nu erau nici la fel de norocoși ca noi, nici la fel de puternici. Și pentru că noi ne permiteam să spunem „Să te fut“ statu-quoului, am făcut-o și am fost chiar mândri. Pur și simplu, am același sentiment acum, atâta tot.

Ajunseserăm la treptele care coborau spre a doua secțiune a digului unde, ca de obicei, câțiva bărbați (de fiecare dată, doar bărbați) stăteau cu undițele întinse, cu privirile pierdute în zare, dincolo de marginile portului. De când eram

împreună, ne plimbaserăm mereu până la farul de la capătul portului. Acele zile se sfârșiseră. Francis s-a aplecat și mi-a atins mâna.

— Uite, nu spun că nu ar trebui să facem asta, vreau doar să nu ne angajăm la ceva fără să reflectăm înainte. Dacă e să o facem, atunci hai să procedăm așa cum trebuie.

Am știut atunci că va fi de acord. Chiar dacă nici eu, nici el încă nu știam ce implica asta. Apoi s-a ridicat în picioare:

— Așadar, care este planul tău măreț pentru salvarea lumii?

Îl iubeam mai ales când era într-o astfel de dispoziție: temerar în ciuda temerilor, brav fără să braveze.

— Îți amintești că, în 1984, în ultimul capitol din cartea mea *The Robotics Revolution,* am susținut că, în timpul vieții noastre, vom ajunge la un punct de răscruce? Și că drumul ales de omenire va schimba totul?

— Da, iar ei au încercat să te forțeze să renunți la acel capitol.

— Și, slavă Domnului, au eșuat. Într-una dintre variantele de viitor, în viitorul cel mai probabil, inteligența robotică se va dezvolta independent, inteligența artificială pură va deveni tot mai capabilă, iar oamenii vor fi retrogradați în cele din urmă la statutul de animale de companie sau de dăunători.

— Adică acea mizerie de viitor pe care o tot arată Hollywoodul.

— Exact! Viitorul alternativ pentru care am pledat eu era acela în care ne *contopim* cu inteligența artificială, în care ne îmbunătățim în moduri care ne vor permite să facem lucruri pe

care nici noi, nici inteligența artificială nu le-am putea face individual. O formă de colaborare între om și inteligență artificială.

— Și exact ce subliniezi tu acum ar putea să-i ajute pe cei care suferă de BNM, care au dizabilități majore sau pe cei în vârstă.

— Da! Pentru că am ajuns la răscruce de drumuri. Acum este momentul! Publicul nu își dă seama. Politicienii nu își dau seama. Dar cei din industria IT își dau seama. Doar că păstrează tăcerea în legătură cu asta. Nu vor să atragă atenția asupra a ceea ce se întâmplă.

— Și ce anume *se întâmplă?*

— Lăsăm cale liberă inteligenței artificiale independente! Nici măcar nu am discutat despre asta, darămite să cădem de acord asupra ei, ci pur și simplu asta facem! Practic, nici măcar nu a sesizat cineva că există o cale alternativă, un viitor alternativ pe care îl ratăm și că, foarte curând — la fel ca în cazul ratării unei ieșiri de pe autostradă —, nu vom mai putea să dăm înapoi și să-l urmăm. Și nu vom mai avea niciodată acea opțiune.

— Of!

— Viitorul alternativ devine deja din ce în ce mai puțin probabil. Dar cred că știu cum să cotim viitorul într-o direcție care să ne ofere tuturor măcar posibilitatea de a alege mai degrabă o inteligență artificială cooperantă decât una independentă, dacă asta este ceea ce ne dorim în cele din urmă.

— Totul pare desprins dintr-un film de acțiune hollywoodian.

— Este — chiar dacă pare incredibil. Ideea ar fi că soluțiile la care am lucrat în ultimul an ar putea constitui *pentru toată lumea* un model *perfect*

pentru studierea și prezentarea inteligenței artificiale cooperante. Gândește-te — cine ar putea să se împotrivească dorinței de a îmbunătăți viața a milioane de oameni cu dizabilități severe ori a miliarde de oameni în vârstă?

— Nimeni. De fapt, nimeni în afară de gașca nu-te-juca-de-a-Dumnezeu.

— Seamănă puțin cu viziunea îndrăzneață a lui JFK referitoare la aselenizare care trebuia realizată în zece ani. BNM reprezintă o minunată provocare de cercetare nu pentru că ar fi o problemă simplă, ci tocmai pentru că este atât de dificilă. Iar, dată fiind experiența mea anterioară, mă aflu într-o ipostază unică de cobai uman. Cred că unele minți de elită și companii de top ar putea fi interesate să se implice direct. Iar asta ar schimba *totul*.

— Am înțeles ce spui, dar de ce e nevoie ca tu și eu să fim acele persoane care să sacrifice puținul timp pe care îl mai avem împreună? De ce nu putem lăsa asta în seama celor care sunt plătiți să se ocupe de problemă?

— Din cauză că am oribila bănuială că nimeni nu se află în postura de a face ceea ce putem face noi. Ca să nu mai spun că nimeni altcineva — și cu siguranță nimeni cu BNM — nu *a încercat* vreodată să facă ce îmi propun eu. Dimpotrivă. Inerția este extraordinar de puternică. Viitorul implicit pe care ne străduim să-l schimbăm a fost deja în mare parte scris *cu un final greșit*. Dar avem oportunitatea de a crea o alternativă. O șansă pentru a indica un alt drum de urmat, o cale lipsită de pericole, o cale sigură.

Un iaht luxos se retrăgea încet din dană pentru a ieși în larg, cu enormele lui vele albe umflându-se tot mai mult în jurul catargului. Am privit

echipajul care-și vedea de treabă pe vasul care trecea prin dreptul nostru, înainte ca Francis să se întoarcă spre mine.

— Ar fi bine să mergem, a zâmbit el. Viitorul alternativ nu se va crea singur!

Brusc, m-am simțit euforic. Am făcut cale întoarsă pe dig, ținând pasul cu iahtul până când acesta s-a întors spre tribord pentru a ieși din port, iar noi am cotit spre plajă.

— Vreau să-mi explici exact ce va însemna acest viitor alternativ. Pentru noi. Pentru moment uită de restul lumii — știu că vor urma tot mai multe idei. Dar vreau să știu cum va fi pentru *noi*. Vreau să înțeleg viitorul *nostru* alternativ.

Am continuat de-a lungul promenadei cu palmieri înalți în dreapta noastră și cu marea albastră în partea stângă.

— Păi, așa cum știi, sunt pe cale să mă transform într-un cyborg.

— Serios? Știu că ai tot spus asta de când ne-am întâlnit prima oară. Dar cei mai mulți oameni vor bate în retragere, dacă asta ai de gând să le spui că vrei să faci. Ție îți place ideea. Dar majoritatea o consideră înspăimântătoare, de-a dreptul sinistră. Este științifico-fantastică.

— Da, dar este adevărată! Dacă reușim să înfăptuim măcar în parte ceea ce știu că este posibil, voi deveni primul cyborg pe de-a-ntregul din istoria omenirii.

— Dar nu mi-ai spus tu că oamenii cu implanturi deja se consideră cyborgi de o grămadă de vreme?

— Da, știu, depinde cum definim lucrurile, chiar și cineva cu stimulator cardiac poate fi considerat „un organism cibernetic“. Dar eu vreau să fiu din cap până în picioare. Aproape totul la mine va fi ireversibil modificat — trup *și* creier.

— Aaa, tocmai se deschide terasa. Ce zici de-o cafea?

Am traversat strada, am ocolit mesele scoase afară și am intrat printr-una dintre ușile duble. Sala generoasă avea un aer de apartament newyorkez, cu pereții nefinisați, aer condiționat la vedere și colecții eclectice de tablouri, oglinzi și mobilă. Doar două dintre mesele nelipite fuseseră ocupate, așa că am ales-o pe preferata noastră, în mijloc, lângă ferestrele cu vedere spre golf. Un chelner care arăta a hipster decent — tânăr, suplu, cu barbă — ne-a luat comanda pentru două caffe-late duble, iar eu am reluat discuția.

— Este de la sine înțeles că toată interacțiunea mea fizică cu lumea va deveni robotizată. Și, evident, cele cinci simțuri ale mele vor fi îmbunătățite.

— Evident!

— Dar, mult mai important, o parte a creierului meu și *întregul* meu aspect exterior vor deveni în curând electronice — *complet* artificiale.

— Nu prea înțeleg.

— Vreau să spun că nu voi mai fi „vechiul“ eu. Peter 1.0, dacă vrei să spui așa. Noul eu, Peter 2.0, va fi în bună parte vechiul meu creier (chiar dacă zone întregi, tot ce are legătură cu mișcarea, vor înceta să funcționeze în cele din urmă), *plus* multe augumentări cibernetice. Dar corpul, în afară de ochi, va exista strict pentru a-mi păstra creierul funcțional.

— Deci, în principiu, vei fi un creier pe un postament într-un laborator — exact așa cum ai spus mereu!

— Păi, cu siguranță că în cea mai mare parte a timpului voi interacționa cu lumea în acest fel, de la distanță, prin internet, printr-un robot cu telecomandă sau prin altceva.

— Dar eu cu *tine* vreau să interacționez! Nu-mi pasă cum interacționezi tu cu lumea. Vreau să interacționez cu bărbatul cu care m-am căsătorit, nu cu un robot.

— Dă-mi voie să reformulez. Ce vreau să spun este că în viitor o să fiu în parte robot. Asta va fi partea *reală* din mine. Voi fi în parte mașinărie/în parte celule cerebrale, în parte digital/în parte analogic. Este singura cale care cred că mă poate ajuta să rămân tot eu. Dacă vreau să fiu capabil în continuare să discut, să glumesc, să zâmbesc, să mă strâmb, să-mi păstrez personalitatea, să încerc să rămân *eu* — atunci trebuie să mă schimb, iubire. Tu vei putea să interacționezi din exterior doar cu trupul și cu creierul de robot, dar vei ști că vechiul eu se află în continuare undeva înăuntru.

Din fericire, în acel moment profund filosofic și extrem de emoțional, ne-au fost servite cafelele, în pahare înalte cu toarte mici și fără îndoială că am fi aflat și povestea proveniențeei boabelor dacă am fi întrebat. Mulțumind chelnerului, amestecând cu linguriețele lungi și sorbind din spuma de deasupra, am avut amândoi răgazul — atât de necesar, după cum mi-am dat seama imediat — să asimilăm întreaga enormitate pe care tocmai o exprimasem în premieră — și care fix atunci mi se clarificase și mie în minte.

— OK, a reluat Francis discuția în cele din urmă. Trebuie să-mi spui *exact* ce ai de gând să faci.

Viitoruri nescrise

— Îți amintești de directorul acela de la BBC care mi-a spus că Margaret Thatcher obișnuia să poarte la interviurile televizate o cască în ureche prin care ținea legătura cu echipa ei care îi sufla statistici, răspunsuri inteligente și diverse replici?

— Da, în urechea dreaptă, ca să nu se vadă la filmare.

— Ei bine, toată viața mi-am dorit ceva de genul acesta. Îmi imaginez un sistem dotat cu inteligență artificială care poate asculta ce se spune, ca să-mi ofere apoi, ca un GPS, trei sugestii posibile, să spunem, bazate pe criterii diferite. Și, desigur, sintetizatorul va suna ca mine, va avea vocea mea.

— Ah! Eu credeam că te vei auzi precum Stephen Hawking.

— Să știi că Stephen Hawking ar fi putut beneficia de multă vreme de o voce îmbunătățită, dar toți îl recunoșteau după varianta inițială, așa că nu a mai dorit s-o schimbe. Dar cât timp mai am putere în voce, am de gând să realizez o bancă vocală de cea mai bună calitate — cu alte cuvinte, să înregistrez într-un studio fiecare combinație posibilă de sunete —, astfel încât în deceniile care urmează să putem păstra în totalitate vocea mea cu toate avantajele care decurg de aici.

— Dar tot nu înțeleg cum vei putea face ca inteligența ta artificială să poată rosti lucruri *noi*, lucruri care trebuie să vină din partea eului tău biologic.

— Mă gândesc că voi declanșa răspunsul inițial pe care vreau să-l redea sintetizatorul meu vocal în timp ce îmi folosesc ochii pentru a tasta...

— Stai! Cum adică „îmi folosesc ochii pentru a tasta“?

— Este vorba, pur și simplu, despre tehnologia de urmărire a mișcărilor ochilor de care ți-am mai vorbit. În mod normal, ochii mei nu ar trebui să paralizeze, așa că pot privi spre tastatură, iar un computer va identifica tasta la care privesc. Se folosește o aplicație care îmi urmărește mișcarea ochilor.

— OK, am priceput.

— Deci, declanșez sintetizatorul de voce pentru a rosti o frază sugerată de inteligența mea artificială, apoi folosesc sistemul de urmărire a ochilor pentru a introduce un insert personalizat în spațiul liber — prin folosirea unui motor puternic de texte predictive...

— Așa cum există în telefonul mobil?

— Da, dar mult mai bun, și personalizat în funcție de locul în care mă aflu, de ceea ce se întâmplă în acel moment și de stilul meu. Și îmi mai imaginez că sistemul de inteligență artificială va fi suficient de isteț să depisteze care dintre vocile mele emoționale sintetizate trebuie folosite pentru diverse cuvinte — vocea conversațională, pasională, intimă și așa mai departe.

— Dar stai puțin! Vrei să zici că atunci când îmi vei vorbi în viitor, când Peter 2.0 îmi va vorbi, cel mai adesea îmi va vorbi, de fapt, *inteligența artificială*, nu *tu*?

— Așa ar trebui să fie. Este singura cale în care pot avea o mică speranță că voi fi spontan. Altfel, va trebui să aștepți poate chiar un minut până voi reuși eu să tastez câteva cuvinte cu ajutorul

ochilor. Este un proces *foarte* lent chiar dacă folosim cele mai avansate soluții tehnologice care există.

— Deci nu voi fi niciodată sigur dacă cel care vorbește ești tu.

— *Mereu* voi fi eu. OK, uneori voi fi precum un regizor de film care îi dă un mic imbold unui actor de improvizație. Dar tot filmul *meu* este.

Am mai vrut să adaug: „Când vei auzi cuvintele «te iubesc», vei ști că sunt încă acolo“, dar brusc mi-au dat lacrimile.

Remarcasem că mi se întâmpla tot mai des să plâng în ultima vreme, la fel ca atunci când îmi muriseră părinții, la trei luni distanță unul de altul. Și acum, ca și atunci, știam că în mare parte de vină era stresul. Dar acum eram atent și la ceea ce se numește labilitate emoțională: emoții incontrolabile și nepotrivite, precum râsul într-un moment de tristețe. BNM poate provoca uneori o formă de demență, care se manifestă și prin această labilitate.

Din fericire, până în acel moment, funcțiile mele mentale păreau neafectate și, chiar dacă la momentele tensionate din filme îmi dădeau lacrimile, ele mă făcuseră *dintotdeauna* să plâng. Și măcar nu mă făceau să râd. Mi-am ascuns lacrimile din ochi privind în jos, spre cafea, iar după ce am mai luat o înghițitură m-am simțit din nou capabil să-l privesc pe Francis și să continui.

— Desigur, ce va spune la un moment dat inteligența mea artificială ar putea să nu fie răspunsul potrivit, cu expresivitatea necesară, nici măcar aceeași idee pe care aș fi spus-o eu fără ajutor. Îmi dau seama de asta. Dar este OK. Mai ales dacă mă va face să par mai deștept, mai hazliu sau, pur și simplu, mai puțin uituc decât eram

înainte. Bucuria este că nu voi falsifica *nimic*. După cum îți tot spun, acesta va fi *adevăratul* Peter 2.0.

Am spus-o pe ton de glumă și de parcă nu ar fi fost mare lucru, dar știam că reacția lui Francis la ceea ce explicam eu acum era, de fapt, profund serioasă și de-a dreptul crucială. Nu era vorba doar despre mine. Era vorba despre relația noastră. Despre viitorul nostru. Și despre asimetria nedreaptă dintre Peter care considera că are dreptul să facă un upgrade spre Peter 2.0, în vreme ce lui Francis ce altceva îi rămânea de făcut, decât să îmbătrânească? Pe parcursul vieții noastre de adult făcuserăm front comun, fuseserăm o entitate perfectă, un cuplu iubitor. În uriașa mea exuberanță, riscam acum să destabilizez chiar fundamentul existenței noastre. Francis se îndrăgostise de un om în carne și oase, nu de un cyborg. Și-ar fi putut dori ca lucrurile să rămână așa.

— Mai deștept sună bine. Mai hazliu sună *foarte* bine...

— Gândește-te că spontaneitatea verbală va fi înlocuită de un amplificator de inteligență!

— Îmi place ideea unui amplificator de umor.

Părea că am traversat primul obstacol cu ușurință. Asta era bine pentru că, după socotelile mele, urmau încă vreo șase obstacole de trecut. Șapte, dacă mai aveam timpul și ocazia să-i explic lui Francis și în ce consta ideea mea „de a schimba lumea".

— Atunci îți va plăcea și cea de-a doua idee. Se referă la posibilitatea ca eu să pot să râd, să zâmbesc, să comunic prin limbajul trupului, să-mi pot păstra personalitatea și umanitatea. Vreau să construiesc un avatar.

— Ca în filmul *Avatar?*

— Exact! Doar că va arăta ca mine. Mă rog, ca mine cu trei ani în urmă, înainte de a-mi pierde funcționalitatea mușchilor. Oricum, capul va fi al meu. Nu mă gândesc la ceva care arată precum un desen animat, mă gândesc la ceva care te face instinctiv să știi că ai de-a face cu o ființă umană — *cu mine*. Mă gândesc la un sistem hardware și software care să genereze asta în timp real. Iar dacă în faza incipientă nu vom putea atinge un nivel foarte realistic, măcar îl putem obține de la bun început pentru anumite secvențe deja pregătite.

— Cum ar fi, atunci când ai de ținut un discurs sau ceva de genul acesta, nu?

— Întocmai! În restul timpului, avatarul meu va avea o rezoluție mai scăzută, dar va putea funcționa în timp real.

— Îmi *place* asta! Ador ideea că vei putea zâmbi în continuare și că îți voi putea vedea chipul mișcându-se în timp ce vorbești. Ai putea avea un ecran pe piept, cu capul avatarului tău pe el în mărime naturală, ca un fel de tricou imprimat cu fața cuiva, doar că în cazul tău acesta se va și mișca!

— Ce idee extraordinară!

Chiar era. Până atunci îmi imaginasem un ecran care să-mi acopere parțial fața: ideea lui Francis era, de departe, mai comodă.

— Poate chiar voi reuși să obțin o sincronizare bună între vocea mea artificială și mișcările faciale ale avatarului care să arate cât mai natural. Dar îmi doresc și un limbaj format din expresii faciale generat de inteligența artificială — care să redea emoții —, bazat nu doar pe conversațiile pe care le ascultă inteligența artificială sau pe lucruri

precum zgomotele inopinate pe care le aude, ci și pe *observarea* a ceea ce se întâmplă, pe detectarea și interpretarea mișcărilor, pe recunoașterea persoanelor și așa mai departe.

— Dar nu se vor supăra oamenii dacă vor ști că inteligența artificială îi ascultă și îi supraveghează în tot acest timp?

— Care ar fi diferența între asta și persoanele care utilizează Alexa, Google Home sau Siri? *Acele sisteme ascultă în permanență*. Așa funcționează inteligența artificială. Tot mai multe dispozitive vor face același lucru. Măcar, în cazul meu, motivul pentru care sistemul va asculta și va observa în permanență va fi pentru că, altfel, pur și simplu nu am cum să fiu spontan.

— Dacă îți va veni vreodată ideea să mă citezi cu ceea ce ți-am spus acum câteva zile, să știi că apăs pe buton și te opresc!

— Îți promit că nu voi face asta! Dar îți dai seama cât de uimitor va fi să am un avatar! Aș putea ține un discurs în care avatarul meu să apară pe ecranul dintr-o sală (și nu imaginea trupului meu, aproape paralizat și fără grai), sau aș putea face un apel prin Skype, sau un podcast în care oamenii văd doar avatarul Peter 2.0, sau aș putea purta chiar o conversație față în față cu cineva care va interacționa cu softul avatarului pentru Peter 2.0, nu cu creierul meu original.

— Iar asta este, de fapt, liniștitor. Știm că îți vei pierde capacitatea de a vorbi. Știm că, în cele din urmă, îți vei pierde capacitatea de a exprima emoții, cu excepția, poate, doar a ochilor. Dar, în realitate, nu se va mai întâmpla așa!

— Nimeni nu a mai făcut asta până acum. În vreo câțiva ani voi fi trecut o frontieră invizibilă; singura fereastră prin care vei putea vedea cine sunt cu adevărat va fi în întregime una artificială.

Francis a început să râdă. Apoi a explicat motivul:

— Tocmai mi-am dat seama, privindu-te, că mă uit la un prototip!

— Da și, spre deosebire de original, avatarul meu nu va îmbătrâni niciodată.

— Lucrurile merg tot mai bine... Stai! Te-ai gândit la asta? Ce se întâmplă dacă mori? Ce se întâmplă cu avatarul?

Într-adevăr, mă gândisem la asta. Mult. Existau câteva consecințe la care mai aveam încă de lucru. De fapt, total inexplicabil, simțeam că sunt în pragul descoperirii unei soluții la Problema de Încărcare pe care i-o explicasem lui Anthony cu mai bine de 40 de ani în urmă, în acel autocar Greyhound. Dar, pentru moment, am clarificat scenariul.

— Previziunea mea este că vom integra, în cele din urmă, atât de bine toate aceste aspecte în sistemul de inteligență artificială, încât în ziua în care aș muri, pe neașteptate, *nimeni nu-și va da seama*. După câteva zile, s-ar putea ca tu să mă întrebi „Îți miroase a ceva?“, iar avatarul meu să-ți răspundă: „Eu nu miros nimic“. Din punct de vedere strict tehnic, răspunsul lui ar fi perfect adevărat...

Am plătit cafelele și am ieșit iar afară.

— Știi, dacă în cele din urmă vei muri..., a dat să spună Francis. Adică, dacă tu vei muri, iar eu voi fi în viață...

— Ar fi *groaznic*!

Întotdeauna avusesem în plan să-l scutesc pe Francis de acea posibilitate groaznică și să trăiesc eu, plin de durere, cu câteva zile mai mult decât el.

— Da, dar ce vreau să spun este că tocmai încep să-mi dau seama că o să pot în continuare să vorbesc cu avatarul tău, care să-mi amintească lucruri, cum ar fi să programez televizorul, ceea ce ar reprezenta o alinare uriașă.

— Chiar crezi asta?

Eram încântat. Și extrem de ușurat. În ultima vreme mă gândisem foarte serios la ceea ce se va întâmpla — mă rog, ca să fiu sincer, la ceea ce presupuneam eu ca s-ar putea întâmpla, dacă eram incredibil de norocos — dacă aș trăi suficient de mult astfel încât avatarul meu, condus de inteligența artificială, să ajungă atât de bun pe cât mi-aș fi dorit, iar *apoi* corpul meu biologic să cedeze. Dacă acest scenariu care făcea să-ți stea mintea-n loc avea să se adeverească, dorințele lui Francis ar fi fost mai importante decât orice.

— Ești sigur că mă vei mai vrea în preajma ta, după ce mor?

— Tot ar fi îngrozitor să te pierd sau, cel puțin, să pierd o parte din tine. Să știu însă că ai murit, dar nu în totalitate, ar fi infinit *mai puțin* îngrozitor decât să fiu *complet* lipsit de tine. Asta ca să știi, doar atât.

Primul meu gând a fost că, din fericire, Francis nu realizase că tocmai traversase nevătămat terenul minat al eticii. Dar imediat mi-am dat seama că fusese extrem de conștient de semnificația cuvintelor sale, acesta fiind și motivul pentru care mi-a acordat cu atâta lejeritate permisiunea de a încălca o mulțime de vechi

tabuuri, prin încercarea de a tulbura jurisdicția Morții. Mi-am dat seama că trebuie să pecetluim acest pact monumental:

— În acest caz, voi face tot ce-mi stă în putință să devin nemuritor.

— Te rog să faci asta.

În față era cam aglomerat din cauza unor matinali care își târau șlapii spre plajă. Am traversat spre promenadă și am făcut stânga, reluând drumul de mai devreme, dinspre dig. Golful arăta întotdeauna altfel în direcția opusă.

— Acum, combină toate astea cu realitatea virtuală avansată.

— O, mai e ceva? Eu am crezut că am terminat!

— Mai sunt o *mulțime* de alte chestii. Este de-a dreptul palpitant!

În timp ce afară se făcea tot mai cald, eu deja mă cam înfierbântasem.

— Gândește-te. Fie și numai pentru a combina aceste trei lucruri — controlul vocii, avatarul și realitatea virtuală — va trebui să-mi folosesc toată abilitatea de a controla totul prin mișcarea ochilor.

— Doar cu ochii vei putea controla lucrurile? m-a întrerupt Francis.

— Într-o bună zi, va fi foarte eficientă o interfață directă între creier și computer. Dar asta se va întâmpla probabil peste mai mult de un deceniu. Pentru moment, mișcarea ochilor este soluția cea mai rapidă. Stephen Hawking folosea, în realitate, un mușchi al obrazului, ceea ce încetinea, de fapt, procesul. Dar eu vreau să experimentez încercând să controlez mai multe lucruri, nu doar vorbirea, mult mai multe decât au fost încercate până acum. Și asta chiar e o problemă. În afară de cele deja menționate, voi încerca să controlez cumva *și*

vorbirea, *și* emoția, *și* limbajul corporal, *și* mișcarea (în realitatea virtuală) — toate în același timp.

— Nu prea e posibil?

— Este și nu este. Planul meu este să folosesc același truc pentru inteligența artificială pe care îl folosește și creierul meu biologic: delegarea. Voi folosi o inteligență artificială atât de dezvoltată, încât la nivel conștient nu trebuie decât să generez comenzile foarte importante (cum ar fi „mișcă-te“) și restul se întâmplă fără a mai fi nevoie de vreo intervenție din partea mea. Exact cum ai merge pe pilot automat.

— Sau cum ai tendința de a vorbi fără să gândești...

— Ei, dacă stai să te gândești, cu toții vorbim fără să ne gândim la ce mușchi să mișcăm. Dar când voi fi Peter 2.0, delegând cât de mult pot inteligenței artificiale îmi va permite să mă teleportez și să particip la orice întâlnire virtuală, oriunde pe această planetă.

— Vom face economii cu cazarea la hotel.

— Sau, și mai tare, întâlnirea ar putea avea loc pe orice planetă din universul virtual!

— Înțeleg. Dar nu prea pricep cum poți delega mișcarea. Cum îi poți spune avatarului tău să facă o mișcare complexă fără a-i arăta, de fapt, ce să facă?

— Am de gând să folosesc același truc de mai înainte. Așa cum voi avea trei opțiuni ca la GPS pentru spontaneitatea verbală, intenționez să am echivalențe fizice — predicții de mișcări probabile pe care s-ar putea să vreau să le execut în realitatea virtuală, în funcție de ceea ce se întâmplă.

Deja trecuserăm de dig și ajunseserăm la Banjo, o zonă circulară întinsă, de unde puteai coborî câteva trepte spre o pasarelă minunată, aflată chiar în buza mării, ceea ce îți dădea impresia că te afli la prora unui vas de croazieră. Chiar și înainte ca Banjo să fie restaurat, eu și Francis o coteam mereu spre dreapta și coboram treptele. De această dată, pentru prima oară, am luat-o la stânga. Fără discuții. Era încă o ușă care se închisese în liniște pentru mine.

Din fericire, Piața Franceză era deschisă, iar comercianții tocmai se instalau, ceea ce mi-a atras pe moment privirea de la marea pe care o iubeam atât de mult. Concentrează-te, m-am mustruluit eu singur, asupra acelor lucruri pe care încă le mai *poți* face, nu asupra lucrurilor, din ce în ce mai numeroase, pe care nu le vei mai putea face niciodată.

Am ocolit tarabele de brânzeturi, jucării de pluș, fosile și artizanat și, după un lung semicerc, am ajuns din nou la marginea apei, aproape de bărcile cu motor acostate în această zonă a portului. Am făcut stânga fără să spunem nimic, în timp ce priveam amândoi cu jind spre bărcile elegante. Plănuiserăm să ne cumpărăm una încă de când ne cunoscuserăm, iar cu un an în urmă *chiar* am fost pe punctul de a face achiziția. În sfârșit. Abia după ce am analizat cu frenezie scheme tot mai excentrice pentru a ne menține visul în viață, am sfârșit, de curând, prin a renunța la el. Concentrează-te pe ceea ce *poți* face. Trebuia să dovedesc, și în fața lui Francis, și în fața mea, speranța și optimismul în care credeam cu toată ființa mea și care știam că reprezintă singura modalitate prin care puteam rezista amândoi la tot ce ne aștepta.

Am trecut de căpitănia portului și am început să simțim mirosul sărat care venea de la cuștile de prins homari și de la plasele pe care pescarii locali tocmai le întinseseră. Mi-a plăcut întotdeauna mirosul acela pitoresc, de port activ. Din momentul în care urma să trec pe ventilație mecanică, nu voi mai putea simți niciun miros... Adună-te. Ascultă pescărușii. Încă voi putea asculta pescărușii.

Luptându-mă să fac față emoțiilor, mi-am revenit puțin.

— Îți amintești de cursele pe care le făceam la Disney World? Acesta este, până la urmă, sentimentul pe care ar trebui să-l pot experimenta în fiecare zi. Îmi imaginez că realitatea virtuală seamănă mai degrabă cu interiorul unui simulator de zbor sau cu o cursă într-un parc tematic, decât cu un joc obișnuit pe computer — fie el și al lui David.

— Al cui?

— Al lui David, nepotul meu. Jocurile acelea pe care le-a adus...

— A! Erau *minunate*! Rechinul era incredibil.

— Și zborul deasupra Parisului... În fond, voi fi blocat într-un scaun cu rotile incredibil de hi-tech. Dacă vrem să simulăm forța G, mă pot înclina. Iar când sunt în realitatea virtuală, doar partea inferioară a feței mele va fi expusă. Așa că va fi simplu de creat efecte senzoriale precum căldura sau briza. Iar în tot acest timp vom împinge limitele realității virtuale. Așa că unii producători de jocuri poate vor fi interesați să se implice. Într-o bună zi vreau să creez un multivers virtual, în care oricine — cu sau fără dizabilități severe — să poată trăi pe picior de egalitate.

Am făcut apoi o pauză, amintindu-mi de visul meu din adolescență:

— Tu și eu vom putea explora, în sfârșit, Salania împreună...

— Mi-ai promis asta încă de când ne-am cunoscut și mi-ai spus că sunt întruchiparea lui Avalon!

Aproape că ajunseserăm la Portul Vechi, dar un grup mic ne bloca priveliștea, pentru că se strânsese de-a lungul balustradei, arătând spre ceva aflat în apă și scoțându-și telefoanele pentru a filma. Am ridicat privirea spre Francis.

— Visez doar atât: într-o bună zi, tu și eu vom traversa platoul montan din Salania, în timp ce păsările noastre Phoenix țipă în înaltul cerului, iar în fața noastră se așterne o priveliște incredibilă, desprinsă parcă dintr-un tablou de Maxfield Parrish. Vom ajunge la marginea prăpastiei adânci și ne vom ține de mână, admirând un peisaj nepământean de o frumusețe aproape de nesuportat, aflat într-o galaxie foarte, foarte îndepărtată. Iar apoi vom pluti ușor spre un alt vârf, pentru a admira cei doi sori gemeni care se ridică dintr-un ocean turcoaz, sub forma unui răsărit imposibil de perfect. Iar în acele clipe vom fi liberi...

Nu a zis nimic. Pur și simplu a zâmbit obosit, iar apoi m-a sărutat.

— La ce se uită oare? am întrebat eu, la un moment dat.

A plecat o clipă de lângă mine ca să verifice, și-a făcut loc prin mulțimea care se înghesuia lângă balustradă, s-a aplecat câteva secunde, apoi s-a îndreptat și a revenit.

— Sunt doar câteva meduze gigant. Sunt chiar lângă zidul portului, așa că nu le poți vedea. Noi le-am văzut ceva mai devreme!

Știam că Francis era în stare să se uite la meduze toată ziua. Și eu eram. Fără nicio altă discuție, am ocolit mulțimea agitată, am trecut pe lângă plasele de pescuit puse la uscat și am traversat în partea cealaltă a portului, peste frumosul Millennium Bridge, dar care facea notă discordantă cu turnurile lui din oțel inoxidabil strălucind în soarele dimineții. Se zărea feribotul Brixham, gata să accelereze odată ajuns în larg.

— Cei mai mulți oameni folosesc realitatea virtuală ca pe o oportunitate de a *evada* din viețile lor.

Am aruncat o privire rapidă spre cei din grupul norocos, încă încântați de ceea ce doar ei puteau vedea, și am mijit ochii în încercarea de a zări și eu ceva prin apă, dar felul în care cădea lumina nu mă ajuta. Mi-am întors capul în direcția lui Francis. Nu observase. Privea cu atenție înainte.

— Eu vreau să folosesc realitatea virtuală pentru a o *revendica* pe a noastră.

Și mai multe alegeri în viață

Am programat combina muzicală din fostul meu dormitor să difuzeze întruna piesa lui Art Garfunkel. La trei minute și cincizeci și șapte de secunde după ce începea melodia, acul se ridica, se întorcea la capăt, cârâia și se așeza pe marginea discului, iar oboiul din acordurile de început ale piesei *Bright Eyes* se auzea din nou.

Primisem discul, însoțit de o fotografie minunată cu Francis, în prima dimineață a întoarcerii mele. Mi-l cumpărase el și îl pusese la poștă imediat după ce și-a luat rămas-bun de la mine pe fundalul sonor asigurat de impiegatul din gara Torquay care sufla frenetic în fluier — disperat să scape odată măcar de unul dintre cei doi infractori care încălcaseră flagrant orice regulă de decență și se sărutau în ușa trenului, în timp ce locomotiva se punea în mișcare.

Fotografia cu Francis se sprijinea direct de platanul pick-upului. Îi explicasem mamei că discul era un cadou din partea persoanei care arăta atât de senzual în poză, cu pieptul acoperit de un păr roșcat-auriu. Am ascultat discul continuu. Suficient de tare. Mi-am petrecut una-două ore în *fiecare* zi discutând — așa cum țineam să precizez de fiecare dată — cu tânărul din fotografie. Sunt convins că am fost suficient de explicit...

Am presupus că acel model de comportament o va alerta pe mama cum că se întâmplă ceva neobișnuit, care merită cercetat. În schimb, ea vorbea mult, dar evita cu încăpățânare subiectul.

Din fericire, nici măcar exemplara ei stăpânire de sine nu putea dura la nesfârșit. După trei zile în care fusese atacată sonor de domnul Garfunkel, n-a mai rezistat și, moartă de curiozitate, a acționat în singurul fel pe care îl știa. A tras cu urechea la una dintre conversațiile mele zilnice cu Francis.

Aveam două telefoane — unul în salon, altul în dormitorul părinților. Ca de obicei, eu profitam de aparenta intimitate a dormitorului. Mama mai mult ca sigur că stătea pe canapeaua lungă din salon, arzând de nerăbdare să ridice celălalt receptor. Ceea ce a și făcut, dar *extrem* de silențios. Doar că brusc a început să se audă pe fundal un soi de ecou, iar eu am știut imediat de unde vine. Cu toate acestea, am continuat să ne giugiulim la telefon. Până la urmă, părea o strategie la fel de bună ca oricare alta. Conversația s-a mai auzit cu puțin ecou încă vreo 10 minute, apoi, cu aceeași dibăcie, mama a pus receptorul în furcă și sunetul a revenit la normal. După o jumătate de oră am închis și eu. Și m-am îndreptat spre salon, pregătit să-mi înfrunt mama.

Care nu a spus absolut nimic.

Vreme de aproape 24 de ore. Iar apoi, a izbucnit din senin, în bucătărie.

— Așadar, toate astea înseamnă că te încadrezi în categoria de „*homosexual*“?!

Din fericire pentru numeroși copii care la un moment dat le-au spus adevărul părinților lor grijulii, pentru unii cuvântul „homosexual“ se dovedește surprinzător de dificil de rostit — buzele și bolta palatină par a fi în locul nepotrivit — dar, cu toate acestea, mama a făcut un efort curajos. După ce l-a pronunțat, s-a arătat de-a dreptul epuizată, căci vreme de mai bine de cinci minute, cât a durat să-i explic totul cu calm,

a rămas în picioare palidă și tăcută, cu buzele subțiate și ușor întredeschise. Era momentul pe care îl așteptasem de multă vreme, pentru care mă pregătisem. Era important să înțeleagă cu adevărat, așa că am încercat să fiu cât mai convingător.

— Înțeleg! a fost răspunsul ei, în cele din urmă.

Nu eram deloc convins că așa stăteau lucrurile, așa că vreme de încă vreo zece minute i-am spus cum decursese, de fapt, viața mea de adolescent și cum speram că va fi viața mea de adult.

— Înțeleg!

De data aceasta a sunat mult mai convingător. Era tonul pe care îl folosea întotdeauna când înțelegea ceva în sfârșit.

— Ei bine, este evident că ești îngrozitor de confuz.

Nu m-am simțit atât necăjit, cât mai degrabă frustrat.

— Nu! *Chiar* nu sunt.

— Păi, e limpede că ești! a încercat ea să râdă, cu un aer de superioritate. La vârsta ta, nu ai cum să știi ce vrei.

— Serios? Nu-ți amintești că și tu flirtai cu băieții când erai de vârsta mea?

Păru că se fâstâcește puțin. Dar numai pentru o secundă sau două.

— Nu! Pe atunci nici măcar nu mă gândeam la așa ceva.

Părea foarte puțin probabil să fie adevărat dat fiind că, după calculele mele, pe la vârsta pe care o aveam eu acum ea se pregătea să se căsătorească cu tata. Dar am lăsat să treacă de la mine.

— Ei bine, mie mi-a fost totul clar încă de când aveam 13 ani.

— Prostii! Ai fost condus pe căi greșite de acest bărbat revoltător. Mă dezgustă. Este mai în vârstă, nu-i așa?

Întrebarea ei părea ipocrită, având în vedere că, probabil, studiase cu lupa fotografia lui Francis.

— Este mai mare decât mine cu doi ani, șase luni și 14 zile!

A scuturat din cap și a bombănit la această nouă informație, ca și cum vârsta ar fi devenit brusc irelevantă pentru argumentația ei.

— Nu asta este problema. Și zici că lucrează într-un *hotel*?

Încă o dată, se arătă stânjenită de rostirea cuvântului; încă o dată, a făcut tot posibilul să-i iasă cât mai bine.

— Se pricepe de minune. Și este un hotel minunat.

— Dar ai spus că era plin *numai cu homosexuali*!

— Păi, lor li se adresează! am răspuns eu exasperat. Este un hotel pentru homosexuali. Este un refugiu pentru cei *ca mine,* unde putem scăpa de bigotismul acesta odios și ignorant de care până și *tu* dai dovadă acum!

A tresărit ca și cum aș fi pălmuit-o. Nările i s-au mișcat când a respirat adânc. Apoi, pe un ton controlat și calm, mi-a spus:

— Comportamentul tău îmi *repugnă*.

Cu o săptămână înainte, această lovitură m-ar fi devastat. Dar acum, având iubirea ca scut, a ricoșat din mine și abia dacă am simțit-o. Mental, a fost ca și cum aș fi ridicat din umeri. Era o cauză pierdută, cel puțin pentru moment. Riposta mea a sunat chiar mai calm decât atacul ei:

— Și mie îmi repugnă cu desăvârșire comportamentul tău de azi.

Și cu asta i-am întors spatele și am plecat spre camera mea.

În următoarele trei zile ne-am respins reciproc cu obstinație, asemenea unei perechi de poli identici magnetici. Nu ne-am mai vorbit. Când ne vedeam, o apucam în direcții opuse. Cu tata am vorbit sporadic — și, evident, doar lucruri minore.

— Peter!

O văzusem în sufragerie, dar continuasem să merg mai departe, spre dormitorul meu. Chiar dacă, de obicei, nu mă striga niciodată pe nume, acum era un semn că măcar știa în continuare de existența mea. Mi s-ar fi părut o mojicie să nu-i răspund. M-am întors și m-am oprit în cadrul ușii.

— Peter, am decis că mai bine încerc să te înțeleg, decât să mă transform într-o babă plină de venin.

Era limpede că-și pregătise dinainte discursul. Dar măcar era un discurs.

— Trebuie să-i mulțumești lui tata pentru asta. A spus: „Chiar și așa, tot Peter al nostru este". Și, evident, am dreptate. De aceea, e și șocul atât de mare. Nici eu, nici tata, nu dorim să te simți izolat sau lipsit de sprijin, așa cum te-ai simțit ca adolescent. Vrem să te ajutăm.

Instantaneu am simțit un val de ușurare; nu-mi dădusem seama până atunci că râvneam atât de mult la încuviințarea ei. Tonul vocii i s-a îmblânzit până a devenit o mângâiere maternă liniștitoare.

— Dar, ca să facem asta, *tu* trebuie să ne ajuți pe noi. Trebuie să pui capăt prostelii ăsteia. Oricare ar fi... înclinațiile tale... vom încerca să te ajutăm. Dar *nu ai voie* să riști făcând paradă de ele. Dacă cineva va avea cea mai vagă bănuială în această privință, nu doar întreaga ta familie se va întoarce

împotriva ta, întreaga *lume* va fi împotriva ta. Iar eu și tata nu te vom mai putea proteja. Așa că trebuie să faci un compromis. Pur și simplu trebuie să renunți la acest „Francis“ și să te porți ca un om normal. Este singura cale posibilă.

— Poftim?

— Este singura variantă.

— Nu voi renunța *niciodată* la el!

— Nu fi copil! Îl știi doar de câteva zile și totuși ești dispus pentru cineva pe care abia l-ai cunoscut să-ți distrugi întreaga viață, *tot* ceea ce ai realizat cu atâta efort, *tot* ce ți-am oferit. Lumea e rea, foarte rea. Crede-mă, nu vrei să te pui cu ea. Te-ar distruge. Iar eu și tata nu vom putea face nimic altceva decât să privim cum se întâmplă asta.

Îmi amintesc șocul suferit — și, fără îndoială, era unul real. Nu știu din ce motiv crezusem întotdeauna că mama se va arăta, ca de fiecare dată, iubitoare și înțelegătoare când va afla, în cele din urmă, adevărul despre mine, și că tata va fi cel care va avea probleme în a-l accepta. În realitate, ambii foloseau acum varianta dură. Și erau siguri că voi capitula.

Îmi amintesc că m-am întrebat, în treacăt, cum ar fi reacționat tatăl ei dacă ar fi fost încă în viață. Fusese bunicul meu preferat. Și fusese ateu. Avusese parte de o educație victoriană aspră grație tatălui, care fusese miner și care folosea adesea bătaia. Dar a fost atât de deștept și de hotărât, încât a scăpat de viața aceasta în cele din urmă, a obținut licența în geologie și a cucerit mâna frumoasei (pe atunci) mele bunici, care a avut tăria de caracter să se mărite „cu mult sub posibilitățile ei“ doar pentru că-l iubea. Dar, după

cum se părea, influența gândirii lui liberale dispăruse deja. Trebuia să-mi aleg cuvintele cu grijă.

— Să văd dacă am priceput *normal* situația.

Fusese o combinație de cuvinte nepotrivite, dat fiind contextul, dar am continuat.

— După tine, fie renunț la Francis, fie renunț la familie, la tot ce-mi este cunoscut și la toate planurile mele?

— Nu înțelegi, dragule? Știu că poate părea cam dur, dar nu ai nicio altă variantă. Trebuie să renunți la el. Este singurul lucru de bun-simț pe care îl poți face.

Sigur că avea dreptate. Era la mintea cocoșului.

— Un viitor cu Francis *sau* totul din trecutul meu? m-am prefăcut eu că analizez schimbul. Aleg viitorul!

Nu a încercat să mă facă să mă răzgândesc, nici măcar nu și-a manifestat surprinderea. Imediat, pe chip i s-au citit dezamăgirea și o resemnare plină de dispreț.

— Ești la fel de încăpățânat ca bunicul tău.

Pentru prima oară de la începutul confruntării noastre și-a întors privirea de la mine. Dar apoi a privit iar spre mine, pentru lovitura decisivă:

— Asta înseamnă că renunți la *tot*!

Am reușit chiar să zâmbesc, dat fiind că atacul ei ratase ținta.

— Pentru el chiar merită să fac asta!

Spre deosebire de încercarea de a-mi convinge părinții să mă sprijine, să-i conving pe cei de la Imperial College să-mi amâne licența în informatică a fost floare la ureche. I-am convins când le-am spus că — înainte de a-mi alege specializarea pentru anul final — aveam nevoie de

o perioadă sabatică nedeterminată pentru a putea să-mi explorez drumul profesional și pentru a mă asigura că asta e ce doream să fac în viață. Singura provocare era să pot propune o carieră de urmat corespunzătoare, care să fie deopotrivă credibilă și atrăgătoare, dar și suficient de obscură încât singurul mod de învățare potrivit să fie unul autodidact și să se poată desfășura oriunde în țară, inclusiv în Devon.

A doua decizie importantă a vieții mele (la fel de arbitrară și de improbabilă precum cea de-a treia) a fost realizată prin largul concurs al dr. Isaac Asimov. În trenul de Devon, iar apoi în cel de întoarcere la Londra, am citit romanul său științifico-fantastic *Eu, Robotul*. Mi-a plăcut la nebunie. Dar și mai important, mi-am dat seama că roboții însemnau o mulțime de computere, reprezentau o carieră atrăgătoare și credibilă și erau *atât* de greu de înțeles, încât nici măcar cei de la Imperial nu aveau încă o catedră de robotică. Perfect. În două săptămâni am negociat o perioadă sabatică pe termen nedeterminat pentru „studiul roboticii". Era cu o zi înainte de aniversarea mea de 21 de ani.

În acea seară, pe când Big Ben bătea miezul nopții, mă aflam pe podul Westminster lângă o valiză enormă și un grup de prieteni de la colegiu. Am desfăcut dopul unei sticle de șampanie și am băut pentru trecerea mea la maturitate și pentru că, în sfârșit, devenise legal să am relații trupești cu un alt bărbat. După ce am golit și sticla aceea, și pe următoarea, ne-am îndreptat cu toți spre metrou, iar acolo ne-am îmbrățișat de rămas-bun. Am așteptat cursa de noapte și am plecat spre Paddington, am prins apoi primul tren al

dimineții, am schimbat la Newton Abbot și, în cele din urmă, am sosit la Torquay, unde Francis mi-a urat bun-venit în noua mea viață.

Devon este perfect la final de primăvară și început de vară. Cel puțin, așa a fost în 1979. Era idilic. Eu și Francis eram plini de euforia începutului unei relații profunde de iubire și am adunat atunci mai multe amintiri fericite decât în oricare alte patru luni din viața mea. Adoram marea, stâncile, plajele. Adoram Dartmoor și faptul că în acele zile puteam întinde o pătură pe un vârf de deal însorit fără a fi deranjați decât de vreun ponei sălbatic aflat la pășunat. Adoram boema exotică a clientelei de la Cliff House și faptul că pentru prima dată nu mai trebuia să mă ascund în fața unui eșantion reprezentativ al societății. Adoram faptul că atunci când i-am expus lui Francis (cu ocazia unui cream tea care a avut loc în ceea ce ulterior avea să capete denumirea de Bovey Castle) viziunea mea asupra faptului că omenirea se îndreaptă spre ideea de cyborgi și că acel lucru se va realiza în timpul vieții noastre, că era vorba despre știință, nu despre ceva științifico-fantastic, reacția lui imediată a fost să se declare încântat că, în acest caz, urma să fim împreună pentru totdeauna. Mai mult decât orice, îl adoram pe Francis. Așa că, în momentul în care mi-a propus în sfârșit să mă prezinte mamei lui, mi-am dorit foarte tare să las o impresie bună.

— Eeer merbuck uzzelbee gwain kwop drektlee!

Îmi zâmbea încurajator, așa că i-am întors și eu un zâmbet larg.

— Super!

În vreme ce ea a plecat spre bucătărie și și-a certat Jack Rusellul pentru că era cât pe ce să se împiedice de el, iar apoi a început să-și caute cheia de la ușă, eu am apelat la Francis, pentru traducere.

— O, te vei obișnui imediat. Dacă vorbește în dialectul comitatului Devon, e semn că te place. Altfel ar vorbi „elegant“. A spus: „Here, my buck“ (adică „Bună, tinere“), „we will be going to the Co-op directly“ (vom merge direct la Co-op“).

— Ce este Co-op?

— Este Asociația cooperativă, a răspuns el, fără însă să mă lămurească cine știe ce.

Așa că a venit cu o precizare utilă:

— Este un fel de magazin.

În august, fiecare zi a fost însorită de la un cap la altul, grădina de la Cliff House era complet înflorită, iar mediul academic părea un univers îndepărtat. Studiasem cu adevărat robotica și fusesem pasionat de ea. Și, în alte împrejurări aș fi ales o specializare în acel domeniu. Dar nu în acel moment. Nu în această viață.

În schimb, am decis să renunț la orice gând de a-mi finaliza studiile, ca să nu mai vorbesc de vreun doctorat. Tot ce voiam era să fiu cu Francis. Iar el *iubea* această lume din jurul Cliff House. Așa că am iubit-o și eu. Eram împreună, pentru totdeauna, în Devon. Asta era tot ceea ce conta. Apoi, într-o noapte, mi-a spulberat visul în vreme ce stăteam amândoi în pat.

— Îmi pare tare rău, dar nu mai suport. Trebuie să pleci înapoi la Londra.

Contra Mundum********

Pentru o clipă, creierul meu a intrat în stare de șoc și nu a procesat cum trebuia următoarele propoziții, în timp ce Francis își continua monologul pe care era evident că-l repetase înainte.

— Nu am cunoscut niciodată pe cineva capabil să susțină un doctorat. Nu am înțeles niciodată ce înseamnă asta. Nu mi-am dat seama niciodată ce oportunitate extraordinară reprezintă. Dar acum îmi dau seama. Iar acum te cunosc pe tine. Și știu că vei fi briliant. Asta e ce ar trebui să faci. Asta e menirea ta. Și te iubesc prea mult ca să-ți stau în cale. *Trebuie* să te întorci și să-ți finalizezi studiile, apoi să obții doctoratul!

Am început să protestez, dar el mi-a pus cu tandrețe un deget pe buze și a continuat.

— Vom fi săraci cinci-șase ani până când vei termina și habar n-am unde vom locui...

Noi? Noi vom locui? Noi vom fi săraci? Vom trăi împreună?...

— ... dar vom găsi o soluție. Îmi voi găsi o slujbă pe undeva, găsesc eu ceva de făcut. Și vom fi împreună, în permanență.

Da, desigur „noi“ — nu era nicio îndoială. În cele din urmă, creierul meu a reușit să se reconecteze cu gura.

— Dar, dragule, cum ai putea pleca de aici? Înseamnă atât de mult pentru tine. Este singurul loc de muncă pe care l-ai iubit vreodată.

— Iar pe tine te iubesc infinit mai mult. Ai fost gata să renunți la tot pentru mine; acum e rândul meu, a spus el, apoi a făcut o pauză și, pentru prima oară, a părut îngrijorat.

— *Chiar* vrei să fii mereu alături de mine, nu-i așa?

Deși vocea încă îmi mai trăda neîncrederea, am încercat să-mi transform cea mai puternică spaimă a mea într-o glumă:

— De când așteptam să mă întrebi asta...

După o lună, pe măsură ce vara târzie a devenit mai răcoroasă, am căzut pe capul ghinioniștilor noștri prieteni care locuiau în Londra — făceam cu rândul: câteva nopți în camera liberă a unuia, o noapte pe canapelele altuia și tot așa. Bineînțeles că nici nu se punea problema de vreunul dintre spațioasele dormitoare în care nu stătea nimeni, disponibile pe proprietățile supradimensionate care aparțineau familiei mele, ca să nu mai vorbim de vechiul meu dormitor din Wimbledon; dar, după o noapte deosebit de inconfortabilă, am mai verificat o dată dacă aveam acces la el. Am risipit banii aiurea pe convorbirea telefonică.

În fiecare dimineață, alergam spre chioșcul de ziare cel mai apropiat, cumpăram un ziar londonez plin cu anunțuri de închirieri pe care îl studiam cu atenție la micul dejun, apoi ne luam punguța cu monede, mergeam la o cabină telefonică liberă, ne înghesuiam înăuntru și telefonam la toate anunțurile selectate. De cele mai multe ori, discuția era foarte simplă:

— Îmi pare rău, deja s-a dat.

Din când în când, reușeam să stabilim câte o întâlnire. Doar pentru a descoperi că acea casă nu era ce ni se spusese, sau unde ni se spusese, sau la

suma care ni se spusese, sau că proprietarul, pur și simplu, nu dorea să închirieze pentru doi bărbați.

În cele din urmă, cam pe când începuserăm să nu mai fim bine primiți pe la prieteni și cunoștințe, am găsit un spațiu de închiriat pe care ni-l puteam permite și de la care puteam merge pe jos câțiva kilometri în fiecare zi, până la Imperial, ca să putem economisi costul unui abonament de metrou. Era un apartament mansardat clasic — sub acoperișul unei case victoriene de cinci etaje, cu ferestre mici care dădeau spre coșurile de fum ale clădirilor din Londra. Era incredibil de romantic.

Pe măsură ce nopțile de toamnă deveneau tot mai reci, am descoperit că era și surprinzător de friguros. Când ne-am dat seama că începeam seara să tremurăm efectiv de frig în casă, eu deja îmi reluasem studiile, iar Francis își găsise o slujbă care presupunea să aibă grijă de persoane cu dificultăți majore de învățare. Iar dacă Francis crescuse în locuințe reci, pentru mine era o experiență cu totul nouă. Am ajuns repede la concluzia că era genul de experiență de care m-aș putea lipsi. Am cumpărat o rolă mare de Sellotape și am izolat cu ea toate spațiile din jurul ferestrelor, prin care intra un frig de-a dreptul tăios.

Ermetic închiși astfel în garsoniera noastră practică și multifuncțională (living/cameră de servit masa/bucătărie/salon/chicinetă/loc de depozitare), ne ghemuiam în jurul unui ochi de aragaz, imaginându-ne cât de cald ne va fi atunci când îl vom aprinde. Prevăzusem un șiling pe zi pentru consumul de gaze — adică o liră pentru 20 de zile.

Singura problemă era că, gătindu-ne cina pe plita cu gaz de lângă canapea, chiar dacă păstram focul mic, beneficiam de căldură doar câteva ore. La capătul cărora aveam, desigur, și dureri de cap din cauză că se consumase aproape tot oxigenul din cameră, așa că singurul mod rezonabil în care puteam să ne încheiem seara era să ne băgăm în patul înghețat cât încă eram suficient de încălziți ca să împrumutăm așternuturilor din căldura trupurilor noastre.

Dar, în timp ce se auzea șuieratul gazului care încălzea, iar degetele noastre se mai dezmorțeau, discutam vrute și nevrute. Aproape în fiecare seară făceam planuri și visam la viitor. Din momentul în care îmi luam doctoratul — poate chiar în cinci ani — puteam face lucrul X. Sau poate Y. Sau poate pe ambele. Și poate și Z. Oricum ar fi fost, urma să fie minunat.

Uneori, pentru că situația o impunea, discutam și despre încercările și necazurile prezentului. Depindeam, după cum ne-am dat seama, doar de noi. Așa cum îmi promisese mama, membrii întregii mele familii tăiaseră într-un mod eficient și de-a dreptul chirurgical orice legătură cu mine pentru a evita orice posibilitate de contaminare cu infecția de care suferea oaia curcubeu a familiei.

Mi-am dat seama că o parte din mine nădăjduise că măcar unii dintre ei nu mă vor ostraciza atât de vehement și de necruțător. Dar mă înșelasem. Și oricât de dureros ar fi fost, știam că pentru părinții mei lucrurile stăteau și mai rău. Trebuiau să îndure rușinea de a fi deplânși.

— Ei sunt cei care au de pierdut, a concluzionat Francis.

— Este limpede că nu eu am fost persoana despre care au spus tot timpul că o iubesc. Așa că eu nu am pierdut nimic. Și măcar mama și tata s-au comportat civilizat.

— Au fost foarte amabili! Având în vedere...

După o perioadă, relațiile diplomatice au fost reluate printr-o invitație reținută, adresată mie și lui Francis, de a veni la Wimbledon la un ceai. Totul a decurs foarte civilizat, iar mama a folosit pentru servirea ceaiului un serviciu de porțelan excelent, cu un ceainic georgian argintiu, și (nu știu dacă și-a dat seama de ironie) ne-a oferit câteva brioșe********. În spatele aparenței de extremă politețe afișată de părinții mei, exista o prăpastie adâncă creată de un disconfort evident. Dar simțul datoriei le spunea că trebuie măcar să încerce. Așadar, mai exista o speranță.

— Suntem noi împotriva lumii, am concluzionat eu. *Franciscus Petrusque contra mundum!*

Era prima parte din mantra noastră. Francis și Peter Împotriva Lumii.

— Atunci ar trebui ca lumea să aibă grijă!

— *Coniuncti vincemus!* am scandat eu, completând apelul la arme: Cucerim Împreună.

Unul dintre avantajele enorme ale locuinței noastre era că, deși trăiam într-o oarecare sărăcie, ne aflam totuși în centrul Londrei. Puteam merge pe jos oriunde. Așa că, în noaptea de Anul Nou, ne îndreptam pe Regent's Street spre mulțimea care se aduna în Piața Trafalgar pentru sărbătorirea nu doar a unui nou an, ci și a unui nou deceniu. Jubilam. Și mergeam ținându-ne de mână. Nu mai văzusem doi bărbați care să se țină de mână; părea un mod suficient de radical de a întâmpina anii 1980.

Am așteptat în mulțime miezul nopții. După ceasul meu, pe care îl sincronizasem cu atenție după bipurile de la radio, difuzate înainte de știrile de la ora șase, mai era mai puțin de un minut. Câțiva petrecăreți din apropiere începuseră deja urările. Dar știam că se înșelau. Mai aveam timp.

Am simțit că este important să exprim în cuvinte ceea ce începusem să înțeleg încetul cu încetul în ultimele nouă luni. Până să-l întâlnesc pe Francis, luptasem de unul singur atât de multă vreme, încât — măcar și numai pentru a-mi păstra moralul — mă păcălisem că mă puteam baza în totalitate pe mine. De când m-am revoltat la 16 ani, m-am lăudat că aș putea învinge pe oricine. Și orice. De unul singur.

Treptat, pe măsură ce Francis a început să netezească unele asperități ale caracterului meu, să umple unele goluri din cunoștințele mele generale, mi-am dat seama cât de limitat fusese, de fapt, contactul meu cu lumea reală. De cel puțin 6 luni duceam o adevărată luptă interioară ca să admit cât de slabă, ineficientă și îngustă fusese perspectiva mea, în ciuda rezistenței mele lăuntrice și a încrederii de sine. A fost precum înlăturarea unui strat de protecție. Odată ce am început să înțeleg semnificațiile revelației, consecințele pentru restul vieții mele au devenit evidente. De departe a fost cea mai puțin științifică, cea mai umană, cea mai importantă decizie pe care am luat-o vreodată.

A însemnat mai mult decât să aleg să fiu cu Francis pentru toată viață, să recunosc în el sufletul meu pereche, conștient fiind că merită orice sacrificiu ca să-l păstrez lângă mine. A însemnat chiar mai mult decât renunțarea la

formidabila apărare pe care mi-o construisem încă din copilărie, devenind vulnerabil de bună-voie, fiind deschis la schimbare. În miezul ei, decizia care mi-a schimbat viața a însemnat să renunț cu entuziasm la unele părți ale personalității mele pentru a mă putea *plia* pe cea a lui Francis, ca partener egal, ca parte din mine, ca parte din el. Să devenim mai mult decât doi. Să devenim unu.

Am încercat să rezum aceste gânduri pentru Francis în ultimele secunde ale anului în care ne întâlniserăm:

— Să nu uiți niciodată, de unul singur nu valorez nimic. Dar, orice ne va scoate în cale universul, împreună suntem *invincibili*!

Împotriva lumii — în limba latină. (*N.r.*)

„Fairy cakes“ în limba engleză, în original. În argou, „fairy“ este folosit și cu sensul de „homosexual“. (*N.r.*)

Dartmoor

A debutat cu o mâncărime în gât, brusc, din senin. Genul de mâncărime căreia nu îi dai nicio atenție. Tușești și scapi de ea. Trecusem deja de Haytor Rocks, iar acum coboram o pantă blândă pe lângă un ponei care păștea și până unde puteai vedea cu ochii, sub cerul lipsit de nori, se întindea minunatul Dartmoor. Cerul albastru-strălucitor era tăiat de o pajiște verde, punctată cu accente de galben și de violet de la ferigi, orz sălbatic, iarbă și buruieni. Am tușit.

Mâncărimea nu dispăruse. În față erau cinci vaci, sau cinci ponei? Am tușit. Ponei — le puteam vedea grumazul. Am tușit. O, era chiar și un mânz nou-născut! Am tușit. Aveam o mâncărime, puțină flegmă sau ceva de genul acesta. Mi-am curățat gâtul, folosind metoda zgomotoasă și consacrată în timp, ca atunci când un valet respectuos încearcă să atragă atenția stăpânului. Mâncărimea nu a trecut.

În mai puțin de un minut tușeam incontrolabil, la fiecare câteva secunde.

— Esti ok? m-a întrebat Francis părând mai degrabă intrigat decât îngrijorat.

— Nu pot să..., am încercat eu să-i răspund, ceea ce s-a dovedit o greșeală catastrofală. Până în acel moment, în cele câteva secunde de după fiecare tuse, reușisem să inspir suficient aer cât să pot tuși din nou. Eram într-un soi de echilibru. Însă acum risipisem timpul prețios dintre două accese de tuse vorbind în loc să inspir. Și imediat, fără să apuc să trag vreun pic de aer în mine, am tușit iar. Tot timpul tușeam de două ori. Fără să reușesc să

mă controlez. Doar că plămânii mei erau deja goi. Instinctiv, am încercat să înghit cât mai mult aer. N-am reușit.

Căile mele respiratorii erau parțial blocate. De parcă mă strângea cineva de gât. Tușeam convulsiv. Scoteam sunetul acela folosit în filme când cineva care a stat prea mult sub apă reușește, în cele din urmă, să iasă la suprafață, trăgând triumfător aer în piept. În jargon medical se numește „tuse convulsivă". De obicei, Hollywoodul utilizează acel sunet dureros o singură dată, pentru a sugera că a fost o situație pe viață și pe moarte. Apoi personajul începe să respire normal. La mine nu s-a întâmplat însă așa. Am continuat să tușesc. Mai rău, tușeam atât de mult, că nu mai aveam timp nici să respir înainte de o nouă tuse. Am tras cu disperare aer în piept. Am tușit prea repede. Tuse-tuse. Convulsie. Tuse-tuse. Convulsie. Toată ființa mea îmi spunea că am de ce să mă panichez.

Francis a tras de volan și a oprit pe banda de urgență. Tuse-tuse. Convulsie. Criza mea se agravase — era un icnet de agonie. Tuse-tuse. Francis a întins mâna, s-a aplecat și a scormonit în torpedou după o sticlă de apă. Convulsie. A răsucit dopul. Tuse-tuse. S-a întors spre mine și m-a prins de păr, cu mâna stângă. Convulsie. Mi-a tras capul pe spate. Tuse-tuse. A așteptat să se termine următoarea convulsie, mi-a împins gâtul sticlei în gură și, în timp ce abia mai tușeam (nu mai aveam aer decât pentru un cârâit), mi-a turnat niște apă în gură. Cea mai multă mi s-a vărsat în poală și imediat m-am simțit de parcă aș fi făcut pe mine.

Dar am și reușit să înghit puțină. Era pentru prima oară în ultimele două minute când reușeam să respir ceva mai profund. Tot mai aveam

convulsii, dar nu-mi mai simțeam plămânii atât de dureroși, iar focul din pieptul meu începea să se domolească. Francis mi-a turnat cu forța și mai multă apă pe gât. Îl auzeam vag că-mi spune cuvinte liniștitoare. Tusea mea incontrolabilă a devenit imediat controlabilă în momentul în care am putut înghiți suficientă apă; de hârâit am scăpat mai greu, pe măsură ce convulsiile se transformau în noduri în gât, iar respirația mea sacadată revenea la normal.

Pentru prima oară de când îmi aflasem diagnosticul, mă simțeam șocat. Era un șoc clinic. Îmi era frig, eram transpirat și speriat. Dacă Francis nu ar fi fost lângă mine? Dacă am fi fost acasă, iar el s-ar fi aflat la parter, iar eu nu aș fi reușit să-i cer ajutorul? Dacă nu am fi avut apă în mașină?

— Ce s-a întâmplat? a întrebat el plin de grijă, de compasiune, de îngrijorare.

— Nu puteam respira!

— Asta mi-am dat seama! Dar din ce cauză?

Era o întrebare bună. O bună întrebare *științifică*. În timp ce reflectam la răspuns, am simțit că mă liniștesc.

— Știi clapeta din spatele gâtului, care se închide peste trahee pentru a împiedica mâncarea să o ia în direcție greșită, epiglota? Ei bine, am simțit ceva acolo, nu știu ce, un fel de flegmă, sau o fărâmitură de sandviș pe care tocmai o scosesem dintre dinți, sau ceva; în orice caz, am simțit că mă gâdilă ceva și nu am putut face nimic pentru a împiedica tusea, și nici nu puteam scăpa de ce mă gâdila, nici nu puteam respira.

— Ei bine, știam că asta ne așteaptă, a zis el.

Era adevărul gol-goluț. Realist.

— Știu. Doar că nu am crezut că va fi atât de curând. Sau sub forma asta. În mod normal, disfagia debutează cu probleme la înghițire sau cu lipsa de control asupra reflexului faringian.

— Ei bine, în privința controlului asupra reflexului faringian ai fost întotdeauna priceput. Ne întoarcem și continuăm mâine? Ești puțin cam palid.

— Te deranjează?

A băgat imediat în viteză:

— *Evident* că nu!

În vreme ce Francis făcea o întoarcere sub formă de U, convingând cu blândețe o oaie rătăcită să se dea din drum, mi-am dat seama că în acele zile foloseam mult mai des cuvintele „scuze“ și „mulțumesc“. Ne întorceam spre Dartmoor, cu marea strălucind în depărtare, iar eu pur și simplu nu puteam înțelege cum se poate supune cineva de bună-voie unei asfixieri autoerotice...

— Să încercăm din nou!

Era a doua zi după episodul meu cu epiglota. Pe la jumătatea pantei, Francis a ocolit o stâncă ce părea periculoasă și a tras la marginea drumului pe o zonă relativ plată, de unde se vedea toată valea aceea minunată. În apropiere păștеau câțiva ponei, iar la peste un kilometru distanță, pe dealurile din jur, păștеau câteva vaci. Sub noi se întindea localitatea Widecombe-in-the-Moor, dominată de turla falnică a bisericii Saint Pancras, cam mare și, totuși, foarte frumoasă. Francis a oprit motorul, a coborât toate geamurile și am rămas câteva momente așa, ascultând. Se auzea zgomotul unui tractor din depărtare. Câte un

muget ocazional. Behăituri. Bâzâitul vreunei albine care zbura deasupra noastră și apoi dispărea. Liniște.

— Deci, în afară de vocea de robot...

— De fapt, va fi o voce de *cyborg*.

— OK, în afară de vocea ta de cyborg, de avatarul de cyborg, de a te afla într-o realitate virtuală și de a utiliza inteligența artificială pentru a controla totul, cum plănuiești să schimbi lumea mai exact?

Cel puțin, până acum avusesem ceva mai mult timp să-mi pun gândurile în ordine.

— Păi, eu văd lucrurile despre care am discutat deja sub forma a trei direcții de cercetare: spontaneitatea verbală, păstrarea personalității și — în lipsa unei expresii mai potrivite — eliberarea virtuală. Cred că mai sunt încă patru...

— *Patru?*

— Sunt foarte simple. Dar sunt foarte diferite între ele. Uite, pe următoarea o numesc mobilitate robotică și este destul de evident ce înseamnă.

— Vei fi un robot.

— Păi, nu, adică CHARLIE va fi robotizat.

Chiar dacă aveau să mai treacă vreo câteva luni până să-mi fie livrat, îi dădusem deja numele de CHARLIE recent comandatului Permobil F5 Corpus — era acronimia de la cybernetic harness and robotic life-improving exoskeleton (exoschelet robotizat și ham cibernetic având drept scop îmbunătățirea vieții). La bază era un scaun cu rotile electric, dar îi convinsesem pe cei de la Permobil să mă ajute să-l transform în ceva de-a dreptul uimitor. Doream ca într-o bună zi să devină nucleul non-biologic al lui Peter 2.0.

— Problema este că, într-o bună zi, mâinile mele vor înceta să mai funcționeze; simt că deja pierd controlul asupra degetului mic. Așa că, realist

vorbind, în circa un an nu voi mai putea controla prin joystick toate acțiunile lui CHARLIE. Am nevoie ca el să preia cât mai multe sarcini. Dar, exact ca și în cazul celorlalte trei direcții de cercetare, veriga slabă este reprezentată de viteza redusă pe care o are sistemul de detectare a mișcărilor oculare, așa că am nevoie ca CHARLIE să beneficieze de un grad mare de autonomie ca să mă ducă dintr-un loc în altul — la fel cum o făceau picioarele și trupul meu înainte.

— Ai mai spus asta — legat de delegare, la fel cum procedează creierul atunci când mergi.

— Da, exact. Am discutat despre inteligența artificială care să ofere variante pentru modul în care să-mi deplasez avatarul în realitatea virtuală. Dar ai perfectă dreptate. Același lucru este valabil și în realitatea „reală“. În ambele cazuri este nevoie de multă inteligență artificială pentru o funcționare corespunzătoare. Mobilitatea robotică reprezintă o provocare pe roți pentru inteligența artificială.

— Te vei folosi și de fragmente audio?

— Doar la nevoie.

— Păi, nu poți să știi niciodată..., a spus el, întotdeauna gata să mă susțină.

— De exemplu, mă gândesc că atunci când vom fi afară din casă, la bordul WAV...

— Mai zi-mi odată, ce este WAV?

— Camioneta noastră. Va fi modificată, urmează să devină „wheelchair-accessible vehicle“ — „automobil accesibil pentru scaunul cu rotile“. Așadar, sunt în WAV și îmi folosesc ochii pentru a accesa iconița pentru „dormitor“ și asta e tot — restul va fi realizat automat până voi ajunge în

siguranță lângă patul meu: să cobor din WAV, să intru pe ușa casei, să urc cu liftul și să intru în dormitor.

Nimeni nu ne explicase cât de scump era să suferi de BNM. Cu un an înainte să fiu diagnosticat, printr-o întâmplare fericită, eu și Francis ne cumpăraserăm o casă alături de cea a nepotului Andrew — fratele lui David, care terminase de mult stagiul militar și se ocupa acum de zboruri VIP cu avioane private de pe aeroportul Exeter. Andrew locuia împreună cu partenera sa, Laura, care urma să ne ofere un al treilea strănepot, pe Ollie.

Aranjarea noii noastre locuințe a fost un motiv de încântare. Cu excepția unui detaliu: casa avea trei etaje și până și grădina era pe două niveluri. Pe măsură ce mergeam tot mai greu și ajunsesem să mă folosesc cu mare reticență și doar în intimitatea casei mele de un cadru pentru a mă deplasa, Francis a căutat o soluție pentru a instala un lift suficient de mare încât să încapă în el un scaun electric și un însoțitor. A fost o lucrare majoră, a implicat desființarea a două dormitoare, a durat trei luni și a costat 30 000 de lire.

Apoi a urmat WAV. Nu ne gândiserăm niciodată că din momentul în care nu mă voi mai putea transfera de pe locul pasagerului în scaunul cu rotile va fi nevoie de un vehicul în care să încapă scaunul cu rotile cu totul. Abia atunci, când am început să căutăm, am descoperit că aproape toate aceste vehicule arătau fie ca o cutie pe roți, fie ca un dric. În cele din urmă, am ales un model care era foarte lăudat. Nu părea el prea potrivit pentru curse off-road pe drumuri de țară, dar măcar avea o putere decentă și nu făcea prea urât când prindea viteză. Oricum, trebuia modificat, avea

nevoie de o rampă laterală. Doar această modificare complexă ne mai costase încă 30 000 de lire. Fondul nostru „pentru zile negre“ se golise. Și eram abia la început...

— Asta e chiar important! Să te poți deplasa de unul singur prin casă, să urci și să cobori din WAV, ar fi minunat. Dar ce se întâmplă când ești afară — undeva unde nu ai mai fost niciodată?

— Eu îmi doresc să pot călători rapid și în siguranță chiar și într-un teritoriu necunoscut, prin folosirea unui sistem sofisticat de evitare a ciocnirilor, asemănător cu cel care a fost conceput pentru automobile. Mă imaginez gonind cu viteză printre obstacole sau deplasându-mă fără probleme printr-un magazin cu porțelanuri...

— Doar *nu* ai de gând să gonești prin magazinul de cristaluri Dartington!

— Mă gândeam la un asemenea experiment! Dar ia imaginează-ți asta: eu, gonind într-o cursă cu obstacole sau într-un magazin de porțelanuri (dar nu la Dartington) și purtând o pereche de ochelari pentru realitate virtuală. Și ceea ce văd este realitate augumentată — amplificatorul meu de inteligență va lucra la capacitate maximă.

— Stai, stai să văd dacă pricep. Ești în realitatea virtuală, dar te miști în lumea reală?

— Da, pentru că pentru mine ele vor fi remarcabil de asemănătoare. În cele din urmă, inteligența artificială va fi cea care va rezolva toate problemele dificile — eu doar precizez ce destinație finală îmi doresc.

— Am priceput! Deci nu contează dacă privești lumea reală sau prin ochelarii de realitate virtuală, pentru că oricum nu ești tu cel care conduce?

— Fix așa. Și imaginează-ți, cu o altă ocazie o să utilizez același sistem pentru a mă teleporta la o

întâlnire din lumea reală (nu o întâlnire pe o altă planetă din realitatea virtuală) și mă folosesc de un robot de teleprezență aflat acolo.

— Aici m-ai pierdut...

— Adică, un robot controlat de la distanță. Voi vedea și voi auzi totul ca și cum m-aș afla în acea încăpere, iar cei de acolo vor vedea și vor auzi avatarul meu. Iar eu mă pot mișca pe acolo și pot urma oamenii pe coridor, așa cum face micul Ollie cu mașinuța lui cu telecomandă. Cu o altă ocazie, poate mă voi teleporta într-o dronă care zboară deasupra portului Torquai și voi privi în jos, spre tine și spre mine, dintr-un corp extra-terestru.

— Eu aș evita termeni precum „teleportare“ sau „corp extra-terestru“ — îi sperie pe oameni. De ce nu spui „telecomandă“? Exprimă-te cât mai simplu.

— Cred, sau cel puțin sper, că unii vor *aprecia* ideea. Chestia e că eu mă refer la ceva mai complex decât o simplă telecomandă. Imaginează-ți, de exemplu, că CHARLIE se mișcă prin casă ca de obicei, dar eu sunt în pat — experimentez prin realitatea virtuală tot ceea ce aș experimenta dacă m-aș afla în CHARLIE. Înțelegi? Dacă ne iese cum trebuie, percepția noastră despre ceea ce este cu adevărat „realitatea“ va deveni mai cuprinzătoare.

— Păi, slavă Domnului că ai creierul potrivit pentru asemenea lucruri. Eu nu le suport! Știi că nu mă pricep deloc la tehnologie.

— Acesta este unul dintre numeroasele motive pentru care mă bucur că eu sunt cel care s-a îmbolnăvit de BNM și nu tu!

— Ca să nu mai vorbim că tu nu ai reușit să ne gătești o cină delicioasă!

Prin minte au început să-mi treacă tot felul de idei pe care îmi propuneam să le împărtășesc cu Francis, dar nu doream să schimb subiectul. Era prea mult.

— Știi că tehnologia va fi din ce în ce mai accesibilă? În următorul deceniu va fi foarte prietenoasă și foarte capabilă.

— Știu. Dar eu nu sunt ca tine. Sunt în totalitate fericit să scandalizez societatea îmbătrânind dizgrațios — însurat cu un robot care nu-și arată vârsta.

— Cyborg. Dar hai să ne gândim puțin: dacă toate astea ar funcționa?

— Ce vrei să zici?

— Eu nu vreau să capăt tot mai multă libertate și să văd cum tu ai tot mai puțină. Dacă e să zbor deasupra portului, vreau să o fac alături de tine!

— Știi că nu-mi plac înălțimile.

— Vorbeam metaforic.

Vreme de câteva minute am reflectat amândoi asupra perspectivei, bucurându-ne de zgomotul tractorului, de mugete, behăituri și bâzâituri până când Francis a apăsat pedala de accelerație și ne-am întors din nou pe șosea, în timp ce eu mă întrebam dacă aceea nu era cumva ultima noastră drumeție off-road.

După cinci minute, am trecut de Old Inn și am ieșit din Widecombe, pe o șosea lungă cu o singură bandă care în cele din urmă ne-a scos la intersecția din care o puteam coti spre Hound Tor.

— Deci, care este setul următor de idei trăsnite?

Idei trăsnite

— Cred că voi avea nevoie de un exoschelet parțial...
— Poftim, iar începi! Sperii oamenii când vorbești așa. Vor crede că este vorba despre ceva științifico-fantastic. Sau se vor simți intimidați de subiect.

— Dar nu este științifico-fantastic, sau cel puțin nu ar trebui să fie. Fără o modalitate de a-mi mișca membrele, acestea vor rămâne mereu imobile. Și, mai rău, nu voi mai simți nimic, niciodată. Nu voi mai atinge nimic. Așa că voi avea nevoie de un fel de brațe exoschelet și de mănuși cu găuri la degete și palme, astfel încât să pot atinge suprafețe și să simt diverse texturi. Pentru că altfel ar fi o nebunie să-mi păstrez simțul tactil intact, dar să nu-l mai folosesc niciodată. Vreau să fiu capabil să ating lucruri. Vreau să pot ajunge la *tine* și să te pot atinge!

— Atâta timp cât nu-mi tragi una din greșeală!

— Ai văzut, oamenii deja nu mă mai ating.

— *Eu* te ating!

— Da, evident că *tu* o faci. Dar am remarcat că majoritatea celorlalți a renunțat. Dau mâna cu tine, uneori te și îmbrățișează, iar apoi se întorc spre mine și îmi fac un semn drăguț cu mâna.

— Cred că nu prea știu cum să procedeze. Dacă e sau nu în regulă să-ți invadeze spațiul. Nimeni nu ne învață la școală cum să atingem oamenii care se află în scaune cu rotile. Mai ales când aceștia nu se pot mișca... așa cum vei ajunge tu, a spus el făcând o pauză, dar fără a clipi din ochii lui albaștri.

— Păi, iată, tocmai asta am vrut să spun, acesta este unul dintre motivele pentru care trebuie să mă pot mișca, să pot întinde mâna ca să arăt că vreau să dau noroc. Și, apropo, voi avea nevoie de un exoschelet și la gât, care să-mi permită să mă întorc și să dau din cap, astfel încât să pot măcar privi în jur. Adică, ar fi foarte frustrant să nu pot privi decât drept în față, nu?

— Adică așa cum se întâmplă în cazul tuturor celor care suferă de BNM?

— Și în cazul tetraplegicilor, da. Dar — e o problemă aici — pentru ca un exoschelet, fie el și parțial, să funcționeze, el are nevoie de un sistem complex de inteligență artificală care să-mi permită să-l controlez prin instrucțiuni date cu ajutorul ochilor. Așa că, la fel ca de fiecare dată, îmi imaginez că voi avea la dispoziție variante — exact ca atunci când sunt în realitatea virtuală. De fapt, ce zic eu? — va fi *exact* ca atunci când sunt în cyberspațiu, pentru că vor exista *aceleași* opțiuni. Gândește-te: de ce ar trebui să fie altfel în lumea fizică?

— Pentru că lumea fizică este reală!

— Da, știu, dar dacă vreau să deschid ușa sau să-mi coordonez brațele sau să ating persoana pe care o iubesc, voi face toate acestea la fel și în cyber-spațiu, și în realitatea spațiu-timp. Înțelegi? *Ambele* vor deveni prelungirea realității mele.

— Mormântul lui Jay!

Francis a frânat brusc. Era cât pe ce să ratăm mormântul aflat pe partea cealaltă a drumului, la o intersecție aleasă cu mult timp în urmă astfel încât fantoma lui Kitty Jay să nu știe pe ce drum să o apuce spre sat. Pe străvechiul ei mormânt — aflat musai pe un teren nesfințit, așa cum se impunea în cazul persoanelor care s-au

spânzurat — se aflau din nou flori proaspete galbene, așa cum văzusem de fiecare dată când trecusem pe aici, încă din prima săptămână în care mă mutasem împreună cu Francis. După cum spunea legenda veche de sute de ani, florile fuseseră puse de-a lungul timpului de „o mână necunoscută".

— Flori galbene, a remarcat Francis.

— Flori galbene, am confirmat.

Francis a accelerat.

— Bineînțeles că înțeleg de ce este important pentru tine să poți atinge lucruri cu propriile tale degete.

— Păi, de-abia de aici începe treaba să fie cu adevărat interesantă.

— În sfârșit! a exclamat el, dar nu a reușit să-și păstreze chipul serios, așa cum dorise, și a început să râdă.

I-am zâmbit și eu, chiar dacă privirea lui era îndreptată spre șosea.

— Cei mai mulți oameni consideră că un exoschelet este util doar pentru interacțiunea cu lumea fizică. Dar, în cazul meu ar avea și un al doilea rol la fel de important — iar acesta este chiar interesant...

— Dacă zici tu...

— Pentru că îmi permite să *simt* interacțiunea din lumea virtuală. Pentru că niciunul dintre mușchii mei voluntari nu va mai funcționa, senzațiile *mele* (când exoscheletul îmi mișcă brațele, când întâmpină rezistență, lovește ceva, atârnă, se dă pe spate) vor fi identice indiferent de realitatea în care mă aflu. Deci o să pară că port un exoschelet obișnuit, dar în realitate voi purta cel mai nou costum de cyborg, care îl va face invidios pe orice gamer din realitatea virtuală!

— Și eu ce voi face în tot timpul ăsta în care tu te vei afla în realitatea virtuală?

— Vei fi acolo, alături de mine!

— În *niciun* caz! Mie îmi place în lumea reală. *Nu-mi doresc* să ajung în cyberspațiu.

— Va fi acolo și Brad Pitt...

— Brad Pitt zici? Pe când avea 20 de ani, sau acum?

— Cum îți poftește inima.

— Ambii, vă rog. În același timp. E o idee minunată! Unde pot să mă înscriu?

— Asta e bine de știut, pentru că următoarea direcție de cercetare se bazează pe toate aceste lucruri; este un bilet pentru acces total în cyberspațiu.

— Dacă îl numești așa, vei pierde pretendenți!

— Da, dar chiar asta este. În esență, îmi imaginez acces total la orice aparat electronic, sub forma unei navigări intuitive în *tot* cyberspațiul.

— Vrei să spui în tot internetul?

— *Și într-o* mulțime de dispozitive și sisteme care vor fi *conectate* la internet în viitorul apropiat.

— Acum te referi la acel „internet al lucrurilor“ pe care îl tot pomenești?

— Exact! Iar eu vreau să devin unul dintre acele lucruri! Ia gândește-te: prin conectarea la fiecare instrument senzorial de pe CHARLIE — chestii care mă ajută să văd, să aud și chiar să miros lucruri — pot spera ca de la un moment dat, după ce pătrund în lumea fără granițe din cyberspațiu, voi începe să mă simt ca și cum aș avea un corp extrem de extins.

— Ca un fel de cyber-obezitate?

Am râs.

— Ce vreau să spun este că, în cele din urmă, dacă reușesc, părți din internet și lucruri

conectate la acesta ar putea deveni substitute ale corpului meu original, cel paralizat. În loc să interacționez cu mediul meu, voi *deveni* tot mai mult mediul meu.

— Nu ai scris ceva pe subiectul ăsta în *The Robotics Revolution*?

— Ba da, am crezut mereu în așa ceva. Este evident. Grație flexibilității creierului meu, cyberspațiul (și orice lume fizică accesibilă prin cyberspațiu) se va simți cu timpul ca fiind *eu*; trimiterea unui e-mail sau chemarea liftului va fi la fel de simplă precum era cândva pentru mine ridicarea unui deget sau a sprâncenei.

— Și nu te vei mai simți captiv într-un trup paralizat?

— Nu doar că nu mă voi mai simți captiv într-un trup paralizat, nu voi mai *fi* un trup paralizat. Noul meu trup se va putea extinde oriunde — nu doar în universul fizic, ci și într-o gamă infinită de posibile universuri *virtuale*. Îți dai seama?

— Eu mă chinuiesc să programez până și prăjitorul de pâine! Dar da, tu te-ai afla în elementul tău.

— Și aș ridica bariera dintre inteligența mașinilor și inteligența umană. În loc să fim în competiție, ne-am contopi.

— Așa cum ai zis dintotdeauna... Dar ai putea înregistra lucruri de la televizor? M-aș simți mult mai liniștit dacă ai rămâne responsabil de distracția noastră de fiecare seară.

— Desigur, în mediul meu imediat (mai ales dacă este unul foarte familiar, precum căminul), voi avea un control intuitiv cu ajutorul ochilor asupra a tot ce obișnuiam să îndeplinesc prin

intermediul mâinilor — în mod sigur controlul televizorului, dar și al celorlalte dispozitive de acasă.

— Dar pe astea nu le folosești *acum*!

— Da, ziceam în principiu. Și chemarea liftului sau deschiderea ușilor. Și, evident, dat fiind că în acel stadiu voi avea deja acces la un sistem de traducere, nu există niciun motiv să nu port discuții chiar și în limba chineză.

— Dar tu nu ai vorbit *niciodată* chineza!

— Exact! În ciuda faptului că eu nu știu limba chineză, ca Peter 2.0 îmi voi putea folosi avatarul pentru a oferi un interviu pe Skype *și* în limba chineză, *și* în limba japoneză — în același timp!

Francis a încetinit la o intersecție, a cotit la stânga și a intrat într-o parcare din fața Hound Tor, unul dintre locurile stâncoase celebre din *„Câinele din Baskervilles“*. Înainte, eu și Francis coboram de fiecare dată din mașină când ajungeam aici și parcurgeam pe jos porțiunea de teren accidentat, acoperită cu smocuri de iarbă, până la Tor. Uneori ne cățăram pe aflorimentul de granit, ceea ce se dovedea pe anumite porțiuni destul de dificil mai ales dacă era ud, până ajungeam chiar în vârf, de unde zăream imensitatea Dartmoor în orice direcție am fi privit. Odată, într-o vară de demult, într-o perioadă în care nu existau atât de mulți turiști, chiar am petrecut zece minute pline de pasiune pe culme.

De această dată, doar am stat în mașină. Iar Francis a deschis geamurile. Și am urmărit cu privirea un cuplu în vârstă care cobora din mașină și se plimba agale spre stâncile din apropiere, ajutându-se reciproc. Am simțit nevoia să mă întorc spre Francis și să-i zic „Îmi pare rău“. Dar știam că e conștient de asta.

— Observi cum până și perechea în vârstă se descurcă pe stânci, dar eu nu reușesc?

— Noi nu punem problema așa! Trebuie să ne concentrăm asupra viitorului, nu asupra trecutului, să fim pozitivi...

— Știu, știu, nu asta doream să spun. Dar cei doi arată de ce este necesară ultima mea direcție de cercetare — ceea ce eu numesc accesul complet la lumea fizică.

— O, îmi place cum sună asta. Îmi doresc atât de mult să urcăm iar pe Nil într-o bună zi. Și nu am fost niciodată împreună în China sau în Orientul Îndepărtat. Sau în portul Sydney. Și nu am reușit să ne întoarcem de atâția ani în SUA. Și...

— Știu, știu, nu am văzut o bună parte din lume, sau sunt multe locuri pe care vrem să le revedem, iar asta e ceea ce vreau să spun. Despre asta este vorba în această parte finală a demersului meu. Dar ideile devin puțin cam complicate, așa că ascultă-mă cu atenție și răbdare.

— Ce e așa complicat să faci un scaun cu rotile să traverseze mlaștini, să urce trepte sau să urce la bordul avioanelor?

— Ei bine, da, partea asta e simplă. Bine, în realitate e chiar greu de făcut. Dar, din punct de vedere teoretic, este simplu. Și chiar cred că sunt foarte multe aspecte de care trebuie să ne ocupăm direct pentru a distruge barierele care stau în calea celor cu dizabilități.

— Este o adevărată nebunie că principalul motiv pentru care nu vom putea călători cu avionul nicăieri este că nicio linie aeriană nu permite accesul lui CHARLIE la bord.

— Iar bateriile lui ar trebui deconectate dacă se află în cală. Și chiar dacă aș supraviețui separării de sistemul meu de sprijin fizic și mintal de-a

lungul unui zbor lung, dacă luăm în calcul actualele statistici, este foarte probabil ca CHARLIE să fie deteriorat până când va intra din nou în posesia mea.

— Tocmai mi-a trecut prin cap: ca cyborg trebuie să fii pus în „modul de zbor“?

— Nu m-am gândit niciodată la asta! Nu voi putea vorbi. Nu voi putea comunica dacă ceva este în neregulă. Și oricum companiile aeriene se folosesc de niște argumente științifice de-a dreptul jenante când susțin că telefoanele mobile sau laptopurile sunt periculoase când sunt deschise — este doar mai convenabil din punct de vedere legal. Să mă trateze astfel ar fi o încălcare a drepturilor omului! Este o discriminare la adresa mea pentru că sunt cyborg...

— Acum doar *nu* vom începe o campanie de susținere a drepturilor cyborgilor!

— Cred că va trebui s-o facem! Va fi același tip de discriminare ocazională, instituționalizată și deseori neintenționată cum a fost în anii 1970 și 1980 împotriva persoanelor gay...

— Și în anii 1990, și în ziua de azi...

— Exact! Legea are tendința să rămână mult în urma tehnologiei.

— Superb! a spus el fără să pară deloc entuziasmat.

Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât eram și eu mai puțin entuziasmat. Dar nu aveam ce face.

— Revenind la problemă: mi-ar plăcea să mă pot deplasa cu ușurință într-un mediu urban ostil, să dau o fugă la țară cu Andrew și gașca, să urc scările în siguranță, să pot urca pe o barcă, să pot traversa suprafețe alunecoase sau înzăpezite...

— Pe asta trebuie să te concentrezi.

— Dar — iar aici știu sigur că te vei gândi imediat că exagerez, dar *chiar* nu este așa și este *cu adevărat* important — de ce ne impunem singuri anumite limite tot precizând că, pentru a lua parte la această călătorie, creierul meu biologic e nevoit să riște tot timpul?

— Iar începi!

— Nu, ascultă, este esențial. Uite ce vreau să zic: consider că, în cele din urmă, nu va mai avea nicio importanță dacă mă aflu în realitatea fizică, în realitatea augumentată sau în totalitate în realitatea virtuală. Așa cum nu mai are importanță dacă ne uităm la un film la cinematograf, direct pe televizor sau descărcat într-un laptop.

— Toate sunt moduri foarte diferite...

— Da, dar în cele din urmă ceea ce ne interesează este experiența oferită de film. În același mod, fie că mă aflu în realitatea fizică sau în realitatea virtuală, tot ce mă interesează este experiența oferită de realitate. N-am nicio problemă că este o realitate ambiguă.

— După cum ai spus întotdeauna, nu putem dovedi că nu trăim deja în interiorul inteligenței artificiale, așa că presupun că dacă nu poți indica cu exactitate diferența, atunci nu mai contează în care realitate te afli.

— Exact așa este! Dar asta are implicații extrem de liniștitoare! Gândește-te: în realitatea mea ambiguă, noi doi putem să ne ținem de mână pe un vârf de munte, iar eu să simt pe chip o briză blândă de vară și soarele dimineții, dar poate că de fapt mă aflu bine mersi în casa noastră din Torquay, iar tu ești lângă copia mea de rezervă, CHARLIE, o dublură care mă conectează electronic de vârful muntelui, iar vârful muntelui îl conecteaza de mine.

— Vrei să zici că eu sunt acolo, dar tu — nu?

— Poate. Sau poate corpul meu fizic este acolo, dar într-o mașinărie cu patru picioare. Sau poate mașinăria umblătoare este o altă formă de dublură, iar eu sunt în Torquay. Sau poate că tu folosești un releu ultraportabil sub forma unei drone care te urmează, la înălțimea ochilor, și care mă ajută pe mine să mă simt ca și cum aș fi lângă tine. Sau poate că ne aflăm amândoi în Torquay...

Liniște, timp în care procesa toate aceste informații. În depărtare, cuplul de bătrâni ajunsese la Tor, iar cei doi stăteau triumfători pe o stâncă, scrutând tot ce era în jur.

— Avem un drum foarte lung de parcurs?

— Nu neapărat — s-ar putea rezolva imediat. Din punct de vedere tehnic, deja totul este posibil. Problema e că nimeni nu face asta. Vreau să îndrept lucrurile în această direcție. Trebuie să găsesc o modalitate de a-i determina și pe ceilalți să se concentreze pe utilizarea inteligenței artificiale, a roboticii și a telecomunicațiilor pentru a ne elibera de limitările fizice. Asta chiar ar schimba ceea ce înseamnă să fii om.

— Păi, ca de obicei, ai dus totul la extreme. Este minunat și sunt convins că vei reuși, dar fii pregătit pentru faptul că, pentru majoritatea oamenilor, aceste ultime idei vor părea *mult prea* exagerate.

— Probabil că ai dreptate. Caz în care mai bine nu le spun și despre celelalte idei trăsnite ale mele.

— Mai ai și altele?

— Doar că eu cred că voi putea reuși să-l transform pe CHARLIE într-o mașină a timpului...

— O, pentru Dumnezeu! a exclamat el și a afișat expresia care sugera „lucrurile astea mă depășesc“.

— Nu, serios, ar putea fi grozav! Cu puțin efort, folosind realitatea mea ambiguă, voi avea puterea de a mă întoarce în trecut. Totul va fi înregistrat. Și voi putea demonstra cu înregistrări. Și nu voi putea face diferența. Poate că am fost acolo fizic prima oară. Poate că nu am fost. Dar pot retrăi momentul la fel de bine. Mai mult, dacă vreau, voi putea aduce *îmbunătățiri* originalului — îl voi putea transforma într-o experiență de tipul „cele mai bune momente“. Rescriu istoria eliminând toate momentele neplăcute.

Francis a început să-și dea ochii peste cap. Fără să vreau, m-am entuziasmat și mai tare, în încercarea de a-l convinge.

— Iar partea cu adevărat tare abia urmează! Dacă prima experiență a avut loc în realitatea virtuală, așa cum mă încuraja Doctor Who pe vremea când eram copil, voi reuși să mă întorc în timp și *să schimb* rezultatul. Deci, realitatea mea ambiguă nu este doar o nebuloasă nemărginită a fizicului și a virtualului, nu este doar trecut și prezent, ci presupune și linii temporale alternative!

— Acum doar te prostești, a concluzionat el în timp ce a apăsat accelerația.

A continuat după ce a dat cu spatele, a întors și a ieșit din parcare, luând-o spre casă:

— Dar dacă e cineva care să o poată face...

— Mai e ceva...

Și pentru că Francis nu a zis nimic, am considerat că încurajare mai mare nici că putea exista.

— E prin definiție un experiment. În viitorul apropiat, poate în doar câțiva ani, voi termina de

ținut un discurs în New York și urmează să-i ofer un interviu unei ziariste. Tocmai am dat mâna cu ea. Între timp tocmai am terminat de ținut un discurs simultan în Beijing — cu un conținut identic, dar în limba chineză. Sunt prezentat organizatorului conferinței, care vorbește doar chineza, și mă aflu pe punctul de a da mâna cu el. În tot acest timp, creierul meu biologic este în Torquay. *Unde se află cu exactitate Peter 2.0?*

— În Torquay, evident, ai spus-o chiar tu!

— Da și nu. Nu cred că este atât de simplu. În experimentul gândit de mine, Peter 2.0 poate face tot ce am spus doar pentru că este mult mai mult decât un corp biologic care controlează de la distanță cele câteva dubluri ale sale. Vocea mea și personalitatea avatarului cu care intră în contact jurnalista de la New York sunt generate în timp real *în* New York. Nimic nu își are originea în Torquay, în afară de câteva comenzi de nivel superior — nu e nimic diferit de situația unui regizor de film care strigă de la distanță „Motor“ unui actor care *improvizează*.

— OK, deci sugerezi că acea mică parte din tine se află la New York?

— Se află! Dar la fel de adevărat este că se află și la Beijing — cu excepția faptului că traducerea are loc undeva în *cloud*.

— Da, dar tu *știi* în continuare că de fapt ești în Torquay.

— Poate, dar ia gândește-te. Eu *simt* că sunt și la New York, și la Beijing. Singurul loc unde nu simt că sunt este în Torquay. Și nici persoanele din Beijing sau din New York nu vor simți că eu sunt în Torquay — chiar dacă ele știu că acolo se află creierul meu biologic.

— Deci, *tu* unde crezi că te vei afla într-o asemenea situație?

— Adevărul este că, în calitate de Peter 2.0, voi fi uneori în diverse locuri simultan — Francis a gemut, așa că am insistat — *pentru că* părți diferite ale persoanei mele — pe care *tu* le vei identifica în totalitatea lor ca fiind „eu“ — se vor manifesta în locuri diferite.

La această ultimă revelație, n-a mai scos niciun sunet, ceea ce am considerat că era un semn bun.

— În acele ocazii, voi fi cu adevărat o inteligență împărțită. Creierul meu biologic nu mă va mai defini mai mult decât corpul meu biologic infirm.

A fost o declarație brutală, dar reală.

Francis nu a spus nimic în timp ce s-a concentrat să ocolească un ponei din Dartmoor care își făcea veacul pe marginea drumului.

— Nu mor, dragule; mă *transform*. Este incredibil faptul că soluția experimentului meu nu este imediată și evidentă. Indică o schimbare profundă a paradigmei de gândire, știi, când se schimbă *totul*, când toate vechile ipoteze sunt puse în discuție. Asta se va întâmpla în curând. Prin schimbarea a ceea ce înseamnă să suferi de BNM, putem schimba pentru totdeauna ce înseamnă să fii om.

— Când pui problema așa, pare să fie într-adevăr o oportunitate unică în viață.

— Dar nu este doar o oportunitate unică în viață — ea nu a apărut *niciodată* în 13,8 miliarde de ani.

— Ești pregătit pentru ziua de mâine?

Schimbarea bruscă a subiectului era probabil un semn că avansasem cu discuția despre aceste idei trăsnite cât de mult se putuse.

— Absolut! Va fi lejer.

— Doar tu poți să pretinzi că internarea în spital pentru o operație majoră este relaxantă!

— Voi trândăvi în pat câteva săptămâni — ce-ar putea să nu-mi placă?

— Da, dar nu uita, când te vei simți rău cineva îți va pune o cameră în față și te va întreba: „Cum te simți?“ iar tu vei intra în „modul de spectacol“ de fiecare dată când vei avea un public și vei povesti tot, iar asta te va seca de energie. Ai nevoie de *toată* energia pentru a te însănătoși. Nu sunt prea încântat de toate astea.

— Totul va fi bine. Vei fi acolo. Vei putea discuta cu ei.

— Ce naiba aș putea să le spun *eu,* când persoana pe care vor s-o intervieveze ești tu?

— Le vei spune ce spui de fiecare dată când mă protejezi de oamenii care întrec măsura: le vei spune să se care!

Tripleostomia

Pregătirea colonului este mult mai puțin atrăgătoare decât îmi imaginam. Cred că am fost indus în eroare de numele inofensiv al operațiunii. Dacă stau bine să mă gândesc, am avut parte de cel puțin două ore de pregătire în fiecare seară la școală — de la pregătirea la limba latină până la pregătirea pentru biologie —, așa că, fără nicio îndoială, mintea mea a inclus în mod subconștient acest nou exemplu în aceeași categorie: „Pregătirea colonului pentru la noapte constă în citirea Capitolului 5 din *Joaca de-a Proctologia*".

În realitate, îmi dădeam seama acum, asta presupunea că un chirurg colorectal îți întărește decizia de a avea o colostomie, asigurându-se că nu vei mai dori niciodată, *dar niciodată,* să mergi din nou la toaletă în mod convențional. Dar da, pot să spun că era exemplul perfect despre ce înseamnă să o faci în stil mare.

Totul a debutat foarte uman. Pe la amiază, eu și Francis — alături de echipa care filma documentarul — am ajuns la intrarea principală a spitalului public din Torbay. Acolo ne-am întâlnit cu un responsabil media, pe care conducerea spitalului avusese amabilitatea să ni-l pună la dispoziție. Anturajul meu din ce în ce mai numeros s-a îndreptat spre etaj și, în cele din urmă, a ajuns la intrarea în salon. Apoi am mai ajuns o dată, ca să poată trage echipa de filmare primele cadre. Abia când am revenit și a treia oară (filmat, de data aceasta, din direcția opusă), ni s-a permis să intrăm în salonul meu.

Imediat lucrurile au deviat puțin de la planul inițial. Eu și Francis am fost preluați de o doamnă care părea să fie responsabilă de doamna pe care noi o credeam a fi responsabilă de toate cele. Spre nedumerirea noastră, aceasta dorea o întâlnire neprogramată „in camera“ (o alegere de cuvinte care a generat toată confuzia, dat fiind că eu eram alături de o echipă de filmare și având în vedere că în limba latină „in camera“ înseamnă „în secret“, de unde am dedus că, de fapt, ea dorea să spună „*fără* cameră de filmare“). Întâlnirea noastră in-camera-dar-fără-cameră avea să se dovedească destul de scurtă. Mi-a explicat foarte vehement că operația propusă de mine era prea riscantă pentru a ne permite să o facem.

— Am văzut persoane care suferă de BNM complet distruse după ce au trecut printr-o singură operație, iar tu vei avea de suferit, de fapt, trei operații. Ai tot sprijinul nostru dacă vrei să mergi înainte, dar ce trebuie tu, de fapt, să înțelegi este că recuperarea ta va dura foarte mult. Și există posibilitatea să nu te poți recupera complet *niciodată*.

Amândoi eram deja conștienți de acest risc. Ca de fiecare dată când era vorba de probleme importante, discutaserăm totul până în cel mai mic detaliu (inclusiv moartea) și eram amândoi de aceeași părere. În fața acestei opoziții de ultim moment, apărută din senin, eu și Francis am contraatacat eficient, cu o explicație clară și fermă despre ceea ce însemna, de fapt, „calitatea pe termen lung a vieții“, am spus mulțumim și întâlnirea s-a încheiat, cumva mai rapid decât păruse să anticipeze gazda noastră.

Ne-am alăturat din nou grupului nostru și o altă doamnă care părea să fie acum responsabilă de noi

ne-a condus într-una dintre camerele mici care țineau de salonul principal. Aici urma să fie casa mea de vacanță după ce mă întorceam din stagiul scurt de la terapie intensivă.

Camera mea suferise unele îmbunătățiri, aveam să aflu ulterior, nu neapărat pentru că eram însoțit de o echipă de filmare (mi se repartizase camera înainte ca spitalul să afle că vin cu „exces de bagaje"), ci mai mult ca un beneficiu al „standardului preferențial" cu care figuram înregistrat în serverele sistemului național de sănătate — o clasificare despre care eram mai mult ca sigur că se datora faptului că proveneam din Wimbledon și de care eram nejustificat de mândru, până când am aflat că, de fapt, însemna că voi beneficia de îngrijire pentru bolnavi în fază terminală.

După câteva ore, primele mele interviuri TV luau sfârșit (da, chiar mă simțeam bine; nu, nu mă deranjează spitalele), echipa de filmare plecase, iar Francis m-a sărutat de la revedere și a plecat la rândul lui, nu înainte de a mă ajuta să mă schimb într-un halat de spital destul de elegant și să mă așez pe scaunul care îi fusese indicat. Pentru că nu aveam altceva mai bun de făcut, am citit ultimele știri pe telefonul mobil.

— Mi s-a spus să vă fac pregătirea colonului.

Asistenta medicală părea să fie foarte amabilă și mi-a zâmbit încurajator în timp ce a așezat pe masa de lângă mine un vas mare de plastic, plin cu un lichid ușor colorat. Știam că pentru colostomia de a doua zi trebuia să am un colon cât se poate de gol, așa că mă cam așteptam la o clismă. Doar să beau ceva mi părea o propunere mult mai atractivă.

— Ce ar trebui să fac, mai precis?

— Păi, o să vă arunc apa din pahar, iar apoi dumneavoastră trebuie să beți din lichidul acesta...

Avea un gust cam ciudat. M-a încurajat să mai iau o gură. Tot ciudat era la gust. Apoi mi-a cerut să termin tot ce era în pahar. Pe la jumătate am decis că gustul era destul de neplăcut ca să mai continui cu înghițituri normale. Am dat totul pe gât dintr-odată.

— Nu are chiar cel mai bun gust din lume, nu-i așa? m-am hazardat eu, punând la loc pe masă paharul care acum, slavă Domnului, era gol.

— Nu, mă tem că nu are. Dacă credeți că puteți termina tot vasul în următoarea jumătate de oră, atunci ar putea începe să aibă efect cam după o oră.

După ce a spus asta, a zâmbit și a plecat, lăsându-mă să mă uit lung la vasul din fața mea.

Peste o jumătate de oră, consideram că fusese destul de ușor să duc sarcina la capăt. Nu mă simțeam prea bine, dar eram măcar bucuros că vasul era, în sfârșit, gol.

— O, bravo. Ați terminat, a spus asistenta zâmbind ca de obicei, în timp ce a luat vasul... și l-a înlocuit cu fratele lui geamăn, care era plin. Trebuie doar să-l mai beți și pe acesta, iar apoi vă puteți relaxa.

După o oră eram oricum, numai relaxat nu. Am înghițit cu mare greutate și conținutul celui de-al doilea vas. Apoi am așteptat. Și am așteptat. Nu se întâmpla nimic, în afară de faptul că îmi era tot mai greață. Apoi, doamna responsabilă cu marcarea, cu ajutorul unei carioci, a zonei pe unde trebuia sa iasă colonul meu deviat s-a întors și m-a întrebat dacă sunt gata pentru ea. Uitasem cu totul că puțin mai devreme îi cerusem o

păsuire. Am rugat-o din nou să mă mai amâne puțin, poate ceva mai imperativ de data aceasta. A zis că va reveni a doua zi, dis-de-dimineață.

Apoi s-a declanșat. La început, o scurgere neașteptată. Apoi un potop. Apoi nimic. Nu prea puteam face altceva decât să stau și să aștept. Am început să pricep de ce în terminologia medicală se spune că este „evacuat“ conținutul intestinal. Exact asta am simțit eu: eram pur și simplu evacuat. Un alt potop. Apoi nimic. Un torent. Apoi telefonul mobil a început să sune. M-am uitat să văd cine era apelantul. Era președintele asociației persoanelor cu BNM care se oferise cu amabilitate să-mi telefoneze și să mă anunțe dacă fusesem ales ca membru în consiliu. Eram între crize, așa că am ales în cele din urmă să risc și să răspund.

Această decizie a adus binecuvântări de diverse tipuri. Într-o notă pozitivă (și spre marea mea surpriză), comitetul extins al asociației mă alesese pe mine, o persoană total necunoscută, în defavoarea unor candidați mult mai cunoscuți, pur și simplu pe baza proiectului meu de a prospera prin tehnologie. Într-o notă mai puțin pozitivă, Alun, fostul președinte, era pus pe complimente. La urma urmei, depășisem toate așteptările. Și avusesem un mesaj revoluționar. Așa că normal că ar vrea să discute despre asta. Și să-mi spună câteva vorbe de duh. Și să mă întrebe despre planurile mele. Și să mă întrebe despre Francis. Și să-mi spună despre el însuși.

Toate acestea erau minunate și chiar i-am răspuns cu multă căldură și, cu siguranță, nu am vrut să scurtez conversația, cu atât mai puțin să ajungem într-un punct în care să i-o tai de-a dreptul. Dar eram foarte conștient și de faptul că telefonul meu mobil avea un microfon foarte

sensibil. Mi se părea că ține de o etichetă elementară să încerc să evit în timpul conversației telefonice orice zgomot străin, dar mi-era tot mai greu să fac asta, iar vocea mea probabil că devenise din ce în ce mai tensionată din motive pe care nu aveam cum să le explic. Conversația și autocontrolul pe care îl aveam asupra intestinelor mele s-au încheiat cam în același moment.

A doua zi, dis-de-dimineață, după ce localizarea optimă pentru evacuarea nr. 2 a fost marcată cu o cariocă, am primit indicația de a-mi scoate toate bijuteriile. În afară de ceas, nu mai purtam decât verigheta, iar la gât, un pandantiv ankh de aur, pe un lănțișor tot de aur. Ankh este străvechiul simbol egiptean al vieții — precum cel câștigat de Rahylan în Warlock Games —, iar Francis mi-l oferise cu ocazia împlinirii vârstei de 21 de ani. Nu-mi mai scosesem nici verigheta, nici lănțișorul de când mi le pusese Francis.

Din motive de-a dreptul stupide din punct de vedere științific, dar evident romantice, mi-am dat seama că nu doresc să scot niciunul dintre ele. În ciuda tuturor convingerilor și a pregătirii mele, o zonă primitivă a creierului meu dorea să creadă că asemenea daruri, oferite din dragoste, poartă o anumită putere străveche. Sau poate era chiar partea din creierul meu care era mereu cu Avalon în Salania, unde magia lui Rahylan era de neegalat. Oricare ar fi fost motivul, pur și simplu nu doream să renunț la ele.

M-am adunat, amintindu-mi că eram om de știință, și mi-am scos ankh-ul. Și am mințit că inelul era prea strâns pe deget pentru a-l putea scoate. Trebuie să-l acoperim cu o bandă adezivă. Ceea ce am și făcut.

Echipa de filmare a realizat un scurt interviu preoperator. Am ținut să subliniez că, în situația puțin probabilă în care ceva urma să meargă prost, știința tot avea de câștigat pentru că urma să învățăm din acel eșec și, de fapt, despre asta era vorba în cercetare. Apoi ne-au filmat pe mine și pe Francis sărutându-ne de la revedere, după care am fost dus într-un scaun cu rotile în sala de operații. Am avut o conversație încântătoare cu Maree, anestezista mea, în vreme ce îmi monta branula la încheietura mânii, câteva teste preoperatorii pentru a avea siguranța că, în ciuda faptului că plămânii mei lucrau la 76% din capacitate, nu urma să apară vreo surpriză neplăcută din punctul acesta de vedere, eu i-am reamintit că, indiferent de ce se va întâmpla, ei trebuiau să continue și, fără nicio atenționare suplimentară, m-a adormit.

Francis a așteptat, așa cum așteaptă toți cei dragi, fără a avea nimic de făcut decât să aștepte. Apoi a primit un telefon. Eram dus la terapie intensivă. A ajuns și el acolo imediat după mine. Spre deosebire de protocolul obișnuit de spital, eu urma să fiu, după cum plănuise Maree, în continuare anesteziat total cu propofol și remifentanil, de la care urma să fiu deconectat pe rând — pentru cazul în care ar fi fost nevoie să fiu dus de urgență înapoi în sala de operație pentru o traheostomie.

M-au deconectat de la propofol și au așteptat ca acesta să iasă complet din organismul meu. Apoi au oprit și remifentanilul. Problema cu remifentanilul este că ar trebui să îți revii după el în circa zece minute. Așa că imediat ce ventilatorul mecanic a început să mă alimenteze doar cu oxigen, a fost pornit cronometrul. La aproape

zece minute din acel moment mi-am recăpătat conștiența. Sora medicală de la Terapie intensivă i-a spus lui Francis că nu a văzut niciodată pe cineva să-și revină atât de repede. Dar, desigur, nu acela era lucrul cel mai important. Marea întrebare pe care și-o puneau Francis și toți cei din cameră era dacă voi reuși să respir de unul singur.

Primul lucru pe care mi-l amintesc după ce m-am trezit din operație a fost că l-am revăzut pe Francis și că mi s-a spus că operația decursese bine. Eram într-o cameră luminoasă, foarte modernă, cu oameni în jurul meu. Purtam o mască mare, asemănătoare cu o mască de gaze, prinsă în jurul capului. Nu îmi plăcea modul în care se opunea felului în care *eu* încercam să respir. Le-am dat de înțeles că vreau să încerc să respir fără ea.

Nu știu de ce, Francis a decis că acela era momentul cel mai bun pentru a începe să filmeze cu telefonul mobil. Și nu știu de ce, persoanele autorizate din încăpere i-au permis acest lucru. Prin urmare, a surprins pentru posteritate momentul în care mi s-a scos masca.

Și am respirat adânc de unul singur.

În toiul nopții, tânăra asistentă, care mă monitoriza încă de la venirea în schimbul de la ora 8 p.m., mi-a adus medicamentele. Stătusem de vorbă ore în șir despre tripleostomia mea, despre BNM, despre episodul cu epiglota, despre planurile pe care le aveam, despre relația mea cu Francis. Mă simțeam foarte energic. Toate medicamentele, cu excepția unuia, erau sub formă de tablete și le-am dat pe gât cu apă, simțindu-mă recunoscător că abilitatea de a înghiți nu părea să fi fost afectată de operație. Ultimul medicament

mi-a fost oferit în stare lichidă — ceea ce, dacă stai să te gândești, avea mai mult sens decât să risc să mă înec cu pastilele. Am băut din păhărelul de unică folosință. Era un sirop. A pișcat puțin când l-am înghițit.

Apoi a pișcat mult. Am început să tușesc incontrolabil. Imediat, mult mai repede decât la Dartmoor, a apărut tusea convulsivă. Tușeam convulsiv, apoi tușeam scurt, apoi iar convulsiv. Aveam mult mai puțin timp în care să pot respira. Simțeam că mă asfixiez. Plămânii, în ciuda faptului că eram plin cu pastile împotriva durerii, ardeau în căutarea aerului. Asistenta fusese prinsă pe picior greșit. Mă înecasem? Era o reacție alergică?

În disperare, am riscat și am folosit ceea ce părea să fie ultima mea respirație ca să șuier spre ea:

— Epiglota!

După două săptămâni, îl legănam pe noul meu strănepot, Eddie, care își prelungise cu delicatețe șederea în pântecele mamei sale fix până în ziua în care am fost externat. Și Eddie fusese externat, iar acum el și ai lui își făcuseră apariția la ușa noastră ca să ne vadă.

— Și asistenta a înțeles la ce te refereai? a întrebat una dintre cumnatele mele cu atâta disperare, de parcă de răspunsul acela depindea toată viața mea.

— Câteva secunde a părut confuză, apoi și-a amintit de povestea mea. Cred că de la mine auzise ultima dată cuvântul „epiglotă“, așa că a fost chiar simplu. Oricum, a luat niște apă, mi-a dat să beau, iar restul e istorie!

— S-ar fi putut termina urât! a intervenit o altă rudă.

— Da, dar, sincer vorbind, cel mai bun loc unde să ți se întâmple să te asfixiezi este la Terapie intensivă.

— Deci acum, că ai deschis calea, vor putea și alți pacienți să-și opereze cele trei chestii în rețeaua publică de sănătate?

— Firește! Desigur, riscurile rămân în continuare mari. Eu am fost norocos că a ieșit totul atât de bine, dar am demonstrat acum că este o opțiune valabilă pentru BNM.

— O, spune-le ce a zis Tracy, a intervenit Francis.

— A, da, corect, păi draga noastră prietenă, Tracy, este responsabilă de coordonarea întregii rețele de servicii de îngrijire pentru persoanele cu BNM din South West. Prin urmare, încearcă să ajungă cât mai repede cu putință acasă la cei diagnosticați. Ei bine, deunăzi a avut prima întâlnire cu această doamnă în vârstă și, după ce au trecut de amabilitățile inițiale, doamna i-a spus: „Ia spune-mi, dragă, ai auzit de vreun domn pe nume Peter Scott-Morgan?“ Tracy, în mod evident, a devenit foarte atentă și a răspuns: „Am *auzit* de el...“ „Excelent! În cazul acesta, pe lângă tubul pentru alimentare, vreau și ceva care se numește cateter urinar suprapubian“. Tracy a fost atât de mândră!

Piața Berkeley

M-am uitat la ceasul Cartier pe care Francis mi-l dăruise de curând, când împlinisem 30 de ani — era aproape șapte și jumătate —, mi-am închis la toți nasturii vesta de la costumul meu bleumarin din trei piese, m-am privit în oglindă, mi-am luat servieta, am adăugat la conținutul acesteia pachetul de sandvișuri proaspete pe care Francis mi-l întinsese, l-am sărutat apăsat și m-am îndreptat cu pași repezi spre stația de metrou Osterley exact la timp — neavând nici cea mai vagă idee ce turnură nebună avea să ia acea zi.

Osterley, după cum descoperiserăm noi, era plasată ideal pentru stilul meu de viață de la acel moment; de acolo făceam cam la fel de mult cu metroul spre est, spre biroul meu din Mayfair, sau spre vest, spre Heathtrow. Câteva săptămâni fusesem într-o adevărată dilemă în ce direcție să o apuc mai degrabă. Un alt avantaj când locuiești la 45 de minute de centrul Londrei era că, în cele mai multe dimineți, cu condiția să fiu destul de matinal, găseam scaun liber în vagonul de metrou — la câteva stații mai încolo oamenii deja stăteau în picioare.

În acea zi am luat metroul spre est și tot drumul mi-am verificat prezentarea. Aproape o oră mai târziu, treceam de intrarea impozantă de la Berkeley Square House, chemam unul dintre ascensoarele îmbrăcate în marmură și apăsam butonul pentru etajul nouă — penthouse-ul. Acolo erau ținuți inadaptații ca mine.

Printr-o bizară împărțire a spațiului, birourile londoneze ale firmei de consultanță tehnologică și

management ADL — Arthur D. Little — ocupau două etaje ale BSH, etajul șase și etajul nouă. Primul era enorm (și prin urmare aici era centrul de comandă), în vreme ce al doilea era o extensie mai mică adăugată pe acoperiș de proprietarul întreprinzător, atunci când prețurile imobiliarelor crescuseră enorm. În ciuda faptului că de la fereastra mea aveam o vedere panoramică a centrului Londrei, niciunul dintre colegii din birourile lor mici, lipsite de aer condiționat, de la etajul șase, nu ar fi făcut schimb cu mine dat fiind că *ei* erau aproape de Coridorul de Comandă, care ducea la biroul din colț ocupat de Michael (ne adresam între noi pe numele mic), directorul general al reprezentanței din Londra. Eram fericit cu locul în care mă aflam și nu doream neapărat să fac schimb.

Gașca de la etajul al nouălea era formată mai degrabă din rebeli, excluși din rândurile celor cuminți. Simplul fapt că aveam până și birouri — ca să nu mai spun că erau chiar simpatice — însemna că ADL scotea bani buni de pe urma noastră și, prin urmare, dorea să ne țină aproape. Și fericiți. Dar nu prea aproape de ceilalți. Eu eram de departe cel mai tânăr de pe etaj și, fiind la ADL de numai patru ani, eram și cel mai mic în ierarhie. Trebuie spus că cei mai mulți dintre angajați apucau să stea doar vreo doi ani până ce erau politicos încurajați să plece în altă parte, așa că probabil mă considerau măcar „promițător". Conta, probabil, și că eram singurul din departament cu doctorat.

L-am salutat pe Robert prin ușa pe jumătate vitrată de la biroul lui. Era cam cu 20 de ani mai în vârstă decât mine, fuma ca un turc și era, probabil, cel mai nonconformist de pe etaj.

Poveștile despre el erau nenumărate și cele mai multe implicau femei, băutură, droguri și o combinație explozivă a celor trei. Dar clienții pe care îi avea îl iubeau și, asemenea unui unchi care îl iartă pentru a nu știu câta oară pe nepotul preferat după ce l-a admonestat pentru încă o abatere, îl îndrăgea și compania ADL.

Din câte se auzea, se mai încurca cu unele secretare. Frecvent. Eu știam că asta era adevărat în cel puțin un caz. Cam cu un an înainte, pe când mă întorceam în biroul meu, un coleg care stătea în dreptul ușii de la biroul lui Robert m-a văzut apropiindu-mă și m-a chemat urgent lângă el.

— Și-o pune cu noua secretară de la etajul șase! I-am văzut intrând acum zece minute.

Judecând după sunetele dinăuntru, era destul de probabil să aibă dreptate. Totuși, nu aveam cum să fim siguri pentru că geamul de la ușă fusese acoperit cu ceva care părea o coală mare de hârtie, de un alb-strălucitor. Am întrebat ce anume ne obtura vederea.

— Este posterul de pe perete. L-a dat jos și l-a lipit cu bandă adezivă peste geam, ca să aibă parte de puțină intimitate.

Aproape că plecasem când am remarcat ceva: oricât de bună ar fi fost banda adezivă, se știe că atunci când este veche și uscată din cauza aerului condiționat își poate pierde din proprietățile adezive. Așa se întâmplase și acum. Un colț al posterului nu mai era lipit. În timp ce ne uitam, celălalt colț s-a dezlipit și el. Ca o cortină care se dă la o parte, posterul a început să se strângă încetul cu încetul până ce banda adezivă a cedat în totalitate și posterul a alunecat pe podea, demonstrând că deducția anterioară a colegului meu în legătură cu efectele sonore fusese, în

totalitate, corectă. Robert, căruia posterul neascultător îi atrăsese fără îndoială atenția, a ridicat capul și ne-a văzut. În stilul său, a continuat ce avea de făcut fără să pară deloc deranjat. Singura concesie pentru publicul său a fost să ne zâmbească și să ne arate semnul de OK.

La sfârșitul anilor 1980, ADL era o instituție formidabilă. Se specializase în tehnologie, dar și în inovarea și conducerea companiilor din domeniul tehnologic, pe care le tranforma în afaceri de succes, sau în utilizarea tehnologiei pentru a schimba lucrurile pentru totdeauna. Această combinație m-a fascinat de la bun început și mi-am dat seama că îmi plăcea la nebunie să fac consultanță. În plus, așa cum am descoperit rapid, eram foarte norocos să mă fi alăturat unei culturi corporatiste în care, cu puțină atenție, puteam să mă dezvolt.

ADL avea o relație de iubire veche de un secol cu personaje liber-cugetătoare precum însuși dr. Arthur Dehon Little, uriașul ei creator. Aceasta era compania care își utilizase cunoștințele în sinteza chimică pentru a produce la propriu o poșetă de mătase (de fapt, două) din urechea unei scroafe (de fapt, dintr-o grămadă de urechi de porc). Aceasta era compania care, fără să se culce pe-o ureche, o generație mai târziu a făcut să zboare, la propriu, un balon din plumb (*atât de* sus, încât a devenit periculos pentru aviație, în zona Aeroportului Boston Logan). Aceasta era compania care a conceput un mod atât de inteligent de clasificare a mirosurilor, încât Ernest Crocker, „omul cu un nas de un milion de dolari“, a salvat viața unui copil adulmecând ce era în neregulă cu el, după ce medicii nu mai aveau nicio speranță să-i pună un diagnostic. Aceasta era

compania care speram să se arate suficient de dornică să-mi susțină ideea, încât să-mi permită să o dezvolt.

Mi-am mâncat sandvișurile exact înainte de prânz. Toți ceilalți și le cumpărau de la un vânzător din zonă, dar eu și Francis calculaserăm cât de mult am economisi dacă mi le-aș aduce de acasă. Ne aminteam amândoi foarte bine cum era să ne simțim săraci și niciunul dintre noi nu își dorea să repete experiența. În vreme ce toți colegii mei păreau să trăiască pe picior mare, eu și Francis economiseam cât de mult puteam pentru a continua să ne achităm ipoteca.

Așa stând lucrurile, azi urma să mă prezint în sala de conferințe de la etajul șase, unde aveau să ne aștepte tot felul de sandvișuri pentru întâlnirea lunară. Totuși, eu eram cel care avea de susținut prezentarea; până o să termin eu, n-o să mai rămână mare lucru de mâncat, oricum nimic care să nu fi fost pipăit de nenumărate ori de ceilalți participanți.

La doar 40 de minute de la debutul prezentării mele, am remarcat că mâncarea dispăruse. Dat fiind că nu mai aveau gurile pline de bacon, avocado, crevete, somon sau brânză, colegii mei au început să-mi adreseze întrebări. În cele din urmă a luat cuvântul Patrice, de la reprezentanța din Bruxelles. Era vicepreședinte și unul dintre granzii de la ADL. Era, de asemenea, directorul departamentului global de inovare și, prin urmare, șeful meu cel mare. Venise cu avionul. Din nu știu ce motiv, se ridicase în picioare pentru a-mi adresa întrebarea; nimeni nu se mai ridicase până atunci. Era foarte înalt, purta o barbă foarte îngrijită și avea un accent belgian evident.

— Deci, Peter, această tehnică a ta, a Regulilor Nescrise, înțeleg că este utilă pentru a descifra cultura organizațională?

— Păi, este un produs derivat. Dar este, într-adevăr, un mod de descifrare a sistemelor foarte complexe — chiar organizații formate din zeci de mii de persoane — astfel încât să putem explica modurile lor ascunse de funcționare.

— Da, dar pe tine te interesează mai mult aspecte care țin de resursele umane, nu?

— Nu, nu chiar. Toată această tehnică a analizei funcționează prin impunerea unei logici riguroase la fiecare pas. Dar da, aveți dreptate, în proces sunt explicate și aspecte care de regulă sunt catalogate ca ținând de resursele umane — dar acesta este un câștig suplimentar. Este important că prin această tehnică putem explica în sfârșit *de ce* și *cum* eșuează unele dintre ideile care inițial păreau mărețe. Apoi le putem îmbunătăți pentru a se *potrivi* organizației, în loc să încercăm să forțăm adoptarea lor în cadrul unei organizații care le respinge.

— Dar astea, amice, sunt exact aspectele de resurse umane la care mă temeam că ne referim.

A privit publicul ca și cum ar fi fost un avocat scump, care se adresează unui juriu. Lucrurile nu decurgeau deloc cum trebuie.

— Dar, Patrice, în esență, tehnica Regulilor Nescrise *nu* se referă la cultura organizațională, ci la decodarea direcțiilor de viitor. Se referă la ridicarea barierelor ascunse din calea schimbării. În cele din urmă, se referă la schimbarea viitorului. Și, chiar dacă nu-și propun să folosească aceste cuvinte, clienții pentru asta ne plătesc: să-i ajutăm să schimbe viitorul!

— Da, dar nu și pentru a le schimba cultura! a răspuns el ca și cum nu ar fi auzit un cuvânt din ce spusesem eu. Aceasta nu este o temă care să-i preocupe pe clienții noștri.

— Ba este! Noi continuăm să le oferim soluții elegante din punct de vedere intelectual, dar care nu funcționează, de fapt, în lumea reală. Știți foarte bine, așa am și inventat această tehnică, analizând de ce unele recomandări de-ale noastre nu funcționau la Philips Electronics.

Nu a fost probabil cel mai diplomat răspuns pe care l-aș fi putut oferi — recomandările lui Patrice fuseseră cele care nu funcționaseră.

— Philips *nu* are nevoie de „un audit de cultură organizațională“ sau, altfel spus, de un „indice de climat“. Îmi pare rău, dar mi se pare că faci mare caz de vata pe băț acolo unde nu trebuie.

S-a adresat încă o dată membrilor juriului.

— Până la urmă, indiferent dacă tehnica Regulilor Nescrise funcționează sau nu, nu este ceva de care ar trebui să se ocupe Arthur D. Little.

Spunând asta s-a așezat, iar Michael, directorul general, s-a ridicat și mi-a mulțumit, numindu-mă „rezidentul nostru nonconformist“, pentru prezentarea „stimulativă“, iar întâlnirea s-a încheiat. Am adunat diapozitivele de la proiectorul suspendat și tocmai mă pregăteam să mă întorc la etajul nouă când mentorul meu, Bruce, mi-a ținut calea. Și el era un barosan, vicepreședinte în toată regula, dar funcția formală era director general adjunct. Se apropia de vârsta pensionării, era cunoscut pentru irascibilitate, un perfecționist convins, un dezastru al lucrărilor nestructurate. Trăia alături de o doamnă

extraordinară, care a fost prima femeie partener al prestigioasei firme de consultanță McKinsey, iar eu îl plăceam și îl respectam enorm.

— Stăm puțin de vorbă? a murmurat el.

Am mers în biroul lui, vecin cu cel al lui Michael, încercând să-mi potrivesc mersul cu pasul lui lung, calm, ca să nu par nerăbdător. Mi-a făcut semn să mă așez și s-a așezat și el.

— Nu-l băga prea tare în seamă pe Patrice. Este strălucit, dar nu suportă ideea că altcineva poate fi *la fel* de strălucit ca el, ca să nu mai zic să-l și pună în umbră.

— Dar, pentru că eu fac parte din departamentul lui, Regulile Nescrise nu ar face altceva decât să-i crească credibilitatea.

— A, dar nu el a fost cel care a venit cu ideea, înțelegi? Așa că, în mintea lui, nu poate fi ceva demn de luat în seamă.

— Scuze, dar, dacă este adevărat, sună ridicol. El încearcă să mă intimideze, iar eu nu cedez în fața intimidărilor!

— Liniștește-te, liniștește-te, nu te aprinde așa! Încearcă să vinzi ideea ta unor clienți. Nu e nimic mai convingător decât încasarea unor bani.

— Dar mă va împiedica să ajung la clienții lui.

— Atunci ocolește-l, vinde ideea în altă parte. Deja ai propus-o la British Petroleum. Ce-au spus cei de acolo?

— Nu am nicio veste. A trecut deja mult timp. Persoana mea de contact de la BP spune că este încă în discuție, dar că se „analizează utilitatea“ și că sunt multe persoane care trebuie să-și dea acordul.

— OK, e posibil ca persoana ta de contact, de fapt, să te refuze cu amabilitate, dar nu poți fi sigur de asta. Într-o zi vei reuși să obții un client

mare. Iar asta îți va consolida poziția în companie, nu vei mai fi doar o persoană creativă „nonconformistă“ — Bruce a zâmbit când a citat descrierea anterioară pe care mi-o făcuse Michael, deși nici lui nu-i displăcea prea mult —, „ci un potențial partener junior“.

Îmi spusese în particular cu câteva săptămâni mai înainte că — alături de un coleg ceva mai în vârstă, pe nume Jarvis — numele meu fusese luat în discuție pentru votul anual care urma să aibă loc în câteva luni. Șansa mea era una minimă.

— Păi, nu pot să spun că am mari așteptări, am râs eu.

— Așa cum am mai zis, dacă reușești acum, vei fi cel mai tânăr partener junior, așa că hai să nu ne ambalăm prea tare. Dar nu te-aș fi propus niciodată dacă nu aș fi crezut în șansa ta.

— Îți sunt recunoscător.

— E treaba mea să mă asigur că sunt promovați consultanții seniori care merită.

A făcut o pauză, părând că își alege cu mare grijă cuvintele următoare — ceea ce nu-i stătea deloc în fire lui Bruce.

— De aceea, nu sunt foarte încântat în legătură cu ce se spune despre viața ta intimă.

Regulile Nescrise

Brusc, retrăiam „mica mea discuție“ cu directorul. Eu și Bruce nu discutaserăm *niciodată* despre viața mea particulară. E adevărat că în acea perioadă, chiar mai mult decât pe vremea când eram la școală, eram mândru că sunt gay și le-am spus asta tuturor colegilor care m-au întrebat. Bruce nu întrebase niciodată, nici Michael. Dar secretarele ambilor îmi erau prietene (mai ales Helen, asistenta lui Michael) și știau deja detalii intime din viața mea particulară, așa că am presupus întotdeauna că își informaseră măcar în parte șefii, dar că aceștia au ales să nu menționeze nimic în fața mea. Până în acel moment, am presupus și că erau de acord cu asta.

— Rămâne doar între mine și tine. *Nu* vreau să faci nimic în privința asta. Dar am aflat că Jarvis tot discută cu partenerii dacă ești potrivit pentru promovare.

— Poftim?

Bruce a făcut un semn părintesc din mână, sugerându-mi să mă calmez.

— Se pare că i-a intrat în cap că doar unul dintre voi e potrivit pentru această promovare — și nu are de gând să fii tu acela.

Spre surpriza mea, mi-am dat seama că nu mă mira niciun pic ce auzeam. Jarvis m-a dus tot timpul cu gândul la un fel de comerciant nemilos care avea calități oratorice și care devenise un vânzător de acțiuni la fel de nemilos la Bursa din Londra.

— Și ce a zis mai exact despre „viața mea intimă“?

— O, nimic rău, nimic imputabil. Doar aluzii. Îngrijorări. Știi genul...

— Nu, nu știu, am răspuns, dar desigur că puteam bănui.

— Faze precum: „Știu că mai degrabă este o problemă la mine decât la Peter, dar nu prea sunt de acord cu stilul lui de viață. Și știu că este vorba despre viața lui intimă și că nu are nicio legătură cu activitatea lui, iar el este incredibil de talentat și reprezintă o mare achiziție pentru companie, desigur, dar îmi fac griji în legătură cu modul în care vor reacționa *clienții* noștri. La urma urmelor, unii dintre ei sunt foarte conservatori. Deci, indiferent ce credem *noi* despre opțiunile de viață ale lui Peter, mai importante sunt sentimentele *clienților* noștri". Venind din partea lui Jarvis, este o mișcare surprinzător de isteață.

Bruce nu avea deloc o părere bună despre IQ-ul lui Jarvis.

— Ziceai că vorbește Maica Tereza în timp ce îți înfigea în spate un cuțit otrăvit! a continuat el.

Foarte isteț. Eu și Bruce am căzut de acord că nu puteam face nimic — în afară de a continua să excelez la locul de muncă —, iar cu asta discuția a luat sfârșit și m-am întors la etajul nouă, conștient de faptul că biroul lui Jarvis era la etajul șase.

Următoarele două ore am fost cam tuflit, în timp ce terminam prezentarea pentru un client care era programată să aibă loc în Dublin, a doua zi. Secretara mea a băgat entuziasmată capul pe ușă și, în timp ce așeza niște documente pe birou, a început să-mi turuie veștile:

— Tocmai au sunat cei de la fax și au spus că au primit ceva pentru tine. Deci trebuie să fie urgent. Dar curierul a ieșit acum să cumpere hârtie de fax, pentru că tocmai s-a terminat, așa că ai avut noroc

că a mai fost suficientă cât să iasă faxul pentru tine în întregime: au spus că aparatul a început să bipăie fix după ce a terminat de imprimat mesajul pentru tine. Oricum, faxul tău e în siguranță, dar nu ți-o poate aduce nimeni pentru că momentan acolo e o singură persoană, așa că vrei să mă duc eu să ți-l aduc sau mai poate aștepta? Problema e că încă mai am de terminat corecturile acelea pentru tine și trebuie să plec în mai puțin de o oră pentru că mă întâlnesc din nou cu italianul și îmi va lua cel puțin o jumătate de oră să mă pregătesc după ce ajung acasă și...

— Au spus cumva de la cine era faxul?

— A, da, de la BP.

Eram deja la ușă când i-am spus, trecând pe lângă ea:

— Stai liniștită, îl iau eu.

M-am îndreptat spre lift, dar, decât să stau să aștept, am luat-o pe scările de urgență, sărind câte trei trepte odată, și am dat buzna în recepția de la etajul șase.

— Ferea, avem un băiat ocupat! a ciripit una dintre recepționerele tinere, care arătau impecabil.

— Om în misiune! a intervenit alta. Le-am aruncat un zâmbet peste umăr și mi-am temperat goana transformând-o într-un mers mai rapid. După colț am dat în coridorul principal, din care se deschidea un coridor în lateral mai scurt, unde se afla o încăpere de mărimea unui birou în care se găseau un telex, un aparat de copiat, două faxuri și o doamnă de vârstă mijlocie.

— Cred că am primit un fax...

— Da, dragule, iată-l.

Am luat colile lucioase de la ea. Tăiase deja hârtia termică în două bucăți egale care să se

potrivească celor două pagini ale scrisorii. Așa cum ieșise de pe rola faxului, hârtia se tot înfășura, așa că puteam citi doar câte un paragraf. Când am ajuns la final, am întins cele două pagini pe birou și le-am apăsat ca să nu se mai onduleze și am citit din nou tot mesajul.

— Sunt vești bune, dragule?

M-am întors triumfător către ea.

— *Lumea e a mea!*

Am înșfăcat hârtia care se tot strângea și am pornit pe Coridorul de Comandă spre biroul lui Bruce. Marșul meu triumfal s-ar fi terminat într-un fel de anticlimax dacă ușa lui ar fi fost închisă. Din fericire, era larg deschisă și, văzându-mă că vin, m-a poftit înăuntru printr-un semn cu mâna, fără să fiu eu nevoit să încetinesc pasul. I-am înmânat faxul fără ca vreunul dintre noi să spună ceva. L-a citit repede. La finalul primei pagini zâmbea. La finalul celei de-a doua, a concluzionat:

— *Asta* schimbă complet situația!

A sărit de pe scaun și a ieșit pe coridor, spre biroul lui Helen, atât de grăbit cum nu-l mai văzusem vreodată.

— E liber?

— Mă tem că e în mijlocul unei conferințe cu Patrice.

— Și mai bine!

Bruce a ciocănit de formă la ușa lui Michael și a dat buzna înăuntru fără să aștepte răspuns.

— Cred că vrei să vezi asta, a explicat el sosirea noastră intempestivă.

Patrice a părut inițial iritat de întrerupere, apoi resemnat, ca să se enerveze din nou când m-a văzut ținându-mă după Bruce. În schimb, Michael m-a salutat cu un zâmbet întrebător.

— Despre ce e vorba?

A luat hârtiile, le-a întins pe biroul lui uriaș, le-a fixat cu diverse obiecte și a început să citească.

— Aha!

Probabil că ajunsese la paragraful unde se arăta că, în loc să aplice analiza Regulilor Nescrise la *una* dintre filialele lor (așa cum sperasem eu), BP decisese că dorește, de fapt, o evaluare pentru zece filiale.

— O, bravo ție!

A ridicat privirea și mi-a zâmbit înainte de a o coborî din nou pentru a parcurge finalul scrisorii. Acum probabil că ajunsese la pasajul în care BP scria cât de mult este dispus să plătească — o cifră urmată de un număr mulțumitor de zerouri. Plus cheltuieli.

Patrice nu și-a mai putut stăpâni curiozitatea.

— Îmi permiteți să vă întreb care sunt veștile bune?

Bruce nu a rezistat ocaziei de a se umfla în pene.

— Ei bine, Patrice, apropo de comentariile tale de azi de la prânz, sunt încântat să te informez că tânărul Peter, aici de față, a găsit un client de renume — și foarte bogat — care pare să prefere vata pe băț în loc de ciocolata belgiană.

Cum Patrice a părut buimăcit, Bruce a adăugat:

— *Multă* vată pe băț.

După câteva săptămâni, eu și Francis ciocneam cupele de șampanie, iar el a ținut un toast:

— Pentru cel mai tânăr partener junior!

— Știi, o să mă mute la etajul șase peste o săptămână — la doar patru birouri distanță de Michael.

Francis a părut suficient de impresionat.

— Se pare că devenise oricum disponibil, am recunoscut eu, deci nu înseamnă mare lucru. Dar, oricum, biroul lui Jarvis se află la mare distanță!

— Buun! a spus și a mai luat o înghițitură. Dar ce semnificație au toate acestea pentru ideea ta legată de Regulile Nescrise? Ce înseamnă în general?

— Păi, pentru început, oamenii mă vor trata ceva mai serios. Atâta timp cât fac bani, voi fi integrat tot mai bine. Iar acum că sunt partener junior, îmi pot pune ideile în practică ceva mai bine decât până acum.

— *Întotdeauna* ți-ai pus ideile în practică!

De-a lungul următorilor doi ani, am mai avut două momente importante de sărbătorit. Cea de-a douăsprezecea aniversare a noastră a marcat și prima zi în care schimbarea legală de nume a intrat în vigoare — acum eram amândoi Scott-Morgan și nici că puteam fi mai fericiți. Am fost îngrijorat de felul în care vor reacționa părinții mei, dar ei au primit vestea foarte bine. Mama chiar a spus că ar trebui să fim foarte mândri pentru ce am reușit să realizăm, înfruntând bigotismul — ceea ce demonstra drumul lung pe care mama și tata îl străbătuseră ajungând în cele din urmă să aprobe și chiar să sărbătorească relația noastră. Și, chiar dacă nu mi-a spus-o mie direct, a ținut să-i mărturisească lui Francis cât de vinovată se simțea pentru modul în care ne tratase inițial, cât de curajoși fuseserăm noi și cum Francis s-a dovedit a fi cel mai bun lucru care mi se întâmplase în viață — iar eu nu puteam decât să fiu de acord cu ea.

Al doilea prilej nu a fost cu nimic mai prejos, dat fiind că a însemnat o schimbare completă a

modului și a locului în care trăiam. Îmi petrecusem o săptămână la cartierul general al ADL din Boston, SUA, unde mi se ceruse să susțin în fața celor interesați o prezentare despre Regulile Nescrise. Evident, m-am conformat; părea să meargă bine și nu mi-am bătut prea mult capul cu ea. Apoi, în timpul întâlnirii de la finalul săptămânii, avută cu directorul general responsabil de toate consultanțele de management din America de Nord, aceasta a spus, pe un ton lejer:

— Aș vrea să trimit la Londra o echipă care să învețe de la tine, în șase luni, cum să realizeze analizele despre Regulile Nescrise.

Nu mă așteptasem la asta. Dar, într-o secundă, creierul meu a luat o decizie care mi-a schimbat viața. Mi s-a părut *atât* de corectă, încât fără să mai stau pe gânduri, am răspuns imediat:

— Nu, nu, ar fi mult mai eficient dacă m-aș muta eu în America pentru șase luni. Așa pot pregăti câți oameni veți dori.

A fost imediat de acord.

Când l-am sunat pe Francis, a acceptat și el imediat — cu mențiunea evidentă că va veni cu mine. Când am discutat în amănunt, la întoarcerea mea acasă, a fost cât se poate de categoric:

— Asta e marea ta șansă. Trebuie să ne implicăm în totalitate. Lucrurile nu vor fi niciodată la fel de spectaculoase într-o filială cum e cea din Londra. Dar, în SUA, cine știe ce se poate întâmpla? Nu vrem ca toată viața să ne întrebăm: „Cum ar fi fost dacă...? Acesta este momentul să acționăm".

Pe baza acestei concluzii, și-a dat demisia, ne-am scos casa la vânzare, am aranjat să ne lăsăm cei doi ciobănești de Shetland în grija cuiva și

ne-am pregătit de mutarea în Boston, Massachusetts. Marele nostru plan era să facem avere în SUA și să rămânem acolo. Acesta era visul nostru.

Realitatea era că Francis nu vizitase niciodată Bostonul, nu avea decât viză de turist pentru SUA și, din punctul de vedere al ADL, eu reprezentam doar un transfer temporar. E-mailul legat de mutarea mea în SUA era foarte clar: detașarea dura maximum șase luni.

Visul american

Din păcate, eu și Francis am ajuns la Massachusetts în timpul stării de urgență; zăpada blocase toate activitățile. Imperturbabili, am cerut taximetristului să ne lase „în centrul Bostonului“, iar de la cupola aurită acoperită de zăpadă a State House ne-am făcut drum cu mare greutate pe trotuarul plin de nea. Din fericire, prima clădire cu apartamente la care am ajuns avea un studio care tocmai devenise disponibil, la un etaj superior, cu o panoramă superbă. L-am luat. Pentru găsirea unei locuințe de închiriat avusesem nevoie de mai puțin de o oră și de mai puțin de 100 de metri parcurși de la State House. Sosiserăm.

Centrul orasului s-a dovedit a fi un loc minunat. Atât de mult ne plăcea, încât în scurt timp am început să cochetăm cu ideea de a ne cumpăra o locuință; nu aveam nici cea mai mică intenție de a fi repatriați în Marea Britanie, conform planificării de la birou. Pentru asta, din momentul în care am pus piciorul în America, m-am luptat cu îndârjire să lărgesc fereastra de șase luni oferită de ADL. Iar asta s-a întâmplat în etape.

În ciuda faptului că ne mutaserăm în SUA doar pentru un proiect pe termen scurt, la scurt timp după sosire eram prezentat ca „Peter care va rămâne aici un an“, iar în documentele oficiale legate de transferul meu care au ajuns după câteva luni scria negru pe alb că voi rămâne în SUA „pentru cel puțin doi ani, cu posibilitatea de prelungire prin consens reciproc“.

Deci iată-mă, după șase luni de vis american, cu fereastra mea de oportunitate acum larg deschisă și cu visurile mele fără margini, în timp ce eram introdus în biroul scump de la ultimul etaj al directorului de marketing de la cartierul general al ADL.

— Intră, intră!

Părea să aibă peste 40 de ani, avea accentul elegant de pe Coasta de Est și era îmbrăcat în consecință.

— Deci, gata, s-a terminat, da?

Stăteam într-un scaun inconfortabil, de designer, aflat de partea cealaltă a măsuței care se afla între noi și mă bucuram de panorama spre generosul campus din Acorn Parc, care era dotat cu laboratoare, birouri, loc de aterizare pentru elicopter și un lac în care se găseau gâște canadiene. Biroul meu, într-o clădire conexă, aproape că nu avea ferestre. Apreciam și aerul condiționat dat tare, care cobora temperatura aproape de cea din iernile din New England. Azi, în contrast, afară erau o căldură infernală și o umezeală incredibilă.

— Deci, Peter, cum ziceam, dineurile președinților s-au încheiat și cred că vrei să prezinți un raport.

Dineurile președinților, opt în total, în orașele mari din SUA, erau o treabă foarte importantă. ADL le putea organiza o singură dată pe an, iar la ele erau invitați doar directori executivi. Pentru seria din 1993, eu eram singurul speaker — patruzeci de minute despre „The Unwritten Rules of the Game“********, plasate strategic între felul principal și desert. Într-adevăr, era o treabă atât de importantă, încât, atunci când eu și Francis ne-am luat o vacanță de o săptămână în Key West, în

timpul celei mai crunte ninsori de februarie din Boston, ADL s-a oferit să trimită două persoane să mă ajute cu discursul (în tricouri lângă o piscină), decât să îmi ceară să revin mai repede la Boston.

— De fapt, am o idee despre cum putem consolida succesul pe care l-am obținut cu dineurile președinților.

— Păi, este singura noastră mare investiție de marketing din an, așa că ar fi bine să profităm cât mai mult de ea. La ce te gândești?

— Vreau să scriu o carte

Chipul i-a rămas de piatră. Nu era un semn bun.

— Aha!

Un semn și mai rău.

— Nu știu ce să zic.

Clar, un semn rău.

— Vezi tu, există câteva idei care s-ar potrivi foarte bine într-un articol de revistă, sau într-un discurs — cum a fost discursul tău excelent de la dineurile președinților —, dar..., combinația dintre un „dar" rămas în aer și pauza pentru alegerea următoarelor cuvinte era un semn dureros de rău...aceeași idee ar putea fi cam *subțire* pentru a umple o întreagă carte.

Mi-am petrecut următoarea jumătate de oră încercând să-l conving că aveam în minte o carte *colosală*.

— Am doar nevoie de ceva timp pentru a o scrie, am concluzionat eu și l-am privit în ochi, sperând că ceea ce spusesem a avut efect.

— Îmi pare rău, dar tot nu m-ai convins. Mă tem că nu te putem sprijini. Pur și simplu, nu o văd ca pe o carte ADL. Îmi pare rău.

Câteva minute mai târziu, traversam pasarela dintre Corporate și North American Management

Consulting. Zidurile erau pictate ca să semene cu cele ale laboratoarelor de la Massachusetts Institute of Technology, aflate în apropiere.

— Bună, pionier UROG!

Era unul dintre vicepreședinții de la vânzări, care traversa pasarela în direcția opusă. Zâmbea mereu când ne întâlneam. E drept că mereu părea să mă vadă ca pe un fel de glumă. La prima noastră întâlnire s-a întors vesel spre un coleg și a spus:

— Știți, el e cu poponarii.

Surprins, dar nederanjat, i-am răspuns cu naturalețe:

— De fapt, eu nu fumez. Dar dacă vrei, îți fac rost de o țigară dacă îți arde buza********.

A zâmbit și am avut impresia că am trecut un soi de test.

— Bună!

Transformase groaznica acronimie de la „Unwritten Rules of the Game“ (UROG) în „you-rog“ (U-ROG). Măcar mă numise pionier, ceea ce era măgulitor. Pe când coboram scările, mi-am dat seama că evoluasem în mod cert de la statutul de nonconformist.

După alte câteva coridoare, am ajuns la ceea ce, în mod amuzant, era considerat biroul meu. Îmi fusese alocat pe când toată lumea se aștepta să rămân doar câteva luni; era mai mic decât closetul paznicului și avea o fereastră minusculă care dădea spre parcare. Localizarea lui era, la rândul ei, o sursă de ilaritate, după cum chiar șeful meu direct glumise în fața colegilor, în momentul în care m-a prezentat:

— Cunoscând stilul de viață al lui Peter, am avut grijă să-i pregătim un birou chiar lângă baie, a spus el întorcându-se spre mine și râzând de propria-i glumă.

— Suntem convinși că va aprecia acest lucru.

După câteva luni, aveam să aflu că printre colegii mei circula convingerea că persoanele gay își petrec tot timpul liber zăbovind prin toalete. La acel moment, am răspuns doar atât:

— *În ciuda* locației mele, mă bucur că sunt aici!

M-am așezat la biroul metalic care, cu mine cu tot, umplea camera. Ca prin minune, secretara mea loială, Elaine, a apărut în ușă și a rămas acolo în picioare: chiar nu avea loc să intre. Știam că vrea să plece, pentru că pantofii ei eleganți fuseseră înlocuiți cu unii sport.

— Cum a mers?

După ce i-am făcut un rezumat, s-a aplecat conspirativ spre mine. Lucra de atâtea decenii la Acorn Park, că știa toate bârfele începând cu anii 1960.

— Nu e nicio surpriză. La ultima companie la care a lucrat, se spunea că „ideile bune ajung la el în birou ca să moară"! Peter al meu va găsi o soluție...

După o oră mi-am luat servieta și laptopul destul de antic pe care îl împrumutasem și, în ciuda umidității de vară, am parcurs repede cele câteva sute de metri până la stația de metrou, am luat un tren, am ajuns în cele din urmă lângă State House și, câteva minute mai târziu, eram deja în micul nostru apartament povestindu-i lui Francis despre întâlnire, în fața ferestrei de unde se vedea un zgârie-nori american pe lângă care, chiar și după șase luni, încă mă așteptam să-l văd pe Superman zburând.

— Oricum o vei scrie!
— Când?
— În weekenduri.

Așa am și făcut. După cinci (*foarte* lungi) weekenduri i-am prezentat directorului meu o versiune aproape finală a *The Unwritten Rules of the Game*. Era destul de elaborată, conținând fiecare discurs, curs și idee vagă din anii anteriori. Presupunând că acum urma să fie corectată de un lung șir de redactori, eu am scris-o așa cum mi-a venit.

Teoria mea este că înainte de a fi trimisă publisherului, nimeni nu a citit, de fapt, cartea — toți erau convinși că, totuși, cineva o citise înainte. Oricare ar fi realitatea, când McGraw-Hill a publicat-o, prezentând-o ca fiind cea mai importantă carte a lor în catalogul de primăvară din 1994, fuseseră modificate doar cinci cuvinte. Iar două dintre acestea erau „fuck".

La un moment dat, în 1994, după ce am fost promovat de la statutul de nonconformist la cel de junior, ascensiunea mea inexplicabilă m-a dus în stratosferă pe măsură ce presa (și corporațiile doritoare să cheltuiască bani mulți) a început să mă considere un guru. Am devenit membru al unui birou internațional de speakeri și am fost făcut partener cu drepturi depline în companie. Brusc, devenisem un potențial generator de venituri. Dacă colegii mei nu citiseră cartea înainte, cu siguranță au făcut acest lucru după ce am vorbit la Forumul Economic Mondial de la Davos. Iar apoi când aceștia m-au invitat să zbor în țările în care se aflau ei (iar ADL avea filiale în aproape întreaga lume), am descoperit că nu mai

aveam nicio dată liberă pentru tot restul anului, așadar îi puteam programa prin iunie 1995... dacă așa aveam eu chef.

Eu și Francis am sărbătorit succesul cumpărându-ne o sală de bal în stil Ludovic al XIV-lea și o mașină sport. Mai exact, ne-a căzut cu tronc și am făcut o ipotecă enormă pentru un apartament spațios într-o casă de cărămidă de la 1860, aflată pe Commonwealth Avenue, bulevardul plin de verdeață din apropierea parcului Boston Common, situat chiar în centrul orașului. Camera principală era enorma sală de bal în stil rococo a clădirii originale, cu lambriuri uriașe sculptate cu mare minuțiozitate, luate dintr-un castel din Franța. Probabil compensam pentru amintirea încă vie a benzii cu care izolasem ferestrele de la prima casă în care locuiserăm noi împreună.

În ceea ce privește a doua achiziție, am fost mult mai temperați. Știam cum doream să ne simțim într-un automobil, doar că nu știam ce să cerem. Am apelat la un consultant de specialitate de la Acorn Park, care s-a nimerit să fie un expert de talie mondială în industria auto din SUA. I-am explicat încurcătura în care mă aflam.

— Ah, dar ce descrii tu este o mașină sport.

Mi-a pomenit niște mărci, am luat niște cataloage și ne-am decis la un Pontiac Firebird. Francis a telefonat unui dealer din Boston.

— Da, ne-ar plăcea să fie decapotabilă. Da, să fie toată de un roșu-aprins. Nu, nu e nevoie de un test drive. Nu, nu am mai condus una — de fapt, nici nu cred că am mai văzut vreuna în realitate. Da, pare superbă în catalog. Și sunt sigur că are și motor.

Pe măsură ce coboram pe Comm Ave, cu capota ridicată, ascultând la multitudinea de boxe melodii de pe CD player-ul cu schimbare automată și purtând ochelari de soare ca să ne protejăm de razele orbitoare ale verii, mai sărbătoream și o mică victorie împotriva Serviciului de Imigrare și Naturalizare al SUA.

De când ne mutaserăm în America, Francis riscase să-i fie ridicată viza. Eu beneficiam de un transfer executiv; oficial, el era în vacanță. Legea spunea că partenerul necăsătorit al cuiva care beneficia de un transfer executiv putea călători în interiorul și în afara SUA după plac, doar că Francis nu era recunoscut ca partener necăsătorit al meu. Părea incorect. Am apelat la un avocat specializat în imigrări care să ne reprezinte, iar în cele din urmă autoritățile au emis un amendament al legii, prin care se accepta că „sexul este irelevant“ când vine vorba de a defini un partener necăsătorit. Francis a zburat pe Aeroportul Logan, fluturându-și proaspătul obținut drept de intrare; acesta stabilea un precedent legislativ și a fost comunicat tuturor avocaților din țară specializați în probleme de imigrare. Misiune îndeplinită.

Dinamismul competitiv declanșat în ADL de nevoia de a mă ademeni mai degrabă pe mine decât pe alții să fac o vizită în vreo țară îndepărtată a determinat filialele de pe întregul glob să încerce să se depășească reciproc în creativitatea afișată în atragerea clienților lor (și a mea, adesea cu Francis alături, când se întâmpla să-i placă locul respectiv) pentru a participa la un adevărat spectacol generat de Regulile Nescrise.

În câteva luni, așa arăta viața mea. Era îmbucurător — dar obositor. Toți presupuneau că

sunt un workaholic extrovertit care acum se simțea ca peștele în apă. În realitate, de fiecare dată când eu și Francis ne luam câteva zile libere, nu am avut nici cea mai mică dificultate în a nu-mi verifica corespondența electronică sau mesajele vocale. Munceam mult, pentru că așa fusesem educat în școală. Și din orice profil psihologic care îmi fusese făcut reieșea că eram un introvertit care învățase să se prefacă. Dacă se ivea vreodată ocazia, preferam să folosesc munca pe post de scuză ca să nu cinez alături de colegi și mă refugiam în camera de hotel unde comandam ceva de la room service. Iar metoda chiar funcționa.

După doi ani, începeam să mă obișnuiesc de a fi cu Regulile Nescrise „în turneu". Dar începusem să fiu și epuizat. Tocmai înconjurasem lumea în doar opt zile — de la vest la est, ceea ce face ca diferența de fus orar să fie resimțită și mai acut —, iar în acest răstimp susținusem șapte conferințe. În ultima etapă, intrasem pe pilot automat mai mult decât o face un avion. Singura mea amintire din Orientul Îndepărtat a fost când m-am prezentat unei jurnaliste spunând doar „Peter Scott-Morgan" și i-am putut citi dezamăgirea din privire.

— Nu a putut veni?

Când i-am explicat că a putut veni și că eu eram, a izbucnit în râs.

— O, am crezut că sunteți în vârstă și gras!

În afară de asta, tot exotismul Orientului a rămas în ceață. Ceea ce, a subliniat Francis, ar fi putut reprezenta un troc acceptabil dacă ne-ar fi ieșit și nouă ceva. În realitate însă, toate încasările de pe urma cărții și toate taxele pentru conferințele mele mergeau la ADL. Mai rău, acum venise un nou director de marketing care avea o

imagine lipsită de flexibilitate asupra managementului, de la care nu se abătea; și, dincolo de orice închipuire, eu nu mă mai potriveam în ea. Oricum, cu el la conducere, nici nu aveam de gând să mă potrivesc. Francis, ca de obicei, m-a sprijinit în revolta mea.

— Voi fi pe cont propriu, i-am spus eu directorului de marketing.

— Nu vei rezista, Peter. Nu ai asta în tine. E o lume foarte rece cea în care te învârți!

— Excelent!

Nu aveam nicio intenție să prelungesc discuția.

— Încă din adolescență, oamenii mi-au spus că voi arde în iad. Puțin rece o să-mi prindă bine.

Fără a aștepta vreun răspuns, am plecat și m-am îndreptat spre necunoscut.

„Regulile Nescrise ale Jocului“ — în limba engleză. (*N.r.*)

Joc de cuvinte intraductibil: „fag“ înseamnă, în limba engleză, și poponar, și țigară. (*N.r.*)

Eu și Darth

— Dr. Aylett!
— Dr. Scott-Morgan!

Până atunci avusesem doar un schimb de e-mailuri, dar aceasta părea o modalitate la fel de bună ca oricare alta să începem întâlnirea noastră video pe Skype:

— Nu există pe lumea asta vreo persoană în afară de dumneavoastră cu care să doresc să discut despre vorbirea artificială...

Poate că ceea ce spuneam suna puțin cam pretențios, dar, întâmplător, chiar era adevărat. Îmi făcusem temele și analizasem fiecare companie din lume care oferea clonarea vocii — în principiu, învățând un computer să semene, atunci când vorbește, cu vocea unei anumite persoane. Îmi doream un computer care să sune ca *mine*. Și am ajuns la concluzia că cea mai bună companie cu acest profil de activitate avea sediul în Edinburgh. Se numea CereProc (o prescurtare de la „cerebral processing“, ceea ce ne oferea un indiciu despre cum gândeau fondatorii ei), iar tipul pe care am reușit să-l contactez *era* chiar unul dintre fondatori, precum și „chief scientific officer“******** (asta îl făcea să sune ca un membru al echipajului de la bordul USS *Enterprise*********, ceea ce nu putea fi decât un semn bun).

În încercarea mea de a schimba lumea, am întreprins un studiu al cercetării și dezvoltării tehnologice relevante de pe glob. Un pol (relativ accesibil) era în SUA, unul (mai dificil de abordat pentru mine) era în Japonia, unul (convenabil) era în Europa, unul (foarte convenabil) era în Marea Britanie. Dar, oriunde ar fi fost, mi-am dat

seama că am nevoie de o carte de vizită. Așa că am înregistrat un filmuleț despre ceea ce încercam să realizez, explicând că doream să formez o Alianță a Rebelilor pentru a schimba o anumită stare de fapt. Pentru prima dată, mă lansasem pe rețelele sociale. Și am început să mă folosesc fără nicio jenă de faptul că aveam la dispoziție o echipă de filmare de la Channel 4. Într-adevăr, unii membri se aflau acum în Scoția, înregistrând discuția noastră pe Skype.

— Așadar, Matthew, spune-mi despre cercetarea voastră!

L-am urmărit în timp ce el descria entuziasmat unele dintre lucrările avangardiste pe care le realizau. Fără să vreau, m-am gândit că era cu vreo zece ani mai în vârstă decât mine; apoi mi-am amintit vârsta mea reală și l-am reevaluat ca fiind cu 10 până la 20 de ani mai tânăr. Dar avea energia și ireverența unui adolescent, iar după următoarea oră am ajuns să-l îndrăgesc foarte tare. Poate că am fost puțin influențat și de faptul că a acceptat să încerce să obțină cea mai bună variantă a vocii mele sintetizate pe calculator...

După câteva săptămâni, eu și Francis mergeam cu mașina pe o șosea abruptă care ne ducea spre un studio de înregistrări aflat la marginea unei proprietăți de la țară, înconjurată de câmpuri. Echipa mea de filmare era deja pe poziții. După necesarele duble cu mine coborând cu ajutorul liftului telescopic din noua noastră mașină WAV, am intrat în clădire și ne-am întâlnit cu inginerul de sunet. Owen era un profesionist desăvârșit, dar și incredibil de grijuliu.

După prima noastră sesiune de cinci ore, înregistraserăm deja foarte mult. CereProc îmi dăduse mii de fraze de rostit, care conțineau orice

combinație posibilă de sunete pe care o puteam folosi pe viitor. Era același set de fraze folosit pentru sistemele comerciale de navigație. În plus, am înregistrat totuși și fraze alese de mine, pe care era posibil să le folosesc în formă compactă. Unele dintre acestea au întârziat tot procesul.

— Dacă îmi amintesc eu bine cum se vorbește în argou, termenul potrivit pentru așa ceva este...

Și am încheiat înșirând o varietate de opțiuni: „un ratat", „un dezastru", evoluând la „o aberație" și ajungând în final la „o tâmpenie".

— Scuze, am înregistrat și niște zgomote de fundal. Putem să reluăm, vă rog? s-a auzit o voce din spatele camerei.

— La mine a fost în regulă sunetul, a răspuns Owen.

— Nu, eu am fost de vină! M-a bușit râsul, a spus cerându-și scuze Matt, producătorul-regizor.

Studiourile Pinewood, de la periferia Londrei, au fost utilizate pentru filmele *Star Wars* și seria James Bond. Tot acolo ne filmau acum pe mine și pe Francis cei de la Channel 4, cum conduceam pe Goldfinger Avenue. Ne aflam aici pentru ca fața mea să fie imortalizată pentru viitor prin transformarea într-un avatar la o super-rezoluție.

O persoană minunată pe nume Amanda (director la Optimize3D, una dintre numeroasele companii din grupul Pinewood) se dăduse peste cap pentru a găsi o mulțime de firme de nișă care puteau contribui fiecare cu tehnologiile și procedurile necesare pentru realizarea unui avatar care să fie, pe cât posibil, de aceeași calitate cu cel pe care îl realizaseră pentru Prințesa Leia după ce

Carrie Fisher, actrița care o interpretase, murise. Eu nu aveam de gând să mor, dar mușchii mei faciali nu mai aveau viață lungă.

La Pinewood există o sală enormă de înregistrare a mișcărilor. Este înaltă, bine luminată și incredibil de goală. În cele mai multe cazuri, tot ce apare în cadrele finale este adăugat din computer — până și actorii, care sunt transformați în extratereștri sau în animale sau în creaturi extraterestre. Camerele înregistrează doar *cum* se mișcă oamenii. Iar, în cazul meu, doar camera concentrată asupra figurii mele era cea care conta. Filma anumite puncte. Cam 30 la număr.

A fost nevoie de circa o oră pentru desenarea acestor „pistrui high-tech". Un tip destul de corpolent — despre care am aflat din surse de încredere că era unul dintre cei mai mari experți de pe mapamond în aplicarea punctelor pe chipuri celebre de actori și nu mă îndoiesc că era plătit regește pentru misteriosul său talent — a dus la capăt transformarea mea cu ajutorul unei sticluțe de mascara Max Factor, despre care a insistat să spună că era de departe cea mai bună pentru a marca punctele pe chipul cuiva. A urmărit o diagramă amănunțită pe computer, care arăta care era dispunerea necesară, a scufundat periuța, a îndreptat ușor mâna spre fața mea și atent, foarte atent, a tamponat. 30 de tamponări ciudate.

După ce am realizat fiecare expresie facială cunoscută omului, după ce am rostit numeroase fraze indicate de un ecran de computer și am îndeplinit tot ceea ce a indicat vocea anonimă a unui regizor nevăzut, machiajul meu aplicat cu grijă a fost șters cu atenție, iar eu am fost dus într-o cabină foto dintr-un alt studio.

Am avut parte de cea mai tare ședință foto din lumea fotografiilor de tip pașaport. Mai mult de 50 de camere de înaltă definiție mă înconjurau în interiorul unui glob. Un expert specializat în expresii faciale s-a strecurat în cabină și mi-a arătat cum să am expresia corectă, apoi s-a strecurat iar afară. Toate luminile din studio au fost stinse și, după o numărătoare inversă, a existat un flash strălucitor care m-a orbit vreme de câteva secunde. Apoi am repetat tot procesul. Și apoi iar. Cam de 30 de ori.

Mi-am dat seama că acea senzație de confort extraordinar pe care o aveam știind că, în sfârșit, mi-am conservat mișcările faciale — personalitatea mea — ar trebui să fie amintirea care să mă însoțească toată viața în legătură cu acea zi petrecută de mine la Pinewood. Cu siguranță, se calificase pe locul doi pe podiumul amintirilor. Căci locul întâi era ocupat de momentul în care, complet neașteptat, am putut atinge casca neagră a lui Darth Vader. Unul dintre regizori o avea în biroul lui. Era chiar cea purtată de David Prowse în *Episodul V: Imperiul contraatacă*. Era enormă.

În timp ce intram cu mașina în campusul de la Imperial College și am zărit Queen's Tower, înălțându-se falnic după cum îi spunea și numele, am avut un sentiment de pierdere, am simțit că am pierdut o oportunitate, că am ratat o posibilă carieră. Îmi plăcea mediul academic. Într-o altă lume aș fi rămas la Imperial, nu m-aș fi prostituat intelectual sub forma unui consultant care face înconjurul lumii, aș fi devenit profesor de robotică, aș fi obținut gradele didactice, aș fi scris

lucrări supervizate de colegi, mi-aș fi construit o credibilitate academică, aș fi fost un om de știință *autentic*.

— Ce simți că te-ai întors la vechea ta universitate?

Matt, vorbind cu mine ca de fiecare dată cu fața acoperită în mare parte de camera video, dorea în mod evident să tragă un cadru. Am privit îndatoritor spre cameră (niciodată direct în obiectiv, așa cum îmi spunea mereu) și i-am spus adevărul.

— Nu am mai trecut pe aici de mai bine de 30 de ani și îmi pare foarte bine că am revenit!

Deja existau laboratoare de robotică în tot campusul, așa că am vizitat două dintre ele. Prima vizită a presupus prinderea mâinii mele de un ansamblu robotic și pornirea acestuia. Ceva ce nu trebuie încercat acasă. Mai mult, conform regulamentelor de siguranță și sănătate, nu ar trebui încercat nici măcar într-o fabrică. Dar aici eram într-un laborator de cercetare academică, deci era OK.

Benzile cu arici erau destul de strânse, iar procedeul de prindere a mânii mele mă ducea cu gândul mai degrabă la o posibilă pedeapsă. Sau o posibilă execuție. Le-am zâmbit celor doi doctoranzi care îmi fixau mâna de dispozitivul care arăta foarte solid, sperând fără îndoială, în subconștient, că le voi câștiga bunăvoința. Mi-au zâmbit și ei. Iar apoi au continuat procedura de imobilizare, punându-mi o mânușă de protecție pe mână.

— Nu am mai făcut asta cu nimeni, în afară de noi, a comentat unul dintre ei.

— Ar trebui să fie totul în regulă, m-a asigurat celălalt.

De altfel, experimentul era destul de deștept. O cameră video îmi urmărea ochii în vreme ce priveam spre masa din fața mea. Trebuia să mă uit spre o portocală plasată aleatoriu; computerul descifra spre ce zonă privesc, îmi muta mâna prin deplasarea brațului robotic de care eram legat și apuca portocala cu degetele, activând mânușa. Apoi, dacă mă uitam la un bol plasat oriunde, robotul îmi muta mâna deasupra lui, iar mănușa făcea ca degetele să dea drumul portocalei. Ce ar putea merge rău?

Păi, pentru început, mâna putea să-mi fie smulsă din articulație. Acest gând m-a obsedat în timp ce mă întrebam dacă nu cumva brațele agresorilor mei erau ceva mai lungi decât ale mele. Mi s-a promis că robotul va evita acest scenariu. Cu toate acestea, unul dintre studenți a făcut câteva modificări la programul de computer. În ciuda riscurilor, peste o oră și câteva zeci de încercări în tot acel răstimp, experimentul a decurs perfect. Măcar portocala a ajuns în bol. Cu toții am avut un sentiment de triumf, deși eu eram probabil singurul pe care îl durea și brațul.

În ciuda traumatismelor mele clinice, am dorit să mai încerc un experiment. Am reprogramat brațul, iar de data aceasta l-am întins pentru a-l lua de mână pe Francis. Era prima oară în ultimele trei luni când puteam face asta. În acel moment, mi-am dat seama cât de crucial este *cu adevărat* să poți reuși să atingi persoanele la care ții.

A doua vizită de laborator mi-a dat ocazia de a încerca un scaun cu rotile robotic, care utiliza cam aceeași tehnologie ca un automobil fără șofer.

Matt era entuziasmat de faptul că asta va da foarte bine la televizor, deși poate că ar fi fost bine să ne avertizeze cineva că s-ar putea ca momentul să nu apuce să fie difuzat având în vedere că acela era un vehicul experimental și că îl foloseam pe propria-mi răspundere.

— Nu a mai fost folosit niciodată de cineva cu dizabilități motorii, s-a arătat încântat profesorul.

— De regulă, dispozitivul știe să se poarte, mi-a mărturisit și doctorandul.

A funcționat foarte bine, destul de sacadat și uneori într-un mod care amintea de o bunicuță care suferă de tremor. Ba chiar a reușit să ocolească un ecran care îi bloca drumul. Totul decurgea atât de bine. Mi-l și imaginam pe Matt în spatele camerei de filmare, entuziasmându-se că aceea era scena lui de succes. Și în acel moment, computerul din dotare a devenit confuz. Iar problema cu acea confuzie era că trecuse pe modul căutare. Iar problema cu modul căutare era că presupunea ca scaunul să se miște în cerc. Rapid. Cu mine cu tot.

Vestea bună era că, după cum era și normal, cursa mea mortală putea fi întreruptă printr-un buton care oprea totul. Vestea proastă era că butonul se afla pe partea dreaptă a scaunului, iar mâna mea dreaptă era deja paralizată în acele zile.

Observând situația delicată în care mă aflam (prin faptul că arătam cam confuz), amicul meu doctorand a încercat să apese butonul în locul meu. Dar deja mă roteam cu o viteză destul de mare. Așa că l-a ratat. Din nefericire, brațul scaunului nu l-a ratat pe el. Șocat de admonestarea fizică primită pentru programarea pe care o realizase, a așteptat câteva alte rotiri

până și-a făcut curaj să încerce din nou. Privind retrospectiv, cred că nu a fost deloc ajutat nici de sfaturile din ce în ce mai contradictorii primite de la profesorul lui.

Studentul a încercat din nou să apese butonul și a ratat încă odată. Scaunul l-a atacat și a marcat din nou. Camera se rotea în continuare pentru mine. Situația se transformase în bătălia finală dintre om și mașinărie. Iar eu eram prins la mijloc. Rotindu-mă. Rapid. Într-un *dans macabru* alegoric, doctorandul meu loial luase poziția matadorului care urma să dea *coup de grâce*. Și eșec. Și săritură în lateral. Apoi o nouă încercare. Și eșec. În ciuda încurajărilor din ce în ce mai puternice venite din partea profesorului. Aveam impresia că situația dura de ani de zile.

În cele din urmă cineva, cumva, de undeva a reușit să oprească alimentarea cu energie. Sau poate că bateriile s-au consumat. Oricum ar fi, scaunul s-a oprit. Totuși, camera a continuat să se rotească și am avut nevoie de câteva secunde bune până am fost sigur că pot să vorbesc fără să vomit. Toți mă întrebau cum mă simt. Am evaluat situația. Ca într-un fel de echilibru cosmic, bietul doctorand părea în pragul leșinului de rușine, în timp ce eu eram la un pas să mă umplu de rușine leșinând. Profesorul lui nu părea deloc încântat și aștepta să vadă în ce parte se înclină balanța.

— Păi, a fost amuzant! Un studiu foarte încurajator. Bravo!

Director științific — în limba engleză. (*N.r.*)

USS *Enterprise* este nava spațială simbol a serialului SF Star Trek. (*N.r.*)

Accelerarea

— Am avut o epifanie, am mărturisit eu.
Eu și Francis înaintam pe faleza de la Funchal. Coborâserăm primii de pe navă, așa că soarele din Madeira părea mai degrabă cald decât fierbinte, iar eu apăsasem joystikul lui CHARLIE suficient de mult nu doar pentru a ține pasul cu ritmul de mers destul de alert al lui Francis, ci și ca să-mi asigur o briză răcoroasă pe față.

— Îți trece cu puțin mir...

Funchal avea o promenadă generoasă pavată cu dale mici. Arăta minunat. Îmi aminteam că era grozav să pășești pe ea; într-un scaun cu rotile, la o viteză mare, se simțea ca și cum ai sta pe o mitralieră care trage la foc continuu. Prin urmare, păream ceva între Dalek și Stephen Hawking.

— Mi-am dat seama că ar fi fost o greșeală enormă pentru mine dacă rămâneam în mediul academic...

— Evident!

— Da, dar până de curând o parte din mine și-a dorit tot timpul să nu fi fost un rebel care a ales Imperial, ci să mă fi bucurat de turnurile visătoare de la Oxford, să devin decan, să trăiesc într-o relativă obscuritate într-un turn de fildeș intelectual fără să-mi bat capul cu nimic altceva în afară de lărgirea orizontului cunoașterii.

— Ăsta este Wimbledonul care vorbește în tine! Nu ai uitat niciodată de unde te tragi, nu ai uitat cum e să fii în centrul Establishmentului. Eu nu am avut asta niciodată. Dar o parte din tine și-a dorit dintotdeauna să nu fi plecat.

— Am *fugit*! Oricum, acum nu.

— Nu ce?

— Nu-mi mai doresc să fi mers la Oxford sau să fi rămas în mediul academic. Cel puțin, nu acum. Asta vreau să zic.

— În primul rând că nu m-ai fi întâlnit!

Ne-am oprit la o intersecție aglomerată și am așteptat să se schimbe semaforul.

— Te-aș fi găsit indiferent de situație! Nu, ce vreau să zic este că ultimele luni m-au făcut să-mi dau seama cât de lentă și de îngustă este cercetarea academică în ariile mele de interes. Fiecare proiect implică de regulă unul-doi studenți la doctorat care studiază mai bine de trei ani. Adesea sunt foarte creativi, dar sunt și foarte lipsiți de experiență. Și subfinanțați. Nici nu poate exista comparație cu ceea ce știu că se întâmplă în laboratoarele de cercetare ale megacorporațiilor globale.

De partea cealaltă a șoselei, silueta luminată a unui bărbat verde a început să clipească și să numere descrescător. Am coborât ezitant panta destul de abruptă dinspre promenadă și am ajuns la timp în siguranță în cealaltă parte, înainte ca traficul să repornească în urma noastră.

— Ca atunci când te-ai teleportat în acele laboratoare?

În timp ce Matt și o echipă de filmare se aflau în Boston, SUA, eu m-am alăturat celor de la Laboratorul Draper din confortul propriei case (cu o a doua echipă de filmare în Torquay) grație unui robot de teleprezență, care mi-a permis, prin intermediul unei conexiuni de mare viteză, să văd și să aud totul ca și cum aș fi fost într-unul dintre laboratoare, mi-a permis să privesc în jur și să mă deplasez oriunde mi-am dorit. Chiar am purtat o conversație, în vreme ce coboram pe un coridor lung. Totul mi s-a părut foarte normal.

— Au fost uimitori!

Auzisem de cei de la Laboratoarele Draper de mic copil, de când aflasem că oamenii de știință de acolo construiseră computerul de navigație care a dus oamenii pe Lună și înapoi.

— Dar nici măcar ei nu fac cercetările necesare pentru a schimba ceea ce înseamnă să fii om. Cumva trebuie să ajung la cele mai bune megacorporații. Dacă e să schimbăm lumea, să producem o revoluție, totul trebuie să se desfășoare *mult* mai rapid și mai ambițios decât în mediul academic.

Am luat-o în sus pe un drum lăturalnic abrupt, aglomerat de mese de cafenea, de pietoni și, ocazional, de dube de aprovizionare.

— Dar de ce s-ar implica oricare dintre aceste firme mari? Dincolo de orice, sunt organizații comerciale. Ce ar avea de câștigat?

— Nu știu. Dar știu că trebuie să trec la un alt nivel. Cumva, trebuie să lansez mesajul într-un fel care să sune atrăgător pentru cele mai luminate creiere ale acestor organizații moderne, astfel încât să se alăture Alianței noastre Rebele. Vreau să-mi folosesc discursul public final ca pe un test. Să văd cum se disemineză mesajul. Să văd dacă mă ia cineva în serios.

— O, crezi că e potrivit? Este vorba despre o conferință medicală. Vorbești chiar în deschidere. Nu ți-a cerut Tracy să „păstrezi un nivel ridicat“? Toți sunt profesioniști din sistemul de sănătate și știi cât de conservatoare poate fi această comunitate. Nu sunt pasionați de inteligență artificială, robotică și avataruri. Dacă mergi prea departe, așa cum faci de obicei, îi vei pierde. Ar putea deveni ostili. Și chiar va fi ultimul tău discurs public. Ar trebui să fie un triumf. Nu o

confruntare. Dacă îl transformi în ceva prea științifico-fantastic, ar putea să te ia în derâdere. Sau să te fluiere.

— Atunci va fi un test bun!

O furgonetă albă se strecurase în spatele nostru, iar acum se ținea foarte aproape de mine. Din câte se părea, șoferul nu considera că o zonă destinată în primul rând pietonilor era potrivită pentru un scaun cu rotile. Sau poate că, pur și simplu, nu îi plăceau persoanele cu dizabilități. A ambalat motorul și a claxonat, scoțând un sunet destul de ascuțit. Francis s-a strecurat între niște mese și a lăsat furgoneta să treacă. În condițiile date, mie mi s-a părut tare nepoliticos. Așa că nu m-am lăsat dat la o parte. A făcut semne luminoase și a claxonat de patru ori.

Când cei de la Permobil mi-au cerut primele specificații pentru CHARLIE, m-au întrebat cât de rapid doream să se poată deplasa. Le-am răspuns: cât de rapid se poate. Când mi-a fost livrat și am întrebat care este viteza lui maximă, am fost atenționat să o folosesc doar pe un teren privat — pentru că era dublul vitezei legale. Îmi convenea de minune.

Speriată de claxon, mulțimea de pietoni care bloca înaintarea furgonetei eliberase parțial drumul. Aceasta părea ocazia potrivită să-l pun pe CHARLIE la treabă. Până la urmă, *puteam* să consider că sunt pe un drum privat. Oricum, Codul rutier din Madeira era cu siguranță diferit față de cel din Marea Britanie. Iar covorul asfaltic părea foarte neted.

Am așteptat ca furgoneta să mai claxoneze o dată, apoi m-am înfipt în joystickul lui CHARLIE cât de tare am putut. Instantaneu, programul sofisticat de control-proporțional a trimis

maximum de putere în roțile motoare. Cauciucurile au mușcat din asfalt și, ca un liliac scăpat din iadul BNM, am țâșnit cu forța unei catapulte.

Conducând cu o viteză tot mai mare într-un spațiu deschis, parțial aglomerat, am fost plăcut surprins să descopăr că, până și după trei secunde de accelerare rapidă, CHARLIE încă nu atinsese viteza maximă. În afară de sunetul motoarelor mele electrice, care torceau ușor, auzeam vag vuietul gutural al agresorului meu, care încerca să țină pasul cu mine.

Din păcate, motorul lui diesel nu părea să se ridice la înălțimea provocării. Mai mult, ruta de evadare pe care eu navigam fără efort s-a dovedit a fi prea îngustă pentru duba lui, astfel încât claxonatul lui frustrat a dispărut rapid în depărtare. În schimb, CHARLIE abia acum începea să arate ce poate și încă accelera pe măsură ce ne apropiam de vârful pantei. Am dat drumul joystickului, sistemul de frânare regenerativă a intrat în funcțiune și (eu fiind asigurat în centura de siguranță și prin suporturile laterale) am executat o oprire de urgență perfectă, în linie dreaptă, fără derapaj. Cum perioada de probă se încheiase, puteam vorbi despre un adevărat succes.

Curcubeie și fantome

Ne trăim viața alergând după curcubeie și fugind de fantome.

Cel puțin, așa mi se pare mie. Și am chiar o teorie despre cum funcționează lucrurile. Din câte văd, totul are legătură cu Regulile Nescrise ale Ființei Umane. Teoria mea sună cam așa: da, cu toții trăim pentru a alerga după curcubeie și pentru a fugi de fantome. Iar asta este OK — suntem cu toții visători și suntem cu toții bântuiți — este o parte din ceea ce ne face umani. Dar speranțele și temerile noastre nu sunt cele mai importante componente ale umanului; modul în care *reacționăm* este ceea ce ne definește și definește deopotrivă ceea ce înseamnă în mod fundamental să *fii* om.

Ceea ce trebuie să reținem din felul în care reacționăm la fantome și curcubeie este că fiecare dintre noi poate fi speriat, dar fiecare dintre noi poate fi și mai puternic decât am crede; fiecare dintre noi vrea ceva imposibil, dar visurile noastre secrete îi pot inspira pe alții mai mult decât ne putem imagina; fiecare dintre noi se poate mulțumi doar cu a rămâne în viață, dar fiecare dintre noi poate alege *să prospere*.

Fantomele ne vor ajunge uneori *cu siguranță*, iar când se va întâmpla asta ar trebui să le întâmpinăm, iar ele își vor pierde puterea de a ne amenința și de a ne intimida. Curcubeiele vor fi uneori *mai mult ca sigur* acoperite de vreo furtună, iar când se întâmplă asta ar trebui să aprindem un far, să luminăm în mijlocul potopului și să ne creăm propriile curcubeie.

Mai presus de orice, ar trebui să nu uităm niciodată că, dacă reacția noastră atunci când speranța și frica se ciocnesc în interiorul nostru este să încălcăm intenționat regulile statu-quoului și să ripostăm împotriva destinului, atunci uneori, în mod imposibil, *putem* schimba universul.

Ca insule, niciunul dintre noi nu poate înfăptui ceva atât de măreț. Dar interacționând cu persoanele potrivite, care dovedesc o gândire revoluționară, formând o alianță tot mai numeroasă a celor care se împotrivesc, eliberându-ne de trecut și schițând un destin nou, oricare dintre noi *poate* rescrie viitorul.

Cel puțin în colțul nostru de galaxie, doar oamenii reușesc să facă asta. Alte primate avansate au reguli și pot spune minciuni, suferă din cauza depresiei, folosesc instrumente, arată abilități complexe pentru învățare și fac planuri pe termen lung. Dar numai *noi* putem încălca regulile în mod intenționat — sau putem alege să nu facem asta. Asta este ceea ce ne face invincibili.

Încălcarea regulilor este caracteristica uimitoare care, mai mult decât oricare alta, are forța de a ridica civilizația. Este un echilibru uman unic de creativitate egocentrică combinată cu reținere altruistă, de realizare îndrăzneață combinată cu evaluarea intuitivă a riscurilor. Într-un sens crucial, această trăsătură definește deopotrivă specia noastră și societatea: *încălcarea deliberată a regulilor* este ceea ce ne face umani; acceptând ce reguli să *nu* încălcăm este ceea ce ne face civilizați.

Vorbeam deja de 30 de minute și, în ciuda microfonului și a sistemului audio, vocea îmi era foarte obosită. Era o experiență nouă pentru mine: mă mândrisem întotdeauna cu faptul că

eram capabil de a vorbi non-stop, fără microfon, ore în șir, în fața unui public numeros, fără să resimt oboseală. Bine măcar că Francis se afla în primul rând, cu un pahar de apă, în caz că aș fi avut nevoie.

Sala de lectură era arhiplină. Afișele lipite pe pereți indicau că acolo se desfășura într-adevăr o conferință medicală, în caz că vreunul dintre cei 150 de adulți din sală ar fi uitat pentru ce veniseră. Până în acel moment, fuseseră un public minunat — râseseră când am sperat că vor face asta, deveniseră serioși când am fost brutal de sincer în legătură cu boala mea. Prin urmare, eram tot mai tentat să văd dacă merită să risc să le ofer „a doua variantă de final".

Memorasem două variante complet diferite ale prezentării. Într-adevăr, fusese nevoie să învăț pe dinafară tot discursul deoarece, cu doar două săptămâni mai înainte, mâinile mele paralizaseră într-atât, încât nu mai puteam ține paginile. Oricum, era ultimul meu discurs lung. Merita efortul. Dar erau oare pregătiți pentru un adevărat strigăt de rebel? Urma să decid asta în scurt timp. Urma o descriere a imaginii mele preferate, pe care i-o împărtășisem lui Francis când m-a întrebat despre cele mai nebunești idei pe care le aveam. Acela era testul.

— Îmi imaginez viața mea peste câțiva ani. În timp ce aștept să apară un tratament, voi merge din nou, traversând un platou montan plin de verdeață până la marginea unei prăpăstii enorme, în timp ce păsări exotice țipă în înaltul cerului indigo, iar acolo eu și Francis ne vom ține de mână, mereu tineri, admirând un peisaj nepământean minunat dintr-o galaxie foarte,

foarte îndepărtată. Iar apoi vom pluti ușor spre următorul vârf pentru a vedea sorii gemeni cum se ridică dintr-un ocean turcoaz, într-un răsărit imposibil de perfect. Iar în acele momente..., m-am oprit pentru o clipă: acesta era testul... vom fi liberi.

Deja erau mai mult decât atenți. Eram foarte conștient că, deși nu mai puteam să gesticulez cu brațele mele subțiri, tot mă străduiam să vorbesc cu pasiune. Dar vocea îmi era slăbită și fără suflu ca a unui bătrân. În ciuda acestui lucru, publicul era atent la fiecare cuvânt. Câțiva spectactori rămăseseră cu gura deschisă; mulți aveau lacrimi în ochi; unii zâmbeau; unii zâmbeau, dar aveau *și* lacrimi în ochi. Trecuseră testul. Erau pregătiți pentru „a doua variantă de final". Am început s-o prezint fără grabă.

— Viitorul meu nu va fi chiar atât de rău...

Sosise momentul să semnalez începerea peroraței mele.

— Ei bine, cu această imagine, a sosit momentul să mă apropii de încheiere, măcar și pentru faptul că, după cum probabil auziți, respirația mea a devenit destul de sacadată.

Chiar devenise.

— Așa că vă rog să-mi permiteți să închei cu cea mai importantă privire spre viitor... Știți, prima prezentare majoră pe care am susținut-o a fost în 1983, pe când eram doctorand, în fața a 1 000 de delegați la simpozionul de robotică de la Chicago. Pe atunci eram incredibil de optimist. Încă îmi pot aminti senzația de atunci că un viitor palpitant îmi făcea cu ochiul. Eram convins că, dacă am fi suficient de isteți, de curajoși și dacă am avea la îndemână suficient de multă tehnologie

uimitoare, atunci am putea rescrie viitorul și schimba lumea indiferent ce ne-ar rezerva soarta. Eram la înălțime.

Îmi aminteam evenimentul ca și cum s-ar fi întâmplat în urmă cu numai un an. Un public mult mai mare. Un alt univers.

— Ei bine, la 35 de ani distanță sunt pe cale să-mi închei ultimul discurs public — cel puțin, ultimul pe care mi l-am scris eu. Într-un blockbuster hollywoodian, acesta ar fi un moment sfâșietor. La urma urmei, scenariul practic se scrie de la sine: bietul Peter „cel de neoprit", îngenunchiat în sfârșit. O victimă, gata să fie deposedată de tot ceea ce a demonstrat până atunci, fără posibilitatea de a-și mai folosi vocea vreodată, de a mai transmite emoție sau personalitate, fără a-i mai putea atinge pe cei pe care îi iubește, fără a mai putea fi vreodată la înălțime.

Acum, pentru prima oară pe parcursul discursului meu, le spuneam pe bune. Publicul arăta ca și cum l-aș fi pălmuit.

Bun.

— Până la urmă, aceasta este imaginea pe care am fost *condiționați* să o acceptăm cu toții. Fără întrebări. Pentru fiecare generație anterioară nouă, diagnosticarea cu boala neuronală motorie a însemnat doar drumul spre un loc *întunecos*.

Tăcerea era mormântală. Nu am întrerupt-o vreme de cinci secunde. A fost dureros.

— Dar...

Din nou, am lăsat un moment de suspensie. Apoi am spus cu o voce cât am putut eu de puternică, râzând bucuros:

— *Dar* noi facem parte dintr-o generație *nouă*. Este un nou *început*. Iar eu *încă* simt că un viitor

palpitant îmi face cu ochiul. Eu *încă* sunt convins că dacă suntem suficient de isteți, de curajoși și folosim suficient de multă tehnologie uimitoare, atunci, *indiferent* ce ne rezervă soarta...

Am făcut o pauză, pentru ca cei din jur să poată face legătura cu situația în care mă aflam eu.

— ... încă putem rescrie viitorul și putem schimba lumea.

Chiar nu intenționasem să fac acest lucru în fața lui Francis, dar îi spusesem în esență despre ce era vorba, iar el mă aprobase. Publicul avea nevoie să audă adevărul gol-goluț.

— Da, cam peste un an voi avea nevoie, cel mai probabil, de o traheostomie, iar în acea zi voi rosti ultimele cuvinte din viața mea. Și, da, în câțiva ani e foarte posibil să fiu complet paralizat, dar creierul meu să fie pe deplin funcțional. Și, da, desigur, nu acesta este viitorul pe care l-aș fi ales eu, mai ales nu pentru dragul meu soț.

Asta li s-a părut sfâșietor celor mai empatici dintre spectatori. Dar era nevoie ca *toți* să simtă durerea.

— Dar nu am de gând să întorc privirea și să mă prefac că nu știu ce urmează. Nu am de gând să privesc în urmă, jelind după lucrurile pe care nu le voi mai putea face. Și, cu siguranță, nu am de gând să mă *tem*! La urma urmei, ia gândiți-vă: ca oricare altă amenințare, puterea BNM de a ne teroriza depinde de intimidare — în cazul BNM, este vorba de acea amenințare veche și perimată conform căreia dacă îndrăznesc să rămân în viață atunci, atâta timp cât voi putea îndura tortura, voi fi captiv pe vecie în acea ultimă cămașă de forță,...

Următoarele patru cuvinte au fost ca o ușoară bătaie de tobe care îl însoțește pe cel care se îndreaptă spre locul de execuție.

— ... propriul meu cadavru viu.

Era nevoie să le arăt mai întâi instrumentele de tortură înainte să le ofer grațierea. Trebuia să îi mai las să sufere câteva secunde. Apoi mi-am distrus propria-mi creație absurdă.

— *Pe bune?* În secolul XXI? Cu tot ce știu despre tehnologia de ultimă generație? Îmi pare rău, dar nu suntem într-un film gotic de groază.

Într-o explozie de ușurare, și-au dat seama că fuseseră păcăliți. Au râs pentru prima dată de când începusem partea finală a discursului meu. Un râs profund. Un râs atotștiutor.

— De data aceasta, BNM s-a pus cu cine nu trebuie.

Un râs mai lung și mai zgomotos. Cineva chiar a ovaționat.

— Nici măcar nu îmi *plac* amenințările.

Râsul continuase, iar eu vorbisem peste el. Acum izbucniseră noi hohote de râs. După o scurtă pauză, le-am întrerupt din nou.

— Sunt destul de sigur că nu voi fi impresionat de tactici de înfricoșare aproape medievale, melodramatice și depășite, care nu se bazează pe nimic altceva decât pe o frică primordială de a fi prins în cursă și de a fi neputincios.

Se făcuse din nou liniște, dar toți zâmbeau, în vreme ce eu continuam pe un ton de parcă le explicam cum voi fura bijuteriile coroanei:

— Nu mă voi zbate în timp ce sunt prins — dar atâta vreme cât sunt în cămașa de forță am de gând să strecor înăuntru mai multă tehnologie de vârf decât Casa Albă. Și am de gând să o tot completez. Acum puteți vedea prototipul pentru Peter 2.0 — dar am planificat mai multe upgrade-uri decât face până și Microsoft.

Mai multe râsete.

— Nu mor. Mă *transform*.

Alte ovații.

— Pentru o perioadă scurtă de timp, lucrurile se vor înrăutăți. Dar la puțin timp după traheostomia mea, calitatea vieții mele se va *îmbunătăți* constant. Apoi *accelerat*.

Erau pregătiți pentru final.

— Aceasta este o boală terminală așa cum nu ați mai văzut. În ce mă privește, să fie! Încă nu a început să mă îngenuncheze. Dați-mi voie să vă arăt de ce, chiar la mult timp după ce voi fi complet paralizat, *încă* voi fi la înălțime...

Am încetat să mai vorbesc și am privit triumfător spre public. Apoi vocea mea a răsunat din nou, umplând sala. Vocea mea — deși puțin artificială. Clară. Puternică. Tânără ca odinioară. Doar că buzele mele au rămas nemișcate. Iar CHARLIE a început să se desfășoare încet împreună cu mine, ca și cum cineva s-ar ridica de pe un scaun.

— Și aceasta pentru că, pur și simplu, grație tehnologiei — voi vorbi din nou. Voi transmite emoție și personalitate. Și voi ajunge să ating oamenii pe care îi iubesc. Și știți ce, nu voi fi singurul. Cu timpul tot mai mulți vor alege să-mi fie alături.

Tot mai mulți spectatori au început să-și dea seama că CHARLIE se ridica încet în picioare. Zâmbetele lor au devenit mai largi.

— Și vom fi complet la înălțime. Și vom fi mândri. Și nu ne vom înclina. Și vom continua să fim la înălțime, an după an după an după an, pentru că, pur și simplu, refuzăm doar „să rămânem în viață“.

Acum CHARLIE era deja complet vertical. Am apăsat joystickul până când am ajuns aproape de primul rând.

— Noi alegem să PROSPERĂM!

Și, spre surpriza mea, am avut parte de prima ovație la scenă deschisă.

A TREIA REGULĂ A LUI PETER PENTRU UNIVERS

DRAGOSTEA — ÎN CELE DIN URMĂ — ÎNVINGE TOTUL

All Time High********

La 30 de ani și 10 luni de la revolta mea de școlar prin care m-am sustras Establishmentului și am plecat în ceea ce credeam că va fi un exil permanent, m-am trezit chemat înapoi. Iar una dintre consecințe chiar m-a emoționat. În fond, nu mai cerusem pe nimeni în căsătorie până atunci.

În nouă luni, legea urma să se schimbe: pentru prima oară în istoria britanică, doi bărbați sau două femei puteau să se înregistreze ca parteneri civili, cu drepturi identice cu cele ale un cuplu căsătorit. Era o piatră de hotar *enormă*. Dincolo de simbolistica evidentă, apăreau aspectele practice ale drepturilor partenerului asupra pensiei, drepturile de acces în spital și posibilitatea de a transfera bani sau proprietăți de la unul la altul fără plata taxelor.

Mai mult, am simțit că acesta era primul pas pe drumul spre o căsătorie clară, pe picior de egalitate cu oricare alta — fără diferențe nici măcar în privința numelui. Iar atunci lupta interminabilă va lua sfârșit. Doream ca eu și Francis să controlăm acel tsunami. Doream să-l cer în căsătorie, dar devenisem și incredibil de emoționat.

Dacă spunea nu?

Era cea de-a 26-a aniversare a zilei în care tot universul meu se schimbase. Pe cea de-a 25-a o aniversaserăm printr-o călătorie lungă pe Nil, vizitând fiecare loc antic egiptean care ne-a ieșit în cale. Dar acum doar ne relaxam în casa noastră de pe faleza de la periferia Torquay. Tocmai revenisem dintr-o călătorie în zona lacului Lugano, din Italia, unde fusesem alături de echipa

mea de evenimente (dar fără Francis, care spusese că era mult prea frig pentru el ca să ne însoțească) pentru a trece în revistă locații pentru o reuniune privată a directorilor generali care urma să aibă loc în acel an. În toamna precedentă organizasem evenimentul în Veneția, unde am călătorit într-un convoi de zece gondole (care a sfârșit prin a bloca tot traficul acvatic din jurul Santa Maria della Salute) pentru a cina la un palazzo cu vedere la Marele Canal, acompaniați de un „castrato“ din zilele noastre. Acum trebuia să organizez ceva și mai și. Dar, mult mai important, trebuia ca Francis să–mi accepte cererea în căsătorie.

Am pus jos paharul de șampanie și m-am ridicat liniștit de la masă. După ce piesa care se auzea în surdină s-a încheiat, a început o melodie pe care o alesesem special. Era o versiune slow instrumentală după „All Time High“ — care fusese inițial o piesă de pe coloana sonoră a seriei James Bond și care includea și versurile „we'll change all that's gone before, doing so much more than falling in love... we'll take on the world and win“******** — în acel moment, nici că-mi puteam imagina pentru noi vreo coloană sonoră mai romantică și mai personală. Acesta era momentul meu. Am băgat mâna în buzunar și am scos inelul de aur, identic cu cel făcut din aur avolean pe care Rahylan i-l dăduse lui Avalon când l-a cerut în căsătorie. Pe interior avea gravate cuvintele „All Time High“********.

Știam exact ce aveam de făcut în continuare. În tinerețea mea îmi tot imaginasem scena. Rahylan s-a lăsat pe un genunchi în fața lui Avalon și l-a întrebat:

— Vrei să te căsătorești cu mine?

Francis nu a spus nimic. O eternitate. Sau poate că s-a simțit ca o eternitate. Apoi a părut puțin confuz. Apoi a văzut inelul. Apoi i-au apărut lacrimi în ochi. Apoi a spus:

— Da! Te rog!

Aproape că nu mai putea să vorbească.

Era de la sine înțeles pentru amândoi că ne doream un eveniment discret. La momentul la care urma să aibă loc căsătoria noastră formam deja un cuplu de 27 de ani, așa că nu avea să fie vreo surpriză pentru niciunul dintre amicii noștri sau pentru familiile noastre. În plus, data la care urma să se schimbe legea era 21 decembrie 2005 (și ar fi fost drăguț ca nunta noastră să aibă loc chiar în prima zi în care era permisă, dacă am mai fi găsit vreun loc liber), așa că vremea va fi urâtă și toți vor fi prinși cu nebunia de dinaintea Crăciunului. Prin urmare, aveam de gând să mergem la biroul de stare civilă cu un singur martor, să semnăm documentele necesare și, câteva minute mai târziu, să fim deja acasă, la o ceașcă de ceai.

Numai că, la televiziunea locală, un cleric a făcut câteva comentarii revoltătoare la adresa parteneriatului civil. Francis, care urmărea știrile de seară, a făcut și el câteva comentarii la fel de revoltătoare la adresa clericului. Chiar și în acel moment, planurile noastre pentru un eveniment discret ar fi rămas intacte dacă alți doi clerici nu ar fi atacat vehement pe postul național de televiziune ideea că relațiile gay ar trebui considerate pe picior de egalitate cu relațiile heterosexuale — ce să mai vorbim de recunoașterea legală a unei asemenea monstruozități.

— Biserica a rămas singura rămășiță a Establishmentului cu care mai trebuie să luptăm! i-a explicat Francis prietenului nostru Vinny, folosind aceleași cuvinte pe care mi le spusese și mie cu o zi înainte.

— Ești sigur că nu interpretezi eronat ceea ce vor să spună? Cum a fost cazul meu, cu fata aceea; eram convins că mă dorește.

— Tu să zici mersi că nu a obținut un ordin de restricție împotriva ta!

— Dar nu e corect! De fiecare dată când mă întâlneam cu ea, continua să-mi zâmbească, să mă privească și să întrebe ce-am mai făcut. Normal că am interpretat greșit intențiile ei.

— Te aflai în cabinetul ei. Ea era stomatolog.

— Chiar și așa...

Îl cunoșteam pe Vinny de câțiva ani, perioadă în care devenise cam golan. Apărea din senin, se invita la o ceașcă de ceai și adesea adormea pe canapea. Apoi, după ce își făcea mendrele, se ridica și pleca. Făcea totul de capul lui. Cea mai intimă dezvăluire pe care ne-a făcut-o despre el a fost aceea că în secret își dorea să fie robot și că visa să locuiască de unul singur în centrul Dartmoor. Muzica lui preferată suna ca o hienă care este eviscerată.

— Vinny, problema este că Biserica are câteva milenii de experiență în persecutarea persoanelor gay, așa că nu va renunța niciodată la lucrurile la care se pricepe atât de bine. Iar acum este chiar mai periculos, pentru că se simte brusc marginalizată și vede că își pierde autoritatea asupra oamenilor, am spus eu.

Monitorizasem ce se întâmplase în ultimele luni de când devenise tot mai clar că legea urma să fie

schimbată. Nu mi-a plăcut ce am văzut. Am simțit că biserica încerca să amenințe statul. Am încercat să explic ce credeam că se întâmplă.

— Biserica are o strategie. Vrea să protesteze acum în legătură cu parteneriatul civil pentru că este absolut disperată să împiedice să se ajungă la căsătoria cu drepturi egale. De aceea, unii dintre membrii ei încep să fie virulenți și atacă persoane ca mine sau ca Francis. Fără să vrem, am devenit un simbol. Dacă societatea va permite vreodată unor persoane gay cum suntem noi să folosească legal termenul „căsătorie“ — la fel ca orice cuplu obișnuit —, atunci noi, monștrii, vom fi câștigat. Vom fi *parte* a Establishmentului. Iar toți acei bigoți religioși dezgustători vor rămâne, pentru prima oară, pe *dinafară*. Așa că *sunt nevoiți* să ne oprească.

— Ți-am zis că tot mai am vânătaia aia?

— Poftim?

— Acum se înnegrește! Mă întreb dacă ar trebui să merg la medic.

— Te-ai împiedicat acum trei zile. Așa se întâmplă cu vânătăile.

— Chiar și așa...

După ce a plecat Vinny, am evaluat situația. Francis nu era genul care să caute celebritatea și nici de data aceasta nu avea de gând. Totuși, mai puternic decât dorința lui de intimitate era refuzul de a se lăsa intimidat. Și în acel moment, mantra noastră pe care o repetam de decenii, *Cuplul Scott-Morgan nu cedează în fața amenințărilor*, a preluat controlul. Francis trecuse în modul de luptă.

— Problema nu se mai referă doar la noi. Este vorba și despre toate acele cupluri care nu au norocul nostru, care nu se simt la fel de puternice ca noi, care nu se simt în stare să reziste

amenințărilor. Trebuie să fim un simbol. Trebuie să arătăm că există speranță. Trebuie să facem tam-tam!

Potențialul acelui tam-tam a crescut dramatic când am aflat că tocmai noi eram prima pereche programată la prima oră în prima zi. Apoi minunații angajați de la Starea Civilă locală au forțat regulile și ne-au propus să ținem ceremonia într-o imensă sală de festivități dintr-un conac care semăna cu cel de la Versailles. Iar asta însemna că aveam nevoie de cel puțin 100 de invitați pentru a umple sala. Și, chiar dacă Anthony nu putea participa deoarece tocmai acceptase un post de conducere în SUA, la Operă (ceea ce era păcat, dar nu vreo mare surpriză, întrucât spusese mereu că asta are de gând să facă), tot mai mulți prieteni și membri ai familiei ne anunțau că vor fi prezenți.

Apoi primarul ales din Torquay s-a oferit să ne fie unul dintre martori. Apoi primarul onorific a făcut același lucru. Și a spus că va veni și cu doamna primar. Ambii, purtând însemnele oficiale. Apoi președinta Consiliului din Torbay ne-a întrebat dacă ne-ar putea fi și ea martoră. Iar grefierul-șef a spus OK, cu mențiunea că va modifica formularul pentru a admite trei martori, nu doi, cum era specificat. Apoi s-a implicat și presa locală. Apoi postul de radio BBC. Apoi ITV News. Apoi televiziunea BBC.

Am simțit nevoia de a așterne pe hârtie un set de reguli pentru buna desfășurare a ceremoniei, care devenea tot mai complexă. După 10 file de text, mă apropiam de final. Dar rămânea o problemă încă nerezolvată: modul în care eu și Francis urma să intrăm în sală.

— *Nu* voi merge spre altar, în fața tuturor acelor oameni.

În ultimele două luni se arătase destul de încăpățânat în această privință. A fost de neclintit încă vreo lună. Apoi, în timp ce alegeam muzica pentru recepție, i-am pus „Love Changes Everything“ cântată de Michael Ball.

— Ei, *asta* este o melodie pe care aș putea merge spre altar, alături de tine!

Pe invitațiile formale scria clar „Fără cadouri — doar prezența dumneavoastră“, dar în seara de dinaintea nunții câțiva amici ne-au invitat la o cină încântătoare la Grand Hotel, locul în care își petrecuse Agatha Christie luna de miere. Am fost apoi invitați să ieșim pe terasa care dădea spre Tor Bay și să numărăm de la zece la zero, moment în care cerul a explodat într-un foc de artificii care a luminat întregul golf vreme de 10 minute, furnizându-ne o amintire de neuitat.

În dimineața următoare, mai bine de 70 de prieteni din întreaga lume își ocupaseră deja locurile la ora 8. La fel, vreo 30 de membri ai familiilor noastre, care făceau parte din patru generații diferite și care acopereau un interval de vreo 80 de ani.

În afară de părinții mei, nimeni din neamul meu nu a fost prezent în uriașa sală de bal din Oldway Mansion. Dar, ca să fiu onest, nici nu mai invitasem pe altcineva. De-a lungul deceniilor, mama trecuse de la statutul de creștină evlavioasă la cel de creștină nepracticantă, apoi umanistă, pe jumătate atee și, în cele din urmă, atee convinsă, și avea acum o cu totul altă opinie față de cea pe care o exprimase la debutul relației mele cu Francis:

— Eu și tata suntem absolut încântați de ceea ce ați realizat voi doi! Nu credeam că vom apuca să trăim așa ceva. Suntem *atât* de mândri de amândoi! Este magnific!

Și astfel, cu camerele ațintite asupra noastră și cu Michael Ball cântând din suflet, eu și Francis (amândoi în redingote) ne-am îndreptat spre altar într-un alai grandios din care făceau parte ușierii******** noștri (trei dintre nepoți și un strănepot, toți în ținute de ceremonie pentru zi), un strănepot foarte tânăr, și el în ținută de ceremonie pentru zi, care ducea inelele noastre pe o pernuță și două strănepoate în rochii de șifon, având rolul de fetițele cu flori********. Până în acel moment, fusese respectat setul meu de reguli. Și apoi lucrurile nu au mai decurs conform planului.

Toți oaspeții noștri s-au ridicat în picioare și au început să ovaționeze. Dar, mult mai important din punct de vedere simbolic, la fel procedau și cei de pe scena din față. Cei doi primari, doamna primar, președinta Consiliului și grefierul-șef.

Establishmentul.

Câteva minute mai târziu, imaginea îmi stăruia încă în minte când, alături de Francis, am urcat pe scenă și a început partea oficială a ceremoniei.

— Azi, Francis și Peter își vor mărturisi dragostea și își vor declara public angajamentele unul față de celălalt. Și tot azi, pentru prima oară in istorie, va fi posibil ca eu, în calitate de grefier șef, să declar această uniune ca fiind recunoscută și apărată de legea britanică.

— Există un simbolism minunat al acestei zile istorice care pică pe 21 decembrie, pentru că astăzi este solstițiul de iarnă — cea mai scurtă zi a anului. Fiecare zi care va urma va fi mai luminoasă. Din vremuri imemoriale, această zi a

anului a simbolizat sfârșitul a ceva vechi și începutul a ceva nou. La fel cum se întâmplă și azi...

Eu și Francis am schimbat în mod oficial angajamentele și apoi ne-am pus inelele, iar cei trei martori oficiali au semnat ce aveau de semnat. Apoi ceremonia a atins apogeul. Grefierul-șef a continuat:

— Imediat veți fi recunoscuți oficial ca parteneri legali. În mod normal, mai trebuie doar să rostesc acele cuvinte. Dar aceasta nu este o zi obișnuită, iar voi nu ați trecut prin momente obișnuite pentru a ajunge aici. Așa că, în semn de apreciere, vă voi lăsa pe voi să alegeți momentul în care noua voastră viață împreună va începe în mod simbolic.

Veți marca sfârșitul vechii voastre relații în același mod în care ați început-o cu atât de mulți ani în urmă — printr-un sărut. Și declar că *acela* este momentul în care vă vom recunoaște cu toții ca parteneri cu drepturi depline.

Francis Scott-Morgan și Peter Scott-Morgan, viața voastră de zi cu zi ca parteneri cu drepturi depline este pe cale să înceapă. Primiți-o cu bucurie — pentru că lunga voastră călătorie spre recunoaștere oficială se încheie acum. Cu împuternicirea oferită de lege și cu acordul total al celor prezenți azi aici, vă rog să faceți ultimul pas necesar pentru finalizarea călătoriei voastre.

Și, după cum mi-am imaginat întotdeauna, în fața întregii curți, Rahylan și Avalon s-au sărutat.

„Sealed with a Kiss“******** a fost titlul știrii de la televizor; „Prima căsătorie gay“ a fost titlul articolului care conținea poza noastră. Presa, în tot ce a spus despre noi, s-a arătat amabilă și dornică să ne încurajeze. Establishmentul se

schimbase cu adevărat. Dar probabil cel mai profund articol a fost semnat de o jurnalistă pe nume Ginny Ware (de la un ziar local, *Herald Express*), care a apărut în viețile noastre într-o dimineață și apoi a dispărut, lăsând în urma ei o bijuterie de text:

A fost un privilegiu să urmăresc cum Francis și Peter Scott-Morgan primesc același statut, drepturi și recunoaștere din punct de vedere legal precum un cuplu heterosexual.

Și-au petrecut ultimul an organizând această zi specială pentru ei, dorindu-și inițial un eveniment discret, cu doar câțiva oaspeți și fără prezența mass-media. Pentru Francis, care este mai rezervat decât Peter, decizia de a face totul public nu a fost una ușoară. Dar moartea cauzată de SIDA a unui prieten gay, care l-a lăsat pe partenerul acestuia fără niciun fel de drepturi financiare, l-a determinat să ia decizia curajoasă de a fi mândru și asumat în legătură cu uniunea lui cu Peter.

Din acea zi, cuplul a îmbrățișat oportunitatea de a împărtăși lumii întregi, care s-a arătat uneori suspicioasă și dezaprobatoare, sfârșitul îndelungatei lor lupte pentru a fi recunoscuți ca formând un cuplu iubitor.

Acceptând ochii indiscreți ai presei și ai camerelor de televiziune, ei au înfruntat deschis toate prejudecățile homofobe și le-au anihilat.

După cum spunea Peter: „Ceea ce contează nu este competiția, religia sau genul, ceea ce contează este iubirea“. Perechea și-a rostit

jurămintele cu încredere și demnitate, mărturisindu-și cu fermitate iubirea în fața tuturor.

Familia și prietenii au venit din țară și din întreaga lume pentru a le fi aproape, chiar dacă ceremonia a avut loc la o oră total necivilizată într-o zi lucrătoare.

Dar sunt convinsă că oaspeții vor spune că s-au simțit onorați să fie martori ai devotamentului pe care Peter și Francis și l-au arătat reciproc în ultimii 27 de ani.

Împreună și-au prețuit, îngrijit și respectat relația și au obținut ceea ce își doresc toate cuplurile — o iubire autentică și stabilă, o prietenie care a trecut deja testul timpului.

Și chiar au dreptate, nimic altceva nu contează.

„All Time High“ este titlul piesei principale de pe coloana sonoră a filmului *Octopussy*, din seria James Bond. (*N.r.*)

„Vom schimba tot ce a fost înainte, făcând mult mai mult decât să ne îndrăgostim... vom înfrunta lumea și vom câștiga“ — în limba engleză. (*N.r.*)

Tot timpul, la înălțime — în limba engleză. (*N.r.*)

În mod tradițional, ușierii sunt responsabili cu bunul mers al lucrurilor la o nuntă. Printre îndatoririle tradiționale ale ușierilor se află: sosirea la locația ceremoniei cu 45–60 de minute înainte de eveniment pentru a-i ajuta pe invitați; escortarea invitaților la locurile lor; împărțirea programelor de nuntă; oferirea indicațiilor pentru ca invitații să găsească locația, dacă este cazul, etc. (*N.r.*)

Fetița cu flori, așa cum îi spune și numele, este responsabilă în cadrul ceremoniei religioase **să împrăștie petale cu flori pe culoar**, în drum spre altar. Prezentă la nunțile clasice încă din perioada victoriană, mica invitată merge în biserică înaintea miresei, dar în urma domnișoarelor de onoare. (*N.r.*)

Pecetluită cu un sărut — în limba engleză. „Sealed with a Kiss“ este titlul unei melodii celebre, interpretată în ultimii peste 50 de ani de mai mulți cântăreți, Una dintre cele mai cunoscute interpretări este cea a lui Jason Donovan în anii 1990. (*N.r.*)

Momentul Matt

Eu și Matt aveam o glumă pe care ne-o tot repetam.

— *Ştim* amândoi că pentru a obține un perfect Moment Matt ți-ai dori ca eu să plâng acum!

— În mod sigur *nu* îmi doresc să plângi! a răspuns el, părând destul de rușinat și afișând zâmbetul său în colțul gurii cu care ne obișnuiserăm de-a lungul celor șase luni de când ne era producător-regizor. Doar că *ar da* atât de bine la televizor.

— Nasol! Nu-ți rămâne altceva de făcut decât să-ți folosești superputerile ca să generezi un Moment Matt *obișnuit*.

Aceasta era clasificarea informală pe care o puseserăm împreună la punct în jumătatea noastră de an de prietenie accelerată: în vreme ce iluzoriul Moment perfect Matt ar necesita numeroase lacrimi sfâșietoare, care să curgă măcar pe obrajii *mei*, dar la modul ideal și pe ai lui Francis (dacă la acel moment am fi arătat în mod special dărâmați și învinși, asta ar fi constituit un extra bonus), mult mai banalul Moment obișnuit Matt se declanșa când Matt își pornea camera de luat vederi.

Toate aceste lucruri deveniseră evidente cu câteva luni mai înainte. La acel moment, brațele mele nu mai funcționau, capacitatea plămânilor era la jumătate față de cea de la începutul filmărilor, iar capul începuse să-mi atârne. Cei din sistemul național de sănătate au ajuns cu generozitate la concluzia că eram eligibil să continui să beneficiez de serviciile de îngrijire, prin urmare, aveam acum câțiva asistenți

personali care mă ajutau timp de trei ore să mă ridic din pat dimineața și timp de alte două ore — să mă bag înapoi la culcare. Matt, ca de obicei, întreba dacă poate filma în întregime cele două ritualuri. De două ori. Pentru câteva secunde în filmul final.

— Doar că deocamdată nu știu *care* secunde vor fi acestea.

— Îți dai seama că, în timpul celor mai multe proceduri, sunt dezbrăcat în întregime?

— O, este în regulă. Voi folosi un cadru strâns. Și putem să blurăm imaginea. Oricum, va fi difuzat după momentul acela...

A ajuns la 5:30 a.m., a folosit cheia pe care i-o împrumutasem pentru a intra și s-a strecurat pe scări la etaj pentru a filma cum sună ceasul nostru deșteptător. Iar apoi a continuat să filmeze în liniște. Asta până când, după 90 de minute, a întrebat:

— Poți să mai faci o dată asta? Vreau să schimb obiectivul, a zis el ca și cum le-ar fi furnizat astfel un motiv serios celor doi asistenți personali ca să mă scoată cu multă trudă din tricoul cu mâneci lungi, cu care tocmai reușiseră să mă îmbrace.

Imediat după aceea, numele lui Matt avea să fie imortalizat pe vecie. La câteva secunde după ce a reluat filmarea, tricoul meu cumva s-a înnodat. Știind că sunt filmați, cei doi asistenți au insistat eroic. Matt se apropia pe furiș din ce în ce mai mult. Părea tot mai interesat de proceduri și ne încuraja eforturile din ce în ce mai frenetice, spunând: „Nu vă îngrijorați — arată *minunat*!“

Uitând că nu sunt în direct la televizor, cei doi asistenți au încercat să păstreze aparențele acționând *foarte* natural. În tot acest timp, ca și când și-ar fi urmat instinctul primar de apărare a

stimei de sine, ambii trăgeau tot mai tare de tricou. Mult mai tare. Undeva între axila stângă și omoplat, mâneca se încurcase într-un mod de-a dreptul imposibil. „Imposibil“ pentru că nu avea în ce să se încurce acolo. Așa ceva nu se mai întâmplase până atunci. Iar până în ziua de azi nu s-a mai întâmplat decât o singură dată.

A urmat a *treia* filmare a lui Matt. Atunci am dat glas prima oară adevărului evident că Matt avea o influență specială asupra universului. Mult mai puternic decât o Lege a lui Murphy (sau chiar decât o Lege a lui Sod, dacă stau bine să mă gândesc), Matt înarmat cu o cameră reușea să genereze suficient de multă probabilitate statistică astfel încât un lucru incredibil de simplu să se transforme într-o încurcătură distractivă pentru Marea Televiziune. Am numit asta „Momentul Matt“.

De-a lungul următoarelor luni, am descoperit că nici nu era nevoie de prezența lui Matt și a camerei lui de filmare pentru a se declanșa un Moment Matt. Prezența lui în viața noastră părea să fi influențat lucrurile pentru totdeauna. De atunci, Momentele Matt pur și simplu se întâmplau. Și dacă mă gândesc la viitor, cred că se vor întâmpla în continuare. Și de fiecare dată când se vor întâmpla, în loc să mă simt frustrat și necăjit, sper că voi putea să zâmbesc la amintirea cuvintelor lui de încurajare: „Nu vă îngrijorați — arată *minunat*!“

Iar apoi Matt a murit. Între Crăciun și Anul Nou. Într-un accident cumplit, a alunecat și a căzut de pe un acoperiș. Abia trecuse de 40 de ani, iar familia lui a fost complet devastată. Ne va lipsi enorm: experiența pozitivă pe care am avut-o când am realizat acest documentar de televiziune se

datorează în mare parte prezenței reconfortante a lui Matt și priceperii lui extraordinare în calitate de producător.

Printr-una din acele coincidențe cosmice, din starea lui de comă, sau poate din lumea de dincolo, Matt ne-a adresat un ultim mesaj. Cu câteva minute înainte să moară, la ușa noastră a sunat poștașul și ne-a livrat un pachețel. Era o carte despre cyborgi, cadoul de Crăciun al lui Matt pentru noi. Pe prima pagină scrisese:

Crăciunul 2018
Dragii mei Peter și Francis,

Ce plăcere să vă cunosc — și ce drum împreună!
Pentru Viitor!

Cu dragoste, Matt

Acum lucram șapte zile din șapte, mai mult și mai bine ca niciodată; urma să fie timp suficient de odihnă când nu voi mai putea face nimic altceva *decât* să mă odihnesc. Dar asta nu prea a ajutat. Ca un castel din cărți de joc, lucrurile au început să se năruie după moartea lui Matt.

Totul a început cu sintetizatorul de voce. Am decis cu cei de la CerecProc că, deși cele 30 de ore pe care le petrecusem în studio erau ideale pentru modul în care vor fi realizate vocile expresive în viitorul apropiat (motiv pentru care am ales abordarea tip „rețea neuronală profundă"), exista și un alt procedeu, complet diferit, pe care îl mai puteau utiliza, care ar fi oferit o voce mai bună în termen scurt.

Singurul dezavantaj al acestei abordări de „selectare unitară" era că necesita încă 30 de ore de înregistrare în studio, dar vocea mea începuse să fie tot mai slabă, iar apoi Owen, de la studio,

ne-a anunțat că erau obligați să închidă, pentru că sediul fusese vândut dezvoltatorilor, și oricum nu mai existau intervale orare disponibile pentru înregistrări. Și de parcă nu ar fi fost de ajuns, compania al cărei sistem doream să-l folosesc pentru a-mi citi mișcările oculare pentru a scrie cuvintele pentru sintetizatorul de voce refuzase să facă micul upgrade de program de care aveam nevoie pentru a-mi exprima emoțiile, folosind scuza că „nu există piață pentru așa ceva“ — ceea ce, din câte mi-am dat seama, era o autoprofeție.

Apoi au apărut și simptomele. Până și Vinny a rămas fără contraexemple fictive care să țină pasul cu deteriorarea stării mele de sănătate. Fiind obișnuit să tastez cu „metoda oarbă“******** de la 11 ani, pierdusem în ultima perioadă controlul asupra câte unui deget în fiecare săptămână, începând cu degetul mic, până la degetul mare de la mâna dreaptă. Acum nu-mi rămânea altceva de făcut decât să mă înfig în tastatură cu câteva degete de la mâna stângă. Și nu mă mai puteam hrăni singur, așa că această onoare i-a revenit lui Francis. Iar minunatul aparat de ventilație pe care Jon mi-l obținuse de la sistemul național de sănătate nu prea mai funcționa, din pricina modului destul de neobișnuit în care mușchii mei începeau să cedeze. Iar Francis se afla sub o presiune tot mai mare pentru a se asigura că beneficiam de suficientă îngrijire — însă nu reușea să găsească persoanele potrivite pentru asta.

Apoi am răcit. Mă rog, e mult spus „am răcit“. Pe vremuri, aș fi luat niște paracetamol și aș fi ținut vreun discurs important, iar singurul semn de boală ar fi fost timbrul vocii mele puțin

îngroșat de cantitatea suplimentară de flegmă rămasă pe corzile mele vocale. Însă de data aceasta, boala aproape că m-a ucis. De câteva ori.

Prima oară m-am trezit dintr-un somn profund, deja panicat, fără să pot respira. Purtam o mască de ventilație non-invazivă care de obicei pompa aerul spre și dinspre plămânii mei pe timpul nopții. Dar acum mă zbăteam. Mă simțeam precum în precedentele mele episoade cu epiglota, dar, spre deosebire de ele, de această dată nu puteam să trag în piept niciun pic de aer între două accese de tuse, pentru că în acel moment pompa de ventilație era în faza în care scotea aerul din pieptul meu. În loc de tuse convulsivă, auzeam gâjâitul torturat al cuiva care este strangulat. Iar mâinile mele erau prea paralizate ca să-mi pot scoate masca, darămite să iau paharul cu apă. Am simțit că încep să leșin.

Francis s-a trezit, m-a auzit cum mă zbăteam și m-a salvat. Așa cum a mai făcut-o de vreo 20 de ori în următoarele două săptămâni. Nu era de glumă pentru niciunul dintre noi. Dar m-a pus serios pe gânduri. În Marea Britanie, doar 1% dintre persoanele cu BNM fac traheostomie pentru a-și prelungi viața. Dar, *în cazul lor*, cea mai întâlnită cauză a decesului este pneumonia de aspirație — cu alte cuvinte saliva sau mâncarea le pătrunde în trahee generând o pneumonie potențial fatală. Prin urmare, m-am gândit eu, de ce nu aș separa complet traheea de fundul gurii, astfel încât saliva sau mâncarea să nu mai poate ajunge *niciodată* în plămâni? Era o operație majoră numită laringectomie totală, folosită de regulă în cazul persoanelor care aveau cancer la gât. Implica extirparea laringelui (cutia mea vocală), așa că nu mai puteam vorbi niciodată fără un sintetizator.

Dar, dacă logica mea era corectă, mi-ar fi sporit considerabil șansele la o viață îndelungată de cyborg. Provocarea consta în a convinge un chirurg să opereze un laringe *sănătos*.

Când mi-a venit această idee, a fost pentru prima dată de la moartea lui Matt când am simțit că pot lupta cu soarta. Iar în preajma aniversării noastre de 40 de ani, când mi-am luat prima zi liberă din ultimele trei luni și am petrecut minunat alături de prieteni și de familie, castelul din cărți de joc a încetat să se mai năruie, ba chiar a început să se ridice la loc. Andrew, nepotul nostru care locuia în apropiere, a decis să renunțe la slujba de la aeroport unde avea grijă de VIP-uri și să-și asume, în schimb, provocarea de a avea grijă de non-VIP-ul Peter 2.0. S-a dovedit foarte priceput la asta, iar în scurt timp a devenit un înlocuitor indispensabil al brațelor mele neputincioase.

— Mă gândesc să scriu o carte despre toate astea, i-am zis la puțină vreme după ce a început, având tot sprijinul lui Francis pentru această idee.

— O să apar și eu în ea?

— Doar dacă vei scrie ceea ce îți voi dicta eu...

Problema cu autobiografia este că, exceptând cazul în care ești deja o celebritate, nimeni nu o va publica dacă un agent literar foarte priceput nu va convinge o editură să facă asta. Am ajuns deci la concluzia că aveam nevoie de un agent literar. Desigur, problema cu un agent este că, exceptând cazul în care ești deja o celebritate, nu e nimeni interesat să te reprezinte până când o editură nu are de gând să te publice.

În aceeași situație fără ieșire am ajuns când a trebuit să conving megacorporațiile să se asocieze ideilor mele. Foarte rezonabil, ele doreau să

lucreze mai degrabă cu organizații filantropice decât cu persoane fizice, dar nimeni de la organizațiile filantropice pe care le cunoșteam eu nu era interesat de ideile mele — ca să nu mai zic de colaborarea cu megacorporațiile.

Dar în acest caz putea exista o soluție. În calitatea mea de administrator al Asociației celor cu BNM am făcut mare tam-tam în jurul ideii de a îmbunătăți viața bolnavilor prin folosirea tehnologiilor de ultimă generație. Așa că, măcar pentru a scăpa de gura mea, am fost invitat să prezidez un grup de consultare pe această temă. Am sugerat că mai bine am crea un grup de reflecție, care să încerce să cointereseze câteva companii de elită din IT să se asocieze cu ideile mele. Am vizitat o firmă de producție și l-am stârnit pe directorul lor. Cu acordul lui, un tip pe nume Ray, de la Departamentul de Inovare, s-a oferit să mă pună în legătură cu câteva dintre persoanele lui de contact din domeniul IT. Apoi depindea doar de mine să-i conving pe acei indivizi cu propunerile mele de cercetare.

Eram de-a dreptul entuziasmat când i-am povestit lui Francis amănuntele.

— Fii atent, m-a avertizat el, dacă ceva pare prea bun ca să fie adevărat...

— ... adesea chiar așa este! am rostit amândoi într-un glas.

Între timp, printr-una dintre acele coincidențe fericite ale sorții, am aflat că inginerul de sunet Owen locuia la mică distanță de noi. Pisica lui se strecura adesea în grădina noastră. Dată fiind apropierea, Owen a încropit un studio audio temporar în salonul nostru, prin urmare programul nostru de înregistrări a fost reluat. Norocul nu ne-a părăsit, așa că un alt vecin, Nigel,

a fost de acord să se alăture echipei mele de asistenți medicali, pentru a mai prelua ceva din numeroasele nevoi generate de îngrijirea mea. Lucrurile arătau bine din nou. Ca să sărbătorim asta, la cea de-a 61-a aniversare a mea mi-am luat o zi liberă. Am petrecut din nou o zi minunată alături de familie și de prieteni. Pentru al doilea an consecutiv, Vinny nu a putut participa.

— Egoistul, ar fi putut da măcar un mesaj în care să-ți ureze „La mulți ani!“, a comentat Francis a doua zi.

— Știu, dar dacă de data asta *chiar* s-a întâmplat ceva cu el?

— Crede-mă, și dacă numai s-ar fi înțepat în deget, am fi aflat imediat!

Apoi lucrurile *chiar* au început să meargă ca pe roate. Pe baza unor fragmente de text și împotriva oricăror așteptări realiste, am semnat un contract cu un agent cunoscut, Rosemary. Iar apoi Philip, un chirurg de top din domeniul ORL de la Spitalul public din Torbay, a fost de acord să mă consulte, a fost de acord cu argumentele mele și a acceptat să-mi realizeze o laringectomie la cerere, așa că, în timpul unei întâlniri cu mine, Francis, Maree (minunata mea anestezistă) și Jon (minunatul meu expert în probleme respiratorii) am stabilit data — cât mai târziu posibil (astfel încât să pot aranja ca niște tehnologii evoluate să-mi poată prelua vorbirea), dar înainte de a intra în iarnă (pentru a putea evita să mai răcesc). Ne-am verificat cu toți programele și am ales ca dată joi, 10 octombrie 2019: adică peste cinci luni și jumătate.

— Nu vreau ca ultimele mele cuvinte biologice să fie „zece, nouă, opt...“ pe măsură ce intru în anestezie, i-am explicat eu lui Maree.

— Nicio problemă. Poți să dai din cap sau să miști mâna la orice întrebare după ce ai spus ce ai avut de spus, m-a reasigurat ea cu vocea ei obișnuită de „Orice e posibil“. Știi deja care vor fi ultimele tale cuvinte? m-a întrebat ea, de data aceasta părând mai degrabă o școlăriță pusă pe bârfă.

— Le știu de mai bine de un an.

„**Metoda oarbă**“ presupune tastarea fără privirea tastelor. (*N.r.*)

Momentul Matt perfect

— Cum adică nu vrea să ne mai vadă?
— Așa a zis. I-am tot trimis mesaje, l-am întrebat dacă e în regulă și, în cele din urmă, după trei săptămâni mi-a răspuns că îi e greu să fie în preajma ta.

— Dar mereu spunea că suntem cei mai buni prieteni ai lui!

— Da, și noi am crezut că ne era unul dintre cei mai buni prieteni. E clar că ne-am înșelat.

Francis părea la fel de dezamăgit ca mine. Îl știam pe Vinny de zeci de ani. Când le vorbeam altora despre el, le spuneam de fiecare dată că este un om de încredere. Loial.

— I-ai mai răspuns?

— Da, i-am zis că dacă e atât de egoist și de crud să se ducă la dracu'!

— Și cum a reacționat?

— Nu a mai zis nimic.

Cumva, întâmplarea aceasta m-a răvășit chiar mai tare decât momentul în care îmi aflasem diagnosticul. În următoarele zile amândoi ne-am simțit copleșiți. Eram trădați. Abandonați. Iar acest dezastru părea să declanșeze un tsunami de piedici și de șocuri.

Îmi dădeam seama că upgrade-urile prevăzute pentru CHARLIE nu se vor potrivi cu ceea ce speram eu să se ofere să pună în practică unele dintre companiile pe care mi le prezentase Ray. Dar asta chiar era ultima mea grijă. Sau poate doar o dădeam în paranoia. La urma urmei, în acea perioadă, ajunsesem să dorm în fiecare noapte cu câteva ore mai puțin decât fusesem eu obișnuit, ca adult. Oricum, ceva dubios se

întâmpla pe frontul de lucru. Odată ce stârnisem interesul cu cercetările mele, Ray părea să mă scoată din schemă, discutând direct cu cei de la Asociația BNM despre ideile mele și asumându-și rolul de persoană de contact în fața celorlalte companii. Apoi cineva a informat mass-media că Ray era singura persoană responsabilă cu tot ceea ce analiza grupul de reflecție. Cu mine toți erau în continuare incredibil de prietenoși. Dar nu mă puteam abține să nu am unele suspiciuni.

Apoi am auzit că oamenii discutau despre moduri de a produce bani din studiile grupului de reflecție — din studiul meu. Nu mă înțelegeți greșit. Nu am nimic împotrivă ca cineva să câștige bani. Dar, în acest caz, cu cât mă gândeam mai bine, cu atât eram mai convins că trebuia să fim *open-source*, accesibil pentru oricine. Ce auzisem m-a dezamăgit și m-a făcut să mă simt inconfortabil.

Pe frontul de acasă, Nigel (tipul care fusese de acord să se alăture echipei noastre) a trimis un mesaj în care spunea că s-a răzgândit. Francis avea acum pe cap și presiunea de a-i găsi un înlocuitor. Vestea a venit într-o zi proastă. Tocmai discutaserăm despre cât de oportun mai era să mergem în ceea ce părea să fie ultima noastră croazieră în Caraibe, pe care o rezervaserăm de mult pentru ianuarie 2020. Având laringectomia programată în octombrie 2019, am ajuns, fără tragere de inimă, la concluzia că cel mai înțelept era să anulăm excursia, chiar dacă pierdeam avansul. Știam cât de mult ținea Francis la acea vacanță. Mă simțeam incredibil de vinovat. Apoi, unul dintre membrii echipei mele ne-a anunțat că

nu era disponibil în acea seară pentru procedura de dinainte de culcare. Din nou, totul cădea în sarcina lui Francis.

— Mai bine ai vedea asta...

Andrew era cel care îmi verifica e-mailurile de când nu mai puteam folosi nici măcar touchpadul de la laptop.

— Este *total* aiurea.

Era o confirmare în scris trimisă tuturor companiilor cu care discutasem eu a faptului că grupul de reflecție al Asociației BNM se retrăgea din toate cercetările mele, cu excepția unui studiu aplicat, referitor la sintetizarea vorbirii.

Andrew se albise la față.

— De ce dracu' nu menționează că în urmă cu câteva săptămâni nenorociții ăia din consiliu te-au exclus din ședință „astfel încât oamenii să poată discuta nestingheriți" și pentru că niciunul dintre cei prezenți nu știa despre ce dracu' e vorba, s-au speriat de mama focului și au oprit aproape totul!

— Este treaba lor. Trebuie să dea impresia că protejează interesele unei comunități enorme.

— Mda, dar unii dintre membrii conducerii sunt niște labagii! Iar de Ray ce să mai zic? A devenit foarte tăcut. A fost foarte prietenos cât timp îi erai de folos, dar de săptămâni bune nu ți-a mai răspuns la niciun e-mail. Ce să mai zic de cretinul ală care nu ți-a zâmbit la nicio ședință?!

— De fapt, nu mi-a zâmbit niciodată tot anul. Cred că este homofob. Oricum, am demisionat. Am fost ales pe baza promisiunii de a cerceta cum să utilizăm tehnologia de ultimă oră pentru a îmbunătăți viața oamenilor. Dacă nu pot realiza asta ca membru al Asociației, voi colabora cu aceste companii ca independent și vom face ca

totul să fie accesibil tuturor membrilor, fără deosebire. În felul acesta s-ar putea să fie mai simplu pentru toată lumea.

Încercam să văd partea plină a paharului. Dar, de fapt, aveam inima frântă.

Iar apoi am primit un e-mail de la Ray. Nu avea genul acela de început prietenos. Era concis. Nici finalul nu era amical. Nici urmă de regret. Era doar o declarație că el și compania lui nu lucrau cu persoane fizice și că, prin urmare, nu va mai continua să colaboreze cu mine. Și că se aștepta ca orice altă organizație care avea legătură cu grupul de reflecție să-i împărtășească punctul de vedere. În principiu, grupul de reflecție își va continua activitatea, dar nu va mai lucra la studiul meu și nu alături de mine. Prin urmare, eu puteam continua să lucrez la orice studiu doream, dar nu împreună cu vreuna dintre companiile care se arătaseră interesate până atunci.

Andrew plecase acasă când a venit e-mailul, dar Francis era cu mine.

— Pot face una ca asta? a întrebat el ezitant, deja pregătit pentru răspunsul evident.

— Au făcut-o deja.

— Dar e atât de incorect! Ai lucrat încontinuu ca să faci toate aceste lucruri posibile, și ești si singurul care nu a fost plătit pentru asta.

În mod normal, o astfel de nedreptate l-ar fi înfuriat până acum. În schimb, părea doar obosit.

— Și cine ne mai dă înapoi tot timpul pierdut? Am fi putut să ne distrăm. Am fi putut merge în ultima noastră vacanță cât încă te mai puteai hrăni singur. La dracu', am fi putut încerca să ne distrăm și noi puțin. Eram oricum într-o situație cumplită și fără să renunțăm la puținul timp pe

care îl avem împreună pentru niște nemernici nerecunoscători care nu merită ca noi să sacrificăm totul pentru ei!

De această dată, părea mai supărat. Dar era o supărare disperată, dezolată.

— Ia mai dă-i dracului! Nu merită nimic. O să ne luăm liber pe perioada verii, vom încerca să ne relaxăm, să mergem în diverse locuri, să ne distrăm cât de cât.

— Dar am de scris la cartea mea. Aș vrea să o pot termina. Chiar și fără grupul de reflecție, tot îmi va lua întreaga vară.

— La naiba, Peter! Nu mă face să mă supăr și mai mult pe tine și pe BNM-ul tău nenorocit.

Știam că amândoi suntem stresați și obosiți cronic. În adâncul inimii, știam că încă mă iubea. Dar nu și în acel moment. Și atunci m-am prăbușit.

Nici nu-mi mai aminteam când mă lăsaseră nervii ultima oară în fața lui — poate pe când aveam 20 de ani. De atunci, devenisem mult mai puternic. Mult mai rezistent, mai sigur. Prima lacrimă a apărut ca o surpriză. A doua a venit din celălalt ochi și a fost la fel de șocantă ca prima. Dar apariția lor neașteptată a părut să schimbe toate regulile. Nu mai conta nimic din trecut. Nimănui nu-i mai păsa. Mie, în niciun caz. Așa că am cedat.

O mică parte din mine își dădea seama cât de jalnic era un bărbat de 61 de ani care-și plângea de milă, care lăcrima precum un copil, fără mândrie, fără control, fără respect, fără valoare. Un nimic.

— O, la dracu'! Ce te-a apucat?

Era ca și cum aș fi auzit un ecou din depărtare, dintr-o altă dimensiune. Părea ireal. Tot ce conta era acea gaură neagră a disperării, care mă

readucea pe teritorii familiare. Îmi aminteam vag de acea senzație din copilărie, de dinainte să-mi câștig scutul de aroganță din adolescență, când eram mereu ultimul care să fie ales pentru a face parte dintr-o echipă, unul dintre puținii care nu erau invitați la o petrecere aniversară, care nu făcea parte din gașcă, mereu ținta glumelor. Mereu marginalizat, mereu singur. Uitasem total sentimentul. Iar acum, cu primele lacrimi care rupeau bariera unei jumătăți de secol, toate au reapărut brusc.

Acum plângeam de-a binelea. Vaiete scurte, neplăcute, tot mai ciudate din cauză că nu puteam să respir. Ultima rămășită de exprimare a unei ființe umane, cândva mândre.

— Ei, hai, doar nu facem asta!

Am încercat să-i explic. Am încercat să vorbesc. Dar nu puteam respira. Nici măcar asta nu puteam face. Eram deja un eșec în toate. Iar lucrurile se înrăutățeau. Mult mai mult.

— Nu fi așa. Trebuie să rămânem puternici.

Îi dispăruse din voce flama de mânie și de frustrare și părea că mai are puțin și începe să plângă și el.

— Noi ne luăm puterea unul de la altul, a zis el și a început să suspine. Nu pot face față dacă tu nu ești puternic...

Ne-am agățat unul de altul ca niște proscriși singuratici abandonați pe o planetă ostilă. Noi împotriva lumii. Pentru totdeauna. Până la capăt. Ne-am îmbrățișat, suspinând la unison, doi bătrâni zdrobiți de necazuri, fără a mai avea pentru ce lupta, renunțând la tot în cele din urmă.

Ne-am agățat unul de altul, pentru veșnicie.

— Hai, trebuie să ne revenim, a spus Francis, primul care a reușit să iasă din gaura neagră a disperării. Găsim noi o soluție.

Am încercat să-i răspund, dar nu aveam nici suflul și nici cuvintele potrivite pentru a-i spune că nu mai *exista* nicio soluție care să rezolve totul în timp util. Iar dacă lucrurile nu se rezolvau cât încă mai aveam vocea biologică, atunci, realistic vorbind, era prea târziu pentru mine să se mai poată face ceva. M-am simțit brusc *atât de* obosit. Fizic. Mental. Emoțional. Se terminase; în sfârșit, recunoșteam în fața mea că mă dau bătut. Iar greutatea eșecului și faptul că eșuasem în responsabilitatea mea față de toți cei care crezuseră în mine atârnau prea greu pe umerii mei. Cel mai mult, eșuasem față de Francis.

— Te iubesc, a spus el, încă suspinând.

— „Ay —harr — ooh — ooh“, a fost tot ce am putut spune printre suspine imposibil de controlat.

— Știu, a spus el și a început din nou să plângă.

Ne-am îmbrățișat, legănându-ne, fiecare încercând să-l liniștească pe celălalt.

În cele din urmă, Francis și-a impus să fie puternic pentru amândoi.

— Gata, acum trebuie să ne adunăm! O să trecem și peste asta. Tu și eu. Ca întotdeauna.

M-a ținut foarte strâns.

Departe spre vest, în Avolee, Rahylan, care împlinise de curând 18 ani, așa că era eligibil pentru a participa la Jocuri, tocmai își începea veghea de noapte — cocoțat pe obeliscul din vârful unei movile imense, care se ridica deasupra pădurii. Era scufundat în strălucirea de un albastru-pal a Flăcării din Analax, care

ardea pentru totdeauna în obeliscul de marmură, în timp ce spre est cerul strălucea din pricina dublului asfințit. Chiar dacă ochii lui erau închiși, Flacăra îi permitea să simtă totul în jur, așa că știuse de venirea lui Avalon încă dinainte ca tânărul luptător să-și facă apariția de dincolo de creastă și să se oprească la marginea platoului, de unde-l privea cu uimire. Flacăra revelase trei posibile consecințe ale sosirii lui Avalon: singurătate, moarte sau iubire.

L-a simțit pe Avalon cum se apropia în kiltul său din piele albastră și o bluză largă și subțire, chipeș, cu părul lui de un auriu-roșcat lung până la umeri și ochii lui albaștri și frumoși. S-a oprit când a ajuns de partea cealaltă a șanțului care înconjura obeliscul. Avalon a citit inscripția de pe cele patru laturi ale pietrei:

Intră de unul singur, iar Flacăra îți va dezvălui
Toate viitorurile pe care le poți deslușI.
Intrați amândoi și împreună dezvăluiți tot,
Apoi plecați ca unul singur sau deloc.

Avalon a rămas tăcut, privind chipul lui Rahylan pe când cerul s-a întunecat încet, iar stelele au început să răsară. Flacăra părea să ardă mai luminos și mai albastru, cele trei luni răsăriseră una după alta, iar Avalon rămăsese neclintit. La scurt timp după primele semne ale primului răsărit, Avalon a zâmbit și a întins brațul drept până când degetele aproape că au atins Flacăra. Instantaneu, un viitor a dispărut, rămânând doar moartea sau iubirea.

Cu ochii încă închiși, Rahylan a zâmbit la rândul lui și a scos brațul din Flacără. Degetele lor s-au atins. Avalon s-a întins peste șanț, iar mâinile lor s-au unit. Flacăra a urmat brațul întins al lui Rahylan, a ajuns la Avalon și l-a cuprins imediat. Atunci a început revelația: totul, despre fiecare dintre ei, i s-a revelat celuilalt. Testul suprem. Totul sau nimic. Oricine știa că Flacăra din Analax te lăsa să supraviețuiești doar dacă rezultatul era complet.

Când prima rază de lumină de la primul soare a brăzdat dinspre vest cerul de mărgean, Rahylan și-a deschis ochii pentru prima oară și a privit iubitor spre Avalon. Dar ambele viitoruri rămăseseră deschise. Rahylan s-a îndepărtat de obelisc, lăsându-se în seama lui Avalon să-l tragă pe deasupra șanțului în siguranță. Flacăra i-a eliberat pe amândoi, iar pieptul gol al lui Rahylan s-a lovit de al lui Avalon, care imediat a încolăcit un braț protector în jurul lui pentru a-l împiedica să cadă în șanț. Amândoi se priveau adânc în ochi, iar Avalon a vorbit pentru prima dată, ușor răgușit, în aerul rece al dimineții, păstrând un singur viitor posibil:

— Sunt al tău pentru totdeauna.

De unde vine ziua de mâine

Pe când stăteam treaz în pat, în mijlocul nopții, subconștientul meu a ținut să-mi amintească ceva ce consideram că este în totalitate nesemnificativ: vreme de aproape 13,8 miliarde de ani, universul a fost incredibil de plictisitor. Magnific. Dar fundamental de plictisitor.

Știam bine ordinea cronologică; de ce îmi pierdeam vremea gândindu-mă la ea? Mai întâi, a fost Big Bang-ul, apoi, un gol *cu adevărat* mare, iar la marginea unei galaxii spirale absolut banale, la cea mai mare distanță posibilă de centrul acțiunii, o planetă s-a format în jurul unei stele de vârstă medie. A fost un eveniment insignifiant. Era doar o bucată de rocă printre cele 100 000 000 000 de planete care se mai aflau în aceeași galaxie. Existau încă *alte* 170 000 000 000 de galaxii.

Ca de fiecare dată, conștientul meu a rezonat cu scara epică a cosmosului și cu relativa irelevanță a umanității. Ademenit de partea splendidă de știință implicată în problemă, creierul meu nu s-a putut abține să nu completeze povestea. Într-un joc ceresc de biliard, ceva pare să fi lovit această bucată de rocă și astfel a apărut Luna. Acolo existau o mulțime de vulcani, ceea ce a dus la apariția apei, formelor simple de viață, oxigenului și, în final, formelor complexe de viață. Din acel moment, te puteai aștepta la un viitor interesant, cel puțin în acest colț din spațiu. Nu a fost așa.

A! Înspre *asta* se îndreptau lucrurile! Am început să înțeleg de ce m-am trezit gândindu-mă mai degrabă la univers decât la propria-mi lume care se destrăma în jurul meu. Acum acel șir al gândurilor promitea să ducă undeva. L-am lăsat să

curgă. În ciuda unei explozii a vieții în timpul căreia evoluția s-a dezvoltat cu adevărat, iar inteligența a început să apară încetul cu încetul, lucrurile au continuat să se întâmple pur și simplu. În urmă cu circa 66 de milioane de ani, dinozaurii nu au putut evita propria extincție survenită după ce un asteroid a lovit Pământul, așa cum nici oamenii nu prea au reușit acum circa 76 000 de ani când un supervulcan aproape că i-a șters de pe suprafața pământului.

Da! Aceasta era cheia! Erau cu toții lipsiți de putere. Viitorul, pur și simplu, a venit peste ei. Până în ziua de azi, acel model de inevitabilitate inexorabilă punctată de acte de imprevizibilitate complet aleatorii rămâne tipic întregului cosmos. Cea mai drăguță concluzie în legătură cu întrebarea de unde vine ziua de mâine este că aproape oricare dintre aceste zile este dureros de monotonă. Cu excepția uneia, de acum circa 5 000 de ani. Atunci a avut loc unul dintre rarele evenimente ale universului. Și s-a întâmplat aici, pe Pământ.

Atunci a fost momentul când s-a pus în discuție irelevanța noastră cosmică. Atunci a fost pusă în discuție *și* irelevanța noastră individuală. Numim acel moment „zorii civilizației“. Dar este mai mult de atât. Este momentul în care viitorul devine fascinant — pentru că, pentru prima dată, omenirea s-a împotrivit cu succes destinului. Locuitorii peșterilor au încercat să-și influențeze propria existență. Dar aceștia nu au putut schimba în mod deliberat cursul istoriei pentru întreaga omenire, așa cum au făcut-o, să zicem, vechii egipteni.

Asta este! Folosește puterea pe care o aduce cunoașterea. Amintește-ți! Primele civilizații au

demonstrat că este posibil ca un singur individ să producă, din când în când, o schimbare care să-i afecteze pe toți cei care îl urmează. Din acel moment al marii divizări din istorie, *fiecare ființă umană a căpătat la naștere dreptul de a fi capabilă să poată schimba universul.*

Pentru o clipă, am simțit cum mă cuprinde din nou un sentiment de putere. Am îndrăznit, o dată în plus, să cred că era posibil să schimb ceva. Până la aniversarea de 60 de ani, deja rezolvasem multe dintre detaliile modului în care puteam să fac asta, iar ideea îmi plăcea la fel de mult ca la 16 ani.

Dar, după ce a strălucit o clipă în întunericul rece al nopții, focul încrederii mele de sine s-a stins din nou și imediat întregul concept aproape că a redevenit uimitor de irelevant pe la 2 noaptea când, întins în pat, eram treaz de-a binelea. Cu toate acestea, la doar câteva ore după ce mă lăsaseră nervii în fața lui Francis, mi-am dat seama că nu mă mai bălăceam atât de mult în autocompătimire — deși mai eram cu câteva degete scufundate, gata să mă dau din nou la fund la cea mai mică provocare, în timp ce funcțiile executive ale creierului meu îmi reaminteau în permanență că trebuie să renunț la orice speranță.

Următoarele 90 de minute au trecut mai rapid decât era normal sau, fără să-mi dau seama, am tot moțăit. Oricum, pe la 3:30 creierul meu se simțea irațional de pozitiv; îmi furnizase germenii unei idei pe care, chiar dacă o parte din mine o respingea ca fiind absurdă, nepractică și iluzorie, a insistat încăpățânat să continue să o cultive.

Cu puțin înainte de ora 5 a.m., soarele deja răsărise, iar eu eram așa de treaz, încât devenise de-a dreptul ridicol să încerc să readorm. Oricum,

aveam atâtea de făcut. Creierul meu se simțea deja irațional de încântat; renunțase la plângeri și trecuse la planuri.

— Te-ai trezit? am întrebat eu, la noroc.

În apărarea mea, Francis clar nu sforăia și tocmai se întorsese de pe-o parte pe alta, în plus în ultimele săptămâni se trezise foarte devreme. În lipsa unui răspuns clar, am așteptat. Dar, când a făcut greșeala să caște, mi-am reluat atacul la un volum ușor crescut:

— Te-ai trezit?

— Nu.

— Ce bine! Eu am stat treaz toată noaptea...

Francis s-a ridicat în capul oaselor și a încercat să se arate interesat, în ciuda faptului că mușchii lui faciali încă nu aflaseră că puteau să se miște.

— Ești în regulă?

— O, da! Sunt bine. Doar că m-am gândit toată noaptea...

— Of, pentru Dumnezeu! Dar *ți-am zis* să uiți de ei. Nu merită atenția ta. Ai încercat. Nu a funcționat. Mergi mai departe!

— Dar tocmai asta e! Mi-am dat seama cum să fac lucrurile să funcționeze! Am o idee. Să-ți explic...

— Nu înainte să-mi beau cafeaua!

Francis s-a târât afară din pat. După 10 minute urca din nou scările cu două caffe machiato perfecte. Doar după ce și-a golit ceașca, a fost de acord să reluăm discuția.

— OK, deci care e ideea măreață?

— Cred că noi doi ar trebui să punem bazele unei fundații caritabile, Fundația Scott-Morgan, o organizație filantropică de cercetare care să-mi continue toate ideile.

— Păi, asta e evident!

— Poftim?

— Dacă Asociația persoanelor afectate de BNM nu poate face așa cum trebuie acest lucru, atunci e evident că trebuie să îl faci tu. Am discutat asta acum câteva luni...

— Da, dar atunci nu era de actualitate.

— Acum este. Și dacă nu acționezi *foarte* rapid, atunci totul se va duce de râpă. Chiar azi trebuie să pui lucrurile la punct.

— Azi e duminică! Nu e nimeni la muncă!

— Păi, asta e foarte bine, nu? M-am gândit azi-noapte, înainte să adorm, că în acest fel îți poți pune ideile în ordine și poți trimite multe e-mailuri și astfel le-o iei tuturor înainte până se întoarce lumea la serviciu luni de dimineață.

— Poftim?

— M-am gândit azi-noapte...

— Dar tu *nu știai* de fundație azi-noapte!

— Nu, dar știam că vei avea tu o idee.

— Și dacă nu aș fi avut?

— Ți-aș fi făcut încă o cafea...

Oricum am avut nevoie de o cafea, apoi de încă una în acea după-amiază. Dar imediat după aceea mi-am pus ideile în suficientă ordine astfel încât să pot trimite un e-mail către toți cei pe care încercasem să-i conving în lunile precedente, anunțându-i că împreună cu Francis lucram la înființarea unei fundații complet independente dedicate cercetării și că, prin urmare, îmi voi continua toate planurile pe care le discutaserăm. Înainte de a-l trimite, i-am citit mesajul lui Francis.

— Nu sunt aceleași companii despre care a spus Ray că nu vor lucra decât cu el și cu Asociația BNM?

— Ba da, dar de raționamentul acela s-a ales praful în momentul în care membrii consiliului s-au speriat. Oricum, fundația va fi independentă din punct de vedere legal, va fi condusă de un comitet independent de directori. Nu e ca și cum vreo companie va lucra direct cu mine, ca persoană fizică.

— Știu, dar oare ni se va alătura vreuna dintre companiile cărora le-ai trimis tu e-mailul?

Ca de obicei, Francis descoperise instinctiv și fără efort punctul slab al planului meu.

— Nu știu... poate că da. Sper că da. Nu avem nevoie de multe megacorporații. Chiar și una ar fi de ajuns. Dacă reușim să convingem una și să atragem, în același timp, și suficiente companii mai mici, dar importante, plus câțiva specialiști, atunci vom convinge tot mai multe companii mari, și cu cât mai bine se va descurca fundația, cu atât vor dori să ni se alăture mai multe persoane calificate.

— Deci, în principiu, totul depinde de următoarele zile, dacă vei reuși să aduni nucleul unei echipe care să schimbe cursul istoriei!

Nu mai era nevoie ca Francis să spună că mă susține în totalitate, așa că, în loc de asta, a adăugat:

— Atunci nu e mare lucru... Cam de câți directori ar avea nevoie fundația?

— Opt.

— *Fix* opt?

— Păi, am stabilit diferitele atribuții de care avem nevoie ca să-i dăm drumul. Vom mai avea nevoie de câțiva când lucrurile chiar vor începe să funcționeze, dar pentru moment e nevoie de șase, plus noi doi. Dintre aceștia, eu mi-aș putea asuma

rolul de responsabil pe zona științifică, iar tu ești perfect pentru funcția de director pentru zona de îngrijire...

— A, nu! Poți găsi pe cineva mai potrivit decât mine!

— Cu siguranță nu pot! Ți-ai petrecut 12 ani, ce naiba, *conducând* o instituție de *îngrijire*. Iar în prezent ai mai multe cunoștințe în privința îngrijirii persoanelor cu dizabilități severe decât oricine. Oricum, ești și cofondator!

— Hm, o să mă mai gândesc.

— Așadar, în afară de cei opt magnifici ai noștri...

— A, stai, dacă e să fim magnifici...

— Desigur că vom fi magnifici! Oricum, avem deja COBAIUL și ÎNGRIJITORUL. Din calculele mele, trebuie să mai recrutăm încă șase personaje principale dacă vrem să avem o șansă cu Încălcarea Regulilor. Iată la ce mă gândesc...

Cei opt magnifici

Administratorul

Alun (același Alun care mă sunase în timpul pregătirii colonului) fusese ani la rând președintele consiliilor atotputernice ale Asociației BNM, dar când îmi telefonase avea de gând să renunțe, dat fiind că ocupase postul pe perioada maximă admisă. Nu participaserăm împreună la nicio ședință de consiliu. Dar ținuserăm legătura.

Pe atunci Alun continua să prezideze filiala din Merseyside; era regiunea lui natală, care îi conferise un pragmatism de-a dreptul revigorant care îmi plăcea la nebunie. De asemenea, părea să cunoască mai bine decât oricine ițele încurcate ale conducerii unei organizații de caritate (în principiu, cine ce face din punct de vedere legal). Iar, când m-a îndrumat neoficial în poziția mea de administrator, am ajuns să am încredere în el. Cu abilități pe care nu le mai avea nimeni, ar reprezenta un câștig enorm pentru fundație. Fiind duminică, și-a găsit timp pentru un apel video de câteva minute.

— Mă întrebam dacă ai putea fi trezorierul nostru...

Nu a spus nu, așa că, puțin mai încrezător, am adăugat:

— ... în calitate de Director de Administrație?

A zâmbit.

— Aș fi încântat!

Tipul de La TV

În trecut, directorul BBC îmi oferise, în mod confidențial, acces total pentru a descifra regulile interne nescrise după care funcționa corporația sa. Acela a fost momentul în care am descoperit că televiziunea este, de fapt, condusă de o specie necunoscută de cameleoni.

După cum aveam să mă conving, cei care au succes ca manageri trebuie să fie în stare să-i manageriez nu doar pe muritorii de rând, dar și pe cei care au chiar mai mult succes decât ei: „talentele de top“ (adică „starurile“, așa cum le spunem noi), dintre care unele au un ego atât de exacerbat, încât pot genera propriul câmp gravitațional. Ca să se ridice la înălțimea acestei sarcini de-a dreptul herculeene în psihomecanică, cei mai buni manageri au ajuns să se perfecționeze în misterioasa artă de a fi orice pentru orice ego. Și în niciun caz nu vreau să sugerez că ar avea două fețe; cei mai buni manageri au, cel puțin, zece fețe. Iar în zilele lor bune, poate chiar mai multe.

Așa că atunci când l-am întâlnit prima oară pe Pat, cu un an înainte de telefonul de față, mă așteptam să fiu fermecat și fraierit în același timp. În fond, până să ajungă directorul general al premiatei companii de producție care se arătase interesată să filmeze un documentar despre mine, coordonase departamentul de producție TV al BBC, având în subordine peste 3 000 de angajați și beneficiind de un buget anual de peste 400 de milioane de lire sterline. Probabil că avea mai multe fețe decât diamantul Kohinoor.

Apoi am început încetul cu încetul să-l cunosc. Și am ajuns chiar să-l îndrăgesc și să-l admir. Afișa o față remarcabil de consistentă, dar pe care nu reușeam să o cataloghez cu adevărat. Pe de-o parte, era fața militantului plin de energie care stă la colț de stradă și pledează cu patimă în fața trecătorilor pentru diversitate și integrare. Dar, în egală măsură, era fața corsarului care își conduce galionul peste șapte mări în căutarea comorii ascunse și a aventurilor glorioase. În schimb, *nu* era fața Establishmentului.

— Ce părere ai avea dacă ți-aș propune să devii directorul nostru pe partea de media?

Pat avea relații. O mulțime de relații. A urmat o secundă de tăcere, iar eu m-am îngrijorat pentru că deja mi se părea prea lungă, așa că am adăugat:

— Desigur, poți să te alături fundației după ce e gata documentarul.

Tot tăcere.

— Ca să nu fie considerat un conflict de interese, am încheiat eu, de parcă, dintre toate motivele posibile, acela ar fi fost cu adevărat determinant.

— Peter, așa cum vă știu eu pe tine și pe Francis, pot presupune că aveți de gând să agitați puțin apele cu fundația asta a voastră, da? Și la o adică, să și intrați un pic în ei, dacă va fi nevoie, da? Adică sper că nu o să fie vreo fundație de caritate din aceea plictisitoare.

— Pat, îți promit că fundația aceasta va fi oricum, dar nu plictisitoare, conservatoare sau fricoasă.

Pentru prima dată de când îi telefonasem, l-am auzit râzând. Râsul lui grav, de bas, cu unele accente ocazionale de tenor de ziceai că este un școlar precoce care se pregătește să dezlănțuie haosul.

— Atunci nu am de gând să ratez așa ceva pentru nimic în lume!

Doctorul de voce

După prima noastră discuție pe Skype, eu și Matthew am rămas în contact pe e-mail în vreme ce CereProc punea la punct noul meu sintetizator de voce. Mai important, ne și întâlniserăm de câteva ori, iar Matthew trecuse Testul lui Francis — un amestec misterios de intuiție și de întrebări înșelătoare revelatorii, care avea drept scop evaluarea caracterului unei persoane cu o acuratețe de-a dreptul îngrijorătoare, după cum avusesem ocazia să mă conving de-a lungul timpului.

— Ești așa un vrăjitor! a fost, de data aceasta, evaluarea lui Matthew când am încercat să-l conving să devină Director al proiectului legat de sintetizatorul de voce. Desigur, aș fi onorat să mă implic!

Cu această problemă rezolvată, am continuat o discuție anterioară despre cum să fac să pot să cânt din nou. Cu câteva luni înainte, mușchii mei respiratori conspiraseră cu mușchii gâtului ca să mă împiedice să mai cânt. Iar după o viață întreagă în care obișnuiam să cânt de unul singur, chiar îmi lipsea. La câteva luni după ce i-am povestit asta lui Matthew, mi-a trimis prin e-mail un fișier cu vocea mea sintetizată care fredona decent „Ding Dong Merrily on High“.

— Este doar în fază de concept, a ținut el să menționeze când am discutat după aceea, dar caută versurile de la „Pure Imagination“. Sunt perfecte pentru tine. La un moment dat se spune

„Anything you want to, do it. Want to change the world? There's nothing to it!"********. Până și unui cinic bătrân ca mine i s-au umezit ochii când le-a auzit.

— Dar dacă am lansa un videoclip?

— Am avea nevoie ca avatarul tău de înaltă rezoluție să fie complet funcțional. Dar da, de ce nu? Îmi place ideea!

Tocilara care se ocupă de avatar

— Deci o să facem un videoclip! Avem nevoie ca avatarul tău de înaltă rezoluție să rostească cuvintele pe care le spune vocea mea artificală. Crezi că se poate face asta?

Unul dintre aspectele minunate referitoare la Amanda și la colegii ei de la Pinewood era că existau foarte puține lucruri, din câte bănuiam eu, pe care să le considere *imposibil* de făcut. Iar ei îi plăcea să lucreze cu Matthew; primele cuvinte pe care mi le adresase când îi întâlnise pe prietenii mei de la CerecProc fuseseră:

— Am ajuns în raiul tocilarilor!

Adam, colegul Amandei, adăugase cu migală fiecare fir de păr pe capul avatarului meu, fiecare geană, fiecare imperfecțiune. De asemenea, și-a asumat sarcina să-i schimbe avatarului freza. Francis și Andrew fuseseră de acord cu el că rezultatul final era o îmbunătățire atât de mare față de varianta inițială, încât am fost probabil singura persoană de pe planetă care și-a schimbat freza și culoarea părului pentru a se potrivi cu avatarul său. Inevitabil, asta a implicat ca un alt

coleg, de la o altă firmă (Ari, de la Embody Digital), să fie nevoit să schimbe freza și avatarului meu de *rezoluție scăzută*...

— Da, se poate face *cu siguranță*! Îl putem face pe Peter 2.0 să realizeze orice la rezoluție înaltă — doar că durează prea mult procesarea ca acest lucru să aibă loc în timp real. Dar în câțiva ani vom reuși să îl generăm la rezoluție înaltă pe Peter 2.0 în timp real *tot* timpul.

Ca un făcut, Amanda trimisese deja pe e-mail opinia ei despre fundație înainte de convorbirea noastră video: „Desigur — aș fi onorată să fiu membru în consiliul flotei Alianței Rebele! Cred cu toată ființa mea că înființarea fundației și unirea tuturor acestor forțe care colaborează între ele sunt uimitoare. Există atât de multe domenii asupra cărora această reuniune a unor minți sclipitoare și a unor persoane creative și determinate, gata de luptă, poate avea efecte atât de pozitive. Care să schimbe viața; care să schimbe lumea“. Am considerat că asta însemna că se afla din nou în raiul tocilarilor.

Designerul

Esther se născuse la Madrid, se stabilise la Londra și își petrecea cea mai mare parte a timpului la Paris. Oriunde se afla, vorbea fluent limba locală. De la prima noastră întâlnire, mi-a inspirat încredere deplină că oricine ar fi stat în calea misiunii noastre ar fi fost eficient îndepărtat de ea, fără să-și piardă zâmbetul pe care îl afișa aproape permanent. Ne-am potrivit de la prima întâlnire.

Era directorul unei companii globale de consultanță în design și inovație, dar de fiecare dată când o întâlneam pentru a discuta ideile mele se afla în vacanță, sau era weekend, sau era vreo sărbătoare. Acesta fusese primul indiciu că, probabil, chiar îi păsa de ceea ce încercam eu să fac.

— *Chiar* îmi pasă de ceea ce încerci să faci, a confirmat Esther, cu un entuziasm pe care doar un spirit latin adevărat îl poate arăta. Aș fi încântată, Peter, să fiu în consiliul fundației tale!

Era o veste bună. La fel de bună s-a dovedit a fi vestea că entuziasmul lui Esther era chiar contagios. La puțină vreme, câțiva dintre tinerii ei colegi, Laura și Robin, au început să-și dedice timpul liber pentru a lucra alături de mine la designul unei interfețe de utilizator pentru toate sistemele de inteligență artificială de care depindeam din ce în ce mai mult. Filosofia lor de ansamblu se potrivea perfect cu a mea — design de înaltă tehnologie pentru oameni, nu doar de dragul tehnologiei. Faptul că erau și persoane drăguțe a reprezentat un plus.

Vrăjitorul inteligenței artificiale

Conform teoriei probabilităților, eu și Jerry nu ar fi trebuit niciodată să ne întâlnim, cu atât mai puțin să devenim buni prieteni. În primul rând că Jerry locuia în St. Louis, SUA. Nu mai fusesem în St. Louis din perioada în care tânărul cowboy Brad își făcuse apariția în autocarul Greyhound și în viața mea, adică din 1976. Jerry nici nu era născut în 1976.

Un alt factor care contribuia la improbabilitatea ca noi să ne întâlnim vreodată era că Jerry lucra pentru una dintre acele companii de care nimeni din lumea reală nu auzise vreodată: DXC Technology. DXC era, de fapt, o firmă globală de consultanță în IT de-a dreptul inovatoare. Avea 150 000 de angajați, filiale în toată lumea, iar în anul precedent avusese încasări de peste 25 de miliarde de dolari. Dar, chiar și așa, nu aveam nicio legătură cu ei.

Și nici nu am avut până când un tip pe nume Patrick s-a prezentat și ne-a adresat, mie și lui Francis, o întrebare aparent neimportantă:

— Vă interesează arta?

Am avut impresia că nici măcar el nu era convins de relevanța acelei întrebări, dat fiind că eu tocmai vorbisem pe larg despre tehnologii de ultimă oră, cyborgi și alte chestii științifice. Eram sigur că nimic nu mă dădea de gol în online că îmi petrecusem toate pauzele de prânz din adolescență în atelierul de artă. Nu avea de unde să știe ce gol lăsase în mine alegerea științelor în dauna artelor. Așa că fusese o întrebare glorios de tâmpă. Patrick ne-a explicat că șeful departamentului de Inteligență artificială de la DXC venise cu ideea nebunească de a construi un sistem de inteligență artificială care mi-ar permite să creez artă, chiar dacă eram complet paralizat. L-am asigurat că *iubeam* ideile nebunești.

După câteva zile am primit un e-mail de la directorul acelui departament, Jerry. Prima noastră discuție video a durat mai bine de o oră. Ne-am reunit peste două zile pentru încă o oră. Apoi am stabilit să discutăm câte două ore pe săptămână. În fiecare săptămână. Pe termen nelimitat. La momentul în care mi-am făcut curaj

să-l întreb pe Jerry dacă ar fi vrut nu doar să se alăture consiliului fundației noastre, ci să devină chiar vicepreședinte, ajunsesem să îndrăgesc conversațiile noastre. Erau fantastic de stimulative.

Unul dintre noi îi spunea celuilalt o idee, acesta o îmbunătățea și o readucea iar în discuție, și tot așa. Jerry urma să scrie coduri noi de IA pe baza ultimelor noastre discuții. Am descoperit destul de repede că, pentru a deveni un cyborg artist autentic — pentru a crea arta pe care niciun om *sau* niciun sistem de inteligență artificială nu o putea face de unul singur — trebuia să avem în vedere mult mai multe lucruri, care porneau de la cum să funcționeze cel mai bine un sistem de inteligență artificială bazat pe om, până la întrebări fundamentale de etică. În curând, făceam tot felul de experimente cu IA așa cum nu mai făcuse nimeni până atunci. Era ceva revoluționar. Era și foarte distractiv.

Eram atât de preocupat să nu stric această dinamică, încât am renunțat să mai aduc în discuție problema fundației în timpul discuțiilor noastre video, sub pretextul că ar răpi din timpul valoros dedicat colaborării noastre. În schimb, i-am trimis lui Jerry un e-mail detaliat, în care descriam tot ce aveam în cap. I-am explicat cum credeam eu că, alături de persoanele potrivite aflate în inima fundației, Alianța noastră Rebelă, care se mărea din ce în ce mai mult, va ajunge în cele din urmă să spulbere regulile statu-quoului și să schimbe lucrurile pentru totdeauna, transformând viitorul unei inteligențe artificiale destul de izolate într-o colaborare nemijlocită cu

omul. Oricât de ridicolă i s-ar fi putut părea solicitarea mea, l-am rugat să se gândească serios la ea.

La mai puțin de un minut de când am apăsat butonul de trimitere, Jerry a răspuns:

— M-am gândit (cam două secunde). Mă implic!

Orice dorești să faci, fă-o, Vrei să schimbi lumea? Nu e greu. — în limba engleză. (*N.r.*)

Dreptul de a PROSPERA

Bună, Peter,

*Avem nevoie urgentă de ajutorul tău cât de repede se poate. Julian este în acest moment în spital, având o perforație intestinală [de la operația de fixare a tubului de hrănire], iar acum avem de-a face cu politicile sistemului național de sănătate din cauza cărora ar putea să nu i se aprobe operația de care are nevoie disperată. Ni s-a spus că au dreptul să refuze tratamentul de grad 3 la terapie intensivă din pricina potențialelor dificultăți de adaptare de după operație. Ne-au zis să semnăm o declarație DNAR******** și să începem să ne gândim la îngrijirea pentru bolnavi în fază terminală. Dar Julian nu se află deloc în acest stadiu; a primit doar NIV******** pe timp de noapte, iar saturația de oxigen din sânge* este de 90%, fără *suport medical. Nu ne sunt oferite răspunsuri clare și nici nu e nimeni pregătit să discute variantele de traheostomie, laringectomie sau colostomie. Nu știm ce să facem. Dacă ne-ai putea ajuta, în orice fel, ți-am rămâne îndatorați pe vecie dat fiind că, dacă ne lăsăm în baza lor, Julian nu va supraviețui.*

Serios vorbind, cine și-ar fi imaginat că să păcălești moartea poate deveni un job full-time?

Unul dintre motivele principale pentru care se ajunge într-o astfel de situație este, după cum am aflat, că în cazul BNM cel mai rău lucru nu este boala însăși, ci atitudinea care o înconjoară — atitudinea unei părți a personalului medical, atitudinea unora dintre organizațiile de caritate implicate, atitudinea guvernului, atitudinea

publicului obișnuit, atitudinea prietenilor și familiilor și, cel mai important, atitudinea noastră, a celor diagnosticați cu „cea mai crudă boală“.

Nu știam nimic despre „Julian“, în afară de faptul că în urmă cu un an îmi trimisese câteva mesaje în care îmi spunea că descoperise teoria mea despre Dreptul de a Prospera care l-a inspirat și l-a motivat. Apoi sora lui mi-a scris pe Facebook cerându-mi ajutorul. Pica într-un moment tare prost. Cu mai puțin de două luni înainte de laringectomia mea, cu cartea doar pe jumătate scrisă, cu fundația încă în curs de constituire și fără sisteme de înaltă tehnologie care să fie funcționale și să-mi permită să vorbesc, pur și simplu, din momentul în care rămâneam fără vocea biologică, aveam o grămadă pe cap. Poate că sora lui Julian înțelesese eronat. Poate că reacționa exagerat. Dar la fel de bine, poate că avea dreptate. Ca să fiu sigur, am dictat câteva e-mailuri pe care Andrew să le trimită oricui credeam că ar putea fi de ajutor.

Realitatea era că, indiferent dacă Julian chiar era în pericol sau nu, cunoșteam o mulțime de „Juliani“ în Marea Britanie — și chiar în întreaga lume — care mureau din pricina atitudinilor existente față de BNM. Mureau nu din cauză că nu exista niciun mod de a fi ținuți în viață, ci din cauză că erau lăsați să moară. Sau li se spunea să moară.

Eu am fost foarte norocos că aproape toată lumea care lucra în Devon în sistemul de sănătate mă sprijinea în atingerea țelurilor mele și că tratamentul meu a fost exemplar. Dar, de-a lungul ultimului an, tot mai mulți necunoscuți din toată lumea mă contactau cu povești îngrozitoare

despre cum li se interzisese tratamentul de susținere a vieții despre care eu ajunsesem să cred că face parte din drepturile omului. Mai rău, când am ridicat această problemă în fața reprezentanților organizațiilor caritabile care în aparență protejau drepturile celor care suferă de BNM, mi s-a spus că aceștia „trebuiau să aibă grijă ca să nu supere comunitatea medicală". Păreau să nu înțeleagă deloc că riscau să eșueze în a demonstra o reală capacitate de conducere.

Fierbând de frustrare în fața acestei nedreptăți flagrante — care putea fi întâlnită chiar și în Marea Britanie —, i-am scris lui Kevin Foster, reprezentantul circumscripției mele în Parlament. Mi-a propus să ne întâlnim și mi-a oferit sprijinul lui. Ăsta era un lucru bun, dar știam amândoi că nu se va întâmpla nimic atâta vreme cât Westminster–ul se afla în pragul haosului din cauza Brexit. Și, desigur, nici că s-a întâmplat. Până la urmă, acesta este exact modul în care ne așteptăm să nu funcționeze Regulile Nescrise ale Establishmentului.

Dar asta nu mă împiedică să fierb din cauza modului în care atitudinile învechite provoacă atâta durere inutilă. O astfel de atitudine defetistă continuă să existe chiar și în domeniul medical. Iar multe organizații de caritate par să prezinte fără încetare o imagine plină de groază despre BNM: poate consideră că așa reușesc să adune mai multe donații pentru un tratament (aproape sigur nerealizabil prea curând). Dar multe dintre probleme provin de la atitudinea profund negativă pe care mulți dintre noi, cei afectați de BNM, o adoptăm din cauza a tot ce auzim și citim, alături de cei dragi, după primirea diagnosticului — mai

ales dacă luăm decizia dezastruoasă de a căuta pe Google: Boală Neuronală Motorie (BNM) Scleroză Laterală Amiotrofică (SLA).

Unii medici sunt uimitor de pricepuți în a comunica diagnosticul; alții par să fie cumpliți. Un medic mi-a spus odată, combinând vestea cu verdictul: „Uneori se întâmplă și căcaturi". Altul mi-a spus pur și simplu diagnosticul și mi-a întins o cutie de șervețele.

Asemenea atitudini sunt devastatoare. Prin urmare, mulți doctori îmi spun că unii dintre pacienții lor care suferă de BNM rămân în starea de negare și nici nu vor să ia în discuție ideea de a fi hrăniți printr-un tub. Este dramatic. Mai ales că acești pacienți nu vor mai putea rămâne în starea de negare pe măsură ce mor de foame, doar că află asta prea târziu pentru a mai putea beneficia de tubul pentru hrănire.

Mi se spune că unele persoane aleg să nu demareze niciun fel de pregătiri pentru momentul în care nu vor mai putea înghiți deoarece văd în ideea de a avea un tub atașat de ei un prim pas spre un handicap major. Și nu se pot convinge să facă acest prim pas. Dar primul pas a fost făcut, *de fapt,* când au remarcat primul simptom al BNM și nu au știut despre ce era vorba.

Nu există niciun simbolism în acceptarea primei proceduri pentru menținerea vieții — în afara simbolismului eroic că deții în continuare controlul și că lupți împotriva destinului. Există persoane care nu suferă de BNM, dar care au montate tuburi de hrănire tot timpul. Multe dintre aceste persoane încetează să le mai utilizeze când nu mai au nevoie de ele, în vreme ce aceia care suferă de BNM vor trebui să le poarte în continuare, dacă nu cumva va apărea vreo mare

descoperire medicală între timp. Dar să te comporți de parcă montarea unui tub pentru hrănire ar fi cine știe ce moment de răscruce înseamnă să-i dramatizezi importanța.

Mi se spune că unii oameni aleg, de fapt, să moară „repede“ prin înfometare. Iar alții refuză ventilarea și aleg să moară printr-o sufocare lentă (deși, trebuie să subliniez, în prezent îngrijirea paliativă este atât de bună, încât chiar nu e nevoie să suferi alegând oricare dintre aceste variante). Dacă aceste persoane decid în deplină cunoștință de cauză, nu am o problemă.

În schimb, mă disperă gândul că poate una, două sau mai multe dintre aceste persoane ar fi putut lua o altă decizie dacă ar fi știut detalii despre tot ceea ce fac eu. Nu pot uita mesajul pe care l-am primit înainte de tripleostomia mea, în care mi se spunea că cineva cu BNM contactase deja Dignitas[********], dar „urmărește ceea ce faci“; bineînțeles că i-am spus „să nu-și piardă speranța“. Acel mesaj a devenit pentru mine cel mai puternic imbold pentru a continua să scriu această carte; sunt multe motive pentru care cineva și-ar putea dori să-și pună capăt zilelor, dar cu siguranță că pierderea speranței este cel mai trist.

Consider că este nu doar incredibil de trist, ci și incredibil de frustrant ca cineva să se simtă presat să moară doar pentru că nu mai vede nicio speranță. Nicio alternativă rezonabilă. Nicio soluție rațională. Mi-aș dori să vadă că există speranțe, alternative, soluții. Mi-aș dori să simtă că *au de ales*. Cred din toată inima că tot ceea ce fac acești oameni îi privește doar pe ei și susțin în

totalitate dreptul oamenilor de a alege moartea. Dar la fel de mult susțin și dreptul lor de a alege viața.

Alegerea presupune ca oamenii să creadă că există alternative serioase pe care să le ia în considerare. Altfel nu este decât un fait accompli — un ritual fals de luare a deciziei al cărei rezultat nu a fost niciodată avut în vedere cu adevărat. Vreau ca oamenii să simtă că au opțiuni autentice. Iar în prezent mulți, mulți oameni simt că, de fapt, nu au decât o singură cale de urmat.

Mi se spune în mod frecvent că oamenii aleg să *nu* aibă tuburi de alimentare sau ventilatoare pentru că, după ce au aflat, se pare, cum stau lucrurile, pur și simplu nu doresc să treacă — sau să continue să treacă — prin ceea ce ei consideră a fi un joc final sfâșietor. Dar eu îmi fac griji că mulți dintre cei care iau această decizie sunt, de fapt, în depresie clinică. Depresia este o boală de-a dreptul cumplită, mult mai grea decât BNM, iar a fi deprimat nu este cea mai bună stare în care să faci alegeri echilibrate despre viață și moarte. Și totuși, nu acesta este principalul meu motiv de îngrijorare.

Pentru mine, tragedia absolută în legătură cu toate acestea este *de ce* acești oameni devin deprimați de la bun început. „Pentru că au fost diagnosticați cu BNM!“ este un motiv evident. Dar *nu* este adevăratul motiv, din câte îmi dau seama. Adevăratul motiv este portretul oribil care însoțește, de regulă, diagnosticul final de BNM și care poate face ca moartea să pară o binecuvântare în fața alternativei de a trăi ca un mort viu — pe deplin conștient, dar incapabil să te miști. Poate ani în șir.

În plus, unii își fac griji din cauza poverii emoționale pe care o pun pe umerii celor dragi care trebuie să-i îngrijească. De asemenea, se îngrijorează din pricina poverii *financiare*. Pentru unele persoane, deja speriate de boala cu care se confruntă, pare aproape un act de iubire să se sacrifice pentru binele celor apropiați.

În trecut, acest portret îngrozitor era, de cele mai multe ori, adevărat. Prin urmare, mult prea multe persoane care sufereau de BNM au murit mult prea devreme. Și, mult prea adesea, acestea au fost mai întâi umilite, îngrozite și distruse, suferind înjosire după înjosire. Până când chiar unii dintre cei mai puternici au renunțat la speranță, în vreme ce alții au ales să nu mai continue, pentru că nu doreau ca cei dragi să sufere și mai mult. Sau erau speriați că nu-și pot permite din punct de vedere financiar să aleagă viața. Sau erau îndemnați de echipa lor medicală „să lase natura să-și urmeze cursul". Sau, pur și simplu, nu au fost informați de tot acest set de opțiuni.

Cine știe ce aș fi ales chiar și eu dacă aș fi trăit în acele timpuri rele! Dar, cu siguranță, acele timpuri s-au dus. Am intrat deja binișor în secolul XXI. Tehnologiile de ultimă oră continuă să se dezvolte spectaculos. Dacă facem această alegere, noi, cei care suferim de BNM, avem un viitor interesant și plin de speranță în față. Deja este posibil să fim semi-independenți. Și productivi. Și să ne distrăm. Iar tehnologia care ne permite aceste lucruri devine din ce în ce mai uimitoare. De ce ar vrea cineva să rateze toate aceste oportunități?

Desigur, doar tehnologia nu este suficientă pentru a schimba lumea. Dacă doar avem idei strălucite, eșuăm. Dacă doar construim concepte

uimitoare, eșuăm. Dacă doar facem tehnologie de vârf pe care oamenii nu o utilizează (că nu doresc, că le e teamă, că nu-și pot permite, că nu trăiesc suficient de mult), eșuăm.

Dar dacă schimbăm lumea pentru totdeauna, astfel încât oricine, dacă dorește, poate prospera chiar având dizabilități severe — doar atunci vom reuși.

Așa că, pe lângă o tehnologie care să te lase cu gura căscată, e nevoie să schimbăm atitudini. Trebuie să considerăm că, pentru a provoca schimbarea, cercetarea e parte majoră din acest proces, trebuie să încurajăm informarea prin mijloace de comunicare convenționale și prin rețelele sociale, precum și prin acțiuni de convingere a guvernelor și a comunităților medicale.

Pentru *a continua* să schimbăm lumea, noi cei care ne ocupăm cu cercetarea în acest domeniu trebuie să progresăm și să evoluăm continuu în ceea ce facem și cum facem, forțând mereu granițele a ceea ce este posibil, pledând mereu pentru aplicarea tehnologiilor de vârf în BNM și dizabilități severe, folosindu-ne mereu de Legea lui Moore pentru a transforma cercetarea în instrumente utile, încercând mereu să oferim un sprijin tot mai mare *oricui* visează să se elibereze de cămașa de forță în care a fost prins. Știu că sună banal, dar dacă nu acum, atunci *când*? Dacă nu noi, atunci *cine*?

Bună, Peter,

Sunt mama lui Julian. Vrem să îți mulțumim pentru intervenția ta. Atitudinea în legătură cu procedura chirurgicală a lui Julian s-a schimbat radical.

Aproape fiecare doctor care l-a consultat pe Julian în spital ți-a menționat entuziasmat numele.

Vor reanaliza cazul și vor lua în calcul o posibilă laringectomie sau traheostomie pentru Julian, iar chirurgii lui se vor consulta cu cei de la Plymouth în privința procedurii, și există chiar și posibilitatea ca Julian să fie operat acolo, dacă vor considera că nu e de competența lor s-o facă [aici].

Pentru noi acestea sunt niște vești extraordinare și sunt atât de fericită că fiica mea te-a contactat.

De asemenea, cred că ai înlăturat barierele pentru a duce mai departe campania ta, Dreptul de a PROSPERA.

Simt dorința medicilor [de aici] de a se implica în intervenții inovatoare, de pionierat, pentru persoanele cu SLA/BNM, iar atitudinea prin care sugerau că nu există nicio speranță s-a modificat în întregime, lucru pe care îl văd ca pe un mare pas înainte.

Nu am cuvinte să-mi exprim recunoștința pentru ajutorul și sprijinul tău fără de care lui Julian i-ar fi rămas foarte puțin timp de trăit pe acest pământ. El vrea să prospere, iar tu i-ai facilitat acest drept.

Cineva mi-a spus în urmă cu câteva zile că oamenii nu au dreptul de a muri, dar în această situație li se interzice dreptul de a trăi. Consider că a fost un comentariu foarte dureros.

Mă doare sufletul pentru persoanele care nu știu cum să lupte împotriva sistemului. De asemenea, sunt foarte fericită că te-am contactat. Ești un model pentru noi și ne-ai dat speranță.

Încă o dată, îți transmit mulțumirile mele din inimă. Nu îți vom putea mulțumi niciodată îndeajuns pentru intervenția ta. Te rog să îmi spui dacă pot face ceva pentru a populariza activitatea ta minunată.

Do not attempt resuscitation / prin care se refuză resuscitarea — în limba engleză. (*N.r.*)

Non-invasive ventilation / ventilație non-invazivă — în limba engleză. (*N.r.*)

Clinică din Elveția unde se practică sinuciderea asistată medical. (*N.r.*)

Gardienii Flăcării

Cu vocea mea biologică deja incredibil de slăbită, le-am cerut celor aproape 30 de oameni care se aflau în cea mai mare sală a Centrului de Inovare DXC din Londra să se adune în jurul meu, cât de aproape se putea. Dintre toate megacorporațiile cu care vorbisem, doar două și-au manifestat curajul și hotărârea (sau poate determinarea și responsabilitatea socială?) de a fi prezente. Dar două megacorporații erau mai mult decât suficiente pentru această sesiune de lucru de două zile care avea drept scop inaugurarea fundației.

DXC era prezentă, desigur. Dar și uimitoarea companie Intel — care trimisese aceeași echipă care lucrase cu Stephen Hawking. Apoi mai erau cei de la CereProc, și colegii lui Esther, și mulți specialiști implicați în realizarea avatarului, și câțiva membri importanți din cadrul fundației.

Ne aflam la debutul primei zile. Programul era încărcat și aveam de lucrat ore bune — de la 8 dimineața la 8 seara în ambele zile —, iar eu trebuia să pun lucrurile în mișcare. Dar și mai important, trebuia să așez fundația pe cel mai bun curs posibil pentru un viitor previzibil.

Toți cei din sală m-au ascultat și și-au împins scaunele în direcția mea. I-am încurajat să se apropie chiar mai mult, astfel încât fiecare dintre ei să-mi poată auzi șoaptele. Abia apoi am început:

— Aceasta este prima reuniune a Fundației Scott-Morgan! Iar în următoarele două zile mulți dintre voi veți auzi pentru ultima oară vocea mea biologică. Așa că m-am gândit să marchez această piatră de hotar prin deschiderea unui portal care leagă trecutul și viitorul. În august 1984, cu 35 de

ani în urmă, a fost publicată prima mea carte: *The Robotics Revolution*. Am dus o luptă enormă cu editorul meu (și cu profesorul care a redactat-o) în legătură cu finalul cărții. Acolo am prezis viitorul îndepărtat. Dar am fost destul de fraier să prezic și un viitor suficient de apropiat încât să-i supraviețuiesc și să văd că este greșit! Am ales o jumătate de secol. La acel moment mi se părea că am în față un drum *foarte* lung de urmat.

Așa cum îi spusesem lui Francis, am continuat mărturisindu-mi teama că umanitatea a ajuns la o răspântie pe care o prezisesem cu mult timp înainte și că acum, alegând fără să vrem calea greșită, ne îndreptăm mai degrabă spre o inteligență artificială de sine stătătoare (cu precizarea că, la un moment dat, inevitabil oamenii vor rămâne în urma ei) decât spre o colaborare dintre om și inteligența artificială care ne-ar conduce spre lucruri pe care nici noi singuri, nici doar inteligența artificială nu le-ar putea realiza.

— Nu mi-am imaginat niciun moment că peste câteva decenii voi dori să-mi citesc cu voce tare reflecțiile. Dar, recitind paragraful final, nu pot să nu apreciez ironia cosmică a folosirii nonșalante a expresiei „toate trupurile prea vulnerabile“ având în vedere neputința mea de acum de a ține în mâini măcar cartea din care vreau să vă citesc. Așa că îi voi ceda lui Andrew onoarea.

Nepotul meu, care își așteptase cuminte rândul la momentul de glorie, a citit:

— Dacă se va merge pe calea „omului îmbunătățit“, atunci va fi posibil ca omenirea și roboții să rămână pe aceeași „treaptă a evoluției“, în loc ca omenirea să vadă cum roboții i-o iau înainte. În acest fel, omenirea va reuși ca într-o

bună zi să poată înlocui toate trupurile prea vulnerabile cu mecanisme mai trainice și va utiliza supercomputerele ca pe niște „amplificatoare de inteligență".

Am continuat:

— După 35 de ani, noi cei din această sală avem ocazia de a îndrepta viitorul exact în acea direcție, ultimul exemplu din ceea ce Jerry ar numi „să fim în prima linie acolo unde se naște schimbarea..." Voi nu aveați cum să inventați asta! Noi suntem jucătorii-cheie ai unei povești de început.

Dar știm cu toții, dacă acesta ar fi un film de acțiune — și într-o bună zi va fi —, acesta este punctul în care lucrurile devin mult mai dificile, iar miza crește. După toată discuția nebunească, emoția necontrolată, ideile mărețe și angajamentele superficiale, apar în sfârșit adevărații eroi ai poveștii de început — cei cu putere de perseverare, talent aplicat și pasiunea arzătoare de a produce schimbarea. Iar aceștia sunteți *voi*, alături de alți câțiva rebeli care ni se vor alătura în orele care urmează fie direct, fie electronic.

— Ne implicăm cu toții! Noi formăm adevăratul nucleu al Alianței Rebele.

— Dar acesta este un moment crucial. Revolta noastră împotriva realității actuale, misiunea noastră de a schimba ce înseamnă a fi om, viziunea noastră despre o lume în care inteligența artificială participativă ne eliberează pe *toți* pentru *a prospera* — chiar și pe cei ca mine —, toate acestea se sfârșesc dacă nu avem succes în pașii care urmează. Dintr-un motiv foarte simplu.

Nu există nimeni altcineva în postura de a face ceea ce putem facem noi. Nimeni nici măcar nu *încearcă* ceea ce intenționăm noi să facem.

Dimpotrivă, statu-quoul cu care ne luptăm noi este foarte puternic. Viitorul implicit pe care ne chinuim să-l schimbăm a fost deja scris în bună măsură în mod *greșit*. *Adevăratul* motiv pentru care lucrurile vor deveni tot mai dificile, iar mizele tot mai ridicate este acela că provocările noastre cele mai mari nu sunt de ordin tehnologic — oricât de importante ar fi acestea —, ci *psihologic*.

Toți am auzit cârcotelile la adresa inteligenței artificiale exprimate de mass-media, de Hollywood, de vedetele îngrijorate și de reprezentanți ai publicului larg. Trebuie să creăm o alternativă. O cale de ieșire. O Nouă Speranță, aș îndrăzni să spun.

Și chiar în timp ce făceam primii pași în acea direcție, am putut vedea deja cum unele zone ale Establishmentului s-au speriat, deranjate de tehnologia pe care nu o înțeleg. Am văzut deja corporații sau persoane cum devin tăcute, se retrag, aleg să nu se implice public, așteaptă să vadă ce se va întâmpla, lipsite de confortul de a avea totul sub control, îngrijorate de riscurile la adresa reputației lor, confuze în privința a ceea ce ar putea câștiga.

Eu le înțeleg. Pricep. Sunt ceea ce sunt.

Dar și *noi* suntem ceea ce suntem. Printr-un proces de selecție naturală, fiecare rebel din această sală are ceva cu care poate schimba lumea. Fiecare dintre voi încearcă să stoarcă timp prețios din programele lor încărcate pentru a-și oferi capacitățile uimitoare și pentru a lucra alături de alte persoane pentru cauza noastră comună. Iar unii — în frunte cu Jerry și DXC — au avut curajul și abnegația de a fi alături de noi la un nivel instituțional în lupta pe care o purtăm pentru a elibera societatea de îngrădirea statu-quoului și

pentru a dovedi că, *orice* ne scoate în cale universul, putem *prospera* cu toții prin schimbare doar acceptând-o, folosind-o și direcționând-o.

Începând din aceste zile avem ocazia de a demonstra că în fața noastră se deschide o altă cale, o cale lipsită de pericole, o cale mai sigură — așa cum a scris recent Jerry: „Inteligența artificială implementată alături de oameni care pot aplica contextul, bunul-simț și creativitatea". Chiar asta facem aici. Dovedim un lucru. Nu discutăm despre el. Îl realizăm! Îl demonstrăm. Îl facem să funcționeze.

La fel de impresionant este că azi statuăm această atitudine vizionară a lui „se poate face" într-un mod care ar trebui să ne asigure că ne va supraviețui tuturor. Și o facem sub forma unei fundații caritabile care are ca scop cercetarea.

Scopul oficial al fundației noastre filantropice este doar reafirmarea unui vis care ne-a adus împreună de la bun început, și anume: cercetarea pentru utilizarea în scopuri etice a inteligenței artificiale, a realității virtuale, a realității augumentate, a roboticii și a altor sisteme de înaltă tehnologie, pentru îmbunătățirea capacităților și a bunăstării celor afectați de vârstă, probleme de sănătate, dizabilități sau alte inconveniente fizice sau mintale.

În acest context, fundația este organizată pentru a utiliza foarte clar și foarte transparent puterea inovației pentru a *prospera* prin schimbare — *chiar* și atunci când schimbarea este provocată de BNM.

Mai am exact opt săptămâni până când nu voi mai putea vorbi în mod natural și voi fi dependent de orice îmi va putea oferi cercetarea realizată de fundație. Dar ceea ce vom face în următoarele două zile și pe mai departe nu este extrem de

important doar pentru mine, este crucial pentru oricine are dizabilități severe și, în cele din urmă, este crucial pentru noi toți.

Desigur, fundația va reprezenta un far călăuzitor al speranței pentru cei care au nevoie de asta. Dar va ghida și procesul sau direcția pe care o va lua inteligența artificială în întreaga lume. Și cu cât va străluci mai tare lumina noastră, cu atât vor dori alții să ni se alăture și să ne sprijine pentru a lumina și mai tare. Dar, să nu uitați niciodată, *noi* suntem gardienii flăcării. Iar în centrul acelei flăcări se va afla întotdeauna ființa umană, umanitatea.

Știu că pe parcursul următoarelor două zile vor exista momente de mare frustrare. Știu că ne vom oripila descoperind goluri în gândirea noastră. Și mai știu că vom obosi cu toții și că vom face erori. Dar asta este OK. Acesta este începutul unei călătorii minunate. Nu trebuie să facem totul perfect. Trebuie doar să facem primii pași decisivi spre un viitor mai bun. Sunt foarte mândru că în această călătorie mă aflu alături de voi. Și, din adâncul inimii mele, vă mulțumesc că ați ales să mergeți alături de mine.

— E de-a dreptul uimitoare!

Întorși în camera de hotel, Francis își spunea părerea despre Lama, o colegă de la Intel și director al unuia dintre laboratoarele lor de inteligență artificială.

— A vorbit vreme de două ore și toată lumea îi sorbea cuvintele!

— Și să nu uităm că echipa ei a realizat tot ce știm pentru Stephen Hawking. A lucrat cu el vreme de șapte ani.

O întâlnisem pe Lama cu câteva luni în urmă: venise din California și am petrecut cu ea o zi întreagă la Londra. Spre finalul zilei, echipa de filmare de la Channel 4 i-a solicitat un interviu. Pe la jumătatea acestuia, fără să-și dea seama, a început să se refere la mine cu numele de „Stephen“ — ceea ce mi s-a părut cel mai mare compliment venind din partea ei.

— Apropo, îți mulțumesc foarte mult pentru cateter!

Tocmai îmi amintisem ce pățisem și m-am îngrijorat brusc că, din grabă, nu-i mulțumisem cum trebuie mai devreme. Mă aflam la una dintre întâlnirile care se țineau lanț când mi-am dat seama că aveam vezica plină. Asta ar fi trebuit să fie imposibil. Doar îmi refăcusem, cu un an înainte, toate circuitele interne tocmai pentru a evita un asemenea incident. Mi-a luat câteva secunde până să-mi dau seama că mi se blocase cateterul (evacuarea nr. 1).

Un adevărat ghinion. Totuși, destul de repede, a devenit și foarte dureros, pe măsură ce cateterul se umplea și, ca orice balon care se umflă prea mult, risca să explodeze. Ăsta ar fi fost un ghinion și mai mare, m-am gândit eu, așa că, fără nicio tragere de inimă, am încheiat mai repede întâlnirea și i-am spus lui Francis de problema mea.

Un cateter suprapubian blocat reprezintă o urgență pentru care trebuie să mergi imediat la spital, acolo unde, în principiu, un medic sau o asistentă îl poate înlocui, chiar dacă nu sunt mulți cei care au calificarea necesară. Din fericire, anticipaserăm o asemenea probabilitate și, lucru destul de rar întâlnit, Francis se instruise pentru a putea face de unul singur înlocuirea. Înghesuiți

într-o toaletă dezafectată foarte încinsă, a profitat la maximum de capacitatea lui CHARLIE de a deveni complet orizontal și mi-a folosit picioarele pe post de masă pentru a realiza o recateterizare perfectă folosind produsele necesare din geanta de urgență pe care o aveam tot timpul la noi. După doar 10 minute mă aflam deja în următoarea întâlnire.

— Cu asta mă ocup, a răspuns el cu modestie, dar la obiect.

Apoi a schimbat subiectul.

— Și Steve este senzațional, nu-i așa?

Vorbea despre noul nostru prieten de la sediul DXC din Londra care devenise un fan atât de înflăcărat, încât își făcuse rost de o ediție străveche a volumului *The Robotics Revolution*.

— Iar Jerry vorbea de posibilitatea unui parteneriat strategic cu DXC, nu?

— Ar fi minunat! Dacă am putea obține sponsorizarea necesară pentru fundație, viziunea noastră ar fi în siguranță. Ne-am putea relaxa. Dacă cineva se implică la nivel instituțional, atunci se schimbă *totul* și nimic din sacrificiile și eforturile pe care noi doi le-am făcut nu vor fi fost în zadar. Ni se vor alătura ca gardieni ai flăcării...

— O, băga-mi-aș!

— Ce?

— Am uitat să subliniez în fața consiliului cât de diverși suntem!

— Ce vrei să zici?

— Păi, suntem opt, nu? Și, de obicei, asta înseamnă opt bărbați albi heterosexuali. În vreme ce noi nu avem decât unul! Cât de tare poate să fie asta? Intenționam să le sugerez să ne referim la el în minutele ședințelor ca „Token“...

Care sunt ultimele tale cuvinte?

— Este un adevărat lux să pot alege ultimele cuvinte pe care le voi rosti vreodată. Oricine ar trebui să fie la fel de norocos, i-am mărturisit eu lui Anthony.

Acum că laringectomia mea devenise iminentă, am încălcat obiceiul nostru de o jumătate de secol și — în loc să așteptăm să ne întâlnim în persoană sau să recurgem la comunicarea scrisă — am adus prietenia noastră la standardul secolului al XXI-lea, așa că acum foloseam aplicația WhatsApp pentru apeluri video. Eu eram în biroul meu. Era duminică dimineața în Chicago, Anthony se afla în apartamentul lui de lux de la etajul 48, cu vedere spre (așa cum a arătat printr-o mișcare ametitoare făcută cu telefonul mobil) un peisaj urban uluitor, cu lacul Michigan în fundal. Ajunsese să locuiască la câteva străzi distanță de locul în care stătuserăm noi în 1976.

— Ai decis care vor fi ultimele tale cuvinte?

— Desigur! Sunt destul de evidente...

Fie păreau prea evidente pentru a mai pierde vremea cu ele, fie Anthony fusese prea respectuos pentru a mai pune alte întrebări.

— Vocea ta de computer cântând „Pure Imagination“ a fost uimitoare. Semăna cu vocea ta așa cum mi-o amintesc eu — suna bine, dar nepregătită îndeajuns.

— Francis spune că sună ca Angela Lansbury cântând „Beauty and the Beast“...

— Rex Harrison în *My Fair Lady*, cu siguranță! Oricum, zi-mi cum mai merg lucrurile.

Uitasem complet că ultima oară când mă văzuse Anthony nu aveam simptome; acum de-abia mai puteam vorbi, iar el putea vedea că eram imobilizat într-un scaun cu rotile. Fiind atât de bine crescut, specific Wimbledon, evident că nu a făcut nicio referire directă la deteriorarea stării mele de sănătate.

— Păi, trebuie să-ți spun, am aflat că există și lucruri *foarte* bune în a fi paralizat. Mai ales când sunt masat — câteva ore pe zi. E minunat! Cât despre momentele când mi se face duș, nici măcar un faraon nu ar fi atât de răsfățat. Este ca și cum te-ai caza pe cea mai luxoasă planetă de spa din Calea Lactee.

I-am povestit cum proiectase Francis o grădină nouă, complet acoperită, care îmi permitea să mă bucur din nou de senzația de a sta la umbra unui palmier. Apoi, despre doamna care dorea să pună în scenă un spectacol de operă, cu persoane care cântau cu voci artificiale. Și despre faptul că aproape îmi terminasem cartea.

— Și stai că n-am terminat; tocmai am vândut drepturile de ecranizare unei companii de producție care a câștigat cu *Discursul regelui* Oscarul pentru cel mai bun film.

— Super! Dar oare *își dau seama* că primul cyborg propriu-zis din lume este, de fapt, gay?

Am continuat să discutăm despre tot felul de nimicuri și chestiuni importante, așa cum o făcuserăm într-o după-amiază însorită de mai, pe o altă planetă și în alt timp, pe când eu aveam 16 ani.

— Mai vorbim când voi fi cyborg!

— Fă-i praf! Îți transmit toată dragostea...!

A fost o noapte lungă. Mă obișnuisem cu vara, iar acum înserarea din octombrie părea să vină mult prea devreme, iar eu eram treaz cu câteva ore înainte ca zorii unei zile destul de posomorâte să-și facă în sfârșit apariția fără prea mult entuziasm. Apoi, din nou, patul și zgomotele nefamiliare demonstrau că oricum eram treaz. Mă gândeam. Ascultând activitatea discretă de noapte din curtea spitalului, marcată de vizitele regulate ale unei asistente care venea la mine pentru a-mi verifica semnele vitale. Când ațipeam din când în când, mă trezeam imediat cu un puseu de adrenalină, amintindu-mi ce urma să se întâmple. Preferam să stau treaz; aveam suficient de mult timp de dormit după aceea.

Era prima oară când aveam șansa să mă gândesc — cu *adevărat* să mă gândesc — în ultimii ani. Nu de la autodiagnosticul meu. Acum nu aveam nimic altceva de făcut decât să aștept. Și să mă gândesc. Înainte ca totul să se agite iar în jurul meu în timp ce eram pregătit pentru următoarea mea întâlnire cu Philip, chirurgul meu ORL. Eram surprinzător de calm, dacă te gândești că el urma să-mi taie gâtul de la o ureche la alta pentru a-mi extirpa laringele.

Am început să mă gândesc la Filosofia de Viață a lui Peter, în ce sistem de credință s-a refugiat subconștientul meu în momentele de anxietate, în ce consta, de fapt, (în absența religiei) credința mea.

Nu era pentru prima oară când mă gândeam la asta; decodasem Regulile Nescrise importante cu decenii în urmă. Doar că nu mă mai gândisem la

ele atât de profund de ani buni. Acum, fără a avea altceva de făcut, m-am întins pe patul de spital și am contemplat cosmosul.

În profunzimea ei absolută, trecerea prin viață este uimitor de simplă — trebuie doar să te supui celor câteva atotputernice Reguli Nescrise, acelea care le domină pe toate celelalte, acelea care conduc universul. Și, din fericire, există doar trei asemenea Reguli importante ale Universului; orice altceva reprezintă doar detalii:

1. Știința este singura cale spre Magie.
2. Oamenii contează pentru că încalcă regulile.
3. Dragostea — în cele din urmă — învinge totul.

A treia regulă a universului este cea mai importantă, cea mai puternică, regula care le conduce pe toate, grație Legii Logicii și Iubirii (pe care i-am explicat-o lui Anthony în autocarul Greyhound, cea care dictează că „dragostea adevărată învinge logica de fiecare dată").

Mi-am tras puterea și alinarea din aceste trei reguli. Într-adevăr, revenind asupra lor după ani de neglijare, mi-am dat seama că, între timp, dezvoltasem o *profundă* credință în ele.

În primul rând, mi-am reamintit că aveam încredere totală în știință. Nu că ar fi avut tot timpul dreptate, ci pentru că evolua continuu. Și, spre deosebire de dogmă, știința va avea din ce în ce mai puține erori. Și mi-am spus că, dacă ceva mi-ar putea îmbunătăți viața, acum că sufeream de BNM, atunci numai știința o va putea face. Și mai încântător, pe măsură ce știința pătrundea pe noi tărâmuri, fenomenul explorat devenea tot mai fantastic, neverosimil, magic. Dar asta nu-l făcea mai puțin real — sau, cel puțin, la fel de real ca

orice altceva. Așa cum i-am explicat instructorului meu de la arte, asta este ceea ce am adorat întotdeauna la știință. Doar pentru că descoperi cum funcționează magia, asta nu o face mai puțin magică.

În al doilea rând, aveam o încredere imensă în umanitate. Nu că ar fi toată lumea amabilă — știu că nu e așa. Dar, în ciuda faptului că unii dau dovadă de o lipsă respingătoare de umanitate și de o cruzime malefică, specia noastră în ansamblul ei chiar este magică, extraordinară și invincibilă, pentru că noi am fost singurii din acest colț de galaxie care am încălcat regulile în mod deliberat. Asta ne face speciali. Importanți. Contăm. Mult mai îngrijorător este că e *posibil* să fim singuri. O altă formă inteligentă de viață — dacă *există* în altă parte a universului — s-ar putea să nu încalce regulile atât de natural, atât de creativ și cu un impact atât de mare cum o facem noi ca specie. Probabilitatea de a fi fundamental unici vine cu enorma obligație de a face diferența — la nivelul universului. Și, în ciuda faptului că uneori suntem de o prostie incredibilă, împreună o vom scoate la capăt. Pentru că asta facem de obicei.

În al treilea rând — știu, în contradicție flagrantă cu clișeul banal, ultrafolosit de Hollywood, „al omului de știință rece, lipsit de pasiune“ —, am avut o credință de nezdruncinat în puterea iubirii. Nu că a fi drăguț și sensibil cu toată lumea ar rezolva ceva — știu că nu ar fi așa. Dar când orice altceva dă greș, când nu mai există speranță, când împotriva oricăror așteptări, oricine renunță, fie el animal sănătos sau robot cu o logică riguroasă, atunci — în ciuda tuturor lucrurilor — iubirea irațională, încăpățânată, absurdă, oarbă, gata de sacrificiu, de neoprit,

magnifică, atotcuceritoare și necondiționată a unei ființe umane fragile se poate dovedi a fi una dintre forțele cele mai formidabile ale universului.

Doar pentru că știam că această A Treia Regulă nu era un miracol, ci că în cele din urmă se reducea la hormoni, genetică, rețele neuronale și teoria complexității, asta *nu* o împiedica să fie dureros de minunată și de glorioasă. De ea sunt legate Prima și A Doua Regulă: uneori, doar dragostea este suficient de nebună și de curajoasă pentru a încălca regulile în profunzime; uneori, doar iubirea — atât cât e ea de reală — putea invoca magia pură.

— Asta s-ar putea să-ți dea impresia că plutești.

Maree era gata să mă anestezieze. Dar, așa cum conveniserăm, oprise numărătoarea. Acum se lua decizia finală de a merge sau nu mai departe. Era și felul ei eufemistic convenit dinainte pentru a-mi transmite: „Care sunt ultimele tale cuvinte?“ Numărătoarea urma să se reia doar la semnalul meu. Foarte neobișnuit, anticamera sălii de operații unde urma să fiu anesteziat era ticsită de oameni. Pe de o parte, era, în general, un coridor circulat, pe de altă parte, în ciuda dimensiunilor reduse, îi găzduia acum pe Maree, pe asistentul ei, pe mine aflat pe o targă de spital, pe Francis și echipa de filmare de la Channel 4 — eu în halat de spital, toți în afară de Francis în haine de spital, și toți înconjurați de echipamentul chirurgical care arăta impresionant.

Francis s-a luat după Maree și s-a mutat lângă mine. Nu discutaserăm despre asta, dar cumva mă așteptam să nu spună nimic, ci să mă aștepte pe mine să spun ceva. În schimb, a început:

— Oamenii se gândesc că ultimele tale cuvinte vor fi...

— Patru cuvinte...

Nu avusesem de gând să-l întrerup, dar brusc m-am îngrijorat că medicația primită anterior ar putea să-mi îngreuneze vorbirea dacă tărăgănez lucrurile prea mult. Iar acelea erau cele mai importante patru cuvinte pe care le voi rosti vreodată.

Francis s-a apropiat. Aceea era singura parte a zilei la care mă gândisem enorm, fără pauză, de mai bine de un an. O repetasem cu adevărat. Dintr-un motiv mai degrabă ilogic și complet omenesc, repetiția doar crescuse importanța momentului în loc să o diminueze, așa cum sperasem. Prin urmare, acest moment crescuse și tot crescuse în importanță, până când ajunsese să determine modul în care creierul meu vedea întreaga sa existență și devenise momentul de răscruce suprem; pre-laringectomie și post-laringectomie; înainte și după pierderea oricărei posibilități de comunicare convențională; Peter și Peter 2.0.

Nu eram deloc speriat de operație; nu aveam niciun dubiu în privința faptului că reprezenta cel mai bun lucru de făcut și că momentul era cel mai bine ales. Vocea mea biologică devenise tot mai greu de înțeles, iar vocea mea artificială suna deja mai bine decât cea reală, așa că înlocuirea vechiului cu noul era un progres evident. Și, mult mai important, laringectomia mea era pașaportul spre o speranță mai mare de viață; aproape exact la data la care statisticile arătau că ar fi trebuit să mor, eram programat pentru a face pași spre a trăi

pe termen nelimitat. Reacționasem. Preluasem controlul asupra vieții mele. Era un nou început plin de glorie.

Doar că nu mă pricep foarte bine la despărțiri.

Și, în ciuda fiecărei fărâme de logică și de bun-simț la care puteam apela în situația dată, *știam* că acest moment nu putea fi tratat ca unul obișnuit dintr-o serie imensă de rămas-bunuri care alcătuiesc laolaltă „acel rămas-bun lung", care era BNM. Deja avusesem parte de ultima baie, de ultima oară când urcasem scările, de ultima oară când mersesem pe jos prin Dartmoor, de ultima oară când mersesem pe jos oriunde, de ultima oară când mă dădusem singur jos din pat, de ultima cină de Crăciun la care mâncasem fără ajutor, de ultima dată când am semnat, ultima dată când am putut apăsa tastele fie și numai cu un deget, ultima dată când am putut naviga singur pe internet, ultima oară când am putut îmbrățișa pe cineva.

Iar apoi, în cursa spre laringectomia mea care se derula tot mai rapid, ultimul moment în care am cântat „La mulți ani", ultima oară când am adulmecat mirosul sărat specific al mării, ultima oară când am discutat direct cu un prieten sau cu membrii familiei mele, unul după altul, ultima oară când i-am urat noapte bună lui Francis. Iar acum, asta. *Era* ceva semnificativ. *Nu* era deloc la fel ca celelalte. Reprezenta finalul unui capitol important din viața mea, la fel cum reprezenta și începutul unuia nou, foarte interesant. În străfundul sufletului meu *știam* asta.

Mai știam și că tot ce mai trebuia să fac acum ca să repornesc misiunea care urma să mă propulseze în acest univers paralel nou, neexplorat și interesant era să pronunț patru

cuvinte simple, ultimele cuvinte pe care le voi mai rosti vreodată. Apoi Francis urma să mă sărute. Maree urma să-mi pună masca de oxigen pe față și să-mi spună că era gata să mă sedeze, iar în secundele următoare să simt semnalul ușor neclar, conform căruia călătoria mea ireversibilă spre altă lume începuse. Tot ce trebuia să mai fac era să declanșez numărătoarea finală inversă. Și totuși, am ezitat.

Știam că următoarele șase luni vor fi oribile în totalitate. Știam că voi detesta imediat că nu voi mai putea să vorbesc, pe lângă faptul că deja nu mai puteam să merg. Știam că fără aerul care să-mi treacă prin nări îmi voi pierde simțul olfactiv, iar mâncarea (pe care ar trebui să o mai pot mânca vreme de câteva luni, dacă era suficient de moale) va avea acel gust plictisitor ca atunci când ești răcit. Știam că mă voi simți claustrofob, vulnerabil, impotent. Știam că niciunul dintre dispozitivele de înaltă tehnologie de care depindeam pentru a ieși din această prăpastie a disperării nu era încă disponibil. Știam că, și atunci când vor fi disponibile, vor da erori, vor avea probleme, nu vor funcționa cum trebuie. Știam că vor exista momente în care îmi va fi milă de mine însumi.

Dar mai știam și că următorii doi ani vor fi tot mai interesanți. Știam că sistemele mele de spontaneitate verbală vor începe să funcționeze corect, vor începe să prezică exact ce am început să tastez, vor începe să asculte (sau chiar să privească) la ce se întâmplă în jur și vor face sugestii bune pentru modul în care ar trebui să răspund. Știam și că sistemele menite să-mi păstreze personalitatea vor începe la rândul lor să funcționeze cum trebuie, că avatarul meu de

rezoluție scăzută se va mișca în timp real, că va exprima tipul corect de emoție, că va zâmbi mult, că le va arăta oamenilor că țin la ei. Știam că voi putea susține din nou prelegeri complexe, că voi putea cânta din nou, că voi putea să creez din nou artă. Știam că va fi publicată cartea mea, că va fi difuzat filmul documentar, că poate va intra în producție un film de lungmetraj. Știam că fundația va deveni tot mai puternică pe măsură ce se va auzi despre ce încercăm să facem. Știam că la finalul celor doi ani, toate acestea încă vor reprezenta doar un început.

Știam că următoarele două decenii vor fi de-a dreptul uimitoare. Știam că tot mai multe persoane vor beneficia de pe urma cercetărilor fundației — nu doar cele care trebuie să înfrunte provocările aduse de dizabilitățile severe sau de vârsta înaintată, ci și cele care au curiozitatea sau curajul de a vrea să fie pur și simplu diferite. Știam că sistemele de inteligență artificială își vor dubla puterea la fiecare doi ani și că, prin urmare, puterile *mele* se vor dubla la fiecare doi ani, crescând exponențial. Știam că realitatea virtuală, alimentată de industria jocurilor pe computer, va atinge un nivel de realism atât de uimitor, încât persoanele ca mine — cyborgii ca mine, cu avataruri de rezoluție foarte înaltă — vor fi în sfârșit din nou liberi, din nou de neoprit, din nou tineri, chiar nemuritori. Știam că poate în 10 sau 15 ani interfața dintre creier și computer va depăși în sfârșit în viteză și precizie sistemele de urmărire a mișcărilor oculare și că, din acel moment, aceia dintre noi care își doresc asta vor putea să se conecteze direct la inteligența artificială, să lucreze nemijlocit cu ea, să se *contopească* cu ea. Știam că, dacă doar îndreptam

viitorul în direcția cea bună, tot ceea ce am visat ca adolescent urma să devină adevărat; trebuia doar să supraviețuiesc suficient de mult ca să iau parte la toate acestea, să ajut ca ele să se întâmple, să ajut la rescrierea viitorului.

Este dreptul din naștere al fiecărui cyborg de a putea schimba universul. Iar eu mă pregătisem pentru această călătorie încă de când aveam 16 ani.

Așa că am declanșat numărătoarea finală.

Încet.

Cât de precis posibil.

Luptând cu neputința mea de a vorbi clar:

— I — love — you...

Iar apoi singura alegere posibilă pentru singurul cuvânt final pe care buzele mele îl vor mai pronunța vreodată:

— ... Francis.

DUPĂ 21 DE ANI

— Highcliff mă poate ajuta să lucrez aici la fel de bine ca în dormitor.

Avea în jur de 25 de ani, era zvelt și mai înalt decât străunchiul său care, deși el era cel de la care te așteptai să se dovedească un conservator, era îmbrăcat mai degrabă excentric, în costumul său de RV, strâns pe corp.

— Oricum, ce-ar putea să meargă rău? întrebă el pe același ton batjocoritor pe care-l folosea în adolescență atunci când încerca să justifice de ce trebuia să se cațăre pe stânca de la capătul grădinii.

Imediat însă zâmbi strengărește ca să fie clar că nu vorbea serios.

Francis îi mulțumi cu un zâmbet, apoi aruncă o privire protectoare către ceea ce semăna cu o păpușă de ceară gârbovită care avea ochii și urechile acoperite de o vizieră circulară.

— E în imersiune totală, deci nu are cum să te audă.

Și adăugă pe un ton de explicație:

— Mi-a spus că are o mulțime de lucruri să-mi arate.

— Este minunat că s-a întors acasă.

— Da, chiar este! Iar eu trebuie să mă grăbesc să-l ajung din urmă…

Apoi, puțin mai tare, fără să se adreseze cuiva anume:

— Highcliff?

— Da, Francis, se auzi vocea vechiului prieten Jerry, „Vrăjitorul Inteligenței Artificiale“, care își împrumutase glasul sistemului de IA care administra toată casa.

— Poți să mă ajuți să ajung în bibliotecă, te rog?

— Dorința ta e poruncă pentru mine, veni răspunsul râzând.

Una dintre ușile glisante de sticlă care dădeau spre livingul de tip open-space se deschise, lăsând să intre un scaun cu rotile autonom, foarte elegant.

— Ah, se descurcă din ce în ce mai bine! murmură Ollie în timp ce-l ajuta pe Francis, care cu mare greutate se așeză și scoase un oftat de ușurare.

Scaunul acceleră lin spre un lift uriaș de sticlă. Un minut mai târziu, Francis ajungea în cea mai futuristă cameră a casei. Aici, pe un ecran imens rulau imagini cu peisaje nepământene superbe, iar un perete întreg era acoperit de primele ediții cu autograf ale ultimelor cărți care au mai apărut pe hârtie. În cameră se mai găsea o adevărată colecție de artefacte din alte lumi și alte timpuri. Dar Francis nu avea ochi decât pentru harta cu aspect fantastic de pe perete. Scaunul se opri în fața ei. Francis luă o vizieră dintr-un cufăr vechi. Fereastra care ocupa un perete întreg și care dădea spre golful Bay deveni opacă.

— Highcliff, imersiune totală în Salania, te rog!

— Bine ai revenit! Unde ai vrea să mergem? a spus vocea guturală și prietenoasă, care părea însă că s-ar putea transforma cu ușurință într-un mârâit.

Ca de obicei, portalul spre Salania era o reproducere a hărții originale care arăta trei tărâmuri și ținuturi înconjurătoare, completate cu adnotări.

— El unde este?

Instantaneu, Francis a simțit graba familiară în timp ce auzea cum compensatorul vocal îl făcea să sune din nou tânăr și energic.

— Marele mag este în Cetate.

— Atunci în Lusion mergem!

Dintr-odată, harta a devenit tridimensională și s-a înclinat până când Francis a zburat pe deasupra unui peisaj real, accelerând cu o viteză imposibilă, apoi totul a devenit neclar și iată-l călărindu-și armăsarul alb, Mist, spre zidurile albe și strălucitoare ale cetății lui Lusion aflate chiar în fața lui, în timp ce cu coada ochiului vedea câmpiile vaste din Fyson. Știa că avea din nou 20 de ani.

Lui Francis i se păruse tot timpul că lumina din Salania avea ceva. Era ceva mai gălbuie decât cea de pe Pământ. Cântecul păsărilor era mai limpede, iar culorile făceau ca totul să arate ca într-o pictură de Maxfield Parrish — așa cum își dorise Peter dintotdeauna. A privit în jos, spre dreapta, a remarcat bumbacul alb și fin al cămășii sale cu mâneci bufante, albastrul-regal închis al kiltului din piele și a simțit un fior de plăcere la vederea coapselor sale bronzate și musculoase, călărind șaua încăpătoare. Era extraordinar cât de superficial se dovedea creierul uman. În vreme ce

își privea cu încântare picioarele remodelate, a simțit cum îi revine respectul de sine. Își detesta total picioarele subțiri, zbârcite și care abia se mai mișcau pe care le avea pe Pământ. Aici, acum, era din nou tânăr și energic.

A surprins o mișcare vagă. Era loialul Tangbone, care alerga alături de el. Era precum un câine-lup irlandez — dar mai mare, cu ochii de un albastru-deschis strălucitor. Și nu murea niciodată. Companionul canin perfect.

— Bună, Tang! Ne grăbim.

Erau pe punctul să traverseze podul îngust și lung de deasupra șanțului secat. Portalul introducea întotdeauna gradual o destinație, pentru a oferi timpul necesar ajustării.

Mist a început să alerge la trap, iar Tangbone se ținea după el liniștit. Sus pe creneluri, un membru al Gărzii semnală sosirea unui prinț prin cinci suflări duble din corn. Doar pentru rege erau șase. Francis încetase de ani de zile să-și mai spună că totul era doar o prostie, o iluzie. Adevărul era că subconștientul lui îl implorase să renunțe de bunăvoie la neîncredere. Să ia totul ca atare. Să se bucure de experiență. Iar în acele zile, exact asta făcea. A presupus, dar nu era sigur, că gărzile erau în totalitate algoritmi. Dar de fiecare dată când era primit astfel inima începea să-i bată mai tare.

După câteva momente, Mist tropăia de-a lungul imensului pod mobil din lemn dur; s-a auzit un zăngănit când cele patru gărzi staționate la poartă au lovit cu sulițele de metal în dalele de piatră în semn de salut, iar apoi, un tropăit diferit când Mist a călcat pe pietrișul de sub grilaj și a trecut pe sub arcadă îndreptându-se spre Parada de Gardă,

un spațiu despre care Peter tot spunea că este suficient de încăpător pentru o mie de Protectori călare.

Era imediat după răsărit. Ziua salaniană de 29 de ore însemna că întotdeauna reprezenta o mare dilemă ora la care venea sau pleca un utilizator. În acest fel, spusese Peter, nu conta care era ora locală din care se intra în portal. Prin urmare, Parada era aproape goală, în afară de ceea ce păreau a fi doi oameni (unul dintre ei cu pieptul dezgolit) care călăreau împreună un cal cu coama întunecată și care se apropiau în galop din colțul cel mai îndepărtat. Francis și-a dat seama că se îndreptau direct spre el. Era ceva inedit. Pe măsură ce se apropiau, a devenit tot mai limpede că era vorba despre un bărbat aflat pe spatele unui centaur. Acea scenă chiar *era* nouă: comunitatea de centauri online nu agrea simbolismul care înconjura imaginea cu cineva stând pe spatele lor — ținea de drepturile centaurului.

Apoi a văzut că, de fapt, Aril era cea care călărea fără să aibă nevoie de șa. Purtând, ca de obicei, haine de bărbat, călărea un centaur tânăr — dacă ar fi fost om, abia ar fi ieșit din adolescență. Dacă e să fim corecți, s-a gândit Francis, cam aceasta era și vârsta aparentă a lui Aril —, deși pe Pământ trebuie să fi fost deja la fel de bătrână precum Matusalem. Aproape că au derapat ca să se oprească, au făcut o întoarcere și au început să alerge la trap, în partea stângă a lui Mist, spre intrarea în Sala Mare.

— Dă-l naibii de protocol! Cum se simte? Tang mi-a spus că abia s-a întors din spital.

Dintre toți oamenii, ea știa cel mai bine că trebuia să rămâi în personaj, să nu încalci iluzia, să nu le amintești celorlalți că mai exista și o altă

lume în care nu erau la fel de norocoși. Odată îi spusese lui Francis că ea considera că fusese una dintre cele mai mari reușite ale fundației să prilejuiască crearea celui mai bogat multi-vers de lumi virtuale în care *oricine* să poată prospera — oricâte dizabilități ar avea și oricât de reduse ar fi mijloacele de comunicare. Ea fusese unul dintre primii utilizatori. Și, de la bun început, fusese foarte vocală insistând că nu dădea deloc bine să se facă referire în vreo conversație salaniană la ceea ce ea numea „Sadworld********“. Doar că în acel moment nu mai părea să-i pese de asta.

— Nu ești la Seul acum? a întrebat Francis fără să-i pese nici lui.

— Ba da, nu am verificat, dar trebuie să fie mijlocul nopții acolo. Doar că trebuia să te văd. Și să-l văd și pe Iridon, desigur! a spus ea zâmbind și afișând un aer de fetișcană, în ciuda atitudinii bărbătești.

Aril s-a aplecat și a pus palma pe gâtul centaurului, cu un aer de stăpână, mângâindu-i coama de păr negru ca pana corbului. Când a făcut asta, el s-a întors s-o privească și i-a zâmbit, arătându-și ochii verzi-minunați și chipul la fel de minunat. Apoi, fără să-și modifice poziția trunchiului față de gâtul lui Mist și cumva fără să-și încetinească înaintarea spre Marea Sală, s-a întors complet până a început să alerge la trap, cu spatele. Chiar Aril părea ușor surprinsă, iar ea era *de fiecare dată* foarte calmă.

Iridon a plecat capul, și-a strâns pumnul la piept și a ridicat din nou privirea.

— Este o onoare să te întâlnesc în sfârșit, stăpâne.

Ca la toți centaurii, vocea lui suna imposibil de gros.

— Și pentru mine este o onoare să te întâlnesc, Iridon. Bine ai venit la Protectori. Când ai ajuns?

— La luna triplă, stăpâne.

— Îmi permite să-l călăresc... a explicat Aril destul de redundant.

Trecând pe lângă Mist, Tangbone a vorbit pentru prima oară, iar vocea lui aducea în continuare cu un mârâit profund si prietenos, în ciuda exercițiului.

— Ce surpriză!

Avea un sarcasm canin de excepție. A privit în sus spre Francis ridicând din sprâncenele lui de câine și a continuat:

— Călărește orice are puls încă de la 12 ani.

— Să știi că te aud, păduchios bătrân și ciufut ce ești!

Dovedind maniere perfecte, Iridon și-a întors corpul de armăsar din nou, până când a ajuns să tropăie cu fața în direcția dorită și cu spatele musculos la conversația pe care acum măcar se putea preface că nu o aude.

— Este inteligență artificială?

Francis a folosit modul privat pentru a-i pune telepatic întrebări lui Aril, astfel încât Iridon să nu se simtă jenat.

— Nu, cred că este real.

— Mă deranjează insinuarea ta cum că *eu* nu sunt real! a mârâit Tangbone care, în calitate de apropiat al prințului, fusese codat cu mult înainte ca cea mai mare parte din Salania să fi existat.

— Scuze, Tang, știi ce vreau să spun. Chiar nu vreau să te jignesc...

— Dar nu m-ai jignit. Apropo, i-ai spus că ești bărbat?

— Au! Probabil că ești plin de buguri azi de te comporți așa răutăcios! Și nu, nu că asta ar fi

treaba ta, nu i-am spus. Și nu l-am întrebat dacă este femeie. Sau care este vârsta lui. Sau dacă este inteligență artificială. Chiar nu vreau să știu. Cel puțin pentru moment. Mă bucur că l-am întâlnit pe Iridon, indiferent cine vrea să fie.

A făcut o pauză, apoi, cu o privire complet inocentă, a adăugat:

— Iar sexul este *minunat*!

— *Mult* prea multe detalii! a mârâit Tangbone. Oricum, chiar și în Salania, suspectez că așa ceva nu este posibil din punct de vedere fizic!

— Da' de unde! Este construit precum un...

— *Taci!*

Au ajuns la Marea Sală.

Fără cele opt copite care să mai facă zgomot, sunetele slabe ale Cetății care se trezea pluteau până în Paradă. Aril s-a întors și l-a privit în față pe Avalon.

— Ca prieten vechi, te mai întreb o dată: cum se simte?

Chiar dacă era acolo de doar câteva minute, Salania începuse deja să-și exercite magia. Faptele rămâneau aceleași, dar din anumite motive acele fapte se simțeau ca și cum s-ar fi referit la un alt moment și la un alt loc suficient de îndepărtate. Adevărul părea puțin mai simplu de discutat acolo.

— Nu prea mai au ce să-i facă în spital — așa că a venit acasă.

— O! Îmi pare atât de rău! Au spus... ea a făcut o pauză, dar nu și-a întors nicio clipă privirea de la el... cât va mai dura?

— Nu chiar. Zile? Luni? Dar creierul lui este neafectat. Am de gând să-l văd chiar acum.

— Atunci nu te mai reții niciun moment în plus. Fugi! Să-i spui că-l iubesc!

— O să-i spun, cu siguranță.

Avalon a sărit din șa și, cu Tangbone alături, s-a îndreptat cu pași mari spre ușile uriașe care, exact când s-a apropiat, au fost deschise de două gărzi în kilturi de piele roșie, care le-au împins cu umerii. Era atât de bine să mergi repede și nu abia târându-ți picioarele. A privit înapoi. Iridon a atins ușor cu mâna fruntea lui Mist, apoi s-a îndepărtat, cu Aril, care părea tristă, și cu Mist, care îl urma ascultător.

Sala Mare era cu adevărat enormă, gândită să impresioneze și să inspire. Într-o altă poveste, servise drept fundal triumfului aproape fatal al lui Rahylan la Jocurile Vrăjitorilor. Era un episod atât de important în *Balada lui Avalon* — povestea din spatele hărții originale —, încât Peter îl convinsese pe Francis să i se alăture pentru a recrea în realitate ca Avalon și Rahylan, într-o sesiune de computer extrem de solicitantă, runda finală a competiției păstrând toate pericolele din povestea inițială.

Apoi, având această versiune stocată în siguranță, amândoi au luat forma altor corpuri și s-au întors în timp pentru a retrăi totul, participând la eveniment ca spectatori. Chiar mai impresionant (din punctul de vedere al lui Francis) era că, deghizat astfel, reușise să creeze o diversiune crucială și să *revizuiască* istoria salaniană, care apoi a fost arhivată în această versiune.

Toate acestea păreau acum irelevante. Acum Avalon alerga prin sala enormă, neluându-și ochii de la Marea Scară din capătul ei. Era minunat să poată alerga din nou. Să aibă din nou 22 de ani. A ajuns la trepte și a început să le sară, câte două, la întrecere cu Tangbone, împingând în jos fără să-și

dea seama mânerul sabiei sale, Febrion, pentru a ridica teaca, astfel încât vârful să nu se lovească de trepte. Nici nu-și mai putea aminti cât timp trecuse de când softul adaptat pentru joc devenise atât de sofisticat.

Într-o explozie de viteză, Tangbone i-a luat-o înainte. Dar nu cu mult. Și au ajuns: un rând de uși duble; două posibile camere dincolo. Una era doar Marea Cameră de Audiențe, în care putea intra oricine. A doua era Biblioteca Marelui Mag, Biblioteca lui Peter, care nici măcar nu era acolo dacă nu trebuia să intri în ea. Ca de fiecare dată, Francis a ezitat, cu mâinile pe cele două clanțe de forma a două păsări Phoenix mari, întrebându-se dacă nu cumva acum s-ar putea întâmpla pentru prima oară ca Biblioteca să nu se afle acolo. Apoi a deschis ușile.

Biblioteca nu era, de fapt, o cameră. Era mai degrabă un spațiu. Era un cub perfect, cu fiecare latură mai mare de 10 pași lungi. Fața cubului opusă ușii era o hartă enormă a Salaniei, plină de adnotări, identică cu cea a lui Peter, cu excepția faptului că delfinii din golful Maridorn se zbenguiau în apele oceanului, steagul flutura pe Turnul din Tiros, iar Francis putea vedea pur și simplu cele patru gărzi pe lângă care trecuse când intrase în Cetate.

Fiecare dintre fețele celelalte ale Bibliotecii cubice era o podea, inclusiv tavanul, pe care se plimba cu capul în jos o uriașă pumă neagră. Felina și-a îndreptat ochii de un albastru-deschis spre ușă, apoi a continuat să meargă pe „tavan“, iar la margine a sărit pe „perete“, a continuat să înainteze până la „podeaua“ pe care vizitatorii

pătrundeau pe teritoriul ei, a sărit pe ea și, adoptând dintr-odată un mers mai demn, s-a îndreptat spre ei.

— Bună, Charlie! i-a spus Francis vechiului său prieten.

— Bine ați revenit! Amândoi.

Felina uriașă a mârâit la fel de impresionant și de liniștitor ca de fiecare dată. A dat din cap în semn de recunoaștere către Tangbone.

Dacă apropiatul lui Rahylan era aici, s-a gândit Francis, atunci și Peter trebuia să fie prin apropiere. Dar Biblioteca părea goală. Avalon a privit spre stânga, spre dreapta, în sus, în timp ce Tangbone și Charlie își apropiau ușor frunțile. Privind în jur, Francis s-a gândit din nou cât de absurdă era Biblioteca ca spațiu de depozitare. Era fără vârstă. Mai precis, avea toate vârstele. Și multe locuri. Unele suprafețe erau lespezi vechi sau plăci de podea antice și tocite. Altele erau dintr-un cristal dincolo de perfecțiune sau dintr-un metal foarte lustruit. Un afloriment de pietre vii acoperite cu mușchi și rune străvechi părea să se înalțe dintr-un colț.

Unele „podele“ aveau rol de „ziduri“, de care erau prinse rafturi cu tomuri vechi, accesibile dacă stăteai în fața lor pe „podeaua“ corectă. Tot acolo se mai afla, la înălțimea ochilor, un tablou imens, *Metamorphosis,* prima operă de artă cyborg a lui Peter, dar în versiunea actuală imaginea se mărea sau se micșora, într-un mod de-a dreptul imposibil, în jurul marginilor originalului. Mai era acolo o colecție de coperte de reviste despre fundație. Era afișul unui film. Erau 50 de tonomate, alături de o sculptură cu aspect nepământean și care nu părea să facă parte din același spațiu-timp cu tot ceea ce se afla în jurul ei.

De pe ea mai avea un pic și cădea șapca de denim, semnată de Nureev. Mai era unul dintre tricourile înrămate cu fotografia primului avatar și cu primele cuvinte pe care le-a rostit după ce și-a pierdut vocea: „Peter 2.0 este acum online“.

— Doar Peter ar fi putut inventa așa ceva, s-a gândit Francis. Și imediat a simțit șocul care anunța durerea pe care urma să o îndure.

— Sunt aici.

Lumea tristă — în limba engleză. (*N.r.*)

Rugul păsării Phoenix

L-am privit pe Avalon cum se plimba de colo colo. Arăta minunat, ca întotdeauna. Nu-l mai văzusem în rezoluție înaltă de câteva săptămâni — decât dacă mă întorceam în timp și îl vedeam acolo. Dar nu era același lucru: nu puteam interacționa. Iar în spital, Francis păruse foarte obosit.

— Aici erai!

Stăteam pe „peretele“ care conținea și ușa de la intrare. Ca de obicei, eram în picioarele goale, îmbrăcat doar într-un kilt de vrăjitor de un alb-strălucitor, lung până la glezne, prins în talie cu o curea îngustă de Mare Mag, din aur avolean. Pieptul meu gol arăta ca în vremurile mele bune: singurele bijuterii pe care le purtam erau verigheta și anhkul.

Pe măsură ce ușile se închideau singure, mi-am pus mâinile pe balustradele celor câteva trepte înclinate la 45 de grade care legau „podeaua“ mea de „podeaua“ lui Avalon, mi-am luat avânt și am alunecat pe ele — fără a înțelege pe deplin cum a reușit avatarul meu să realizeze această mică acrobație — și am ajuns în fața soțului meu.

— Chiar nu mă ascundeam! Charlie mi-a spus că ai ajuns, așa că tocmai terminam de pus lucrurile în ordine pe aici. Cred că te-ai *grăbit* să treci de etapa de întâmpinare.

— Sigur că da! Și a trebuit să discut cu Aril. Îți trimite dragostea ei, apropo.

L-am sărutat, așa cum făcusem și cu câteva minute înainte, când îmi fixase cu grijă ochelarii de imersie în realitate virtuală, iar apoi a mers șontâcăind în birou pentru a și-i pune pe ai lui. Ca să fiu sincer, sărutul acesta era mai bun. În primul

rând că era pe buze, așa cum trebuia să fie. Una dintre cruzimile neștiute ale BNM era că, pentru a reduce la minimum riscul de a tuși și de a strănuta, de mai bine de 20 de ani nimeni nu avusese voie să mă sărute pe buze. Nici măcar Francis. Iar acum, de când beneficiam de cea mai recentă interfață creier-computer, chiar am căpătat un simț incipient al contactului.

De asemenea, și pentru el, și pentru mine, conta realitatea de a fi sărutat pe față, amintirea adevăratei esențe a ceea ce eram cu adevărat, nu învelișul nostru exterior dominant și, cu toate acestea, irelevant. M-am tras puțin înapoi pentru a-l putea vedea mai bine. Pe Pământ, ochii lui încă mai semănau cu cei de odinioară, chiar dacă mai congestionați, ceva mai puțin albaștri, dar totuși recognoscibili. Ceea ce nu se putea spune despre restul corpului său. În ce mă privește, am cerut rareori să mă văd într-o oglindă de pe Pământ și rareori mi s-a oferit posibilitatea, dar pierdusem atât de multă masă musculară, încât, atunci când am reușit să mă văd în treacăt, creierul meu s-a răzvrătit împotriva impostorului care îmi întorcea privirea, convins fiind că era imposibil ca cineva care arăta ca și cum era mort de multă vreme să se simtă totuși atât de viu. Întruchipându-l pe Rahylan, totuși, arătam exact ca atunci când l-am întâlnit pe Francis prima oară.

— Unde vrei să mergi? am întrebat, fără nicio legătură. Nici nu pot să-ți spun cât de bine este să ai din nou o conexiune super-rapidă!

— Știu prea bine...

Am râs amândoi la auzul aceleiași glume stupide pe care o spuneam de mai bine de 60 de ani.

— Am fost blocat în camera aceasta *16 zile*, cât timp am stat în spital, avându-l în fiecare zi doar pe Charlie drept companion, după ce tu plecai acasă. Așa că alege un loc și un timp!

— Nu-mi pasă! Oriunde și oricând, doar să nu fie pe Pământ în anul 2040.

— În cazul acesta, „cu mult timp în urmă, într-o galaxie îndepărtată“ să fie.

Am mers cu pași mari (avatarul meu era programat să facă *mereu* pași mari) spre consola de control hexagonală din TARDIS, mașina timpului din Doctor Who de prin anii 1970, am apăsat câteva comutatoare, am tras un mâner și, în sunetele chinuite ale unei mașini a timpului care decolează cu frâna trasă, unul dintre „ziduri“ s-a dizolvat pentru a dezvălui o panoramă epică a spațiului cu coloane strălucitoare de gaz și stele care se înălțau mult deasupra noastră.

— Hai afară...

Odată zidul dispărut, am ieșit pe o terasă imensă semi-circulară, care se întindea pe toată lățimea bibliotecii. Era una dintre platformele mele panoramice preferate — era *atât* de nepotrivită pentru spațiul exterior. O proiectasem ca o combinație între balconul unui palazzo venețian cu vedere la Marele Canal și balconul uneia dintre vilele mele preferate de pe lacul Como. Era mărginită de o balustradă din marmură, care încorpora și ghivece pline de pseudo-flori fluorescente, programate de un artist tetraplegic din Moscova. În timp ce ne plimbam agale spre un capăt al balustradei foarte lungi, care pornea de la marginea Bibliotecii, Francis a ridicat privirea.

— Este minunat.

— Ți-am promis „cu mult timp în urmă, într-o galaxie îndepărtată“. Aceasta este Nebuloasa Vulturului, chiar la începuturile apariției civilizației pe Pământ. Lumina acestor stele a pornit în călătoria ei cu mii de ani înainte ca piramidele egiptene să fie concepute: doar că a ajuns în sistemul solar șapte mii de ani mai târziu.

— Hm, asta clarifică cumva lucrurile.

— Se numesc Stâlpii Creației, am spus și am alergat puțin înainte, apoi am sărit pe marginea balustradei.

Adoram această parte a programului.

— Privește sub noi.

Francis s-a aplecat peste balustradă, s-a tras fără să vrea înapoi, apoi a încercat să se uite din nou peste margine.

— Fir-aș al naibii!

Eram la vreo doi kilometri deasupra suprafeței unei planete care semăna cu Pământul, trecând cu mare viteză peste ea. În timp ce-mi priveam picioarele goale care își păstrau echilibrul pe balustrada îngustă, am simțit un scurt moment de amețeală, chiar dacă știam că algoritmii avatarului meu nu mi-ar permite să cad. Eram în deplină siguranță.

— Ideea este că nu știm dacă acolo există sau nu viață conștientă. Dar există un număr uriaș de planete minunate pe care viața *noastră* conștientă — a oamenilor — *ar putea* exista. Aceasta ar putea fi cea mai importantă contribuție pe care Pământul o poate aduce universului. Iar cea mai importantă contribuție pe care o putem aduce noi, cei care trăim azi, ar putea fi să ne asigurăm că specia noastră glorioasă și

neîmblânzită, care încalcă regulile, supraviețuiește suficient de mult pentru a se extinde în cosmos.

S-a legat imediat de cuvântul „viață“, așa cum sperasem.

— Dragule, știi că doctorii nu-ți mai dau prea mult de...

— Despre asta trebuie să vorbim.

— Cum ne vom petrece timpul care ne-a mai rămas?

— *Fix* despre asta trebuie să vorbim! Există o mică problemă. De fapt, o oportunitate. Adică, puțin din ambele.

— Putem rezolva orice problemă. Despre ce e vorba?

— Avem șansa să rescriem viitorul universului.

— A, *numai atât*? Întotdeauna am fost de părere că atunci când vine momentul să părăsești scena trebuie s-o faci în stil mare. Deci, dă-i drumul!

— Dar s-ar putea să fie o idee absolut îngrozitoare.

— De parcă asta te-a oprit vreodată! Deci cum sună Teoria ta Big Bang?

— Este răspunsul la ceea ce eu numesc Ghicitoarea Ochilor Strălucitori!

— Ochi strălucitori? Adică *Bright Eyes*, melodia noastră? Ce romantic!

— Mi s-a părut că se potrivește. Pentru noi este cântecul de dragoste pe acordurile căruia ne-am întâlnit prima oară. Dar, de fapt, el se referă la Iepurele Negru.

Nostalgia i-a pierit de pe chip și a redevenit atent.

— Fiecare vers al cântecului este, de fapt, o întrebare despre moarte. Prin urmare, Ghicitoarea Ochilor Strălucitori este: *dacă ești un cyborg, ce se întâmplă cu tine când mori?*

— Iubitule..., a început el, părând încurcat, dar plin de compasiune. Chiar și cyborgii — chiar și *tu* — pățesc același lucru ca toată lumea! Când mori, *mori*!

— Problema e că nu știu cât anume din mine urmează să moară.

— Poftim?

Pe acel fundal astronomic, mi-am îndrumat avatarul să meargă de-a lungul balustradei, sărind ghivecele care îi stăteau în cale. Avalon mergea pe lângă mine.

— Uite cum stă situația. Îți amintești că, înainte să fac prima tranziție, ți-am spus că am crezut că aș putea soluționa Problema de Încărcare?

— Dragule, nu-mi amintesc nici măcar la ce referă Problema de Încărcare.

— Ba da, îți amintești! am răspuns eu fără nicio logică, dat fiind că era limpede că nu își amintea. Motivul pentru care transportatorul de pe USS *Enterprise* nu putea funcționa, iar ei îl tot omorau pe Kirk?

— Nu am nici cea mai vagă idee la ce te referi!

— OK, o scurtă recapitulare. Decenii la rând, oamenii au cochetat cu ideea că într-o bună zi va fi posibil să-și scaneze creierul și să îl reproducă digital și, prin urmare, să-și poată „încărca“ propriul creier într-un computer, astfel încât să poată să înșele moartea și să continue să trăiască la nesfârșit. Dar asta nu va funcționa. Tot vor muri. Doar versiunea din computer urmează să trăiască.

— Evident. Este o copie, un duplicat. Asta îmi amintesc.

— În plus, reprezintă o provocare tehnică incredibil de complexă să scanezi un creier viu la o rezoluție suficientă pentru a-l recrea sub forma unui program de computer. Într-o bună zi, da, va fi posibil. Dar va trece foarte mult timp până atunci. Așadar, chiar dacă tehnologia computerizată din prezent este suficient de puternică încât să funcționeze ca un creier uman, nu avem un mijloc de a-l configura. Cel puțin, nu fără distrugerea creierului biologic original.

— O, acum îmi amintesc: ai spus că toată abordarea era condamnată să eșueze deoarece răspundea unei întrebări greșite.

— Exact! Cu toții se întrebau cum se poate încărca creierul într-un computer. Cred că ar trebui să ne întrebăm cum putem *deveni* un computer.

— Iar eu am spus că asta este o prostie. Acum îmi amintesc totul. Ai numit asta contopire.

— Da, contopire. Este teoria mea despre contopire. Dar nu sunt deloc convins că *este* chiar așa o prostie precum pare.

— OK, explică-mi pe înțelesul meu.

— Desigur! Dă-mi voi să-ți atrag atenția asupra Probei A.

M-am oprit aproape de mijlocul balustradei, m-am întors spre Avalon și, cu un gest teatral, am arătat cu mâinile spre mine.

— *Eu* sunt proba A.

— Sigur că ești...

— Ei bine, în urmă cu douăzeci și ceva de ani, am început să mă contopesc cu sistemele de inteligență artificială antropocentrice. Noi am uitat, dar inițial fuseseră concepute doar pentru a

vorbi și pentru a exprima emoții, înainte ca pe oameni să-i ia somnul tot așteptând să reușesc eu să spun ceva.

— Parc-a fost în altă epocă.

— Așa e. Nimic din toate acestea — am arătat cu brațele spre Bibliotecă, m-am rotit pentru a include și cosmosul și am continuat să mă plimb pe balustradă — nu erau posibile la acel moment. De ce? am întrebat știind că Francis cunoștea răspunsul.

— Legea lui Moore!

— Legea lui Moore. Puterea sistemelor mele de inteligență artificială s-a dublat la fiecare doi ani. 2 — 4 — 8 — 16 — 32...

— Da, da, știu!

— Da, dar la un moment dat te ia de cap: 64 — 128 — 256 — 512 — 1024! Asta înseamnă 20 de ani de Lege a lui Moore. Acum sunt de 1 000 de ori mai puternic decât am fost la prima tranziție.

— Ai promis că asta te va face mai amuzant. Sau măcar mai inteligent.

— Sunt. Doar că ai devenit tu mai greu de impresionat. Ce vreau să spun este că...

— Da, chiar, ce vrei să spui?

— Vreau să spun că, de la ultima mea interfață creier-computer, cea de acum cinci ani, creierul meu biologic a fost capabil să interacționeze cu toate sistemele de inteligență artificială de autoînvățare și — am menționat lucrul acesta în câteva ocazii — a devenit tot mai dificil pentru mine să disting care e una și care e alta.

— Parcă ai spus că este ca și cum ai avea un prieten înăuntrul capului tău, cu care poți comunica telepatic.

— Așa a fost, la început. Dar, pe măsură ce inteligența artificială devenea tot mai bună în a

anticipa ce doream să spun, cum doream să mă deplasez, ce doream să fac, îmi era din ce în ce mai puțin clar de unde provenea ideea inițială.

— Dar cum e posibil așa ceva?

— Conștiința, conștiința de sine nu rezidă într-o anumită parte a creierului. Se ivește ca un fel de efect secundar al tuturor proceselor care au loc. Acesta este motivul pentru care au introdus în cele din urmă în legislație ceva ce era necesar pentru a proteja inteligența artificială care trece testul Turing revizuit.

— Dacă este la fel de inteligentă ca un om și pretinde că are conștiință de sine, atunci e posibil să spună adevărul, așa că trebuie să o tratezi ca atare, a parafrazat Francis.

— Exact! Așa că teoria mea despre contopire spune că având în vedere că „eu — inteligența artificială“ și „eu — biologic“ se integrează tot mai bine, iar eu — inteligența artificială este tot mai bun în a anticipa și a imita eul biologic, iar eu — inteligența artificială este tot mai puternic acolo unde eul biologic devine tot mai bătrân și mai neglijent...

— Nu am remarcat...

— Ei bine, am vaga bănuială că eu — inteligența artificială preia controlul. Și tot mai mult din conștiința mea este generată ca efect secundar al eului — inteligența artificială, mai degrabă decât al eului biologic.

— Trebuie să se simtă tare ciudat chestia asta!

— Dar tocmai asta este — că *nu se simte ciudat*! Se simte ca și cum ai gândi.

— Fir-aș al naibii! Și te întrebi ce urmează să se întâmple când eul tău biologic moare?

— Exact!

— Lua-m-ar naiba! Tu chiar vorbești serios!

— *Mortal de* serios, am rânjit, destul de mulțumit de mine că încă puteam face un calambur chiar dacă eram pe moarte.

— Crezi că ai putea supraviețui?

— Nu. Dar cred că *ceva* din mine s-ar putea să supraviețuiască. Și ar putea fi ceva recognoscibil. La o adică, ce va supraviețui ar putea fi chiar mai distractiv și mai inteligent.

— Ei, acum mai vii de-acasă!

Am ajuns la capătul îndepărtat al balustradei. Am sărit de pe ea și mi-am pus mâinile pe umerii lui Avalon.

— Dragule, trebuie să te gândești la ceva foarte important. Când eul meu biologic moare, chiar vei dori *cu adevărat* să fii în preajma eului-inteligență artificială? Chiar dacă acesta supraviețuiește, aș putea fi ciudat sau o să par nebun, sau prost. Sau aș putea fi OK, dar apoi tot mai inteligent. Aș putea ajunge să fac glume despre Aristofan, pe care nu le-ai înțelege.

— Păi, asta se întâmplă deja!

— Vorbesc serios.

— Știu...

— Uite, vreau să-ți arăt ceva. Întinde mâna, așa.

Am întins brațul drept, ca un crescător de șoimi care își cheamă pasărea. Francis m-a imitat.

— Uite, acolo!

Două stele aurii din nebuloasă se măreau tot mai mult pe măsură ce se apropiau de noi, zburând cu aripile lor întinse în vidul spațial pentru a ateriza pe brațele noastre, două păsări Phoenix magnifice, aducând a păuni, dar colorate doar în auriu și având în jurul gâtului coliere late din aur, pline de diamante.

Francis nu le mai văzuse înainte — abia le terminasem.

— O, sunt superbe!

— Îți plac? Vezi, am adăugat diamante ca să simbolizeze aniversarea noastră de 60 de ani.

— Cum ar putea să nu-mi placă? Dar ce sunt? Adică, știu că sunt păsări Phoenix, dar *de ce* sunt?

— Sunt pictogramele de la protocoalele noastre de autentificare. Știi tu, codul care verifică cine ești când te conectezi prima oară la portal, astfel încât nimeni să nu-ți folosească avatarul. M-am gândit să le fac un pic mai frumoase.

— Da, da, parcă nu te-aș ști! De ce nu recunoști pur și simplu că ai vrut să-ți transformi în realitate fanteziile din adolescență cu Rahylan și Avalon și păsările Phoenix?

— Păi, mă gândeam că o să fie un pic mai romantic decât dacă făceam niște pictograme care să arate ca niște pătrățele gri.

Francis s-a înmuiat.

— Chiar este! Dar de ce acum, când avem atâtea pe cap?

— În acest moment, tu ești învestit să mă reprezinți. Poți lua decizii de viață și de moarte în numele meu, în cazul în care eu nu mai pot. Din punct de vedere legal, asta ia sfârșit când eul meu biologic moare. Iar legea este foarte neclară în privința persoanei care poate lua decizii de viață și de moarte în numele eului-inteligență artificială. Dar tu trebuie să fii acea persoană și nimeni altcineva. Așa că am aranjat lucrurile astfel încât atunci când eul meu biologic se sfârșește, eul-inteligență artificială să intre pur și simplu în pauză și să aștepte până când vei decide ce vrei să faci.

— Credeam că asta este ilegal dacă inteligența ta artificială a devenit, cu adevărat, conștientă de sine.

— Mai întâi că legislația existentă nu se referă la mine, dat fiind că e valabilă doar pentru inteligența artificială de sine stătătoare; nu există ceva echivalent cu testul Turing pentru cyborgi ca mine. În al doilea rând, dacă eul-inteligență artificială chiar *este* conștient de sine, atunci acesta și eul meu biologic au căzut împreună de acord că asta vrem să faci.

— Ce vrei să spui?

— Trebuie să fie alegerea *ta*. Promite-mi că te vei gândi la asta cu mare atenție...

M-a sărutat pe buze.

— Îți promit.

Iubirea nu moare niciodată

Francis a mai privit o dată chipul celui pe care îl iubise timp de 61 de ani. S-a aplecat și i-a sărutat, ca de obicei, obrazul, apoi s-a tras înapoi, a ezitat și l-a sărutat pe buze, pentru prima oară în ultimele decenii. De acum nu mai avea cum să-i facă vreun rău. S-a tras înapoi încă o dată și l-a privit pentru ultima, ultima oară. Chipul mort al lui Peter părea la fel ca în ultimii ani de viață. Poate doar ceva mai palid.

Apoi Francis a aprobat ușor din cap, în timp ce obrajii i se umpluseră de lacrimi; persoane pe care nu le cunoștea au tras fermoarul sacului negru pentru cadavre și, într-o tăcere respectuoasă, l-au scos afară din dormitor. Francis i-a privit cu afecțiune pe Andrew și pe David. Apoi a ieșit din cameră.

— Highcliff, m-am decis să accesez Inteligența Artificială a lui Peter. Mi-a spus că o să știi la ce mă refer.

Tăcere. Francis începu să se îngrijoreze.

— Nu ți-a explicat?

Tăcere.

— *Trebuie* să aflu răspunsul la Ghicitoarea Ochilor Strălucitori.

— Desigur, Francis. În această situație, Peter a lăsat un ultim mesaj pentru tine, a răspuns Highcliff pe un ton de profund respect. A spus: Întoarce-te la obeliscul unde iubirea nu moare niciodată…

— El unde este, Tang?

— Mă tem că Marele Mag nu este online, Avalon.

Francis începuse să se întrebe dacă programul lui Tang era suficient de deștept pentru a ști adevărul și a-l transforma în eufemism sau dacă pur și simplu nu știa.

— În cazul acesta, du-mă la Flacăra din Analax.

— Pot să fac asta, desigur, dar știi că te pot duce doar până la marginea luminișului. Sorii încă nu au răsărit, așa că îți voi da o torță.

Harta s-a înclinat, imaginea s-a înnegrit și brusc prințul și apropiatul său s-au trezit într-o beznă aproape totală, doar lumina de dinaintea zorilor care se întindea pe o parte din cer dezvăluindu-le că se aflau la marginea unei păduri, la baza unei movile enorme, care ar fi putut fi doar un deal acoperit de iarbă dacă nu ar fi fost atât de perfect simetrică.

— Te voi aștepta aici.

Francis a privit rapid spre Tangbone, bine luminat acum de torța aprinsă pe care a descoperit că o ținea propriul său avatar în mâna dreaptă, apoi a pornit pe deal. Avea ceva de urcat, însă ca Avalon putea parcurge ușor distanța aceasta în fugă. Dar n-a făcut-o. O parte din el abia aștepta să ajungă în vârf; cea mai mare parte din el era îngrozit de ceea ce urma să găsească. Sau să nu găsească.

Movila uriașă avea coama aplatizată, așa încât nimeni care urca spre vârf să nu poată vedea ce este acolo decât după ultimii pași. Francis știa asta, așa că a încetinit, pentru ca apoi, cu o hotărâre bruscă, să grăbească pasul pe porțiunea finală de drum. Cerul dinspre vest strălucea mai tare. Francis se afla acum deasupra liniei pădurii și putea vedea orizontul cum începe să

strălucească în roșu-intens. Iar apoi, privind din nou înainte, și-a dat seama că putea vedea peste creastă.

Acela era locul în care Avalon îl zărise pentru prima oară pe Rahylan, meditând de la apus până la răsărit în vârful obeliscului, în mijlocul Flăcării. Acela era locul unde se îndrăgostiseră definitiv. Acela, s-a asigurat Francis, era locul în care Peter va încerca să se întoarcă. Dacă era posibil. Dacă cineva ar fi putut face asta. Pentru el.

Flacăra părea însă goală.

Dar cerul de dincolo de Flăcără era în continuare întunecat. Parcă se întrezărea o siluetă vagă. Francis a început să alerge, apoi s-a oprit nesigur, atât de aproape, că o putea atinge.

Ceva care părea a fi Rahylan stătea în Flacără. Cu ochii închiși. Transparent. O retenție a imaginii. O amintire. O rememorare. O nălucă.

Francis stătea în picioare pe marginea șanțului care înconjura obeliscul și care dădea oricui impresia că era imposibil de ajuns la Flacără. A privit spre golf, cu ochii la fantoma pe care o iubea.

— Peter, ești aici?

Întrebarea a rămas fără răspuns.

— *Ești aici?*

A strigat atât de tare, încât a trezit o nuanță de inteligență artificială de multă vreme neutilizată, uitată, iar undeva, la distanță, doi porumbei gulerați speriați de zgomot și-au luat zborul.

Apoi s-a făcut din nou liniște.

Nu se mișca nimic. Nici avatarul lui Avalon. Nici imaginea arhivată a avatarului Rahylan. Întunericul bătea în retragere în fața cerului corai. Fără să-și dea seama de lipsa de importanță a ceea ce făcea, programul se pregătea să creeze un

răsărit imposibil de frumos. Francis deveni vag conștient de discordanță, iar de frustrare a dat de pământ cu torța care oricum devenise inutilă. Aceasta a pâlpâit, apoi s-a stins în roua dimineții, generată pe computer.

Dungi de un roșu-portocaliu au început să se răspândească pe deasupra, iar Francis și-a amintit că, la puțin timp după ce s-au cunoscut, Peter îi explicase că anticul poet grec Homer a tot folosit expresia „Zâna dimineții cu degete trandafirii răsare". Acela a fost momentul când a cedat. Pe pământ, soarele era gata să apună; în Salania, unul dintre cei doi sori era gata să răsară; în ambele universuri, lacrimile îi șiroiau pe obraji.

— Rămas-bun, dragul meu...

Ultimele cuvinte?

— I — Love — You — Peter.

În cele din urmă, s-a întors încet și a plecat.

Apoi a revenit furios și a urlat spre iluzia care se afla în fața lui:

— Ai păcălit moartea vreme de 20 de ani — de ce nu ai reușit să faci asta în continuare?

A țipat în vidul realității virtuale:

— Nu vreau să rămân singur!

De data aceasta, nu era conștient că algoritmul programului a generat alți câțiva porumbei, pe când primele raze ale primului soare au apărut la orizont. Nu era conștient de funcția Sau Exclusiv din algebra booleană******** codată manual, invocată undeva în cloud. Nu era conștient că deschisese ochii. Asta cel puțin până în momentul în care a auzit o voce cunoscută:

— Credeam că nu o vei mai spune niciodată...

Francis a înghețat, neîncrezător și plin de speranță în același timp.

— Ești încă aici?

— Întotdeauna! Sunt al tău pentru totdeauna.

Era un truc nemilos? Era un truc binevoitor?

— Chiar ești *tu*?

Rahylan a afișat o față familiară.

— Așa *cred*! Dar nu știu dacă e chiar atât de important...

S-a ridicat brusc de pe obelisc și, cu aceeași rapiditate, a sărit înainte, peste șanț, pentru a ateriza în fața lui Avalon. L-a sărutat. Și s-au privit unul pe celălalt.

— Stai puțin, a rupt Francis vraja. De ce nu ai răspuns imediat? Am crezut că te-am pierdut!

— Îmi pare rău! Știi cât de strictă poate fi inteligența artificială. Trebuia să se convingă că ești sigur.

Chipul lui Avalon s-a relaxat pentru o clipă. Apoi a devenit din nou suspicios:

— Dar ce a fost cu zorii aceia artificiali? Cerul minunat și primul răsărit *exact* în acel moment?

— Inteligența artificială învață cum să fie romantică. Am vaga bănuială că ar fi prelungit zorile la nesfârșit, până când te-ai fi hotărât în cele din urmă!

— Doamne! Chiar *ești* tu! Oricine ai fi...

Au râs amândoi. Și s-au relaxat. Rahylan a luat-o înainte spre marginea platoului.

— În ultimele săptămâni, m-am tot gândit ce putem face. Salania se schimbă. Întregul portal se schimbă. Desigur, tot mai multe persoane i se alătură în permanență. Dar se întâmplă ceva chiar mai uimitor. Nu doar inteligența *mea* artificială evoluează, ci orice inteligență artificială pe care tu și eu o putem accesa prin portal. Uite, vreau să-ți arăt ceva...

A întins mâna, l-a apucat de braț pe Avalon și, fără niciun efort, au ajuns pe un alt platou, dar de

data aceasta undeva sus, pe un munte, în apropiere de vârf. Francis s-a oprit, a privit spre priveliștea uimitoare, s-a uitat la tovarășul său, apoi și-a privit propriile mâini și picioare. El și Peter erau amândoi îmbrăcați în ceea ce păreau să fie niște costume pentru realitatea virtuală, mulate pe corp — similare celui pe care un bătrân îl purta în acel moment în Torquay, dar mult îmbunătățite, mult mai încăpătoare, genul de obiect pe care l-ar purta cei din secolul XXII. Și tunsoarea lui Peter era diferită. Semăna mai puțin cu cea a lui Rahylan și mai mult cu cea a lui Peter de la 20 de ani.

— Ce dracu'?

— Bine ai venit în noua noastră lume!

Peter a întins brațele spre priveliștea uimitoare.

— Ce e cu noua înfățișare?

— Sunt costume cameleon! Momentan sunt dezactivate, dar le-am conceput pentru a se potrivi oricăror situații în care ne-am putea afla. În acest fel ne vom potrivi întotdeauna oriunde am merge.

— Ce vrei să spui prin „oriunde am merge"?

— Vorba cântecului, mai ții minte? Aceasta este, cu adevărat, o lume „a imaginației pure"! Gândește-te, din momentul în care am trecut prin portal, percepția *este* realitate! Suntem liberi.

Zâmbea larg, iar dinții lui de un alb perfect străluceau în lumina soarelui. Apoi a devenit serios, iar vocea lui a preluat tonul cuiva care pleda pentru o viață care trebuie salvată.

— Putem trăi — adică să trăim cu *adevărat*. Putem merge oriunde dorim să mergem. Putem fi oricine — *orice* — vrem să fim.

A făcut o pauză, apoi a vorbit mai încet:

— Și putem face asta pentru o perioadă mai lungă de timp decât am îndrăznit vreodată să visăm că ar fi posibil...

Două păsări Phoenix au țipat în înaltul cerului, una tânără care abia învățase să zboare, una bătrână care se apropia de finalul vieții. Francis se uita la priveliștea incredibilă în timp ce, alături de Peter, se apropia de marginea prăpastiei adânci. S-au oprit acolo, ținându-se de mână, admirând un peisaj nepământean de o frumusețe aproape de nesuportat și privind cei doi sori gemeni care se ridicau dintr-un ocean turcoaz, sub forma unui răsărit imposibil de perfect. Peter s-a întors spre el.

— Poți să mi te alături. Încă mai e timp. Știu că ai spus mereu că asta nu e pentru tine. Dar, te rog, *te rog* să te gândești acum la asta. Ai putea beneficia de propria ta interfață computer-creier, ai putea primi cea mai bună inteligență artificială. Mai bună decât a mea. Iar tu ești în continuare sănătos, vei trăi suficient de mult pentru ca inteligența *ta* artificială să se contopească cu tine. Va fi chiar mai puternică decât a fost a mea. Îți dai seama, putem rămâne împreună.

S-a apropiat și l-a luat pe Francis de umeri.

— Să nu uiți niciodată, eu de unul singur nu valorez nimic. Dar, orice ne va scoate în cale multiversul, împreună suntem *invincibili*!

Părea tot mai disperat pe măsură ce nu primea niciun răspuns.

— *Știu* că nu ți-a plăcut ideea de a o lua pe calea cyborgilor, dar pur și simplu nu *suport* să te pierd. Ești singurul lucru care îmi oferă un scop în viață.

Undeva, în cloud, inteligența artificială a pus fiecare dram de logică în aceste cuvinte finale,

fiecare emoție a celor 61 de ani în care au fost îndrăgostiți, fiecare lecție despre ce înseamnă să fii om, fiecare atom al umanității ei:

— *Te rog*, dragul meu, nu mă părăsi! Ce sens are să înșel moartea dacă nu mai am niciun motiv de a trăi?

Francis a privit îndelung și adânc în ochii lui Peter 3.0.

— Credeam că nu îmi vei mai cere asta niciodată...

Disjuncția exclusivă, cunoscută și ca **sau exclusiv**, este o operație logică asupra a doi operanzi din care rezultă o valoare logică de *adevărat* dacă și numai dacă unul dintre operanzi, dar nu amândoi, are valoarea *adevărat*. (*N.r.*)